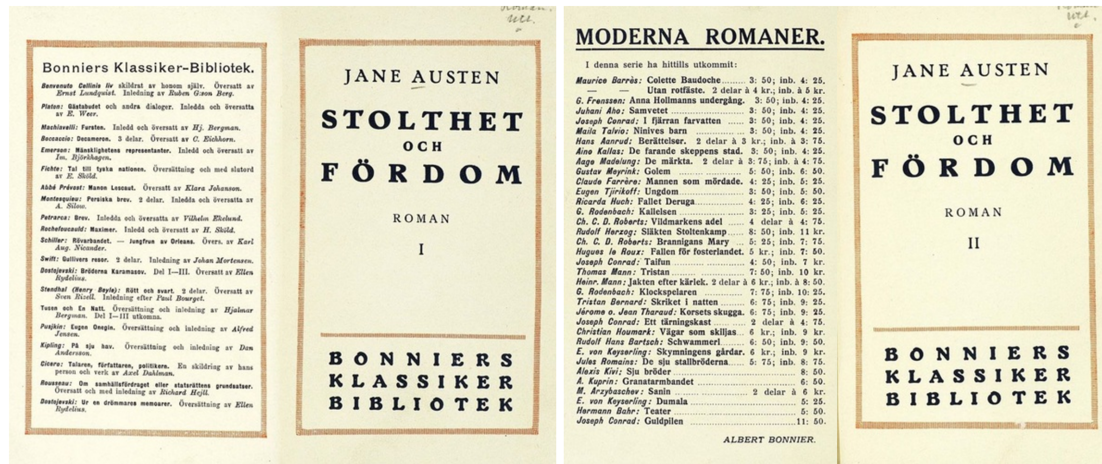

Bonniers Klassiker-Bibliotek.

Benvenuto Cellinis liv skildrat av honom själv. Översatt av *Ernst Lundquist*. Inledning av *Ruben G:son Berg*.

Platon: Gästabudet och andra dialoger. Inledda och översatta av *E. Weer*.

Machiavelli: Fursten. Inledd och översatt av *Hj. Bergman*.

Boccaccio: Decameron. 3 delar. Översatt av *C. Eichhorn*.

Emerson: Mänsklighetens representanter. Inledd och översatt av *Im. Björkhagen*.

Fichte: Tal till tyska nationen. Översättning och med slutord av *E. Sköld*.

Abbé Prévost: Manon Lescaut. Översatt av *Klara Johanson*.

Montesquieu: Persiska brev. 2 delar. Inledda och översatta av *A. Silow*.

Petrarca: Brev. Inledda och översatta av *Vilhelm Ekelund*.

Rochefoucauld: Maximer. Inledd och översatt av *H. Sköld*.

Schiller: Rövarbandet. — Jungfrun av Orleans. Övers. av *Karl Aug. Nicander*.

Swift: Gullivers resor. 2 delar. Inledning av *Johan Mortensen*.

Dostojevski: Bröderna Karamasov. Del I—III. Översatt av *Ellen Rydelius*.

Stendhal (Henry Beyle): Rött och svart. 2 delar. Översatt av *Sven Rizell*. Inledning efter *Paul Bourget*.

Tusen och En Natt. Översättning och inledning av *Hjalmar Bergman*. Del I—III utkomna.

Pusjkin: Eugen Onegin. Översättning och inledning av *Alfred Jensen*.

Kipling: På sju hav. Översättning och inledning av *Dan Andersson*.

Cicero: Talaren, författaren, politikern. En skildring av hans person och verk av *Axel Dahlman*.

Rousseau: Om samhällsfördraget eller statsrättens grundsatser. Översatt och med inledning av *Richard Hejll*.

Dostojevski: Ur en drömmares memoarer. Översättning av *Ellen Rydelius*.

JANE AUSTEN

STOLTHET OCH FÖRDOM

ROMAN

I

BONNIERS KLASSIKER BIBLIOTEK

MODERNA ROMANER.

I denna serie ha hittills utkommit:

Maurice Barrès: Colette Baudoche	3: 50; inb. 4: 25.
— — Utan rotfäste.	2 delar à 4 kr.; inb. à 5 kr.
G. Frenssen: Anna Hollmanns undergång.	3: 50; inb. 4: 25.
Juhani Aho: Samvetet	3: 50; inb. 4: 25.
Joseph Conrad: I fjärran farvatten	3: 50; inb. 4: 25.
Maila Talvio: Ninives barn	3: 50; inb. 4: 25.
Hans Aanrud: Berättelser.	2 delar à 3 kr.; inb. à 3: 75.
Aino Kallas: De farande skeppens stad.	3: 50; inb. 4: 25.
Aage Madelung: De märkta.	2 delar à 3: 75; inb. à 4: 75.
Gustav Meyrink: Golem	5: 50; inb. 6: 50.
Claude Farrère: Mannen som mördade.	4: 25; inb. 5: 25.
Eugen Tjirikoff: Ungdom	3: 50; inb. 5: 50.
Ricarda Huch: Fallet Deruga	4: 25; inb. 6: 25.
G. Rodenbach: Kallelsen	3: 25; inb. 5: 25.
Ch. C. D. Roberts: Vildmarkens adel	4 delar à 4: 75.
Rudolf Herzog: Släkten Stoltenkamp	8: 50; inb. 11 kr.
Ch. C. D. Roberts: Brannigans Mary	5: 25; inb. 7: 75.
Hugues le Roux: Fallen för fosterlandet.	5 kr.; inb. 7: 50.
Joseph Conrad: Taifun	4: 50; inb. 7 kr.
Thomas Mann: Tristan	7: 50; inb. 10 kr.
Heinr. Mann: Jakten efter kärlek.	2 delar à 6 kr.; inb. à 8: 50.
G. Rodenbach: Klockspelaren	7: 75; inb. 10: 25.
Tristan Bernard: Skriket i natten	6: 75; inb. 9: 25.
Jérome o. Jean Tharaud: Korsets skugga.	6: 75; inb. 9: 25.
Joseph Conrad: Ett tärningskast	2 delar à 4: 75.
Christian Houmark: Vägar som skiljas	6 kr.; inb. 9 kr.
Rudolf Hans Bartsch: Schwammerl	6: 50; inb. 9: 50.
E. von Keyserling: Skymningens gårdar.	6 kr.; inb. 9 kr.
Jules Romains: De sju stallbröderna	5: 75; inb. 8: 75.
Alexis Kivi: Sju bröder	8: 50.
A. Kuprin: Granatarmbandet	6: 50.
M. Arzybaschev: Sanin	2 delar à 6 kr.
E. von Keyserling: Dumala	5: 25.
Hermann Bahr: Teater	5: 50.
Joseph Conrad: Guldpilen	11: 50.

ALBERT BONNIER.

JANE AUSTEN

STOLTHET OCH FÖRDOM

ROMAN

II

BONNIERS KLASSIKER BIBLIOTEK

Stolthet och fördom

Förord till den elektroniska utgåvan

1920 gjorde **Carl Axel Ringenson** (1854-1925) den första översättningen till svenska av **Jane Austens** (1775-1817) tvåbandsverk *Pride and Prejudice*, vilken digitaliserades 2014 av det Kungliga Biblioteket, Stockholm och anpassades för Projekt Runeberg i juni 2014 av Ralph E. De två banden har förenats till ett, då kapitelindelningen fortsätter från band 1 till band 2 även om sidnumreringen börjar om i del 2.

JANE AUSTEN

STOLTHET

OCH

FÖRDOM

ROMAN

I

BONNIERS KLASSIKER BIBLIOTEKBONNIERS KLASSIKER BIBLIOTEKJANE AUSTEN

STO LT H ET OCH FÖRDOM

ROMAN ÖVERSATT AV C. A. RINGENSON

I

STOCKHOLM. ALBERT BONNIERS FÖRLAGSTOCKHOLM. ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 192OJane Austen, född 1775 i Steventon i Hampshire, där hennes fader var präst, bodde efter hans död i Southampton och sedan i Winchester, där hon dog 1817. Hennes romaner, i vilka hon på ett mästerligt sätt med godmodig satir skildrar den engelska medelklassens på landsbygden liv, vunno ej under hennes livstid det erkännande, som de förtjäna, men efter hennes död har hennes anseende växt och stadgats allt mera, och hon räknas nu med full rätt som en av Englands klassiska författare. Bland hennes varma beundrare voro flera av Englands största snillen, såsom Macaulay, Walter Scott och Disraeli. Macaulay säger, att hon i fråga om karaktärsteckning kommer Shakespeare närmare än någon annan engelsk författare. Walter Scott förklarar, att hennes talang är den mest beundransvärda, han någonsin gjort bekantskap med. »Den utsökta förmåga,» säger

han, »varmed hon förstår att göra alldagliga föremål och karaktärer intressanta genom skildringens sanning och känslans äkthet, är mig förnekad.Vilken skada, att en så begåvad varelse dog så ung.» Disraeli läste »Pride and Prejudice» 17 gånger.

Bland Jane Austens arbeten märkas: »Sense and Sensibility», hennes första offentliggjorda roman 1811, »Pride and Prejudice», hennes om icke förnämsta, dock otvivelaktigt mest populära arbete. Det skrevs redan 1796—1797, men utkom först 1813 och framträder nu för första gången i svensk översättning. Vidare »Mansfield Park» (1814) och »Emma» (1816) samt de postuma romanerna »Northanger Abbey» och »Persuasion» (1818).STOLTHET OCH FÖRDOMFÖRSTA KAPITLET.

Det är en allmänt erkänd sanning, att en ogift man, som är i besittning av en vacker förmögenhet, måste vara i behov av en hustru.

Huru föga bekanta en sådan mans känslor eller avsikter än må vara, då han gör sitt första inträde i en krets av grannar, äro de kringboende familjerna så fast övertygade om denna sanning, att han anses som en rättmätig egendom, tillkommande en eller annan av deras döttrar.

— Kära du, sade en dag mrs Bennet till sin man, har du hört, att Netherfield Park äntligen blivit uthyrd?

Mr Bennet svarade, att han inte hade hört det.

— Men så är det, svarade hon; ty mrs Long har just varit här, och hon berättade mig allt om saken.

Mr Bennet svarade ingenting.

— Vill du inte veta vem som har hyrt det? ropade hans hustru otåligt.

— Du vill berätta det för mig, och jag har ingenting emot att få höra det.

Detta var en tillräckligt tydlig uppmaning.

— Jo, vet du, mrs Long säger, att Netherfield har blivit uthyrt till en mycket förmögen ung man från Norra England; att han kom dit i måndags i 1. — Austen. I.2

fyrspänd vagn för att se på stället och blev så förtjust i det, att han genast träffade överenskommelse med mr Morris, att han ämnar flytta dit före slutet av september, och att några av hans tjänstfolk komma till platsen redan i slutet av nästa vecka.

— Vad heter han?

— Bingley.

— Är han gift eller ogift?

— Jo, kan du tänka dig, ogift! En ogift, mycket förmögen man; fyra eller fem tusen pund om året. Vilken härlig utsikt för våra flickor!

— Hur så? Vad angår det väl dem?

— Kära du, svarade hans hustru, nu är du verkligen tråkig! Du förstår väl, att jag tänker på att han skall gifta sig med en av dem.

— Är det hans avsikt, då han bosätter sig här?

— Avsikt! hur kan du prata sådana dumheter? Men det är mycket troligt, att han kan bli kär i en av dem, och därför måste du göra honom ett besök, så snart han kommer.

— Det tycker jag inte är skäl i. Du och flickorna kunna ju fara dit, eller du kan låta dem fara ensamma, vilket kanhända vore ändå bättre, ty då du är lika vacker som någon av dem, skulle det kunna hända, att mr Bingley tyckte bäst om dig av hela sällskapet.

— Kära du, du smickrar mig. Jag har visserligen sett ganska bra ut, men jag kan inte skryta av att det är något

märkvärdigt med mig numera. När en kvinna har fem fullvuxna döttrar, bör hon sluta att tänka på sitt eget utseende.3

— I sådana fal! har en kvinna inte ofta mycket utseende kvar att tänka på.

— Men, kära du, du måste verkligen göra ett besök hos mr Bingley, när han blir vår granne.

— Det vet jag inte om jag kan lova, försäkrar jag dig.

— Men tänk på våra döttrar. Tänk bara, vilket parti det skulle bli för en av dem. Sir William och lady Lucas äro beslutna att göra visit endast och allenast av den anledningen, ty i allmänhet, som du vet, göra de inte besök hos nya grannar. Du måste verkligen göra det, ty det blir omöjligt för oss att göra visit hos honom, om inte du gör det.

— Du är sannerligen allt för ängsligt betänksam. Jag är säker på att mr Bingley kommer att bli mycket glad över att få mottaga ditt besök, och jag vill skicka några rader med dig för att försäkra honom om att jag hjärtans gärna samtycker till att han gifter sig med vilken av flickorna han önskar, ehuru jag måste lägga in ett gott ord för min lilla Lizzy.

— Jag hoppas du inte gör något sådant. Lizzy är inte en bit bättre än de andra; jag är övertygad om att hon inte är hälften så vacker som Jane eller hälften så godlynt som Lydia. Men du ger alltid henne företrädet.

— Ingen av dem har mycket att komma med, svarade han, de äro alla enfaldiga och okunniga som andra flickor, men Lizzy har något bättre fattningsgåva än sina systrar.

— Hur kan du tala illa om dina egna barn på detta sätt? Du finner nöje i att plåga mig. Du4

har inte något medlidande med mina stackars nerver.

— Misstag, min kära vän. Jag har stor respekt för dina nerver. De äro mina gamla vänner. Jag har nu i åtminstone tjugu år aktningsfullt hört dig tala om dem.

— Ack, du vet inte, hur jag lider.

— Men jag hoppas du hämtar dig och kommer att leva, så att du får se många unga män med en inkomst av fyra tusen om året slå sig ner i grannskapet.

— Det kommer inte att gagna oss, om tjugu sådana personer komma hit, eftersom du inte vill besöka dem.

— Lita på, kära du, att, när det blir tjugu, så kommer jag att besöka dem alla.

Mr Bennet var en så egendomlig blandning av livlig intelligens, sarkastisk humor, förbehållsamhet och nyckfullhet, att trots tjugutre års erfarenhet hans hustru ej hade lyckats komma underfund med hans karaktär. Hennes själ var mindre svår att pejla. Hon var en kvinna med medelgott förstånd, ringa bildning och ombytligt lynne. Då hon var missnöjd, inbillade hon sig att hon var nervös. Hennes främsta mål i livet var att få sina döttrar gifta; hennes glädje var att göra visiter och höra nyheter.5

ANDRA KAPITLET.

Mr Bennet var bland de första av dem, som uppvaktade mr Bingley. Han hade alltid ämnat besöka honom, ehuru han ständigt och jämt till det sista försäkrade sin hustru, att han icke skulle göra det, och ända till aftonen av den dag, då visiten gjordes, hade hon icke någon aning därom. Då yppades den på följande sätt.

Då mr Bennet såg sin andra dotter sysselsatt med att kläda en hatt, sade han plötsligt till henne:

— Jag hoppas mr Bingley kommer att tycka om den, Lizzy.

— Det är omöjligt för oss att veta, vad mr Bingley tycker om, sade hennes mor harmset, eftersom vi inte skola göra visit hos honom.

— Men du glömmer, mamma, sade Lizzy, att vi komma att träffa honom på bjudningar och att mrs Long har lovat att presentera honom för oss.

— Jag tror inte, att mrs Long kommer att göra något sådant. Hon har två egna brorsdöttrar. Hon är en självisk, hycklande kvinna, och jag har inte någon hög tanke om henne.

— Inte jag heller, sade mr Bennet, och det gläder mig att höra, att du inte litar på att hon kommer att stå dig till tjänst.

Mrs Bennet värdigades icke svara något, men ur stånd att lägga band på sig, började hon banna en av sina döttrar.

— För Guds skull sluta att hosta så där! Ha6

litet medlidande med mina nerver! Du rent av sliter sönder dem.

— Kitty hostar inte med någon urskillning, sade hennes far, hon passar in sina anfall så illa.

— Jag hostar inte för mitt nöjes skull, svarade Kitty vresigt. När blir din nästa bal, Lizzyf

— Fjorton dar i morgon.

— Ja, så är det, utropade hennes mor, och mrs Long kommer inte tillbaka förrän dagen förut, så att det blir alldeles omöjligt för henne, att presentera honom, då hon inte själv känner honom.

— Då kan du ta loven av din vän och presentera mr Bingley för henne.

— Omöjligt, min vän, omöjligt, då jag inte själv är bekant med honom; hur kan du vara så retsam?

— Din försiktighet är mycket prisvärd. Fjorton dagars bekantskap är sannerligen alltför litet. Man kan inte veta, hurudan en man verkligen är efter fjorton dagar. Men om vi inte våga, kommer någon annan att göra det; mrs Long och hennes brorsdöttrar måste för all del söka efter ett lämpligt tillfälle att bli presenterade, och därför, eftersom hon kommer att uppfatta detta som ett bevis på vänlighet, så ifall du inte vill göra henne denna tjänst, ämnar jag själv åtaga mig det.

Flickorna stirrade på sin far. Mrs Bennet sade bara: Dumheter, dumheter!

— Vad kan detta tvärsäkra utrop betyda, frågade han. Anser du formerna för presentation och den vikt, som lägges därpå, för bara dumheter? Jag delar inte riktigt din åsikt i detta hänseende. Vad7

säger du, Mary? Jag vet ju, att du är en flicka med eftertanke, som läser stora böcker och gör utdrag ur dem.

Mary ville säga något mycket förståndigt, men visste inte, hur hon skulle komma fram därmed.

— Medan Mary klarar sina tankar, fortsatte han, låt oss återvända till mr Bingley.

— Jag är alldeles utledsen på mr Bingley, ropade hans hustru.

— Det var ledsamt att höra, men varför talade du inte om det för mig förr? Om jag hade vetat det i morse, så skulle jag visst inte ha gjort visit hos honom. Det är högst olyckligt; men då jag verkligen har avlagt besöket, så kunna vi nu inte undgå att göra hans bekantskap.

Damernas förvåning var just vad han önskade. Mrs Bennets häpenhet övergick måhända de andras; dock, när den första översvallande glädjen lagt sig, förklarade hon, att det var vad hon hade väntat sig hela tiden.

— Så snällt det var av dig, min käre man! Men jag visste, att jag skulle lyckas övertala dig till sist. Jag var viss om att du höll alltför mycket av dina flickor för att försumma en sådan bekantskap. Så glad jag är! Och det var ett så gott skämt också, att du begav dig dit i morse och inte sade ett ord därom förrän nu.

— Nu, Kitty, får du hosta så mycket du behagar, sade mr Bennet, och med dessa ord lämnade han rummet, trött på sin hustrus utbrott av hänryckning.8

— Vilken förträfflig far ni har, flickor! sade hon, sedan dörren stängts. Jag vet inte, hur ni någonsin skall kunna löna honom för hans godhet, och inte mig heller för den delen. Vid vår ålder är det inte behagligt, det kan jag säga er, att göra nya bekantskaper varje dag, men för er skull ville vi göra vad som helst. Lydia, min älskling,

ehuru du är den yngsta, är jag viss på att mr Bingley kommer att dansa med dig på nästa bal.

— Hå! sade Lydia morskt, jag är inte rädd, ty fastän jag är den yngsta, är jag ändå längst.

Återstoden av aftonen tillbragtes med gissningar, hur snart han skulle besvara mr Bennets visit, och med avgörande av frågan, när de skulle bjuda honom till middag.

TREDJE KAPITLET.

Allt vad mrs Bennet, med biträde av sina fem döttrar, kunde fråga med avseende på mr Bingley, var dock icke tillräckligt för att avlocka hennes man en tillfredsställande beskrivning på föremålet. De angrepo honom på olika sätt — med rakt på sak gående frågor, fyndiga antaganden och obestämda gissningar, men han gäckade allas deras skicklighet, och de blevo slutligen tvungna att mottaga upplysningar ur andra hand av sin granne, lady Lucas. Hennes utlåtande var högst gynnsamt. Sir William var alldeles förtjust i honom. Han var helt ung, underbart vacker, utomordentligt angenäm9

och, för att sätta kronan på verket, han ämnade infinna sig på nästa gillebal med ett stort sällskap. Ingenting kunde vara härligare! Att vara förtjust i dans var ett säkert steg mot att bli förälskad, och livliga förhoppningar väcktes med avseende på mr Bingleys hjärta.

— Om jag bara får se en av mina döttrar väl försörjd som husfru på Netherfield, sade mrs Bennet till sin man, och alla de andra lika bra gifta, så har jag ingenting mer att önska i livet.

Några dagar senare besvarade mr Bingley mr Bennets visit och satt ungefär tio minuter med honom i hans bibliotek. Han hade hoppats att få tillfälle att se de unga damerna, om vilkas skönhet han hört så mycket, men han träffade endast fadern. Damerna hade litet bättre tur, ty från ett fönster i övre våningen kunde de konstatera, att han hade en blå röck och red en svart häst.

En inbjudning till middag avsändes kort därpå, och redan hade mr Bennet uttänkt de rätter, som skulle göra heder åt hennes bord, då ett svar kom, som gjorde, att det hela måste uppskjutas. Mr Bingley måste vara i London dagen därpå och var följaktligen ur stånd att antaga deras inbjudning etc. Mrs Bennet blev alldeles bragt ur fattningen. Hon kunde icke tänka sig, vad han kunde ha att göra i London så snart efter sin ankomst till Hertfordshire, och hon började frukta, att han ständigt och jämt skulle flyga omkring från den ena platsen till den andra och aldrig bli fast bosatt på Netherfield, som han borde vara. Lady Lucas lugnade hennes farhågorIO

något genom att framkasta den tanken, att han rest till London bara för att få ihop ett stort sällskap till gillebalen i Meryton, och ett rykte spred sig snart, att mr Bingley ämnade taga med sig tolv damer och sju herrar till denna tillställning. Flickorna voro bedrövade över ett så stort antal damer, men de tröstade sig, då de dagen före balen fingo höra, att han i stället för tolv endast fört med sig sex från London — sina fem systrar och en kusin. Och när sällskapet inträdde i balsalen, bestod det inalles endast av fem personer, mr Bingley, hans två systrar, den äldre systerns man och en annan ung man.

Mr Bingley såg bra ut, förde sig som en gentleman och hade ett otvunget, okonstlat sätt. Hans systrar voro fina damer med ett uppträdande, som tydligen angav, att de tillhörde stora världen. Hans svåger, mr Hurst, gjorde endast intryck av att vara en gentleman, men hans vän, mr Darcy, tilldrog sig snart allas uppmärksamhet genom sin fina, högburna gestalt, sina vackra drag, sin nobla min och det rykte, som spred sig inom fem minuter efter hans inträde, att han hade tio tusen om året. Herrarna förklarade, att han var en fin karl, damerna försäkrade, att han var mycket vackrare än mr Bingley, och han betraktades med stor beundran ungefär halva aftonen, tills hans sätt väckte en avsmak, som hastigt kom hans popularitet att sjunka; man upptäckte nämligen, att han var stolt, att han satte sig över sällskapet och var för hög för att kunna känna trevnad där. Hela hans stora gods i Derbyshire kunde då icke rädda honom från att ha11

ett högst frånstötande, obehagligt utseende och vara ovärdig att jämföras med sin vän.

Mr Bingley hade snart gjort sig bekant med de förnämsta personerna i sällskapet; han var livlig och öppen, dansade varje dans, var ledsen att balen slutade så tidigt, och talade om att själv ge en sådan på Netherfield.

Sådana älskvärda egenskaper måste tala för sig själva. Vilken skillnad mellan honom och hans vän! Mr Darcy dansade endast en gång med mrs Hurst och en gång med miss Bingley, avböjde att bli presenterad för någon annan dam och tillbragte den övriga delen av aftonen med att gå omkring i rummet och då och då tala med någon medlem av sitt eget sällskap. Man var nu på det klara med hans karaktär. Han var den stoltaste, obehagligaste man i världen, och alla hoppades, att han aldrig skulle komma dit igen. Bland dem, som häftigast klandrade honom, var mrs Bennet, vars misshag över hans allmänna uppträdande skärptes till särskilt stark förbittring, på den grund att han visat ringaktning mot en av hennes döttrar.

Elisabet Bennet hade till följd av bristen på kavaljerer varit tvungen att sitta under två danser, och under en del av denna tid hade mr Darcy stått nog nära henne, för att hon skulle höra ett samtal mellan honom och mr Bingley, som avbröt dansen under några ögonblick för att nödga sin vän att deltaga i den.

— Se så, Darcy, sade han, du måste nödvändigt dansa. Jag kan inte med att se dig stå för dig12

själv på det där dumma viset. Det vore mycket bättre, att du dansade.

— Det kommer jag sannerligen inte att göra. Du vet, hur jag avskyr det, så framt jag inte är särskilt bekant med min dam. På en sådan bal som den här skulle det vara odrägligt. Dina systrar äro uppbjudna, och det finns inte en annan dam i det här rummet, som det inte skulle vara ett syndastraff för mig att dansa med.

— Jag skulle inte vilja vara så granntyckt, som du är, ropade Bingley, inte för ett kungarike 1 På min ära, jag har aldrig i mitt liv träffat så många trevliga flickor som i afton, och, som du ser, äro flera av dem ovanligt vackra.

— Du dansar med den enda vackra flickan i sällskapet, sade mr Darcy, kastande en blick på den äldsta miss Bennet.

— Hon är verkligen den skönaste varelse, jag någonsin sett! Men en av hennes systrar sitter just bakom dig; hon är också mycket vacker och, jag må säga, mycket behaglig. Låt mig bedja min dam presentera dig!

— Vilken menar du? sade han och, vändande sig om, såg han ett ögonblick på Elisabet; då han uppfångade hennes blick, drog han undan sin egen och sade helt kallt: Hon går väl an, men hon är inte nog vacker för att fresta mig, och jag känner mig verkligen inte upplagd för att ge upprättelse åt unga damer, som blivit försmådda av andra herrar. Du gjorde bäst i att återvända till din dam och njuta av hennes leenden, ty du förspiller tiden med mig.13

Mr Bingley följde hans råd. Mr Darcy avlägsnade sig, och Elisabet satt där med föga vänliga känslor mot honom. Hon berättade emellertid historien på ett mycket livfullt sätt för sina vänner, hon hade nämligen ett särdeles livligt och skämtsamt lynne, som fann nöje i allt, som var löjligt.

'Aftonen förflöt på det hela taget angenämt för hela familjen. Mrs Bennet hade sett sin äldsta dotter mycket beundrad av sällskapet från Netherfield. Mr Bingley hade dansat med henne två gånger, och hon hade blivit bemärkt av hans systrar. Jane kände lika mycket tillfredsställelse häröver som hennes mor, ehuru på ett lugnare sätt. Elisabet deltog i Janes glädje. Mary hade hört sig omtalas för miss Bingley som den mest bildade flickan i trakten, och Catherine och Lydia hade varit nog lyckliga att aldrig sakna kavaljerer, vilket var allt vad de ännu lärt att skatta på en bal. De återvände därför vid gott lynne till Longbourn, den by, där de bodde, och vars förnämsta invånare de voro. De funno mr Bennet ännu uppe. Då han var fördjupad i läsning, frågade han icke efter vad tiden led, och vid detta tillfälle var han ganska nyfiken med avseende på resultatet av en afton, som hade väckt så glänsande förhoppningar. Han hade nästan hoppats, att alla hans hustrus beräkningar med avseende på främlingen skulle gäckas, men han fann snart, att han skulle få höra en helt annan historia.

— O, käraste du, utropade hon, då hon inträdde i rummet, vi ha haft en alldeles förtjusande afton, en utomordentligt lyckad bal. Jag önskar du hade14

varit där. Jane blev alldeles otroligt beundrad. Alla talade om hur bra hon såg ut. Mr Bingley tyckte, att hon var utmärkt vacker, och dansade två gånger med henne! Tänk bara, kära du, han dansade verkligen två gånger med henne, och hon var den enda dam i sällskapet, han bjöd upp för andra gången. Först bjöd han upp miss Lucas. Jag

var så förargad att se honom dansa med henne, men i alla händelser beundrade han henne inte alls, och det vet du ju att ingen kan göra, men han tycktes bli alldeles slagen av Jane, då han såg henne dansa. Han frågade, vem hon var, blev presenterad och bjöd upp henne till nästa dans. Den tredje dansade han med miss King, den fjärde med Maria Lucas, den femte med Jane igen och den sjätte med Lizzy och miss Boulanger.

— Om han hade haft något medlidande med mig, ropade hennes man otåligt, så skulle han inte ha dansat hälften så mycket! För Guds skull, säg ingenting mer om hans damer. O, om han hade vrickat sin fot under första dansen!

— Kära du, fortsatte mrs Bennet, jag är alldeles förtjust i honom. Han är så utomordentligt vacker, och hans systrar äro förtjusande kvinnor. Aldrig i mitt liv har jag sett något mera elegant än deras dräkter, jag försäkrar, att spetsarna på mrs Hursts klänning —

Här blev hon åter avbruten. Mr Bennet protesterade mot någon beskrivning på bjäfs. Hon måste därför ge sig in på en annan del av ämnet och be-15

rättade med mycken bitterhet och åtskillig överdrift om mr Darcys upprörande ohövlighet.

— Men jag kan försäkra dig, tillade hon, att Lizzy inte förlorar mycket genom att icke falla honom i smaken, ty han är en högst obehaglig, ryslig man, inte alls värd, att man behagar honom. Så hög och så inbilsk, att han var alldeles odräglig. Han gick hit och han gick dit, inbillande sig, att han var något så storartat! Jag önskar, att du hade varit där och stukat honom, som du kan göra det. Jag rent ut avskyr mannen.

FJÄRDE KAPITLET.

När Jane och Elisabet blevo ensamma, uttryckte den förra, som förut varit mycket försiktig i sina lovord över mr Bingley, för sin syster, hur mycket hon beundrade honom.

— Han är just vad en ung man bör vara, sade hon, förståndig, godlynt, livlig, och jag har aldrig sett ett så behagligt sätt — så mycken otvungenhet förenad med en så fulländad belevenhet!

— Han är vacker också, svarade Elisabet, vilket en man även bör vara, om han möjligtvis kan. Hela hans person blir därigenom fullkomlig.

— Jag blev mycket smickrad över att han bjöd upp mig för andra gången. Jag väntade mig icke en sådan artighet.

— Gjorde du inte det? Det gjorde jag för dig. Men detta är en stor olikhet mellan oss. Artigheteri6

överraska alltid dig, aldrig mig. Vad kunde vara mera naturligt än att han bjöd upp dig en gång tillf Han kunde inte undgå att se, att du är ungefär fem gånger så vacker som varje annan dam i sällskapet. Nåja, han är verkligen mycket behaglig, och jag ger dig min tillåtelse att tycka om honom. Du har tyckt om mången dummare än han.

— Kära Lizzy!

— A, du är mycket för benägen, som du vet, att tycka om folk i allmänhet. Du ser aldrig ett fel hos någon. Alla människor äro goda och angenäma i dina ögon. Jag har aldrig i mitt liv hört dig tals illa om en mänsklig varelse.

— Jag skulle önska, att jag inte vore alltför snai att klandra någon; men jag säger alltid, vad jag tänker.

— Jag vet, att du gör det, och det är det, som ät det underliga. Med ditt goda förstånd att vara så ärligt blind för andras dårskaper och oförnuft! Låtsad uppriktighet är vanlig nog — man möter den litet varstans. Men att vara uppriktig utan förställning eller biavsikt — att se det goda i vars och ens karaktär och göra det ännu bättre och alldeles förtiga det dåliga, det tillhör dig allena. Således tycker du om mr Bingleys systrar också, eller hur? Deras sätt att vara kan verkligen inte jämföras med hans,

— Det kan det visserligen inte, det första intrycket är sådant. Men man finner, att de äro mycket behagliga damer, när man samtalar med dem. Miss Bingley skall bo hos sin bror och sköta hans hushåll, och jag tror, att jag misstager mig mycket,17

om vi inte komma att finna en särdeles trevlig granne i henne.

Elisabet lyssnade under tystnad, men kände sig icke övertygad; deras uppträdande på balen hade icke varit ägnat att behaga alla, och som hon ägde snabbare iakttagelseförmåga och mindre vekhet i lynnet än sin syster och som hennes omdöme ej var förvillat av någon hänsyn för henne själv, var hon föga böjd att skänka dem sitt gillande. De voro verkligen mycket fina damer, de saknade icke gott humör, när de voro belåtna, ej heller förmåga att visa sig angenäma, när de så ville, men de voro stolta och inbilska. De sågo ganska bra ut, hade fått sin uppfostran i en av de förnämsta pensionerna i London, hade en förmögenhet av tjugu tusen pund, hade för vana att göra av med mera pengar, än de borde, och att umgås med förnämt folk och kände sig därför i alla hänseenden berättigade att tänka högt om sig själva och lågt om andra. De tillhörde en aktad famil] i norra England, en omständighet, som var djupare inpräglad i deras minnen, än att deras broders och deras egen förmögenhet hade förvärvats genom affärsverksamhet.

Mr Bingley ärvde en summa av nästan hundra tusen pund av sin far, som hade ämnat köpa en egendom, men ej levde nog länge för att sätta sin avsikt i verket. Mr Bingley hade samma avsikt och utsåg ibland ett grevskap, där han ville slå sig ner, men som han nu hade fått en lämplig bostad, var det ovisst för många av dem, som bäst kände hans makliga lynne, huruvida han icke skulle komma att 2. — Austen. I.i8

tillbringa återstoden av sina dagar på Netherfield och lämna omsorgen att köpa ett gods åt nästa generation.

Hans systrar voro mycket angelägna, att han skulle få ett eget gods, men ehuru han nu hade slagit sig ner endast som hyresgäst, var miss Bingley för ingen del ovillig att presidera vid hans bord — ej heller var mrs Hurst, som hade gift sig med en man, som var mera fin av sig än förmögen, mindre benägen att anse hans hus som sitt hem, när det så passade henne. Mr Bingley hade icke varit myndig två år, då han genom en tillfällig rekommendation blev frestad att se på Netherfield. Han såg på det utan och innan under en halvtimme, fann behag i dess läge och de förnämsta rummen, var belåten med vad ägaren sade till dess beröm, och hyrde det genast.

Mellan honom och Darcy rådde en mycket nära vänskap oaktat den stora olikheten i deras karaktärer. Bingley var kär för Darcy på grund av otvungenheten, öppenheten och böjligheten i sitt lynne, ehuru ingen karaktär kunde förete en större motsats till hans egen och ehuru han aldrig syntes missnöjd med sin egen. Bingley hade den fastaste tillit till kraften av Darcys blick och den högsta tanke om hans omdöme. Med avseende på förståndets skärpa var Darcy överlägsen. Bingley var alldeles icke klent utrustad, men Darcy var mycket intelligent. Han var på samma gång högdragen, reserverad och granntyckt, och hans sätt var icke tilldragande, ehuru han var väluppfostrad. I detta19

avseende hade hans vän ett avgjort företräde. Bingley var säker om att bli omtyckt, var helst han visade sig, Darcy däremot stötte beständigt folk för huvudet.

Det sätt, varpå de talade om Merytonbalen var tillräckligt betecknande. Bingley hade aldrig i sitt liv träffat trevligare människor eller vackrare flickor, alla hade varit så vänliga och uppmärksamma mot honom, där hade icke varit någon etikett eller stelhet, han hade snart känt sig bekant med hela sällskapet, och vad miss Bennet beträffar, kunde han inte tänka sig en ängel skönare. Darcy hade tvärtom sammanträffat med en hop människor, hos vilka det fanns föga skönhet och alls ingen belevenhet, han hade icke känt det ringaste intresse för någon av dem och hade icke rönt uppmärksamhet eller haft nöje av någon. Han erkände, att miss Bennet var vacker, men hon log för mycket.

Mrs Hurst och hennes syster medgåvo, att det var så, men likväl beundrade de henne och tyckte om henne, de förklarade, att hon var en söt flicka och en, som de icke hade något emot att närmare lära känna. Det var alltså en avgjord sak, att miss Bennet var en söt flicka, och deras broder kände sig på grund av en sådan rekommendation berättigad att tänka om henne som han behagade.20

FEMTE KAPITLET.

Ett kort stycke från Longbourn bodde en familj, med vilken familjen Bennet var särdeles intimt förbunden. Sir William Lucas,hade förut varit affärsman i Meryton, där han förtjänat en tämligen stor förmögenhet och där han blivit adlad till följd av en adress till konungen under den tid han beklädde borgmästareämbetet. Denna

utmärkelse hade måhända stigit honom för mycket åt huvudet. Den hade hos honom väckt avsmak för hans affär och för hans bostad i en liten köpstad, och lämnande dem båda, hade han med sin familj flyttat till ett ställe ungefär en mil från Meryton, som från denna tid fick namnet Lucas Lodge och där han med behag kunde tänka på sin egen betydenhet och, utan att vara hindrad av affären, sysselsätta sig enbart med att vara artig mot alla. Ty ehuru han var uppblåst av sin rang, gjorde den honom icke högdragen, tvärtom var han idel uppmärksamhet mot alla. Av naturen var han oförarglig, vänlig och tillmötesgående, hans presentation vid hovet gjorde honom hövisk i sitt sätt.

Lady Lucas var en god själ, icke alltför begåvad för att vara en värdefull granne för mrs Bennet. De hade flera barn. Det äldsta av dessa, en förståndig, intelligent ung dam på ungefär tjugusju år, var Elisabets förtrogna vän.

Att flickorna Lucas och flickorna Bennet skulle träffas för att tala om en bal var alldeles nödvän-21

digt, och morgonen efter den nyss omtalade balen kommo de förra till Longbourn för att meddela sig med sina vänner.

— Du började din afton bra, Charlotte, sade mrs Bennet artigt och med självbehärskning till miss Lucas. Du var mr Bingleys första val.

— Ja, men han syntes finna mer behag i sitt andra.

— Å, du menar Jane, förmodar jag, emedan han dansade två gånger med henne. Visst såg det ut, som om han beundrade henne — jag tror nästan, att han gjorde det — jag hörde någonting därom — jag vet knappast vad — någonting om mr Robinson.

— Kanske ni menar de ord, jag hörde växlas mellan honom och mr Robinson; talade jag inte om det för er? Mr Robinsons fråga till honom, hur han tyckte om våra Merytonbaler, och om han inte fann, att det var bra många vackra damer i sällskapet och vilken han tyckte vara den vackraste? och det svar, han omedelbart gav på den sista frågan: »Jo, den äldsta miss Bennet utan allt tvivel, om den saken kunna inte meningarna vara delade.»

— Nå, det var då sannerligen klart besked — det ser ut som om — men allt kan ändå gå om intet, förstår du.

— Vad jag fick höra var mera behagligt än vad som kom till dina öron, Eliza, sade Charlotte. Mr Darcy är inte så värd att lyssna till som hans vän, eller hur? Stackars Eliza, att bara gå an!

— Jag ber dig att inte sätta den idén i Lizzys22

huvud att bli förargad över hans förolämpning, ty han är en så obehaglig människa, att det skulle vara rent av en olycka att bli omtyckt av honom. Mrs Long talade om för mig i går afton, att han satt bredvid henne en halvtimma utan att öppna munnen en gång.

— Är du alldeles säker på det? Ar det inte ett litet misstag? sade Jane. Jag är viss på att jag såg mr Darcy tala med henne.

— Ja, därför att hon till slut frågade honom, hur han tyckte om Netherfield, och han kunde inte låta bli att svara henne, men hon sade, att han tycktes vara mycket ond över att bli tilltalad.

— Miss Bingley berättade mig, sade Jane, att han aldrig talar mycket, så framt han inte befinner sig bland nära bekanta. I deras sällskap är han synnerligen angenäm.

— Jag tror inte ett ord därav, kära du. Om han hade varit så angenäm, så skulle han talat med mrs Long. Men jag kan gissa, hur det var; alla säga, att han är förfärligt högfärdig, och jag är säker om att han på något sätt fått höra, att mrs Long inte har eget ekipage och kommit till balen i hyrvagn.

— Jag fäster mig inte vid, att han inte talade med mrs Long, men jag önskar, att han hade dansat med Eliza.

— En annan gång, Lizzy, sade hennes mor, skulle jag inte dansa med honom, om jag vore i ditt ställe.

— Jag tror, att jag säkert kan lova dig att aldrig dansa med honom.23

— Hans stolthet, sade miss Lucas, stöter mig icke så mycket som stolthet ofta gör, därför att det finns en ursäkt därför. Man kan inte undra på att en så fin ung man med familj, förmögenhet och alla förmåner har höga tankar om sig själv. Om jag får uttrycka mig så, han har rätt att vara stolt.

— Detta är mycket sant, svarade Elisabet, och jag kunde med lätthet förlåta hans stolthet, om han inte hade sårat min.

— Stolthet, anmärkte Mary, som berömde sig av sitt säkra omdöme, är ett mycket allmänt fel, efter vad jag tror. Allt vad jag har läst har givit mig den övertygelsen, att det verkligen är mycket vanligt; att människonaturen är synnerligen benägen därför, och att det är mycket få av oss, som icke hysa en känsla av självbelåtenhet med anledning av en eller annan egenskap, verklig eller inbillad. Fåfänga och stolthet äro olika saker, ehuru dessa ord ofta brukas liktydigt. En person kan vara stolt utan att vara fåfäng. Stolthet hänför sig mera till vår egen tanke om oss själva, fåfänga till vad vi önska att andra skola tänka om oss.

— Om jag vore så rik som mr Darcy, sade en ung Lucas, som kommit med sina systrar, skulle jag inte fråga efter hur stolt jag var. Jag skulle hålla ett släpp rävhundar och dricka en butelj vin varje dag.

— Då skulle du dricka mycket mera än du borde, sade mrs Bennet, och om jag finge se dig i färd därmed, skulle jag genast taga ifrån dig buteljen.

Gossen invände, att det fick hon inte göra, hon24

fortsatte att förklara, att hon skulle göra det, och dispyten slutade först med besökets slut.

SJÄTTE KAPITLET.

Damerna på Longbourn gjorde snart sin uppvaktning hos damerna på Netherfield. Visiten besvarades på vederbörligt sätt. Miss Bennets behagliga sätt slog allt mera an på mrs Hurst och miss Bingley, och ehuru modern var odräglig och de yngre systrarna icke värda att tala med, uttryckte de för de två äldsta systrarna en önskan att bli närmare bekanta med dem. Av Jane mottogs denna uppmärksamhet med den största glädje, men Elisabet såg ännu förnäm nedlåtenhet i deras behandling av alla, knappast med undantag av hennes syster, och kunde icke tycka om dem, ehuru deras vänlighet mot Jane, sådan den nu var, hade ett visst värde, då den högst sannolikt rönte inflytande av deras broders beundran. Det var i allmänhet tydligt, när helst de träffades, att han verkligen beundrade henne, och för Lizzy var det lika tydligt, att Jane gav allt mera insteg åt det tycke, hon från första ögonblicket börjat hysa för honom, och var på väg att bli mycket förälskad; men hon såg med glädje, att detta troligtvis ej skulle bli upptäckt av folk i allmänhet, efter som Jane med en stark känsla förenade en behärskning och en jämn glättighet i lynnet, som kunde skydda henne mot misstankar av obehöriga personer. Hon nämnde detta för sin vän miss Lucas.25

— Det blir kanske nöjsamt, svarade Charlotte, att kunna lura allmänheten i ett fall sådant som detta, men det är ibland ofördelaktigt att vara så väl skyddad. Om en kvinna med samma skicklighet döljer sitt tycke för föremålet därför, kan hon gå miste om tillfället att vinna hans hjärta, och det blir en klen tröst att tro, att andra äro lika okunniga om saken som han själv. Det finns så mycket av tacksamhet eller fåfänga i varje böjelse, att det icke är tryggt att lämna någon sådan åt sig själv. Vi kunna alla obehindrat börja — ett litet tycke är naturligt nog, men det är mycket få av oss, som ha mod nog att bli verkligen förälskade utan uppmuntran. I nio fall av tio gör en kvinna bäst i att visa mera hängivenhet än hon verkligen känner. Bingley tycker utan tvivel om din syster, men han kanske aldrig kommer att göra mera än tycka om henne, om hon inte hjälper honom på traven.

— Men det gör hon verkligen, så mycket som hennes natur medgiver det. Om jag kan märka hennes tycke för honom, måste han sannerligen vara en dummerjöns, om inte han också kan upptäcka det.

— Kom ihåg, Elisa, att han inte känner Janes karaktär så bra som du.

— Men om en kvinna hyser tycke för en man och inte bjuder till att dölja det, så måste han märka det.

— Kanhända han måste göra det, om han träffar henne tillräckligt ofta. Men ehuru Bingley och Jane råkas

ganska ofta, så sker det aldrig flera timmar å rad; och som de alltid träffas i stora, blandade säll-26

skap, kunna de omöjligen använda varje ögonblick på samtal med varandra. Jane bör därför så väl som möjligt begagna varje halvtimme, under vilken hon kan fängsla hans uppmärksamhet. När hon är säker på honom, blir det tid nog att bli förälskad så mycket hon behagar.

— Din plan är god, svarade Elisabet, såvida det inte är fråga om något annat än önskan att bli väl gift, och om jag vore besluten att skaffa mig en rik man eller över huvud taget en man, tror jag bestämt att jag skulle antaga den. Men sådana äro inte Janes känslor, hon handlar inte med beräkning. Ännu kan hon inte ens vara säker på djupet av sin egen känsla, ej heller på dess förnuftighet. Hon har inte känt honom längre än fjorton dagar. Hon dansade fyra gånger med honom i Meryton, hon träffade honom en förmiddag i hans hem och har sedan ätit middag tillsammans med honom fyra gånger. Detta är inte tillräckligt för att komma underfund med hans karaktär.

— Inte som du framställer saken. Hade hon bara ätit middag med honom, så kunde hon endast ha upptäckt, om han hade god aptit, men du måste komma ihåg, att de ha också tillbragt fyra aftnar tillsammans — och fyra aftnar kunna göra rätt mycket.

— Ja, dessa fyra aftnar ha satt dem i stånd att de tycka mer om Vingt-et-un än Commerce*; men med avseende på någon annan utmärkande egenskap tror jag inte att mycket blivit lagt i dagen.

* Två slags kortspel.27

— Nåväl, sade Charlotte, jag önskar av hela mitt hjärta Jane framgång, och om hon blev gift med honom i morgon dag, skulle jag tro, att hon hade lika god utsikt att bli lycklig, som om hon studerade hans karaktär ett helt år. Lycka i äktenskapet beror helt och hållet på slumpen. Om kontrahenterna aldrig så väl känna varandras lynnen på förhand och om de äro varandra aldrig så lika, så befordrar det icke det minsta deras lycka. De bli alltid tillräckligt olika efteråt för att båda ha sin del av ledsamheter och det är bättre att känna så litet som möjligt av bristerna hos den person, tillsammans med vilken man skall framleva sitt liv.

— Jag måste skratta, Charlotte, men detta är inte riktigt. Du vet, att det inte är riktigt och att du aldrig själv skulle handla på detta sätt.

Sysselsatt med att iakttaga mr Bingleys uppmärksamhet mot hennes syster, var Elisabet långt ifrån att misstänka, att hon själv höll på att bli föremål för ett visst intresse i hans väns ögon. Mr Darcy hade i början knappast medgivit, att hon var vacker; han hade på balen sett på henne utan beundran, och när han träffade henne nästa gång, såg han på henne endast med kritiska blickar. Men knappast hade han gjort det klart för sig själv och sina vänner, att hon knappt hade ett vackert drag i sitt ansikte, förrän han började finna, att det hade ett ovanligt intelligent uttryck tack vare hennes vackra mörka ögon. På denna upptäckt följde åtskilliga andra, som voro lika förödmjukande. Ehuru han med sin kritiska blick hade iakttagit mer än en28

brist på fullkomlig symmetri i hennes gestalt, var han tvungen att erkänna, att hennes figur var nätt och behaglig, och fastän han påstod, att hennes sätt icke vittnade om världsvana, fängslades han av hennes otvungna glättighet. Härom svävade hon i fullkomlig okunnighet, för henne var han endast den man, som på intet håll sökte att behaga och som icke hade tyckt, att hon var vacker nog, för att han skulle vilja dansa med henne.

Han började önska att lära känna henne närmare, och som en inledning till att själv öppna ett samtal med henne lyssnade han till hennes samtal med andra. Detta hans handlingssätt väckte hennes uppmärksamhet. Det var hos sir William Lucas, där ett stort sällskap var samlat.

— Vad menar mr Darcy, sade hon till Charlotte, med att lyssna till mitt samtal med överste Forster?

— Det är en fråga, som endast mr Darcy kan besvara.

— Men om han gör det en gång till, så skall jag sannerligen låta honom veta, att jag förstår, vilken hans avsikt är. Han är mycket satirisk av sig, och om jag inte själv börjar bli ohövlig, så kommer jag snart att bli rädd för honom.

Då han snart därefter närmade sig dem, ehuru utan att synas ha för avsikt att tilltala dem, sökte miss Lucas hindra sin vän att nämna något dylikt för honom; detta hade dock alldeles motsatt verkan på Elisabet, som vände sig till honom och sade:

— Tyckte ni inte, mr Darcy, att jag uttryckte mig ovanligt väl nyss, då jag plågade överste29

Forster med böner, att han skulle ge oss en bal i Meryton?

— Med stor energi — det är en sak, som alltid gör en dam energisk.

— Ni är sträng mot oss.

— Det blir snart hennes tur att bli förargad, sade miss Lucas. Jag skall öppna klaveret, Elisa, och du vet, vad som då följer.

— Du är verkligen en bra egendomlig vän, som alltid vill, att jag skall spela och sjunga för vilket sällskap som helst. Om min musikaliska talang gjort mig fåfäng, så hade du varit ovärderlig, men som det nu är, ville jag hellre slippa att uppträda inför dessa åhörare, som måste vara vana att höra de mest framstående exekutörer. Då miss Lucas ändock höll i sig, tillade hon: Nå, om det måste ske, så får jag väl lov att göra det. Hennes prestation var behaglig, ehuru för ingen del framstående. Sedan hon sjungit ett par sånger och innan hon kunde svara på de ivriga uppmaningarna av åtskilliga personer, att hon skulle sjunga något mera, intogs hennes plats vid instrumentet med stor iver av hennes syster Mary som, då hon var den enda av systrarna, som icke hade utseendet för sig, hade arbetat strängt för att vinna kunskaper och talanger och alltid var angelägen att låta höra sig.

Mary hade varken stor begåvning eller smak, och ehuru hennes fåfänga hade befordrat hennes flit, hade den också givit henne ett pedantiskt och självbelåtet sätt att uppträda, som skulle ha skadat en högre grad av skicklighet, än hon hade uppnått. Man30

hade med mycket större nöje lyssnat till Elisabet, som var anspråkslös och okonstlad, ehuru hon icke spelade hälften så bra, och sedan Mary hunnit igenom en lång konsert, var hon glad att inhösta lovord och tack genom några skotska och irländska melodier, som hon spelade på anhållan av sina yngre systrar, vilka med några av ungdomarna Lucas och ett par officerare ivrigt hängåvo sig åt dansens nöje i ena ändan av rummet.

Mr Darcy stod nära dem i stum förargelse över ett sådant sätt att tillbringa aftonen med uteslutande av all konversation och var allt för upptagen av dessa tankar för att märka, att sir William Lucas stod bredvid honom, till dess denne tilltalade honom så:

— Vilket förtjusande nöje för ungdomen det här är! I sanning ingenting går upp emot dans! Jag anser den som ett av de förnämsta prov på förfining hos bildade sällskapskretsar.

— Ja visst, och den har också den förmånen att vara på modet i världens mindre bildade sällskapskretsar. Varje vilde kan dansa.

Sir William endast log. — Er vän dansar utmärkt, fortsatte han efter en paus, då han såg Bingley förena sig med de dansande, och jag tvivlar inte på att ni själv, mr Darcy, är en mästare i konsten.

— Jag tror, att ni såg mig dansa i Meryton.

— Ja, det gjorde jag, och denna syn beredde mig inte litet nöje. Dansar ni ofta vid hovet?

— Aldrig, sir.31

— Tycker ni inte, att det skulle vara en lämplig hyllningsgärd åt den här platsen?

— Uet är en hyllningsgärd, som jag aldrig ägnar åt någon plats, om jag kan undvika det.

— Ni har ert hem i London, förmodar jag?

Mr Darcy bugade sig.

— Jag funderade en gång på att bosätta mig i London, ty jag tycker mycket om fint umgänge, men jag var inte

riktigt säker på att luften i London skulle vara lämplig för lady Lucas.

Han gjorde ett uppehåll i förhoppning att få ett svar, men mr Darcy var icke upplagd att giva något sådant, och då Elisabet i detta ögonblick närmade sig dem, fick han det infallet att visa sig mycket ridderlig och ropade till henne:

— Min kära miss Elisa, varför dansar ni inte? Mr Darcy, ni måste tillåta mig att för er föreställa denna unga dam som en särdeles angenäm moatjé. Och fattande hennes hand, skulle han ha räckt den åt mr Darcy, som, ehuru ytterst förvånad, icke var obenägen att mottaga den, då hon ögonblickligen drog sig undan och med någon förvirring sade till sir William:

— Jag har verkligen inte den ringaste lust att dansa. Jag ber er inte tro, att jag kom hit för att bedja om en kavaljer.

Mr Darcy anhöll allvarligt och höviskt om den äran att få dansa med henne, men förgäves. Elisabet var fast i sitt beslut, och sir William kunde inte heller rubba det genom sina övertalningsförsök.

— Ni dansar så utmärkt, miss Elisa, sade han,32

att det är grymt av er att neka mig glädjen att se er göra det, och ehuru mr Darcy i allmänhet inte tycker om detta nöje, så är jag viss på att han inte kan ha något emot att under en halvtimme göra oss den glädjen.

— Mr Darcy är idel artighet, sade Elisabet leende.

— Ja, det är han verkligen, men i betraktande av den frestelse, som erbjuder sig, kära miss Elisa, kunna vi inte undra över hans tillmötesgående — ty vem skulle väl kunna vägra att dansa med en sådan dam?

Elisabet såg skälmskt på honom och vände sig bort. Hennes motstånd hade icke försämrat hennes aktier hos mr Darcy, och han tänkte på henne med ett visst välbehag, då miss Bingley tilltalade honom med dessa ord:

— Jag kan gissa föremålet för era tankar.

— Det skulle jag knappast tro.

— Ni tänker på, hur odrägligt det skulle vara att tillbringa några aftnar på detta sätt — i ett sådant sällskap, och jag är verkligen alldeles av er mening. Jag har aldrig varit så förtretad. Faddheten och ändock högljuddheten — värdelösheten och ändock självbelåtenheten hos alla dessa människor! Vad jag ville ge för att få höra era kritiska anmärkningar om dem!

— Er gissning är alldeles oriktig, det försäkrar jag er. Mina tankar voro upptagna på ett mera angenämt sätt. Jag har tänkt på det mycket stora nöje, som ett par härliga ögon i en vacker kvinnas ansikte kan skänka.33

Miss Bingley fixerade ögonblickligen hans ansikte och bad, att han skulle tala om för henne, vilken dam hade förmågan att ingiva honom sådana tankar. Mr Darcy svarade helt oförskräckt: — Miss Elisabet Bennet.

— Miss Elisabet Bennet! upprepade miss Bingley Jag är helt förvånad. Hur länge har hon varit en sådan gunstling? — och var snäll och säg mig, när får jag lyckönska er?

— Det är just den fråga, som jag väntade att ni skulle rikta till mig. En kvinnas fantasi är mycket snabb, den ilar på ett ögonblick från beundran till kärlek, från kärlek till äktenskap. Jag visste, att ni skulle lyckönska mig.

— Ja, om ni tar saken så på allvar, så skall jag betrakta den som alldeles avgjord. Ni kommer att få en förtjusande svärmor, och naturligtvis kommer hon alltid att vistas på Pemberley hos er.

Han lyssnade till henne med fullkomlig likgiltighet, medan hon pratade på detta sätt och som hans lugn övertygade henne om att allt var klappat och klart, togo hennes kvickheter icke någon ända.

SJUNDE KAPITLET.

Mr Bennets förmögenhet bestod nästan helt och hållet av ett gods, som avkastade två tusen pund om året och som till förfång för hans döttrar i brist på manliga arvingar skulle som fideikommiss övergå till en avlägsen

släkting Och moderns förmögenhet, 3. — Austen. I.34

ehuru ansenlig för hennes ställning i livet, kunde svårligen ersätta förlusten av hans. Hennes far hade varit advokat i Meryton och hade lämnat henne fyra tusen pund i arv.

Hon hade en syster gift med en mr Philips, som hade varit notarie hos deras far och blivit hans efterträdare, och en bror, som var bosatt i London som en ansedd affärsman.

Byn Longbourn låg endast en mil från Meryton, ett mycket passande avstånd för de unga damerna, som vanligen frestades att begiva sig dit tre eller fyra gånger i veckan för att göra sin uppvaktning hos sin moster och besöka en modehandlerska, som hade sin butik tvärs över gatan. De två yngsta döttrarna, Catherine och Lydia, voro särskilt flitiga med dessa uppvaktningar; de voro ytligare än sina systrar, och när ingenting bättre erbjöd sig, var en promenad till Meryton nödvändig för att fördriva förmiddagstimmarna och skaffa dem samtalsämnen under aftonen; och huru fattig på nyheter trakten än i allmänhet var, lyckades de alltid att få höra några av sin moster. För närvarande voro de väl försedda både med nyheter och glädjeämnen genom den nyss inträffade ankomsten av ett milisregemente till trakten; det skulle stanna där hela vintern, och Meryton var dess huvudkvarter.

Deras besök hos mrs Philips medförde nu högst intressanta meddelanden. Varje dag vidgade i någon mån deras kännedom om officerarnas namn och förbindelser. Mr Philips kände dem alla, och detta blev för hans hustrus systerdöttrar en källa till hit-35

tills oanad sällhet. De kunde icke tala om något annat än officerare, och mr Bingleys stora förmögenhet, som väckte det livligaste intresse hos deras mor, var i deras ögon värdelös i jämförelse med en fänriks uniform.

Sedan mr Bennet en morgon lyssnat till deras utgjutelser över detta ämne, anmärkte han helt kyligt:

— Att döma av ert sätt att tala måste ni vara två av de fjolligaste flickor i trakten. Jag har misstänkt det någon tid, men nu är jag övertygad därom.

Catherine blev bragt ur fattningen och svarade icke, men Lydia lät sig ingenting bekomma och fortsatte att uttrycka sin beundran för kapten Carter och sin förhoppning att träffa honom under dagens lopp, då han följande morgon skulle resa till London.

— Det förvånar mig, kära du, sade mrs Bennet, att du är så snar att kalla dina egna barn fjolliga. Om jag ville hysa nedsättande tankar om någons barn, så skulle det i alla fall inte vara om mina egna.

— Om mina barn äro fjolliga, så hoppas jag, att jag alltid är medveten därom.

— Ja, men förhållandet är, att de alla äro ganska begåvade.

— Jag kan smickra mig med att detta är den enda sak, med avseende på vilken vi inte äro överens. Jag hade hoppats, att våra tycken samman-föllo i varje särskild punkt, men så till vida måste36

jag vara av en annan mening än du, att jag tycker, att våra två yngsta döttrar äro ovanligt fjolliga.

— Min kära man, du får inte vänta, att sådana flickor skola ha lika mycket förstånd som deras far och mor. När de hinna till vår ålder, tror jag säkert, att de inte komma att tänka på officerare mer än vad vi göra. Jag minns mycket väl den tid, då jag själv var betagen i en rödrock — och det är jag sannerligen ännu i dag i mitt hjärta; och om en stilig ung överste med fem eller sextusen om året skulle fria till en av mina flickor, så skall jag inte säga nej till honom, och jag tyckte, att överste Forster tog sig mycket bra ut i sin uniform härom kvällen hos sir William.

— Mamma, utropade Lydia, moster säger, att överste Forster och kapten Carter inte så ofta besöka miss Watson som de gjorde i början efter sin ankomst; hon ser dem nu ofta stå i Clarkes bokhandel.

Mrs Bennet hindrades från att svara av betjänten, som kom in med en biljett till miss Bennet; den kom från Netherfield och budet väntade på svar. Mrs Bennets ögon tindrade av glädje, och hon ropade ivrigt, under det att hennes dotter läste:

— Nå, Jane, vem är den från? Vad handlar den om? Vad säger han? Nå, Jane, skynda dig och tala om det för oss, skynda dig, kära barn!

— Den är från miss Bingley, sade Jane och läste sedan upp den högt.37

»Kära vän!

Om ni inte är så medlidsam, att ni kommer och äter middag i dag tillsammans med Louisa och mig, löpa vi risk att hata varandra under återstoden av vårt liv, ty en hel dags tète-a-tète mellan två kvinnor kan aldrig sluta utan gräl. Kom så snart ni kan efter mottagandet av dessa rader. Min bror och de andra herrarna skola äta middag med officerarna.

Er tillgivna

Caroli7ie Bingley.»

— Med officerarna! utropade Lydia. Det förvånar mig, att moster inte talade om det för oss.

— Äta middag ute, sade mrs Bennet, det är mycket olyckligt.

— Kan jag få vagnen? frågade Jane.

— Nej, kära barn, det är bäst, att du rider, därför att det ser ut, som det skulle bli regn, och dä måste du stanna över natten.

— Det skulle vara en bra plan, sade Elisabet, om du vore säker på att de inte skulle erbjuda sig att skjutsa henne hem.

— Ä, men herrarna måste ha mr Bingleys vagn för att fara till Meryton, och Hursts ha inga hästar till sin.

— Jag skulle mycket hellre vilja åka.

— Men kära barn, pappa kan inte avvara hästarna, det är jag säker på. Man behöver dem för jordbruket, eller hur, min gubbe?3»

— Man behöver dem för jordbruket mycket oftare, än jag själv kan få använda dem.

— Men om du får använda dem i dag, sade Elisabet, så är ju mammas önskan uppfylld.

Hon avtvang slutligen sin far ett erkännande, att hästarna voro upptagna. Jane var därför tvungen att rida, och hennes mor följde henne till dörren med många vänliga spådomar om fult väder. Hennes förhoppningar gingo i uppfyllelse; Jane hade icke länge varit på väg förrän det började regna häftigt. Hennes systrar voro oroliga för henne, men modern var förtjust. Regnet fortsatte hela aftonen utan uppehåll, Jane kunde säkert icke komma tillbaka.

— Det var verkligen en god idé av mig! sade mrs Bennet mer än en gång, som om det var hon, som förmått framkalla regnet. Icke förrän morgonen därpå kom hon dock underfund med hela framgången av sin plan. Frukosten var knappast slut, förrän ett bud från Netherfield kom med följande biljett till Elisabet:

»Käraste Lizzy!

Jag mår mycket illa i dag på morgonen, vilket, som jag förmodar, måste bero på att jag blev genomvåt i går. Mina snälla vänner vilja inte höra talas om att jag återvänder hem, förrän jag blir bättre. De yrka också på att jag får träffa doktor Jones — bli därför inte oroliga, om ni skulle få höra, att han varit hos mig — och utom att jag har ont i halsen och huvudvärk är det inte farligt med mig.

Din tillgivna syster.»39

— Nå, kära du, sade mr Bennet, när Elisabet hade läst biljetten högt, om din dotter skulle få ett farligt sjukdomsanfall — om hon skulle dö, skulle det vara en tröst, att allt inträffat under jakt efter mr Bingley och på din befallning.

— A, jag är inte alls rädd för att hon skall dö. Man dör inte av små obetydliga förkylningar. Hon kommer att bli vårdad på bästa sätt. Så länge hon stannar där är allt mycket bra. Jag skulle vilja fara och se till henne, om jag kunde få vagnen.

Elisabet, som kände sig verkligt orolig, var besluten att besöka henne, fastän vagnen icke stod att få och som hon icke var någon ryttarinna, var enda möjligheten för henne att gå. Hon tillkännagav sitt beslut.

— Hur kan du vara så enfaldig, utropade hennes mor, och tänka på något sådant, då vägarna äro så smutsiga! Du blir inte presentabel, då du kommer dit.

— Jag blir nog så presentabel, att jag kan träffa Jane, och det är allt, vad jag önskar.

— Är det där en vink åt mig, Lizzy, sade hennes far, att jag skall skicka efter hästarna?

— Nej, visst inte. Jag vill inte komma ifrån promenaden. Avståndet betyder ingenting, då man har ett viktigt ärende; det är ju bara tre mil. Jag kommer tillbaka till middagen.

— Jag beundrar din välvilja, som visar sig i handling, anmärkte Mary, men varje impuls av känslan bör ledas av förnuftet och enligt min mening måste40

ansträngningen alltid stå i proportion till vad som erfordras.

— Vi vilja följa dig så långt som till Meryton, sade Catherine och Lydia. Elisabet antog deras anbud och de tre unga damerna begåvo sig av tillsammans.

— Om vi skynda oss, sade Lydia, medan de gingo, kanske vi kunna få se en skymt av kapten Carter, innan han reser.

I Meryton skildes de åt, de två yngsta begåvo sig till en av officersfruarna, och Elisabet fortsatte sin vandring allena, gående över fält efter fält med raska steg, hoppande över stättor och vattenpussar med otålig iver, och då hon slutligen nådde sitt mål, voro hennes ben trötta, hennes strumpor smutsiga och hennes ansikte upphettat av den ansträngande motionen.

Hon infördes i frukostrummet, där alla utom Jane voro samlade och där hennes ankomst väckte ganska mycken förvåning. Att hon hade gått tre mil så tidigt på dagen, i sådan smuts och alldeles ensam var nästan obegripligt för mrs Hurst och miss Bingley, och Elisabet var övertygad om att de föraktade henne därför. Hon blev emellertid mycket artigt mottagen av dem, och i deras broders sätt mot henne låg någonting mera än artighet; det låg välvilja och vänlighet däri.

Mr Darcy sade mycket litet och mr Hurst ingenting alls. Den förres tankar voro delade mellan beundran av den glans, som motionen hade givit Lizzys hy, och tvivel huruvida det var försvarligt,41

att hon fått gå så långt allena. Den senare tänkte bara på sin frukost.

På sina frågor om systerns tillstånd fick Elisabet icke något gynnsamt svar. Miss Bennet hade sovit illa, och ehuru hon var uppe, var hon feberaktig och icke nog rask för att lämna sitt rum. Elisabet var glad att genast få gå in till henne, och Jane, som endast av fruktan att väcka oro eller förorsaka obehag hade hindrats från att i sin biljett uttrycka, huru mycket hon längtade efter ett sådant besök, blev förtjust, då hon kom in. Hon orkade dock icke tala mycket, och när miss Bingley lämnade dem ensamma, kunde hon yttra föga mera än några ord av tacksamhet för den utomordentliga vänlighet, som hon fick röna. Elisabet skötte om henne under tystnad.

När frukosten var slut, kommo systrarna in till dem och Elisabet började själv tycka om dem, då hon såg, hur mycken tillgivenhet och ömhet de visade Jane. Doktorn kom, och sedan han undersökt sin patient, sade han, som man kunde antaga, att hon ådragit sig en stark förkylning och att man måste försöka övervinna den; han rådde henne att gå till sängs igen och ordinerade henne några dragande medel. Rådet följdes genast, ty febersymtomerna tilltogo, och hennes huvud värkte våldsamt. Elisabet lämnade icke rummet ett ögonblick, och de andra damerna avlägsnade sig ej heller ofta. Då herrarna voro utgångna, hade de i själva verket ingenting att göra på något annat ställe.

Då klockan slog tre, kände Elisabet på sig, att42

hon måste gå och sade detta, fastän hon gjorde det ogärna. Miss Bingley erbjöd henne vagnen, och det behövdes endast litet övertalning för att få henne att antaga detta anbud, men Jane visade så stor oro över att skiljas från henne, att miss Bingley måste förvandla erbjudandet av vagnen till en inbjudning att stanna på Netherfield så länge. Elisabet gick med tacksamhet in härpå och ett bud avsändes till Longbourn för att låta hennes anhöriga veta, att hon stannade och hämta en uppsättning av kläder.

ÅTTONDE KAPITLET.

Klockan fem drogo sig de två damerna tillbaka för att kläda om sig till middagen, och klockan halv sju fick Elisabet bud, att denna var serverad. På de artiga frågor, som då strömmade mot henne och bland vilka hon särskilt med glädje iakttog mr Bingleys, som präglades av öm oro, kunde hon icke lämna något gynnsamt svar. Jane var alldeles icke bättre. Då systrarna fingo höra detta, upprepade de tre eller fyra gånger, hur ledsna de voro, hur förskräckligt det var att lida av en svår förkylning och hur övermåttan illa de tyckte om att själva vara sjuka; sedan tänkte de icke mera på saken och deras likgiltighet för Jane, när hon icke befann sig i deras omedelbara närhet, återuppväckte hos Elisabet den motvilja hon från början hyst mot dem.

Deras broder var verkligen den enda i sällskapet, för vilken hon kunde hysa någon sympati. Hans43

oro för Jane var i ögonen fallande och hans uppmärksamhet mot henne själv mycket fin, vilket hindrade henne från att känna sig som en objuden gäst, det namn som, enligt vad hon själv trodde, gavs henne av de andra. Med undantag av honom tog sällskapet mycket litet notis om henne. Miss Bingley var helt upptagen av mr Darcy, hennes syster knappast mindre, och vad mr Hurst beträffar, vid vars sida Elisabet satt, var han en indolent man, som endast levde för att äta, dricka och spela kort. Då han hört, att hon föredrog en enkel rätt framför en ragu, hade han ingenting mer att säga henne.

När middagen var slut, återvände hon genast till Jane, och miss Bingley började tala illa om henne, så snart hon lämnat rummet. Hon förklarade, att hennes sätt var mycket simpelt, en blandning av högfärd och näsvishet; hon hade inte någon förmåga att konversera, ingen stil, ingen smak, inte något utseende. Mrs Hurst var av samma åsikt och tillade:

— Hon är verkligen inte framstående i någonting utom som fotvandrerska. Jag skall aldrig glömma hur hon såg ut i morse. Hon såg nästan vild ut.

— Ja, det gjorde hon verkligen, Louisa. Jag kunde knappast hålla mig allvarsam. Bara dumheter att komma hit alls! Varför måste hon traska omkring på vägarna, därför att hennes syster förkylt sig? Så hennes hår såg ut, så slamsig och röd i ansiktet hon var!

— Ja, och hennes underkjol; jag hoppas du såg hennes underkjol nedstänkt med smuts sex tum44

högt, det är jag absolut säker på och kjolen som hon släppt ned för att dölja den, men som inte motsvarade ändamålet.

— Din skildring må vara alldeles riktig, Louisa, sade Bingley, men den gör inte något intryck på mig. Jag tyckte, att miss Elisabet Bennet tog sig utmärkt bra ut, dä hon inträdde i rummet i morse. Hennes smutsiga underkjol undgick alldeles min uppmärksamhet.

— Jag är säker på att ni märkte den, mr Darcy, sade miss Bingley, jag vill gärna tro, att ni, inte gärna skulle vilja se er syster uppträda på detta sätt.

— Visst inte.

— Att gå tre mil, fyra mil, fem mil eller vad det nu kan vara, i smuts, som går över fotknölarna och ensam, alldeles ensam! Vad kunde hon mena med det? Jag tycker, att hon visade ett avskyvärt, in-bilskt självsvåld, en högst småstadsaktig likgiltighet för anständighetens fordringar.

— Det visar en tillgivenhet för hennes syster, som är mycket tilltalande, sade Bingley.

— Jag är rädd, mr Darcy, anmärkte miss Bingley halvt viskande, att detta äventyr har avsevärt minskat er beundran för hennes vackra ögon.

— För ingen del, svarade han, deras glans hade ökats av promenaden.

En kort paus följde på dessa ord, och så började mr Hurst igen:

— Jag hyser mycket stor högaktning för Jane, hon är verkligen en riktigt söt flicka, och jag önskar av allt hjärta, att hon vore väl gift. Men med45

sådana föräldrar och så tarvliga bekantskaper är jag rädd för att hon inte har stora utsikter.

— Jag tror, att jag hört dig säga, att deras morbror är advokat i Meryton.

— Ja, och de ha en till, som bor någonstans i närheten av Cheapside.

— Det är verkligen utmärkt, tillade hennes syster, och båda skrattade hjärtligt.

— Om de hade tillräckligt många morbröder för att fylla hela Cheapside, utropade Bingley, så skulle det inte göra dem en smula mindre behagliga.

— Men det måste i hög grad minska deras utsikter att bli gifta med män, som ha något anseende i världen, svarade Darcy.

På dessa ord gav Bingley icke något svar, men hans syster instämde av fullt hjärta däri och lämnade en stund fritt lopp åt sin munterhet med anledning av sin kära väns simpla släktingar.

Med förnyade ömhetsbetygelser återvände de dock till hennes rum, sedan de lämnat matsalen, och sutto hos henne, tills de fingo bud, att kaffet var serverat. Hon var ännu mycket klen, och Elisabet ville icke alls lämna henne förrän sent på aftonen, då hon hade den glädjen att se henne insomnad, och det syntes henne snarare riktigt än angenämt, att hon själv gick ner. Då hon kom in i salongen, fann hon hela sällskapet spelande knack och blev genast anmodad deltaga däri; men som hon misstänkte, att man spelade högt, avböjde hon det och, ursäktande sig med sin systers tillstånd, sade hon, att hon den korta tid, hon kunde stanna nere, skulle46

roa sig med en bok. Mr Hurst såg på henne med förvåning.

— Föredrar ni läsning framför att spela kort? sade han; det är ganska egendomligt.

— Miss Elisa Bennet, sade miss Bingley, föraktar kort. Hon läser mycket och finner inte nöje i något annat.

— Jag förtjänar varken detta beröm eller detta I klander, ropade Elisabet; jag läser inte mycket, och jag finner nöje i många saker.

— Jag är säker på att ni finner nöje i att vårda er syster, sade Bingley; och jag hoppas, att det snart kommer att ökas, då ni får se henne fullkomligt återställd.

Elisabet tackade honom hjärtligt och gick fram till ett bord, på vilket det låg några böcker. Han erbjöd sig genast att hämta några andra åt henne — allt vad hans bibliotek kunde åstadkomma.

— Och jag önskar att min boksamling vore större till ert bästa och min heder; men jag är en lätting, och ehuru jag inte har många böcker, har jag dock flera, än jag någonsin tittar i.

Elisabet försäkrade honom, att hon hade alldeles nog med dem, som funnos i rummet.

— Det förvånar mig, sade miss Bingley, att min far lämnade efter sig en så liten boksamling. Vilket förtjusande bibliotek ni har på Pemberley, mr Darcy I

— Det bör vara gott, svarade han, det är ett verk av många generationer.47

— Och så har ni själv lagt så mycket därtill, ni köper alltid böcker.

— Jag kan inte förstå försummandet av ett familjebibliotek i dessa tider.

— Försummande! Jag är säker på att ni icke försummar något, som kan öka skönheten av detta härliga ställe. Charles, när du bygger ditt hus, önskar jag, att det må bli hälften så förtjusande som Pemberley.

— Det önskar jag med.

— Men jag skulle verkligen vilja råda dig att göra ditt köp i den här trakten och taga Pemberley till mönster. Det finns inte ett vackrare grevskap i England än Derbyshire.

— Hjärtans gärna, jag vill köpa själva Pemberley, om Darcy vill sälja det.

— Jag talar om möjligheter, Charles.

— Jag tror minsann, Caroline, att det är mera möjligt att förvärva Pemberley genom köp än genom efterbildning.

Elisabet var så upptagen av vad som försiggick, att hon ägnade mycken liten uppmärksamhet åt sin bok; snart lade hon den ifrån sig, närmade sig spelbordet och ställde sig mellan mr Bingley och hans äldsta syster för att följa med spelet.

— Har miss Darcy växt mycket sedan i våras f frågade miss Bingley; kommer hon att bli lika lång som jag?

— Det tror jag. Hon är nu ungefär av miss Elisabet Bennets längd eller snarare längre.

— Så jag längtar att få se henne igen! Jag har48

aldrig träffat någon, som intagit mig så. Vilket ansiktsuttryck, vilket sätt att föra sig! Och så utomordentligt talangfull för sin ålder! Hennes pianospel är utsökt.

— Det förvånar mig, sade Bingley, hur unga flickor kunna ha tålamod att vara så talangfulla, som de alla äro.

— Alla unga flickor talangfulla! Min kära Charles, vad menar du?

— Ja, allesammans, tror jag. De måla alla tavlor, kläda över skärmar och virka börsar. Jag vet knappt någon, som inte kan göra allt detta, och jag är säker om att jag aldrig hört en ung flicka omtalad för första gången utan att på samma gång få veta, att hon är mycket talangfull.

— Din uppräkning av de vanliga kvinnliga talangerna, sade Darcy, är blott allt för sann. Detta ord tillämpas på mången kvinna, som ej förtjänar det genom något annat än förmågan att virka en börs eller kläda en skärm. Men jag är långt ifrån att dela din åsikt om kvinnor i allmänhet. Jag kan inte berömma mig av att bland alla mina bekanta känna mer än ett halvt dussin sådana, som äro verkligt talangfulla.

— Inte jag heller, det är visst och sant, sade miss Bingley.

— Då, anmärkte Elisabet, måste ni innefatta en mängd saker i ert begrepp om en talangfull kvinna.

— Ja, det gör jag verkligen.

— I själva verket, utropade hans trogna vapen-dragerska, kan ingen anses för verkligt talangfull,49

som inte i hög grad överskrider det vanliga måttet. En kvinna måste vara fullkomligt hemma i musik, sång, teckning, dans och moderna språk för att förtjäna denna benämning; och dessutom måste hon äga ett visst något i sitt utseende, sitt sätt att gå, sitt tonfall, sitt sätt att vara och uttrycka sig, eller hon gör sig blott till hälften förtjänt av detta namn.

— Allt detta måste hon äga, tillade Darcy, och därmed måste hon förena något mera väsentligt, nämligen bildandet av sin själ genom flitig läsning.

— Jag är inte längre förvånad över att ni känner bara sex talangfulla kvinnor. Jag undrar nu nästan över att ni känner en enda.

— Är ni så sträng mot ert eget kön, att ni tvivlar på möjligheten av allt detta?

— Jag har aldrig sett en sådan kvinna. Jag har aldrig sett en sådan förmåga, smak, trägen flit och elegans, som ni beskriver, förenade.

Mrs Hurst och miss Bingley protesterade båda mot orättvisan i det tvivel, hon yttrade, och bedyrade, att de kände många kvinnor, som motsvarade denna beskrivning, då mr Hurst kallade dem till ordningen med bittra klagomål över deras brist på intresse för vad som försiggick. Som all konversation till följd härav tog slut, lämnade Elisabet snart rummet.

— Elisa Bennet, sade miss Bingley, då dörren var stängd efter henne, är en av dessa unga flickor, som söka ställa sig in hos det motsatta könet genom att underskatta sitt eget; och med många män tror i. — Austen. I.50

jag säkert att detta lyckas. Men i mitt tycke är det ett lumpet konstgrepp, en mycket simpel list.

_ Utan tvivel, svarade Darcy, till vilken denna

anmärkning huvudsakligen var riktad, ligger det simpelhet i alla de konstgrepp, som damer stundom nedlåta sig till att använda för att fånga en man. Allt, som har släktskap med list, är föraktligt.

Miss Bingley var icke så helt tillfredsställd med detta svar, att hon fortsatte samtalet.

Elisabet kom ner igen endast för att säga, att hennes syster var sämre och att hon icke kunde lämna henne. Mr Bingley påyrkade, att mr Jones genast skulle efterskickas, under det att hans systrar, övertygade som de voro, att en landsortsdoktor icke kunde vara av någon nytta, tillrådde, att ett expressbud sändes till London för att hämta en av de mest framstående läkarna. Härom ville hon icke höra talas, men hon var icke obenägen att gå in på deras broders förslag, och det bestämdes, att man skulle skicka efter mr Jones tidigt på morgonen, om icke miss Bennet var avgjort bättre. Bingley var mycket illa till mods; hans systrar förklarade, att de voro otröstliga. De tröstade sig dock med duetter efter aftonmåltiden, under det att den enda lättnad han kunde finna i sin oro, var att giva sin hushållerska order, att all möjlig uppmärksamhet skulle visas den sjuka och hennes syster.5i

NIONDE KAPITLET.

Elisabet tillbragte större delen av natten i sin systers rum, och på morgonen hade hon det nöjet att kunna giva ett tämligen lugnande svar på de frågor, som hon mycket tidigt fick från mr Bingley genom en husjungfru, och något senare från de två eleganta damer, som uppassade hans systrar. Trots denna förbättring bad hon dock att få en biljett skickad till Longbourn med anhållan, att hennes mor skulle komma till Jane och bilda sig ett eget omdöme om hennes tillstånd. Denna avsändes genast, och den uppmaning, den innehöll, efterkoms lika hastigt. Mrs Bennet, åtföljd av sina två yngsta döttrar, inträffade på Netherfield snart efter familjefrukosten.

Om mrs Bennet hade funnit Jane sväva i ögon-skenlig fara, skulle hon ha känt sig högst olycklig, men då hon med tillfredsställelse såg, att hennes sjukdom icke var oroande, hyste hon icke någon önskan, att hon genast skulle bli återställd, då hennes tillfrisknande troligen skulle avlägsna henne från Netherfield. Hon ville därför icke lyssna till sin dotters förslag att bli förd hem; och doktorn, som kom ungefär samtidigt, tyckte icke heller, att det var rådligt. Sedan modern och de tre döttrarna, suttit en liten stund hos Jane, följde de miss Bingley som kom och inbjöd dem till frukostrummet. De möttes där av Bingley, som uttryckte den förhopp-52

ningen, att mrs Bennet icke hade funnit sin dotter sämre, än hon väntade.

_Jo, det har jag visst, var hennes svar. Hon

är alldeles för sjuk för att kunna flyttas. Mr Jones säger, att vi inte få tänka på att flytta henne. Vi måste missbruka er godhet ännu någon tid.

— Flyttas! utropade Bingley. Det kan inte vara tal därom. Jag är viss om att min syster inte vill höra talas om hennes förflyttning.

— Ni kan lita på, sade miss Bingley med kall hövlighet, att miss Bennet skall bli föremål för all möjlig uppmärksamhet under sin vistelse hos oss.

Mrs Bennet utgöt sig i en ström av tacksägelser.

— Jag är säker på, tillade hon, att, om hon inte hade så goda vänner, vet jag inte vad som skulle bli av henne, ty

hon är verkligen mycket sjuk och lider betydligt, ehuru med det största tålamod i världen, vilket alltid är fallet med henne, ty hon har det mildaste lynne jag någonsin sett. Jag säger ofta till mina andra flickor, att de äro ingenting mot henne. Ni har ett trevligt rum här, mr Bingley, och en förtjusande utsikt över den där grusade gången. Jag vet inte någon plats här i trakten, som kan jämföras med Netherfield. Jag hoppas, att ni inte tänker lämna det i brådkastet, fastän ni bara har hyrt det för en kort tid.

— Allt vad jag gör sker i brådkastet, svarade han, och därför, om jag skulle besluta att lämna Netherfield, skulle jag troligtvis ge mig av om fem minuter. För närvarande anser jag mig dock som alldeles bofast här.53

— Det är just vad jag skulle ha trott er om, sade Elisabet.

— Ni börjar förstå mig, eller hur? ropade han och vände sig till henne.

— Aja, jag förstår er fullkomligt.

— Jag önskar, att jag finge taga detta som en komplimang, men jag tycker, att det är ynkligt att så lätt bli genomskådad.

— Det beror på. Det är inte alltid sagt, att en djup, på motsatser rik karaktär är mer eller mindre värdefull än en sådan som er.

— Lizzy, ropade hennes mor, kom ihåg, var du befinner dig, och gå inte på på samma självsvåldiga sätt, som du får göra där hemma.

— Jag visste inte förut, fortsatte Bingley genast, att ni studerar karaktärer. Det måtte vara ett intressant studium.

— Ja, men karaktärer fulla av motsägelser äro de mest intressanta. De ha åtminstone den fördelen.

— Landsbygden, inföll Darcy, erbjuder i allmänhet endast få föremål för ett sådant studium. I ett grannskap på landet rör man sig inom en mycket begränsad sällskapskrets, som ständigt är densamma.

— Men människorna själva förändra sig så mycket, att det ständigt är något nytt att iakttaga hos dem.

— Ja, verkligen, utropade mrs Bennet, som var stött över hans sätt att tala om ett grannskap på landet. Jag försäkrar er, att alldeles lika mycket sådant försiggår på landet som i staden.54

Alla blevo förvånade, och sedan Darcy sett pä henne ett ögonblick, vände han sig tyst bort. Mrs Bennet, som inbillade sig att hon vunnit en fullständig seger över honom, fullföljde sin triumf.

— Jag kan för min del inte inse, att London har något stort företräde framför landet med undantag av sina bodar och offentliga platser. Landet är betydligt angenämare, eller hur, mr Bingley ?

— När jag är på landet, svarade han, vill jag aldrig lämna det, och när jag är i staden, är förhållandet nästan detsamma. De ha båda sina företräden, och jag kan trivas lika bra på båda hållen.

— Ja — det beror på, att ni har den rätta sinnesstämningen. Men den här herrn, fortsatte hon med en blick på Darcy, tycktes anse, att landet inte är värt något alls.

— Du misstar dig verkligen, sade Elisabet, rodnande på sin moders vägnar. Du misstog dig alldeles med avseende på mr Darcy. Han menade bara, att man inte kan träffa en sådan mängd olika personer på landet som i staden, och det måste du väl erkänna är sant.

— Ja visst, kära barn, ingen har sagt, att man kan göra det, men vad det angår att träffa mycket folk här i trakten, tror jag, att få trakter bjuda på större umgänge. Jag vet, att vi umgås med tjugufyra familjer.

Ingenting annat än hänsyn för Elisabet kunde förmå Bingley att hålla god min. Hans syster var mindre grannlaga och såg på mr Darcy med ett mycket uttrycksfullt leende. För att säga någon-55

ting, som kunde avleda moderns tankar, frågade Elisabet henne nu, om Charlotte Lucas hade varit på Longbourn sedan hon lämnade det.

— Ja, hon gjorde oss ett besök i går tillsammans med sin far. Vilken angenäm man sir William är, mr Bingley,

tycker ni inte det? En sådan fän karl, så belevad och så otvungen i sitt sätt! Han har alltid något att säga åt var och en. Det är för mig beviset på god uppfostran; och sådana personer, som tro sig vara mycket betydande och aldrig öppna munnen, handla mycket orätt.

— Stannade Charlotte till middagen hos er?

— Nej, hon ville fara hem. Jag förmodar, att hon behövdes för tillagandet av köttpastejerna. För min del, mr Bingley, har jag alltid tjänarinnor, som kunna sin sak; mina döttrar äro uppfostrade på annat sätt. Men var och en får svara för sig själv, och flickorna Lucas äro verkligen mycket präktiga, det försäkrar jag er. Det är skada, att de inte äro vackra! Inte för att jag tycker, att Charlotte ser så alldaglig ut — men så är hon också vår speciella vän.

— Hon tycks vara en mycket behaglig ung flicka, sade Bingley.

— Ja visst ja — men ni måste erkänna, att hon ser vardaglig ut. Lady Lucas har själv sagt det och avundats mig Janes skönhet. Jag vill inte skryta över mitt eget barn, men sannerligen får man inte ofta se någon, som ser bättre ut än Jane. Så säga alla. Jag litar inte på mitt eget partiska omdöme. När hon var bara femton år, var en herre hos min56

bror Gardiner i London så förälskad i henne, att min svägerska säkert trodde, att han skulle fria till henne, innan vi begåvo oss av. Men, hur det var, gjorde han inte det. Kanske han tyckte, att hon var för ung. I alla fall skrev han några verser till henne, och de voro verkligen mycket vackra.

— Och så var det slut på hans tycke, sade Elisabet otåligt. Jag förmodar, att månget sådant har blivit övervunnet på samma sätt. Jag undrar, vem som först upptäckte poesiens förmåga att driva bort kärleken!

— Jag har alltid varit van att anse poesien som en näring för kärleken, sade Darcy.

— Det må vara för en fin, stark, sund kärlek. Allting skänker näring åt vad som redan är starkt. Men om det endast är en svag, mager böjelse, så är jag övertygad om att en bra sonett skall alldeles svälta ut den.

Darcy bara skrattade, och den allmänna tystnad, som följde, kom Elisabet att frukta, att hennes mor åter skulle göra sig löjlig. Hon ville gärna tala, men kunde icke hitta på något att säga, och efter en kort paus började mrs Bennet upprepa sina tacksägelser till mr Bingley för hans vänlighet mot Jane och bad på samma gång om ursäkt därför, att hon också besvärade honom, med Lizzy. Mr Bingley var okonstlat artig i sitt svar och förmådde sin yngre syster att också vara artig och säga, vad tillfället krävde. Hon utförde visserligen sin roll utan mycken vänlighet, men mrs Bennet var tillfredsställd och sade efter en kort stund till om sin vagn. I57

detta ögonblick framträdde den yngsta av hennes döttrar. De två flickorna hade viskat till varandra under hela besöket, och resultatet därav var, att den yngsta skulle påminna mr Bingley om ett löfte, som han givit strax efter sin ankomst till orten, att ge en bal på Netherfield.

Lydia var en kraftig, välväxt flicka på femton vårar med vacker hy och glättigt ansiktsuttryck; hon var en gunstling hos sin mor, som hade låtit henne komma ut i världen vid tidiga år. Hon hade stor levnadslust och ett slags naturlig självkänsla, som stegrats till säkerhet tack vare den uppmärksamhet, som visades henne av officerarna, vilka funno behag i hennes morbrors goda middagar och hennes eget trevliga sätt att vara. Hon var därför vuxen uppgiften att tala med mr Bingley om balen och påminde honom helt tvärt om hans löfte, tilläggande, att det skulle vara den skamligaste sak i världen, om han icke höll det. Hans svar på detta plötsliga angrepp var ljuvligt för hennes mors öron.

— Jag är alldeles redo, försäkrar jag er, att hålla mitt löfte, var så god och utsätt själv dagen för balen. Men ni vill väl inte dansa, medan er syster är sjuk.

Lydia förklarade sig belåten. Ja, det skulle bli mycket bättre att vänta, tills Jane blev frisk, och vid den tiden skulle kapten Carter utan tvivel vara i Meryton igen.

— Och när ni har givit er bal, tillade hon, skall jag påyrka, att de också ge en. Jag skall säga till58

överste Forster, att det blir en riktig skandal, om han inte gör det.

Mrs Bennet och hennes döttrar foro sedan sin väg, och Elisabet återvände genast till Jane, överlämnande sitt eget och de sinas uppförande åt de två damernas och mr Darcys kritik; den sistnämnde kunde dock icke förmås att deltaga i deras klander av henne, trots alla miss Bingleys kvickheter över vackra ögon.

TIONDE KAPITLET.

Dagen förgick ungefär på samma sätt som den föregående. Mrs Hurst och miss Bingley hade tillbragt några timmar under förmiddagen hos den sjuka, som fortsatte att bli bättre, ehuru det gick långsamt; och på aftonen slöt sig Elisabet till sällskapet i salongen. Något knackspel blev det emellertid icke av. Mr Darcy skrev brev, och miss Bingley, som satt bredvid honom, iakttog fortgången därav och tog upprepade gånger hans uppmärksamhet i anspråk genom hälsningar till hans syster. Mr Hurst och mr Bingley spelade piquet, och mrs Hurst såg på deras spel.

Elisabet tog fram ett handarbete och hade tillräckligt roligt genom att iakttaga, vad som försiggick mellan mr Darcy och miss Bingley. Hennes ständiga lovord över hans handstil, jämnheten av hans rader eller längden av hans brev jämte den fullständiga likgiltighet, varmed hennes beröm mot-59

togs, bildade en egendomlig dialog och var fullkomligt i överensstämmelse med hennes uppfattning av dem båda.

— Så förtjust miss Darcy kommer att bli över att få ett sådant brev!

Han svarade icke ett ord.

— Ni skriver ovanligt fort.

— Ni misstar er. Jag skriver ganska långsamt.

— Så många brev ni måste ha anledning att skriva under loppet av ett år! Affärsbrev också! Så vidriga jag tycker att de skola vara!

— Det är tur då, att de falla på min lott i stället för på er.

— Var snäll och säg er syster, att jag längtar att få träffa henne.

— Det har jag redan gjort en gång i enlighet med er önskan.

— Jag är rädd för att ni inte tycker om er penna. Låt mig formera den åt er. Jag formerar pennor utmärkt bra.

— Tack så mycket, men jag formerar alltid mina pennor själv.

— Hur bär ni er åt för att skriva så jämt?

Intet svar.

— Säg er syster, att det gläder mig mycket att höra, att hon gör framsteg på harpa, och var snäll och tala om för henne, att jag är alldeles hänförd över hennes vackra lilla ritning till ett bord, och att jag tycker, att den är oändligt överlägsen miss Grantleys.

— Tillåter ni mig att uppskjuta uttrycken av er6o

förtjusning till nästa gång jag skriver? Nu har jag inte rum att göra dem rättvisa.

— Å, det betyder ingenting. Jag träffar henne i januari. Men skriver ni alltid så förtjusande långa brev till henne, mr Darcy?

— De äro vanligtvis långa, men huruvida de äro förtjusande, det tillhör inte mig att avgöra.

— För mig är det klart, att en person, som med lätthet kan skriva långa brev, inte kan skriva illa.

— Det där duger inte som komplimang åt Darcy, Caroline, utropade hennes bror, ty han skriver inte med lätthet. Han söker för mycket efter fyrstaviga ord. Eller hur, Darcy?

— Min brevstil är mycket olika din.

— Ack! utropade miss Bingley, Charles skriver så slarvigt som man kan tänka sig. Han lämnar ut hälften av orden och suddar till resten.

— Mina tankar komma på mig så hastigt, att jag inte har tid att uttrycka dem, varför mina brev ibland förefalla mina korrespondenser alldeles innehållslösa.

— Er anspråkslöshet, mr Bingley, sade Elisabet, måste avväpna klandret.

— Ingenting är mera bedrägligt, sade Darcy, än skenet av anspråkslöshet. Det är ofta bara likgiltighet för andras omdöme och ibland indirekt skryt.

— Och vilket namn ger du åt det lilla anspråkslösa yttrande, jag nyss fällde?

— Indirekt skryt, ty du är i själva verket stolt över dina brister i brevskrivning, emedan du anser6i

dem som en följd av en snabbhet i tanken och en vårdslöshet i dess nedskrivande, som du tycker vara, om icke prisvärd, åtminstone högeligen intressant. Förmågan att göra allting snabbt värderas alltid mycket av ägaren, som ofta icke ägnar någon uppmärksamhet åt ofullkomligheten av sitt verk. När du i morse sade till mrs Bennet, att, om du någonsin beslöt dig för att lämna Netherfield, skulle det ske på fem minuter, menade du, att det skulle vara ett slags lovtal över dig själv — och dock vad är det som är så lovvärt i en brådska, som måste lämna högst nödvändiga saker ogjorda och inte kan bli av någon verklig fördel varken för dig själv eller för någon annan?

— Nej, utropade Bingley, detta är för mycket att på aftonen påminna om alla dumheter, som jag sagt på förmiddagen. Och dock på min ära trodde jag, att vad jag sade om mig själv var sant, och jag tror det ännu i detta ögonblick. Åtminstone gav jag mig inte skenet av att vara onödigt brådskande endast för att göra mig intressant för damerna.

— Jag förmodar, att du trodde det, men jag är alldeles icke övertygad om att du skulle gé dig av så fort. Ditt handlingssätt skulle vara alldeles lika mycket beroende av tillfälligheterna som någon människas, som jag känner; och om, då du steg till häst, en vän sade till dig: »Bingley, det vore bäst, att du stannade till nästa vecka,» så skulle du troligen göra det och troligen inte ge dig av — och efter ännu ett ord kanske du skulle stanna en månad.62

_ Ni har härigenom endast bevisat, utropade

Elisabet, att mr Bingley inte följde sin egen lynnesart. Ni har sökt göra honom intressant i långt högre grad än han själv.

— Jag är ytterst smickrad, sade Bingley, över att ni vänder vad min vän säger till en komplimang för mildheten i mitt lynne. Men jag är rädd för att ni ger det en vändning, som mr Darcy inte alls avsåg, ty han skulle utan tvivel hysa bättre tankar om mig, ifall jag under sådana omständigheter sade tvärt nej och red i väg så fort jag kunde.

— Skulle mr Darcy då anse överilningen i ert första beslut för gottgjord genom er envishet att stå fast därvid?

— Jag kan sannerligen inte riktigt förklara saken; Darcy får tala för sig själv.

— Ni väntar, att jag skall redogöra för åsikter, som ni behagar kalla mina, men som jag aldrig har godtagit. Men medgivet att saken förhåller sig så, som ni framställer den, miss Bennet, så måste ni komma ihåg, att den vän, som antages önska, att han återvänder till sin bostad och uppskjuter sin plan, endast har önskat det och anhållit därom utan att giva ett enda skäl för sakens lämplighet.

— Att beredvilligt — med lätthet — ge vika för en väns övertalning är för er ingen förtjänst.

— Att ge vika utan övertygelse är inte ett erkännande skänkt åt någonderas förstånd.

— Det förekommer mig, mr Darcy, som om ni inte alls tar med i beräkningen inflytandet av vänskap och tillgivenhet. Hänsyn för en person som ber63

om något, kan ofta förmå en att beredvilligt efterkomma en begäran utan att vänta på argument för att resonera sig därtill. Jag talar inte särskilt om ett sådant fall, som ni har antagit med avseende på mr Bingley. Vi kunna

kanske lika gärna vänta, tills ett sådant fall inträffar, innan vi diskutera den grannlagenhet, han i sitt handlingssätt kommer att visa därvid. Men i vanliga fall vän och vän emellan, då den ena av dem önskar, att den andra skall ändra ett icke särdeles viktigt beslut, skulle ni hysa en ofördelaktig tanke om denna person, därför att han går in på denna önskan utan att genom resonemang förmås därtill?

— Är det inte rådligt, innan vi fortsätta med detta ämne, att vi närmare precisera, hur pass viktig denna anhållan bör vara, liksom också graden av förtrolighet, som härskar mellan de båda personerna?

— Jo, för all del, utropade Bingley, låt oss höra alla detaljer, icke att förglömma deras relativa längd och storlek, ty detta kommer att ha större betydelse i diskussionen, än ni anar. Jag försäkrar cr, att, om inte Darcy vore en så lång karl i jämförelse med mig, skulle jag inte visa mig hälften så undfallande mot honom. Jag försäkrar, att jag inte känner en rysligare person än Darcy vid särskilda tillfällen och på särskilda platser, i synnerhet hemma hos honom på söndagseftermiddagarna, då han inte har något att göra.

Mr Darcy log, men Elisabet tyckte sig märka, att han var ganska stött, och därför höll hon tillbaka64

sitt skratt. Miss Bingley visade sig högst förnärmad över denna förolämpning mot honom, och gjorde sin bror allvarliga föreställningar, därför att han pratade sådana dumheter.

_Jag märker din avsikt, Bingley, sade hans vän,

du tycker inte om tankeutbyten och du vill göra slut på det här.

— Kanske det. Tankeutbyten likna allt för mycket dispyter. Om du och miss Bennet vilja uppskjuta ert, tills jag lämnat rummet, så skall jag bli mycket tacksam, och då får ni säga vad ni vill om mig.

— Vad ni begär, sade Elisabet, är icke någon uppoffring för mig, och det vore bäst, att mr Darcy slutade sitt brev.

Mr Darcy följde hennes råd och slutade sitt brev.

När detta var gjort, anhöll han hos miss Bingley och Elisabet att få höra litet musik. Miss Bingley gick med glädje fram till pianot, och sedan hon artigt anmodat Elisabet att börja, vilket denna lika artigt och mera allvarligt avböjde, satte hon sig ned vid instrumentet.

Mrs Hurst sjöng tillsammans med sin syster, och medan de voro sysselsatta härmed, kunde Elisabet icke undgå att märka, då hon bläddrade i några nothäften på pianot, hur ofta mr Darcys ögon voro fästade på henne. Hon kunde knappast antaga, att hon var föremål för beundran från en så stor mans sida, och dock var det ännu mera underligt, om han såg på henne, därför att han tyckte illa om henne. Det enda, hon kunde tänka sig, var, att hon ådrog sig hans uppmärksamhet, därför att hos henne fanns65

någonting mera felaktigt och klandervärt, efter hans idé om vad som var rätt, än hos någon annan av de närvarande. Detta antagande gjorde henne icke ledsen. Hon tyckte allt för litet om honom för att bekymra sig om hans gillande.

Sedan miss Bingley spelat några italienska stycken, lät hon för omväxlings skull höra en livfull skotsk melodi; strax därpå närmade sig mr Darcy Elisabet och sade till henne:

— Känner ni inte stor lust, miss Bennet, att begagna detta tillfälle att dansa en »reel»*?

Hon log, men svarade icke. Han upprepade sin fråga med en viss förvåning över hennes tystnad.

— A, sade hon, jag hörde er fråga, men jag kunde inte genast besluta mig för vilket svar jag skulle giva. Jag vet, att ni ville, att jag skulle säga ja, för att ni skulle få det nöjet att förakta min smak, men det roar mig alltid att bringa sådana planer på skam och lara en person på hans tilltänkta förakt. Jag har därför beslutit att säga er, att jag inte alls önskar dansa en reel — och nu förakta mig, om ni törs.

— Jag törs verkligen inte.

Elisabet, som nästan hade väntat, att han skulle känna sig förnärmad, blev förvånad över hans ridderlighet, men det fanns i hennes sätt en blandning av älsklighet och skälmskhet, som gjorde det svårt för henne att förnärma

någon, och Darcy hade aldrig varit så förtrollad av någon kvinna som av henne.

* Livlig skotsk dans. 5. — AuBten. I.66

Han trodde verkligen, att, om inte hennes släktförhållanden voro så tarvliga, han skulle sväva i en viss fara.

Miss Bingley såg eller misstänkte tillräckligt för att vara svartsjuk, och hennes stora oro med avseende på sin kära vän Janes tillfrisknande fick ett visst stöd av hennes önskan att bli av med Elisabet.

Hon försökte ofta att väcka Darcys motvilja mot hennes gäst genom att tala om deras förmodade giftermål och uppgöra planer för hans lycka i en sådan förbindelse.

— Jag hoppas, sade hon, då de promenerade tillsammans i parken dagen därpå, att ni kommer att ge er svärmor åtskilliga vinkar, när denna angenäma tilldragelse inträffar, med avseende på det fördelaktiga i att hon håller mun, och om ni kan åstadkomma det, laga, att inte de yngre systrarna löpa efter officerarna. Och om jag får gå in på ett så grannlaga ämne, försök att lägga band på det där lilla draget hos er tillkommande, som står nära inbilskhet och näsvishet.

— Har ni något annat att föreslå med avseende på min husliga lycka?

— Ja, det har jag. Var snäll och placera porträtten av er morbror och moster Philips i tavelgalleriet på Pemberley. Sätt upp dem närmast er farfars bror, domaren. De ha ju samma yrke, endast olika branscher. Vad Elisabets porträtt angår, så får ni inte försöka att låta måla det, ty vilken må-6;

lare skulle kunna göra rättvisa åt hennes vackra

ögon ?

— Det skulle verkligen inte vara lätt att fånga deras uttryck, men deras färg och form, och ögonhåren, som äro så anmärkningsvärt fina, kunna nog målas.

I detta ögonblick möttes de av mrs Hurst och Elisabet själv, som hade promenerat på en annan gång.

— Jag visste inte, att ni ämnade gå ut och gå, sade miss Bingley i en något förlägen ton, ängslig som hon var, att man kunde ha hört dem.

— Ni ha verkligen varit gement stygga, svarade mrs Hurst, som lupit i väg utan att tala om för oss, att ni skulle gå ut.

Sedan tog hon mr Darcys lediga arm och lät Elisabet gå för sig själv. Gången var just tillräcklig för tre i bredd. Mr Darcy blev obehagligt berörd av deras ohövlighet och sade genast:

— Denna gång är inte bred nog för vårt sällskap. Det är bäst, att vi gå in i allén.

Men Elisabet, som icke var det minsta hågad att vidare göra dem sällskap, svarade leende:

— Nej, nej, stanna kvar, där ni är. Ni bildar en förtjusande grupp och framträder i ovanligt hög grad till er fördel. Det pittoreska däri skulle fördärvas genom att taga med en fjärde person. Farväl 1

Så sprang hon muntert sin väg, glädjande sig, då hon strövade omkring, i hoppet att vara hemma igen68

om ett par dagar. Jane var redan så mycket bättre, att hon tänkte lämna sitt rum under ett par timmar på aftonen.

ELFTE KAPITLET.

Då damerna drogo sig tillbaka efter middagen skyndade Elisabet upp till sin syster, och då hon såg, att hon var väl skyddad mot förkylning, följde hon henne ner till salongen, där hon välkomnades av sina två vänner med många uttryck av glädje, och Elisabet hade aldrig sett dem så angenäma som under den timme, som förgick, innan herrarna kommo in. Deras konversationstalang var betydande. De kunde noggrant beskriva en festlig tillställning, på ett humoristiskt sätt berätta en anekdot och muntert skratta åt sin umgängeskrets.

Men när herrarna kommo in, var Jane icke längre det främsta föremålet för deras uppmärksamhet. Miss Bingleys

ögon vändes genast mot Darcy, och hon hade något att säga honom, innan han tagit många steg. Han vände sig genast till miss Bennet med en artig lyckönskan; mr Hurst gjorde också en lätt bugning för henne och sade, att han var »mycket glad», men Bingleys hälsning utmärktes framför de andras av hjärtlighet och värme. Han lade öppet sin glädje i dagen och var full av uppmärksamhet. Den första halvtimmen sysslade man med att sätta in en brasa, för att hon icke skulle taga skada av ombytet av rum, och enligt hans önskan flyttade6g

Jane sig till andra sidan av eldstaden, för att hon skulle komma längre från dörren. Han satte sig därpå vid hennes sida och talade knappast med någon annan. Elisabet, som satt och arbetade i hörnet mitt emot, iakttog allt detta med stor glädje.

Sedan man druckit te, påminde mr Hurst sin svägerska om spelbordet, men förgäves. Hon hade på enskild väg fått veta, att mr Darcy icke önskade spela kort, och mr Hurst fann snart sin öppet framställda begäran avslagen. Hon försäkrade honom, att ingen ämnade spela, och hela sällskapets tystnad med avseende på saken tycktes giva henne rätt. Mr Hurst hade följaktligen ingenting annat att göra än att sträcka ut sig på en soffa och taga sig en lur. Darcy tog fram en bok, miss Bingley gjorde detsamma, och mrs Hurst, huvudsakligen sysselsatt med att leka med sina armband och ringar, deltog då och då i sin brors samtal med miss Bennet.

Miss Bingleys uppmärksamhet var lika mycket upptagen av att iakttaga fortgången av mr Darcys läsning som av sin egen, och hon gjorde oupphörligt någon fråga eller såg på den sida, han läste. Hon kunde emellertid icke förmå honom till något samtal, han endast besvarade hennes frågor och läste vidare. Slutligen, alldeles uttröttad av sina försök att finna något nöje i sin egen bok, som hon hade valt endast därför, att det var andra delen av hans, gav hon till en väldig gäspning och sade: — Så trevligt det är att tillbringa en afton på detta sätt! Jag försäkrar, att det inte finns något nöje, som går upp mot läsning! Så mycket fortare man blir trött på7°

allt annat än en bok! När jag får ett eget hem, kommer jag att bli högst olycklig, om jag inte får ett förträffligt bibliotek.

Ingen svarade henne. Då gäspade hon igen, lade ifrån sig boken och såg sig omkring i rummet för att få fatt på något att roa sig med. Då hon hörde sin bror tala med miss Bennet om en bal, vände hon sig plötsligt till honom och sade:

— Det var sant, Charles, är det verkligen din allvarliga avsikt att ställa till en bal på Netherfieldf Jag vill råda dig, innan du fattar ditt beslut, att höra dig för om det härvarande sällskapets önskningar; om jag inte misstar mig, finns det några bland oss, för vilka en bal skulle vara snarare ett straff än ett nöje.

— Om du menar Darcy, utropade hennes bror, så kan han gå till sängs, om han så behagar, innan den börjar — men vad balen beträffar, så är den en avgjord sak, och så snart Nicholls lagat tillräckligt med klar buljong, skall jag skicka omkring bjudningskorten.

— Jag skulle tycka oändligt mycket mer om balen, svarade hon, om de försiggingo på ett annat sätt, men sådana som dylika tillställningar vanligtvis äro, äro de odrägligt tråkiga. Det skulle sannerligen vara mycket mer förnuftigt, om konversation i stället för dans stode på dagordningen.

— Mycket mera förnuftigt, min kära Caroline, det medger jag, men då skulle det inte alls få karaktären av en bal.5i

Miss Bingley svarade icke, och strax därpå steg hon upp och började promenera omkring rummet. Hennes figur var elegant, och hon rörde sig vackert; — men Darcy, för vilken allt var ämnat, var ännu obevekligt försjunken i sin läsning. I sin förtvivlan beslöt hon att våga ännu en kupp och, i det hon vände sig till Elisabet, sade hon:

— Miss Eliza Bennet, låt mig övertala er att följa mitt exempel och ta en titt omkring rummet. Jag försäkrar er, att det är mycket uppfriskande, sedan man setat så länge i samma ställning.

Elisabet blev överraskad, men gick genast in därpå. Miss Bingley lyckades icke mindre med avseende på det verkliga målet för hennes artighet. Mr Darcy såg upp. Han var lika förvånad över den ovanliga uppmärksamheten från det hållet, som Elisabet själv kunde vara, och slog omedvetet igen boken. Han blev genast anmodad att sluta

sig tiil -dem, men han avböjde det med den anmärkningen, att han endast kunde tänka sig två skäl för deras promenad fram och tillbaka i rummet, och på båda dessa skulle hans deltagande däri inverka störande. — Vad kunde han mena? Hon längtade, så att hon kunde dö, efter att få veta, vilken hans mening var och frågade Elisabet, om hon alls kunde förstå honom.

— Inte alls, var hennes svar, men lita på att han ämnar vara sträng mot oss, och det säkraste sättet för oss att gäcka hans förväntningar är att inte fråga något därom.

Miss Bingley kunde dock icke vara med om att i någonting gäcka mr Darcys förväntningar och fort-7 2

satte därför att bedja om en förklaring av hans två skäl.

— Jag har alldeles ingenting emot att förklara dem, sade han, så snart hon tillät honom att tala. Antingen väljer ni detta sätt att tillbringa er afton, därför att ni har förtroenden att meddela varandra och hemligheter att tala om, eller därför att ni äro medvetna om att era figurer framträda mest till sin fördel, då ni går; om det första är fallet, skulle jag på ett mycket opassande sätt tränga mig på er, i det andra fallet däremot kan jag beundra er mycket bättre, där jag sitter vid brasan.

— Det var rysligt, utropade miss Bingley, jag har aldrig hört något så gement. Hur ska vi kunna straffa honom för sådana ord?

— Ingenting är lättare, om ni har lust, sade Elisabet. Vi kunna alla plåga och straffa varandra. Reta honom, skratta åt honom! På så förtrolig fot som ni står med honom, måste ni veta, hur det skall tillgå

— På min ära, det vet jag inte. Jag försäkrar er, att min förtrolighet inte ännu har lärt mig det. Att reta en person med lugnt lynne och själsnärvaro! Nej, nej, jag känner, att han därvid kan bjuda oss spetsen. Och vad skratt angår, så ska vi inte göra oss löjliga genom att försöka skratta utan anledning. Mr Darcy kan lyckönska sig.

— Mr Darcy är inte något föremål för skratt! utropade Elisabet. Detta är en ovanlig förmån, och jag hoppas, att den fortfarande kommer att bli ovanlig, ty det skulle för viig vara en stor förlust att ha73

många sådana bekantskaper. Jag tycker mycket om ett gott skratt.

— Miss Bingley, sade han, har tilltrott mig mera än jag förtjänar. Den förståndigaste och bästa av människor — ja, den förståndigaste och bästa av deras handlingar kan göras till föremål för löje av en person, vars främsta mål i livet är skämt.

— Visserligen, svarade Elisabet, finns det sådana människor, men jag hoppas, att jag inte är en av dem. Jag hoppas, att jag aldrig gör narr av vad som är förståndigt eller gott. Dårskaper och dumheter, griller och inkonsekvenser roa mig verkligen, det tillstår jag, och jag skrattar däråt, så ofta jag kan. Men sådana saker, förmodar jag, äro just vad ni är fri från.

— Detta är kanske inte möjligt för någon. Men det har varit mitt bemödande i livet att undvika sådana svagheter, som ofta utsätta en stark karaktär för åtlöje.

— Sådana som fåfänga och stolthet.

— Ja, fåfänga är i sanning en svaghet. Men stolthet — hos en verkligt överlägsen person kan stoltheten alltid hållas inom vederbörliga gränser.

Elisabet vände sig bort för att dölja ett leende.

— Jag förmodar, att er examen med mr Darcy är slut, sade miss Bingley, och var god och säg mig, hurudant är resultatet?

— Jag har genom den blivit fullt övertygad om att mr Darcy inte har något fel. Han erkänner det själv oförbehållsamt.74

— Nej, sade Darcy, jag har inte gjort anspråk därpå. Jag har tillräckligt många fel, men jag hoppas, att de inte ligga inom förståndets område. Mitt lynne törs jag inte gå i god för. Det är, tror jag, för litet fogligt, säkerligen

för litet i världens ögon. Jag kan inte glömma andras dårskaper och fel så snart som jag borde, ej heller deras oförrätter mot mig själv. Mina känslor låta inte blåsa bort sig av första bästa vind. Jag skulle kanske kunna kallas långsint. Då min goda tanke om en person en gång är förlorad, så är den förlorad för alltid.

— Det är i sanning ett fel! utropade Elisabet. Oblidkelig långsinthet är en fläck på en karaktär. Men ni har valt ert fel väl. Jag kan verkligen icke skratta däråt. Ni kan vara säker för mig.

— Det finns, som jag tror, i varje lynne ett anlag för något särskilt ont, en naturlig brist, som inte ens den bästa uppfostran kan övervinna.

— Och er brist är en benägenhet att hata alla?

— Och er, svarade han med ett leende, är att med vett och vilja missförstå alla.

— Låt oss göra litet musik, utropade miss Bingley, trött på en konversation, vari hon ej tog någon del. Louisa, du har väl ingenting emot att jag väcker mr Hurst?

Hennes syster gjorde icke den minsta invändning däremot, och pianot öppnades; sedan Darcy besinnat sig några ögonblick, fann han sig däri utan ledsnad. Han började känna faran av att visa Elisabet för stor uppmärksamhet.75

TOLFTE KAPITLET.

Enligt överenskommelse mellan systrarna skrev Elisabet följande morgon till sin mor med anhållan, att vagnen skulle skickas för att hämta dem under dagens lopp. Men mrs Bennet, som hade räknat på att hennes döttrar skulle stanna på Netherfield till följande tisdag, vilket för Jane skulle bli precis en veckas vistelse där, kunde icke förmå sig att med nöje mottaga dem förr. Hennes svar var därför icke gynnsamt, åtminstone icke för Elisabets önskan, ty hon längtade otåligt att få komma hem. Mrs Bennet svarade dem, att de omöjligen kunde få vagnen före tisdagen; och i ett postskriptum tillade hon, att, om mr Bingley och hans syster voro angelägna att få behålla dem längre, så kunde hon mycket väl undvara dem. Elisabet var emellertid fast besluten att icke stanna längre — ej heller var hon synnerligen böjd att tro, att det skulle sättas i fråga; och som hon tvärtom fruktade, att de skulle falla till besvär genom ett onödigt långt uppehåll, uppmanade hon Jane att genast bedja att få låna mr Bingleys vagn, och slutligen beslöts det, att deras ursprungliga plan att lämna Netherfield denna morgon skulle nämnas och bönen framställas.

Detta meddelande framkallade många uttryck av oro, och man yttrade så livligt sin önskan, att de skulle stanna åtminstone till dagen därpå, att det inverkade på Jane, och det beslöts, att deras avresa skulle uppskjutas till dess. Miss Bingley blev då76

ledsen över att hon hade föreslagit uppskovet med avfärden, ty hennes motvilja mot den ena systern var mycket större än hennes tillgivenhet fö'r den andra.

Husets herre hörde med verklig ledsnad, att de skulle bege sig av så snart, och försökte upprepade gånger övertyga miss Bennet om att det inte skulle bli nyttigt för henne, att hon ännu inte var tillräckligt återställd, men Jane var fast besluten, då hon kände sig handla rätt.

För mr Darcy var det en välkommen underrättelse — Elisabet hade varit länge nog på Netherfield. Hon fängslade honom mera än han önskade — och miss Bingley var ohövlig mot henne och mera retsam än vanligt mot honom själv. Han beslöt vis-ligen att noga akta sig att nu visa henne något tecken till beundran, någonting, som kunde hos henne väcka förhoppning att en gång lyckliggöra honom, väl inseende, att, om ett sådant hopp hade uppstått hos henne, så måste hans uppförande under den sista dagen väsentligt hava bidragit till att stärka eller gäcka det. Ståndaktig i sin föresats, talade han knappast tio ord med henne under hela lördagen, och ehuru de en gång lämnades ensamma en halvtimme, var han samvetsgrant försjunken i sin bok och ville icke ens se på henne.

På söndagen efter gudstjänsten ägde den av nästan alla efterlängtade skilsmässan rum. Miss Bingleys artighet

mot Elisabet växte till sist mycket hastigt, så väl som hennes vänlighet mot Jane, och när de skildes, försäkrade hon den senare, att det alltid77

skulle glädja henne mycket att träffa henne vare sig på Longbourn eller på Netherfield, och omfamnade henne med stor ömhet; åt den förra räckte hon till och med handen till avsked. Elisabet sade vid strålande humör farväl till hela sällskapet.

När de kommo hem, välkomnades de icke särdeles hjärtligt av sin mor. Mrs Bennet undrade över att de kommo, tyckte, att det var orätt av dem att göra så mycket besvär och var säker om att Jane hade förkylt sig igen. Men deras far, ehuru mycket fåordig i sina yttringar av belåtenhet, var verkligen glad att återse dem; han hade känt, huru mycket de betydde i familjekretsen. Samspråket under aftonen, då alla voro församlade, hade förlorat mycket av sin livlighet och nästan allt förnuft, då Jane och Elisabet voro frånvarande.

De funno Mary, som vanligt, djupt försjunken i studium av den mänskliga naturen och fingo beundra några nya utdrag och lyssna till några nya iakttagelser i utslitna moraliska ämnen. Catherine och Lydia hade att förmäla nyheter av annat slag. Mycket hade blivit gjort och sagt i regementet sedan föregående onsdag; åtskilliga av officerarna hade nyligen varit bjudna på middag hos deras morbror; en soldat hade fått prygel, och det gick ett rykte, att överste Forster skulle gifta sig.7 8

TRETTONDE KAPITLET.

— Jag hoppas, kära du, sade mr Bennet till sin hustru, då de sutto vid frukostbordet morgonen därpå, att du har ställt till med en god middag i dag, ty jag har skäl att vänta en tillökning till vår familjekrets.

— Vem menar du, käraste? Jag vet inte av någon, som ämnar komma, så framt inte Charlotte Lucas skulle råka titta till oss — och jag hoppas, att mina middagar äro tillräckligt goda för henne. Jag tror inte, att hon ofta får så goda hemma hos sig.

— Den person, som jag talar om, är en herre och en främling.

Mrs Bennets ögon strålade. — En herre och en främling! Jag är säker på att det är mr Bingley. Nå, Jane, du har aldrig låtit undfalla dig ett ord om den här saken, din listiga krabat! Det skall verkligen bli utomordentligt roligt att få träffa mr Bingley. Men — store Gud, en sådan otur! intp en bit fisk står att få i dag. Kära Lydia, ring på Hill, jag måste tala med henne på ögonblicket.

— Det är inte mr Bingley, sade hennes man, det är en person, som jag aldrig sett i hela mitt liv.

Detta väckte allmän förvåning, och han hade det nöjet att bli ivrigt utfrågad av sin hustru och sina fem döttrar på en gång.

Efter att en stund ha haft roligt åt deras nyfikenhet avgav han följande förklaring.79

— För omkring en månad sedan mottog jag det här brevet, och för omkring fjorton dagar sedan besvarade jag det, ty jag tyckte, att det var en rätt ömtålig sak, som fordrade snar uppmärksamhet från min sida. Det är från, min släkting, mr Collins, som när jag är död, kan köra ut er alla från det här huset, så snart han behagar.

— Kära du, utropade hans hustru, jag kan inte tåla att höra den där saken nämnas. Var snäll och tala inte om den där förhatliga mannen! Jag tycker verkligen, att det är det hårdaste, man kan tänka sig, att din egendom skall som fideikommiss gå ifrån dina egna barn, och om jag hade varit i ditt ställe, skulle jag för länge sedan ha försökt göra något åt saken.

Jane och Elisabet sökte förklara för henne naturen av ett fideikommiss: De hade ofta försökt det förut, men det var ett ämne, med avseende på vilket mrs Bennet var alldeles oresonlig, och hon fortfor att bittert fara ut mot det grymma i att låta en egendom gå ifrån en familj med fem döttrar till förmån för en man, som ingen brydde sig det ringaste om.

— Det är verkligen en högst orättfärdig sak, sade mr Bennet, och ingenting kan fritaga mr Collins från skuld, då han blir arvinge till Longbourn. Men om du vill lyssna till hans brev, så kanske du kan stämmas till litet större

mildhet av det sätt, varpå han uttrycker sig.

— Nej, det är jag säker om att jag inte kan. Och jag tycker, att det var ganska oförsynt och ett stort hyckleri av honom att över huvud skriva till dig. Jag8o

hatar sådana där falska vänner. Varför kunde han inte fortsätta att tvista med dig, som hans far gjorde före honom?

_Ja verkligen, men det ser ut, som om han hade

några sonliga samvetsbetänkligheter med avseende på den saken, som ni ska få höra.

Hunsford, nära Westerham, Kent, d. 15 oktober.

Högt ärade mr Bennet!

Den missämja, som förefanns mellan er och min avlidne fader, har vållat mig mycket bekymmer, och sedan jag haft den olyckan att förlora honom, har jag ofta önskat förbättra förhållandet oss emellan, men under någon tid hölls jag tillbaka av mina egna tvivel, då jag fruktade, att det kunde synas som brist på vördnad för hans minne, om jag stod på god fot med en person, med vilken han alltid velat ligga i strid. Jag har dock nu fattat mitt beslut i saken, ty sedan jag i påskas blivit prästvigd, har jag varit lycklig nog att av högvälborna lady Catherine de Bourgh, änka efter sir Lewis de Bourgh, ynnestfullt bli kallad till den inbringande kyrkoherdebefattningen i denna församling, där det skall bli min allvarliga strävan att visa mig tacksamt vördnadsfull mot den nådiga frun och ständigt vara redo att fullgöra de religiösa bruk och ceremonier, som äro föreskrivna av den engelska kyrkan. I min egenskap av präst känner jag det dessutom som min plikt att befordra fridens välsignelse i alla familjer, till vilka mitt inflytande kan nå, och på grund härav smickrar jagmig med att detta mitt försök till närmande är mycket lovvärt, och jag hoppas, att ni vill vara så vänlig och glömma min egenskap av fideikommissarie till Longbourns gods och ej därav låta er förmås att tillbakavisa den erbjudna olivekvisten. Jag kan icke annat än känna ledsnad över att vara orsaken till en oförrätt, som tillfogas era älskvärda döttrar, och jag ber varmt om tillgift därför och på samma gång förklarar jag mig redo att bereda dem all gottgörelse, som står i min makt — men mera därom längre fram. Om ni inte har något emot att mottaga mig i ert hem, tar jag mig friheten att föreslå, att jag gör min uppvaktning hos er och er familj måndagen d. 18 november vid 4-tiden, och jag kommer troligtvis att helt oförsynt taga er gästfrihet i anspråk till lördagen i den följande veckan, då lady Catherine alls icke har något emot att jag tillfälligtvis är frånvarande en söndag, förutsatt att någon annan präst är vidtalad att sköta min tjänst den dagen. Jag förblir, med vördsamma hälsingar till er hustru och era döttrar och med tillönskningar av allt gott

Er vän William Collins.

— Klockan fyra kunna vi därför vänta den där fredsstiftande herrn, sade mr Bennet och vek ihop brevet. Han tycks sannerligen vara en högst samvetsgrann och artig ung man. och jag tvivlar inte på att han kommer att bli en värdefull bekantskap, i synnerhet om lady Catherine är så vänlig och låter honom komma till oss igen. C. — Austen. I.82

_ Vad han säger om flickorna är ganska förnuftigt, och om han är benägen att lämna dem skadeersättning, så skall jag inte bli den, som motarbetar honom.

— Fastän det är svårt, sade Jane att gissa, på vad sätt han ämnar bereda oss den gottgörelse, som enligt hans åsikt med rätta tillkommer oss, är likväl denna önskan hedrande för honom.

Vad som gjorde det starkaste intrycket på Elisabet var hans utomordentliga vördnad för lady Catherine och hans välvilliga avsikt att döpa, viga och begrava sina församlingsbor, när helst det erfordrades.

— Han måste vara en mycket egendomlig person, sade hon. Jag kan inte få honom klar för mig. Det är något mycket uppstyltat i hans stil Och vad kan han mena med att be om tillgift för att vara fideikommissarie? Vi kunna väl inte antaga, att han skulle avstå därifrån, om han kunde. Kan han vara en förståndig man, pappa?

— Nej, kära du, det tror jag inte. Jag hyser stora förhoppningar att finna honom vara raka motsatsen. Det är en blandning av kryperi och viktighet i hans brev, som lovar gott. Jag längtar att få se honom.

— Vad stilen beträffar, sade Mary, tycks hans brev inte vara bristfälligt. Tanken om olivkvisten är kanhända inte alldeles ny, men jag tycker, att den är väl uttryckt.

För Catherine och Lydia voro varken brevet eller brevskrivaren vidare intressanta. Det var hart när§3

omöjligt, att deras släkting skulle komma klädd i röd röck, och sedan åtskilliga veckor tillbaka hade de icke haft nöje av någon herres sällskap, som bar en dräkt av annan färg. Vad deras moder angick, så hade mr Collins' brev avlägsnat en god del av hennes motvilja, och hon beredde sig att träffa honom med ett slags lugn, som förvånade hennes man och hennes döttrar.

Mr Collins infann sig punktligt och mottogs mycket artigt av hela familjen. Mr Bennet sade visserligen icke mycket, men damerna voro ganska språksamma, och mr Collins tycktes varken vara i behov av uppmuntran eller benägen för att själv vara tyst. Hans utseende var allvarligt och högtidligt, och hans sätt mycket kruserligt. Han hade icke setat länge, förrän han komplimenterade mrs Bennet för hennes många vackra döttrar, han sade, att han hört mycket talas om deras skönhet, men att i detta fall ryktet hade överträffats av verkligheten, och han tillade, att han icke tvivlade på att hon i sinom tid skulle få se dem alla väl gifta. Denna artighet slog icke mycket an på åtskilliga av hans åhörare, men mrs Bennet, som icke var missnöjd med några slags komplimanger, svarade genast:

— Det är mycket vänligt av er att säga så, och jag önskar av allt hjärta, att detta måtte bli fallet, ty eljest komma de att bli ganska utblottade. Sakerna äro ju så egendomligt ordnade.

— Ni hänsyftar kanske på denna egendoms egenskap av fideikommiss.

— Ja, det gör jag verkligen. Det är en ledsam84

affär för mina stackars flickor, det måste ni medge. Inte att jag ämnar klandra er, ty sådana saker bero helt och hållet av slumpen här i världen. Man vet aldrig, hur det går med egendomar, när de ha naturen av fideikommiss.

— Jag är mycket ledsen över de svårigheter, jag bereder mina vackra släktingar och kunde säga mycket om den saken, men jag är rädd för att synas påflugen och förhastad. Men jag kan försäkra de unga damerna, att jag kommer hit färdig att beundra dem. För närvarande vill jag inte säga mera, men kanhända, när vi bli närmare bekanta —

Han avbröts av ett bud, att middagen var serverad, och flickorna sågo leende på varandra. De voro icke de enda föremålen för mr Collins' beundran. Hallen, matsalen och hela möblemanget undersöktes och prisades, och hans lovordande av allting skulle hava rört mrs Bennets hjärta, om icke det förödmjukande antagandet hade förefunnits, att han betraktade allt som sin blivande egendom. Middagen i sin ordning blev också högligen beundrad, och han bad att få veta, vilken av hans fagra fränkor man hade att tacka för den förträffliga tillagningen därav. Men härvid rättades han av mrs Bennet, som med en viss skärpa försäkrade honom, att de mycket väl hade råd att hålla en bra kokerska och att hennes döttrar icke hade någonting att göra i köket. Han bad om ursäkt därför att han hade förargat henne. I en mildare ton förklarade hon, att hon icke alls var stött, men han fortsatte att bedja om förlåtelse ungefär en kvarts timme.85

FJORTONDE KAPITLET.

Under middagen talade mr Bennet nästan icke alls, men när tjänarna avlägsnat sig, trodde han, att det var tid att samspråka litet med sin gäst och inledde därför ett ämne, vari han väntade att denne skulle briljera: han anmärkte nämligen, att han syntes ha haft mycken tur, då han fick en sådan kvinnlig patronus. Lady Catherine de Borughs tillmötesgående mot hans önskningar och hänsyn för hans bekvämlighet tycktes vara särdeles anmärkningsvärda. Mr Bennet kunde icke ha gjort ett bättre val. Mr Collins var vältalig i sitt lovprisande av henne. Detta ämne lyfte honom till mer än vanlig högtidlighet i sitt sätt, och med en ytterst viktig min bedyrade han, att han aldrig i sitt liv hos en förnäm person hade skådat en sådan vänlighet och nedlåtenhet, som han själv rönt av lady Catherine.

Hon hade helt nådigt behagat gilla de båda predikningar, som han redan haft den äran att hålla inför henne. Hon hade också två gånger inbjudit honom till middag på Rosings och hade senast föregående lördag skickat efter honom som fjärde man i hennes spelparti på aftonen. Lady Catherine ansågs av många personer han kände, vara stolt, men han hade aldrig sett något annat än tillgänglighet hos henne. Hon hade alltid talat till honom som till varje annan gentleman, hon hade icke det ringaste emot att han deltog i umgänget i grannskapet, ej heller att han tillfälligtvis då och då lämnade sin församling på en86

eller två veckor för att besöka sina släktingar. Hon hade till och med behagat råda honom att gifta sig, så snart han kunde, förutsatt att han gjorde sitt val med urskillning, hon hade en gång gjort honom ett besök i hans enkla prästgård, där hon fullständigt gillat alla de förändringar, han höll på att göra, och hade till och med värdigats själv föreslå några — några hyllor i väggskåpen en trappa upp.

— Allt detta är mycket hyggligt och artigt, det må jag säga, sade mrs Bennet, och säkert är hon en mycket älskvärd kvinna. Det är skada, att förnäma damer i allmänhet icke likna henne mera. Bor hon nära er?

— Den trädgård, i vilken min enkla hydda ligger, är endast genom en smal väg skild från Rosings Park, lady Catherines residens.

— Jag tror ni sade, att hon är änka. Har hon några barn?

— Hon har endast en dotter, arvtagarinnan till Rosings och en betydande förmögenhet.

— A! utropade mrs Bennet, skakande på huvudet, då har hon det bättre ställt än många andra flickor. Och hurudan flicka är hon? Ser hon bra ut?

— Hon är verkligen en högst förtjusande ung flicka. Lady Catherine själv säger, att i fråga om verklig skönhet miss de Bourgh vida överträffar de vackraste av sitt kön, emedan det i hennes drag finnes ett visst något, som utmärker en ung dam av förnäm börd. Hon är olyckligtvis sjuklig av sig, vilket har hindrat henne att göra sådana framsteg i många kunskapsämnen, som hon eljest utan allt tvivel87

skulle ha gjort, vilket jag hört av den dam, som lett hennes uppfostran och som ännu bor hos dem. Men hon är utomordentligt älskvärd och nedlåter sig ofta till att åka förbi min enkla hydda i sin lilla med ponnys förspända vagn.

— Har hon blivit presenterad vid hovet? Jag kan inte minnas, att jag sett hennes namn bland namnen på de damer, som haft den äran.

— Hennes vacklande hälsotillstånd hindrar henne olyckligtvis från att vistas i London, och på så sätt, som jag själv en dag sade till lady Catherine, har hon berövat det brittiska hovet dess mest strålande prydnad. Hennes mor tycktes finna behag i denna tanke, och ni kan tänka er, att jag är lycklig varje gång jag kan säga sådana där små fina artigheter, som alltid äro välkomna för damer. Jag har mer än en gång anmärkt för lady Catherine, att hennes förtjusande dotter tyckes vara född att bli hertiginna och att den högsta rang, i stället för att skänka henne anseende, skulle prydas av henne. Sådana där små saker behaga lady Catherine, och det är en slags uppmärksamhet, som jag känner mig särskilt uppfordrad att visa henne.

— Ni dömer mycket riktigt, sade mr Bennet, och det är en lycka för er, att ni äger förmågan att smickra på ett fint sätt. Får jag fråga, om de där behagliga artigheterna framgå ur ögonblickets ingivelse eller äro resultatet av ett föregående övertänkande?

— De äro huvudsakligen improviserade, och fastän jag ibland roar mig med att på förhand uttänka88

sådana där små eleganta komplimanger, som kunna användas vid lämpliga tillfällen, önskar jag alltid, att de skola taga sig så oövertänkta ut som möjligt.

Mr Bennets förväntningar hade till fullo motsvarats av verklighet. Hans släkting var så narraktig, som han hade hoppats, och han lyssnade till honom med den största förnöjelse, varvid han på samma gång bibehöll det mest orubbliga lugn i sitt ansiktsuttryck, han begärde icke, att någon skulle deltaga i hans glädje, utom när han då och

då kastade en sidoblick på Elisabet.

Vid tedags hade mr Bennet emellertid fått nog, och han var glad att åter få föra sin gäst till salongen, och när man druckit te, bad han honom att läsa högt för damerna. Mr Collins gick gärna in härpå, och en bok togs fram, men då han fick se den (hela dess utseende gav vid handen, att den var från ett lånbibliotek), studsade han tillbaka, bad om ursäkt och försäkrade, att han aldrig läste romaner. Kitty stirrade på honom, och Lydia gav till ett rop. Andra böcker togos fram, och efter något övervägande valde han Fordyces predikningar. Lydia starrbligade, då han öppnade boken, och innan han med entonig och högtidlig stämma hade läst tre sidor, avbröt hon honom med dessa ord:

— Vet du, mamma, att morbror Philips talar om att köra bort Richard, och om han gör det, ämnar överste Forster taga honom i sin tjänst. Moster talade själv om det för mig i lördags. Jag skall gå till Meryton i morgon för att få höra mera om89

saken och för att fråga, när mr Denny kommer tillbaka från London.

Lydia tillsades av sina två äldsta systrar att hålla sig tyst, men mr Collins, mycket förnärmad, lade ifrån sig boken och sade:

— Jag har ofta märkt, huru litet intresserade unga flickor äro av böcker med allvarlig prägel, ehuru de äro skrivna endast till deras bästa. Jag tillstår, att det förvånar mig, ty säkerligen kan ingenting för dem vara så värdefullt som undervisning. Men jag vill inte längre besvära min unga släkting.

Därpå vände han sig till mr Bennet och erbjöd sig att spela ett parti bräde med honom. Mr Bennet antog utmaningen och anmärkte, att han gjorde rätt i att låta flickorna hållas med sina ytliga nöjen. Mrs Bennet och hennes döttrar bådo ytterst artigt om ursäkt för det avbrott, Lydia gjort, och lovade, att det icke skulle hända en gång till, om han ville återtaga sin bok, men sedan mr Collins försäkrat dem, att han icke hyste någon ovilja mot sin unga släkting och aldrig skulle uppfatta hennes uppförande som en förolämpning, satte han sig med mr Bennet vid ett annat bord och gjorde sig i ordning till brädspelet.

FEMTONDE KAPITLET.

Mr Collins var icke en intelligent man, och hans naturfel i detta hänseende hade endast i ringa mån motverkats av uppfostran eller umgänge, då han90

framlevat största delen av sitt liv under en obildad och girig faders ledning, och ehuru han studerat vid ett av universiteten, hade han vistats där endast det nödvändiga antal terminer utan att knyta några nyttiga bekantskaper. Den underdånighet, i vilken hans fader hade uppfostrat honom, hade ursprungligen gjort honom mycket ödmjuk i sitt sätt, men denna egenskap hade i hög grad motverkats av inbilskheten hos en man med svagt huvud, som levde i tillbakadragenhet, och en dumdryghet, som alstrats av tidig och oväntad medgång i livet. En lycklig slump hade förvärvat honom lady Catherine de Bourghs ynnest, då Huusfords pastorat var ledigt, och den respekt han kände för hennes höga börd, och hans vördnad för henne som sin kvinnliga patronus i förening med en mycket hög tanke om sig själv, om sin myndighet som präst och sina rättigheter som kyrkoherde, gjorde hans karaktär till en blandning av stolthet och kryperi, självbelåtenhet och ödmjukhet.

Då han nu hade ett trevligt hem och tillräckliga inkomster, var det hans avsikt att gifta sig, och då han sökte bli försonad med Longbournfamiljen, hade han en hustru i kikaren, ty han ämnade välja en av döttrarna, om han fann dem så vackra och älskvärda, som det gängse ryktet utmålade dem. Detta var hans plan att gottgöra den förlust, han förorsakade dem därigenom att han var arvinge till deras faders egendom, och han tyckte, att den var alldeles förträfflig, högst passande och lämplig, utomordentligt ädelmodig och oegennyttig å hans sida.5i

Han uppgav icke sin plan, då han fick se dem. Miss Bennets älskliga utseende stärkte hans avsikter och stadgade hans bestämda åsikter med avseende påålderns rätt, och under den första aftonen var hon den, på vilken hans val bestämt föll. Morgonen därpå åstadkom likväl en förändring, ty ett kort samtal med mrs Bennet före frukosten, ett samtal, som började med hans prästgård och helt naturligt ledde till en öppen förklaring, att han hoppades få

hemföra en husfru från Longbourn, framkallade från henne, under mycket vänliga leenden och uppmuntrande ord för övrigt, en varning just med avseende på Jane, för vilken han bestämt sig. Vad hennes yngre döttrar angick kunde hon icke åtaga sig att säga — kunde hon icke svara bestämt — men hon visste icke av någon föregående förbindelse — hennes äldsta dotter, det måste hon tala om — hon kände det som sin skyldighet att ge en vink därom — skulle troligtvis mycket snart bli förlovad.

Mr Collins hade endast att övergå från Jane till Elisabet — och det var snart gjort — medan mrs Bennet rörde om brasan. Elisabet, som kom näst efter Jane i ålder och skönhet, fick naturligtvis intaga hennes plats.

Mrs Bennet tog detta förtroende ad notam och hoppades med visshet, att hon snart skulle få två döttrar gifta, och den man, som hon dagen förut icke för sitt liv kunde tåla, stod nu högt i hennes ynnest.

Lydias plan att företaga en promenad till Meryton glömdes icke; alla systrarna utom Mary gingo in på92

att göra henne sällskap, och mr Collins skulle ledsaga dem på anhållan av mr Bennet, vilken var högst angelägen att bli av med honom och själv få disponera sitt bibliotek, ty dit hade mr Collins följt honom efter frukosten, och där ville han fortfarande dväljas, skenbart upptagen av en av de största folianterna i boksamlingen, men i verkligheten nästan utan uppehåll talande med mr Bennet om sitt hem och sin trädgård i Huusford. Hans beteende bragte mr Bennet i hög grad ur jämvikt. I sitt bibliotek var han alltid säker att få vara ostörd och i ro, och ehuru han, som han sade till Elisabet, var beredd på att bevittna dårskap och nyckfullhet i varje annat rum i huset, var han van att där vara fri därifrån; han uppmanade därför ivrigt och i mycket artiga ordalag mr Collins att följa hans döttrar på deras promenad, och mr Collins, som i själva verket var mycket mera lämpad för att promenera än för att studera, var ytterst belåten att få slå igen sin stora bok och gå med dem.

Tiden förgick under en konversation, som bestod av med högtidlig stämma framsagda banaliteter å hans sida och artiga instämmanden å hans släktingars, tills de kommo fram till Meryton. De yngre systrarnas uppmärksamhet kunde då icke längre fängslas av honom. Deras blickar började ögonblickligen irra omkring på utkik efter officerarna, och ingenting annat än en riktigt stilig hatt eller ett verkligt modernt muslinstyg i ett bodfönster kunde inverka avledande på dem.

Men alla de unga damernas uppmärksamhet upp_93

togs snart av en ung man med ett högst distingerat utseende, som de aldrig hade sett förut och som promenerade med en officer på andra sidan om gatan. Officeren var just mr Denny, om vars återkomst från London Lydia kom för att göra förfrågningar, och han hälsade, då de gingo förbi. Alla frapperades av främlingens utseende, alla undrade, vem han kunde vara, och Kitty och Lydia beslöto att, om möjligt, taga reda på saken, gingo förut tvärs över gatan, under förevändning att de behövde köpa något i en mitt emot liggande bod, och hade lyckligtvis just hunnit upp på trottoaren, då de båda herrarna, som vänt om, hade kommit fram till samma punkt. Mr Denny tilltalade dem genast och bad om tillstånd att få presentera sin vän, mr Wickham, som dagen förut hade kommit med honom från London och till hans stora glädje hade fått fullmakt som officer vid deras kår. Detta var just som det borde vara, ty den unge mannen behövde endast uniform för att bli alldeles förtjusande. Hans utseende var högst fördelaktigt; han hade fina drag, en vacker figur och ett mycket angenämt sätt att vara. Presentationen åtföljdes av ett samtal, som å hans sida fördes med stor ledighet och varunder han visade sig vara på samma gång fullt korrekt och helt anspråkslös; hela sällskapet stod ännu och sprakade helt förtroligt, då ljudet av hästhovar ådrog sig deras uppmärksamhet, och Darcy och Bingley sågos komma ridande gatan framåt. Då de två herrarna varse-blevo damerna i gruppen, styrde de genast kosan mot dem och började säga dem de vanliga artig-94

heterna. Bingley var den som talade mest, och miss Bennet den, till vilken han förnämligast riktade sina ord. Han befann sig, som han sade, på väg till Longbourn för att göra sig underrättad om hennes befinnande. Mr Darcy bekräftade detta med en bugning och började besluta sig för att icke fästa blicken på Elisabet, då de plötsligen hejdades av anblicken av främlingen, och Elisabet, som råkade se bådas ansiktsuttryck, då de sågo på varandra, blev helt förvånad över den verkan, detta möte hade. Båda skiftade färg, den ene blev vit, den andre röd i ansiktet. Efter några ögonblick tog mr Wickham av hatten — en hälsning, som mr Darcy nätt och jämnt

värdigades besvara. Vad kunde meningen vara med detta? Det var omöjligt att förstå, det var omöjligt att icke längta att få veta det.

En minut senare tog mr Bingley, utan att synas ha märkt, vad som försiggick, avsked och red vidare med sin vän.

Mr Denny och mr Wickham följde de unga damerna till mr Philips' bostad och togo farväl trots miss Lydias ivriga böner, att de skulle stiga in, och till och med fastän mrs Philips öppnade fönstret till vardagsrummet och med hög röst instämde i inbjudningen.

Mrs Philips var alltid glad att få träffa sina systerdöttrar; de två äldsta voro efter sin nyss inträffade frånvaro särskilt välkomna, och hon uttryckte sin livliga förvåning över deras plötsliga hemkomst, varom hon, då deras egen vagn icke hade hämtat dem, icke skulle ha vetat något, om hon icke händelsevis95

på gatan hade träffat mr Jones' bodpojke, som hade talat om för henne, att de icke skulle skicka någon mera medicin till Netherfield, emedan fröknarna Bennet hade rest därifrån. Hon började då visa sig artig mot mr Collins, som presenterades för henne av Jane. Hon mottog honom på det mest förekommande sätt, vilket han besvarade med ännu större artighet, bedjande om ursäkt för att han kom objuden utan någon föregående bekantskap med henne; han kunde dock icke låta bli att smickra sig med den förhoppningen, att hans handlingssätt skulle urskuldas på grund av hans släktskap med de unga damerna, som införde honom i hennes hem. Mrs Philips blev alldeles överväldigad av en så utomordentlig belevenhet, men det blev ett hastigt slut på hennes uppmärksammande av den ena främlingen genom utrop och frågor angående den andra; otn honom kunde hon dock endast berätta för sina systerdöttrar, vad de redan visste, nämligen att mr Denny hade fört honom med sig från London, och att han skulle bli anställd som löjtnant i — shireregementet. Hon hade iakttagit honom, sade hon, under den sista timmen, då han gick upp och ned för gatan, och hade mr Wickham nu visat sig, skulle Kitty och Lydia utan tvivel ha fortsatt denna sysselsättning, men olyckligtvis gick ingen förbi fönstren med undantag av några av officerarna, vilka i jämförelse med främlingen hade blivit »dumma, obehagliga figurer». Några av dem skulle äta middag hos familjen Philips dagen därpå, och deras moster lovade att förmå sin man att besöka mr Wickham och in-96

bjuda honom också, ifall familjen från Longbourn skulle komma på aftonen. Han gick in härpå, och mrs Philips utlovade, att de skulle spela ett mycket trevligt och livat lottospel och sedan intaga en liten varm supé. Förhoppningen om sådana fröjder var mycket glädjande, och de skildes åt vid bästa lynne å ömse sidor. Mr Collins upprepade sina ursäkter, då han gick ut, och mrs Philips försäkrade honom med oförtröttad artighet, att de voro alldeles onödiga.

Då de gingo hem, berättade Elisabet för Jane, vad hon hade sett försiggå mellan de två herrarna, men ehuru Jane skulle ha försvarat endera eller båda, om de hade synts ha orätt, så kunde hon lika litet som sin syster förklara deras beteende.

Vid sin återkomst väckte mr Collins stor belåtenhet hos mrs Bennet genom att prisa mrs Philips' förekommande sätt. Han försäkrade, att, med undantag av lady Catherine och hennes dotter, han aldrig hade sett en finare dam, ty hon hade icke endast mottagit honom med den utsöktaste artighet, utan även uttryckligen innefattat honom i sin inbjudning till följande afton, ehuru han var fullständigt obekant för henne förut. Han antog, att någonting måste skrivas på räkningen av hans släktskap med dem, men han hade aldrig i hela sitt liv varit föremål för så mycken uppmärksamhet.97

SEXTONDE KAPITLET.

Som ingen invändning gjordes mot den överenskommelse, som ungdomen träffat med sin moster och alla mr Collins betänkligheter mot att lämna mr och mrs Bennet en enda afton under sitt besök på det kraftigaste sätt tillbakavisades, åkte han och hans fem unga fränkor vid lämplig tid till Meryton, och flickorna fingo vid inträdet i salongen till sin glädje höra, att mr Wickham hade antagit deras morbrors inbjudning och redan hade infunnit sig.

När denna nyhet meddelats dem och alla hade intagit sina platser, hade mr Collins tid att se sig omkring och

beundra, och han frarpperades så av rummets storlek och möblemang, att han förklarade att han nästan kunde ha trott, att han befann sig i det lilla frukostrummet på Rosings; denna jämförelse väckte i början just icke någon entusiasm, men då mrs Philips fick höra av honom, vad Rosings var och vem som var dess ägarinna — när hon hade lyssnat till beskrivningen av endast en av lady Catherines salonger och fått veta, att spiselkransen ensam hade kostat åttahundra pund, kände hon hela betydelsen av komplimangen och skulle knappast ha blivit förnärmad över en jämförelse med hushållerskans rum.

Medan man väntade på herrarna, var han på ett angenämt sätt upptagen med att för henne beskriva lady Catherines och hennes bostads glans med avvikelser dä och då för att prisa sin egen anspråks-7. — Austen. I.

98

lösa bostad och de förbättringar, som där höllo på att införas, och han fann i mrs Philips en mycket uppmärksam lyssnarinna, vars höga tanke om hans betydenhet växte i samma mån som hon hörde allt detta och som beslöt att relatera alltsammans för sina grannar, så snart hon kunde. Flickorna, som icke kunde lyssna till sin släkting, tyckte, att väntan blev mycket lång. Äntligen var den dock slut; herrarna kommo, och när mr Wickham inträdde i rummet, kände Elisabet, att hon varken hade sett honom förut eller tänkt på honom sedan med den minsta grad av oförståndig beundran. Officerarna i —shire-regementet voro i det hela en samling mycket aktningsvärda, belevade män, och dagens gäster voro de bästa av dem, men mr Wickham stod lika mycket framom dem i anseende till sin person, sitt utseende och sin hållning, som de voro överlägsna den däste morbror Philips med sitt breda ansikte och sin doft av portvin, vilken följde dem in i rummet.

Mr Wickham var den lycklige man, mot vilken nästan vartenda kvinnligt öga vändes, och Elisabet var den lyckliga kvinna, vid vars sida han slutligen satte sig, och det angenäma sätt, varpå han genast började ett samtal, ehuru det endast rörde sig om att det var en ruskig afton och att man troligtvis hade att vänta en regnig tid, gjorde det klart för henne, att det vanligaste, tråkigaste, mest utslitna ämne kan bli intressant genom den talandes skicklighet.

Med sådana medtävlare om det täcka könets uppmärksamhet som mr Wickham och officerarna tycktes99

mr Collins sjunka ned i fullständig obemärkthet; för de unga damerna betydde han visserligen ingenting, men han hade ännu emellanåt en intresserad lyss-narinna i mrs Philips och försågs genom hennes uppmärksamhet ytterst rikligt med kaffe och kakor.

När spelborden blivit framsatta, fick han ett gott tillfälle att visa sin erkänsla mot henne genom att deltaga i whistpartiet.

— För närvarande är jag inte mycket hemma i spelet, sade han, men jag skall med glädje uppöva mig däri, ty i min ställning i livet — mrs Philips var mycket tacksam för hans tillmötesgående, men kunde icke vänta på att få höra hans skäl.

Mr Wickham spelade icke whist, och med förtjusning mottogs han vid det andra bordet och tog plats mellan Elisabet och Lydia. Först tycktes det vara att befara, att Lydia helt och hållet skulle lägga beslag på honom, ty hon var en riktig stor-praterska, men då hon också var synnerligen förtjust i lottospel, blev hon snart allt för intresserad av detta för att kunna ägna uppmärksamhet åt någon särskilt. Fästande endast så mycket avseende vid spelet, som detta nödvändigtvis fordrade, fick mr Wickham därför god tid att språka med Elisabet, och hon var mycket villig att lyssna till honom, ehuru hon icke kunde hoppas att få höra vad hon mest önskade få besked om, nämligen historien om hans bekantskap med mr Darcy. Hon vågade icke ens nämna denne herres namn. Hennes nyfikenhet blev emellertid på ett oväntat sätt tillfredsställd. Mr Wickham tog själv upp ämnet. Han frågade, hur100

långt det var till Netherfield från Meryton, och sedan hon svarat honom, frågade han något tveksamt, hur länge mr Darcy hade vistats där.

_ Omkring en månad, sade Elisabet, och som

hon icke gärna ville släppa ämnet tillade hon: Han har en mycket stor egendom i Derbyshire, efter vad jag hört.

— Ja, svarade Wickham, hans egendom där är mycket präktig. Den ger i netto tio tusen om året. Ni kunde inte ha påträffat en person mer skickad att ge er säkra upplysningar om denna sak än mig, ty jag har på ett särskilt sätt varit förbunden med hans familj från min barndom.

Elisabet kunde icke underlåta att se förvånad ut.

— Ni har rätt att bli förvånad, miss Bennet, över ett sådant påstående, då ni, som jag antager, märkte det synnerligen kyliga sätt, varpå vi hälsade varandra i går. Är ni närmare bekant med mr Darcy?

— Jag känner honom så bra som jag kan önska, utropade Elisabet med värme. Jag har tillbragt fyra dagar under samma tak som han, och jag tycker, att han är högst obehaglig.

— Jag har icke någon rätt att utsäga min mening, sade Wickham, med avseende på den frågan om han är behaglig eller motsatsen. Jag är inte rätta mannen att bilda mig ett omdöme därom. Jag har känt honom alltför länge och allt för väl för att vara en opartisk domare. Det är omöjligt för mig att vara opartisk. Men jag tror, att er åsikt om honom skulle väcka allmän förvåning — och kanske ni inte101

skulle uttrycka den i alldeles så starka ordalag på något annat ställe. Här är ni i er egen familj.

— Jag försäkrar, att jag inte säger mera här, än jag skulle göra på något annat ställe i grannskapet med undantag av Netherfield. Han är inte alls omtyckt i Hertfordshire. Alla äro förtretade över hans sturskhet. Ni kommer inte att få höra någon uttrycka sig fördelaktigare om honom.

— Jag kan inte påstå, att jag är ledsen, sade Wickham efter en kort paus, över att han eller någon annan inte uppskattas över förtjänst, men med honom tror jag inte att det ofta inträffar. Världen är förblindad av hans förmögenhet och anseende eller skrämd av hans högdragna och imponerande sätt och betraktar honom endast så som han vill bli betraktad.

— Så obetydligt som jag känner honom, skulle jag vilja säga, att han är en elak människa. Wickham bara skakade på huvudet.

— Jag undrar, sade han, då nästa tillfälle att tala erbjöd sig, om det är antagligt, att han stannar mycket längre här i trakten.

— Jag vet inte alls, men jag hörde inte något om hans avsikt att bege sig av, då jag var på Netherfield. Jag hoppas, att hans vistelse i närheten inte kommer att inverka störande på era planer med avseende på —shireregementet.

— Visst inte, jag låter mig inte drivas bort av mr Darcy. Om han vill undvika att träffa mig, så måste han ge sig av. Vi stå inte på god fot med varandra, och det plågar mig alltid att råka honom,102

men jag har inte något annat skäl att undvika honom än vad jag kan högt uttala inför hela världen _ en känsla av mycket ovänligt bemötande å hans sida och djup smärta över att han är, vad han är. Hans far, miss Bennet, avlidne mr Darcy, var en av de bästa män, som någonsin levat, och den trognaste vän, jag någonsin ägt, och jag kan aldrig vara tillsammans med den här mr Darcy utan att känna mig djupt bedrövad vid tanken på tusen rörande minnen. Hans uppförande mot mig har varit skamligt, men jag tror verkligen, att jag lättare skulle kunna tiligiva honom allting annat än att han svikit sin fars förhoppningar och vanärat hans minne.

Elisabet fann ämnet allt intressantare och lyssnade med största uppmärksamhet, men sakens grann-laga beskaffenhet förbjöd henne att göra flera frågor.

Mr Wickham började tala om mera allmänna ämnen, om Meryton, grannskapet, sällskapslivet o. s. v., han tycktes vara mycket nöjd med allt vad han hittills hade sett, och talade särskilt om det sistnämnda i förbindliga och höviska ordalag.

— Det var utsikten att ständigt få njuta av sällskapsliv och ett gott sådant, tillade han, som huvudsakligen

förmådde mig att gå in vid —shirerege-mentet. Jag visste, att det var en högst aktningsvärd, mycket angenäm kår, och min vän Denny frestade mig också med sin beskrivning av dess nuvarande förläggningsort, den stora uppmärksamhet, för vilken de voro föremål i Meryton och det för-103

träffliga umgänge, det erbjöd dem. Sällskapsliv, det tillstår jag, är oundgängligt för mig. Jag har haft stora missräkningar i livet, och jag kan inte fördraga ensamheten. Jag måste ha sysselsättning och umgänge. Militärlivet är inte vad jag egentligen var ämnad till, men omständigheterna ha nu gjort, att jag finner mig däri. Jag skulle ha blivit präst — den prästerliga banan var målet för mina studier, och jag skulle vid denna tid ha varit i besittning av ett mycket värdefullt pastorat, om så hade behagat den herre, vi just nyss talade om.

— Verkligen?

— Ja, avlidne mr Darcy förordnade i sitt testamente, att jag skulle kallas till det bästa pastorat, han hade rätt att bortgiva. Han var min gudfader och synnerligen fästad vid mig. Jag kan inte göra full rättvisa åt hans godhet. Han ämnade frikostigt sörja för mig och trodde, att han gjort det, men när pastoratet blev ledigt, gavs det åt en annan.

— O himmel! utropade Elisabet. Hur kunde detta ske? Hur kunde hans sista vilja så åsidosättas? Varför sökte ni inte upprättelse med lagens hjälp?

— Det var en oformlighet i testamentets ordalag, som gjorde, att jag inte kunde hoppas på någon hjälp av lagen. En hederlig man kunde inte ha betvivlat avsikten, men mr Darcy behagade betvivla den eller behandla den som endast ett villkorligt anbefallande och påstå, att jag förverkat alla anspråk genom överdådigt liv, obetänksamt handlingssätt, kort sagt allt möjligt. Säkert är, att pastoratet blevio4

ledigt för två år sedan, just då jag hunnit den ålder, att jag kunnat tillträda det, och att det gavs åt en annan, och inte mindre säkert är, att jag inte kan anklaga mig själv för att verkligen ha gjort något, varigenom jag förtjänat att förlora det. Jag är livlig och oförsiktig till lynnet, och jag har kanske ibland uttalat min mening om honom och till honom allt för uppriktigt. Jag kan inte erinra mig något värre. Men faktum är, att vi äro mycket olika slags människor och att han hatar mig.

— Detta är alldeles upprörande! Han förtjänar att bli offentligen brännmärkt.

— Någon gång kommer han att bli det, men ej av mig. Tills jag kan glömma hans far, kan jag aldrig trotsa eller kompromettera honom.

Elisabet högaktade honom för sådana känslor och tyckte, att han var vackrare än någonsin, då han uttryckte dem.

— Men vilket motiv, sade hon efter en paus, kan han väl ha haftf Vad kan ha förmått honom att handla så grymt?

— En bestämd, avgjord motvilja mot mig — en motvilja, som jag till viss grad icke kan tillskriva annat än avundsjuka. Hade den avlidne mr Darcy hållit av mig mindre, kunde hans son kanske haft lättare att fördraga mig, men hans fars ovanliga tillgivenhet mot mig retade honom, efter vad jag tror, vid mycket tidiga år. Han hade inte ett sådant lynne, som kunde bära det slags tävlan, som ägde rum mellan oss — det slags företräde, som ofta gavs mig.ios

— Jag hade aldrig trott, att mr Darcy var så elak — fastän jag aldrig tyckt om honom, hade jag aldrig haft så dålig tanke om honom. Jag trodde, att han föraktade sina medmänniskor i allmänhet, men jag misstänkte inte, att han nedlät sig till sådan ondskefull hämnd, sådan orättvisa, sådan omänsklighet.

Efter några minuters eftertanke fortsatte hon emellertid: — Jag kommer verkligen ihåg, att han en dag på Netherfield berömde sig av sitt oförsonliga agg, sin oförsonliga sinnesart. Hans lynne måtte vara förfärligt.

— Jag kan ej lita på mig själv i detta stycke, svarade Wickham, jag kan näppeligen vara rättvis mot honom.

Elisabet försjönk åter i djupa tankar, och efter en stund utropade hon: — Att på detta sätt behandla sin fars gudson, vän och gunstling! Hon kunde ha tillagt: En ung man därtill sådan som ni, vars utseende redan utgör en borgen för att ni är en god människa — men hon nöjde sig med att säga: Och därtill en person, som förmodligen

varit hans kamrat från barndomen, på det intimaste sätt, som jag tror ni sade, förbunden med honom!

— Vi voro födda i samma församling, inom gränserna av samma park; största delen av vår ungdom tillbragte vi tillsammans, boende i samma hus, delande samma nöjen, föremål för samma faderliga omsorg. Min far ägnade sig till en början åt det yrke, som er morbror, mr Philips, tycks utöva med sådan heder, men han upphörde därmed för attio6

kunna vara mr Darcy till nytta och offrade hela sin tid åt skötandet av godset Pemberley. Han värderades mycket högt av mr Darcy och var hans förtrogne, innerligt avhållne vän. Mr Darcy erkände ofta, att han stod i den största tacksamhetsskuld till min far för den driftighet och skicklighet, varmed han skötte godset, och när kort före min fars död mr Darcy frivilligt gav honom ett löfte att sörja för mig, är jag övertygad om att han kände det lika mycket som en tacksamhetsskuld mot honom som ett bevis på tillgivenhet mot mig.

— Så besynnerligt! utropade Elisabet. Så avskyvärt! Det förundrar mig, att just mr Darcys stolthet icke har gjort honom rättvis mot er! Om inte något bättre motiv dikterat hans handlingssätt, tycker jag, att han borde ha varit allt för stolt för att vara ohederlig — ty ohederlighet måste jag kalla det.

— Det är underligt, svarade Wickham, ty nästan alla hans handlingar kunna sägas ha sin grund i stolthet — och stolthet har ofta varit hans bästa vän. Den har gjort honom mera förtrogen med dygden än med någon annan känsla. Men vi äro alla inkonsekventa, och i hans beteende mot mig funnos till och med starkare drivfjädrar än stoltheten.

— Kan en så avskyvärd stolthet som hans någonsin ha varit honom till gagn?

— Ja. Den har ofta förmått honom att vara frikostig och ädelmodig — att givmilt skänka bort sina pengar, att utöva gästfrihet, att bistå sina förpaktare och hjälpa de fattiga. Familjestolthet ochio7

sonlig stolthet — ty han är mycket stolt över vad hjtns far var — ha verkat detta. Att icke vilja synas vanhedra sin familj, vansläktas i fråga om egenskaper, som vinna popularitet, eller gå förlustig om det inflytande, Pemberley House skänker, detta är ett kraftigt motiv. Han har också broderlig stolthet, som i förening med en viss broderlig tillgivenhet gör honom till en mycket god och sorgfällig beskyddare av sin syster, och ni kommer att få höra honom allmänt utskrikas som den bäste och mest uppmärksamme av bröder.

— Hurudan flicka är miss Darcy?

Han skakade på huvudet. — Jag önskar, att jag kunde kalla henne älskvärd. Det gör mig ont att tala illa om en Darcy. Men hon är allt för lik sin bror — mycket, mycket stolt. Som barn var hon tillgiven och behaglig och mycket intagen i mig och jag har offrat timme efter timme på att roa henne. Men nu är hon alldeles likgiltig för mig. Hon är en vacker flicka på omkring femton eller sexton år och, efter vad jag hört, mycket talangfull. Sedan sin fars död har hon bott i London tillsammans med en dam, som övervakar hennes uppfostran.

Efter många pauser och många försök att upptaga andra ämnen kunde Elisabet icke låta bli att ännu en gång återvända till det första och sade:

— Det förvånar mig, att han är en så intim vän till mr Bingley. Hur kan mr Bingley, som tycks vara godmodigheten själv, och som, efter vad jag tror, är verkligt älskvärd, vara god vän med en sådan man? Hur kunna de passa för varandra? Känner ni mr Bingley?io8

— Inte alls.

— Han är en blid, älskvärd, intagande man. Han kan inte veta, hurudan mr Darcy är.

— Förmodligen inte; men mr Darcy kan behaga, när han vill. Han saknar icke talanger. Han kan vara en angenäm sällskapsmänniska, om han tycker att det är mödan värt. Gentemot sådana personer, som äro hans likar i fråga om socialt anseende, är han en helt annan än gentemot sådana, som äro mindre betydande. Hans stolthet sviker honom aldrig, men mot de rika är han högsint, rättvis, uppriktig, resonlig, hederlig och kanske angenäm, och han fäster stort avseende vid folks förmögenhet och sätt att uppträda.

Då whistpartiet strax därpå avslutades, samlade sig de spelande kring det andra bordet, och mr Collins ställde sig mellan Elisabet och mrs Philips. De vanliga frågorna om hans tur i spelet gjordes av den senare. Den hade icke varit stor, han hade förlorat vartenda parti; men när mrs Philips började uttrycka sitt deltagande i anledning därav, försäkrade han henne med stort allvar, att det icke betydde det ringaste, att han betraktade pengar som en ren småsak, och han bad henne icke hysa någon oro för hans skull.

— Jag vet mycket väl, sade han, att när folk slår sig ner vid ett spelbord, måste de stå sitt kast, och lyckigtvis äro mina omständigheter icke sådana, att fem shilling betyda något för mig. Det finns utan tvivel många, som icke kunna säga detsamma, men109

tack vare Catherine de Bourgh, är jag höjd över nödvändigheten att se på dylika småsaker.

Mr Wickhams uppmärksamhet väcktes, och sedan han några ögonblick betraktat mr Collins, frågade han Elisabet med låg röst, om hennes släkting var mycket nära bekant med familjen de Bourgh.

— Lady Catherine de Bourgh, svarade hon, har helt nyligen förlänat honom ett pastorat. Jag vet inte riktigt, hur mr Collins först blev bekant med henne, men säkert har han inte känt henne länge.

— Ni vet naturligtvis, att lady Catherine de Bourgh och lady Änne Darcy voro systrar, och att hon således är moster till den nuvarande mr Darcy.

— Nej, det visste jag verkligen inte. Jag visste ingenting alls om lady Catherines släktskapsförhållanden. Jag har aldrig hört talas om hennes tillvaro förrän i förrgår.

— Hennes dotter, miss de Bourgh, kommer att få en mycket stor förmögenhet, och det tros, att hon och hennes kusin komma att förena de två godsen.

Denna nyhet kom Elisabet att le, då hon tänkte på stackars miss Bingley. Fruktlösa måste i sanning alla hennes uppmärksamhetsbevis bli, fruktlös hennes vänskap mot hans syster och hennes lovprisande av honom själv, om han redan var bestämd åt en annan.

— Mr Collins, sade hon, talar berömmande både om lady Catherine och hennes dotter, men på grund av några smådrag, som han berättat om modern, misstänker jag, att hans tacksamhet vilseleder honom110

och att hon, fastän hon är hans beskyddarinna, är en högmodig, inbilsk kvinna.

— Jag tror att hon är båda delarna i hög grad, svarade Wickham, jag har inte sett henne på många år, men jag kommer mycket väl ihåg, att jag aldrig tyckte om henne och att hennes sätt var befallande och övermodigt. Hon har rykte om sig att vara utomordentligt klok och intelligent, men jag tror nästan, att en del av hennes själsgåvor tillskrivas henne på grund av hennes rang och förmögenhet, en del på grund av hennes myndiga sätt och återstoden på grund av stoltheten hos hennes systerson, som vill, att alla, som stå i släktskapsförhållande till honom, skola vara ovanligt intelligenta.

Elisabet medgav, att han hade givit en mycket antaglig förklaring av förhållandet, och de fortsatte att språka under ömsesidig belåtenhet, tills supén gjorde slut på kortspelet och gav de andra damerna deras beskärda del av mr Wickhams uppmärksamhet. Ingen verklig konversation kunde äga rum på grund av sorlet bland gästerna, men hans sätt fann behag hos alla. Vad helst han sade, sade han, och vad helst han gjorde, gjorde han på ett behagligt sätt. Elisabet gick därifrån med huvudet fullt av honom. Hon kunde under hemvägen icke tänka på något annat än mr Wickham och vad han hade berättat för henne, men det blev icke tid för henne att ens nämna hans namn, ty varken mr Collins eller Lydia voro tysta ett ögonblick. Lydia pratade oupphörligt om lottospel, om de spelmarker hon hade vunnit, och dem hon förlorat; och mr Collins beskrev mrIII

och mrs Philips' uppmärksamhet, bedyrande, att han icke alls bekymrade sig om sina förluster på whist, uppräknade alla rätterna i supén, uttryckte upprepade gånger sin farhåga, att hans släktingar sutto för trångt, och hade därvid mer att säga, än han lämpligen kunde medhinna, tills vagnen stannade vid Longbourn House.

SJUTTONDE KAPITLET.

Elisabet berättade dagen därpå för Jane, vad som försiggått mellan mr Wickham och henne. Jane lyssnade med förvåning och deltagande, hon visste icke, hur hon skulle kunna tro, att mr Darcy var så ovärdig mr Bingleys högaktning, och dock låg det icke i hennes natur att sätta i fråga sannfärdigheten hos en ung man med ett så älskvärt utseende som Wickham. Möjligheten av att denne verkligen varit ett offer för så mycken nedrighet var nog för att väcka alla hennes medlidsamma känslor till liv; ingenting annat återstod därför för henne än att tro dem båda om gott, att försvara bådas uppförande och att skriva på räkningen av olyckliga omständigheter eller misstag vad som icke på annat sätt kunde förklaras.

— Jag förmodar, sade hon, att de båda blivit bedragna på ett eller annat sätt, varom vi inte kunna göra oss någon föreställning. De ha kanske framställts i oriktig dager för varandra av personer, som haft intresse därav. Det är, kort sagt, omöjligt för

112

oss att gissa oss till de orsaker eller omständigheter, som åstadkommit missämjan dem emellan utan någon verklig skuld å någondera sidan.

— Mycket sant, men, kära Jane, vad har du att säga till förmån för de egennyttiga personer, som förmodligen haft sin hand med i spelet? Fritag också dem från skuld, eller vi måste hysa en dålig tanke om någon.

— Skratta du så mycket du vill, men du kan inte därigenom få mig att ändra mening. Käraste Lizzy, tänk bara, i vilket ytterst ofördelaktigt ljus det ställer mr Darcy att på detta sätt behandla sin fars gunstling, en person, som denne lovat sörja för. Det är omöjligt. Ingen man med vanliga mänskliga känslor, ingen man med självaktning kan vara i stånd därtill. Kunna hans närmaste vänner så bedraga sig på honom? Nej!

— Jag kan mycket lättare tro, att mr Bingley blivit förd bakom ljuset, än att mr Wickham skulle hitta på en sådan historia om sig själv, som han berättade för mig i går kväll: namn, fakta, allt omtalade ban på det mest trovärdiga sätt. Dessutom vittnade hans blick om att han talade sanning.

— Det är verkligen svårt, högst ledsamt. Man vet inte, vad man skall tro.

— Förlåt mig, man vet precis, vad man skall tro.

Men Jane kunde med visshet tänka endast på en

sak — att mr Bingley, om han hade blivit förd bakom ljuset, skulle komma att lida mycket, när saken blev allmänt känd.

De två damerna kallades fram ur den berså, därii3

detta samtal ägt rum, genom ankomsten av några av just de personer, om vilka de talat. Mr Bingley och hans systrar kommo för att personligen framföra inbjudningen till den länge motsedda balen på Netherfield, som var bestämd att givas följande tisdag. De två damerna voro förtjusta att återse sin kära vän, sade, att det var en evighet sedan de träffats, och frågade, hur hon mått, sedan de skildes. Den övriga familjen ägnade de föga uppmärksamhet; de undveko mrs Bennet så mycket som möjligt, sade icke mycket till Elisabet och ingenting alls till de andra. De begåvo sig snart av igen, lämnade sina platser med en snabbhet, som förvånade deras bror, och skyndade i väg, som om de voro ivriga att komma ifrån mrs Bennets artigheter.

Balen på Netherfield motsågs med förtjusning av alla familjens kvinnliga medlemmar. Mrs Bennet ansåg, att den gavs som en hyllningsgärd åt hennes äldsta dotter och var särskilt smickrad av att ha mottagit inbjudningen av mr Bingley själv och ej genom ett konventionellt kort. Jane hoppades på en angenäm afton i sällskap med sina två vänner och ett föremål för deras broders uppmärksamhet, och Elisabet tänkte med glädje på att få dansa rätt mycket med mr Wickham och att få se en bekräftelse på allting i mr Darcys blick och beteende. Det nöje, som Catherine och Lydia motsågo, berodde mindre på någon särskilt tilldragelse eller någon särskild person, ty ehuru de båda, liksom Elisabet, ämnade dansa halva aftonen med mr Wickham, var han alldeles icke den enda kavaljer, som kunde tillfredsställa dem, och en 8. — Austen. I.Ii4

bal var i alla händelser en bal. Och till och med Mary kunde försäkra de sina, att hon icke kände någon obenägenhet därför.

— Då jag kan ha mina förmiddagar för mig själv, sade hon, så är det nog, och jag tycker inte, att det är någon uppoffring att då och då deltaga i kvällsbjudningar. Sällskapslivet har krav på oss alla, och jag erkänner, att jag tillhör deras antal, som anse stunder av vederkvickelse och förströelse önskvärda för en och var.

Elisabet var vid så strålande lynne vid tanken på vad som komma skulle, att, ehuru hon icke ofta onödigtvis tilltalade mr Collins, hon icke kunde låta bli att fråga honom, om han ämnade antaga mr Bingleys inbjudning, och, ifall han det gjorde, om han fann det passande att deltaga i kvällens nöje, och hon blev ganska förvånad att höra, att han icke hyste några som helst betänkligheter i detta hänseende och långt ifrån fruktade någon skrapa vare sig av ärkebiskopen eller lady Catherine de Bourgh, om han vågade dansa.

— Jag tror för ingen del, det försäkrar jag er, sade han, att en sådan bal, given av en ansedd ung man för aktningsvärda människor, kan ha något dåligt syfte. Jag är så långt ifrån att ha något emot att dansa själv, att jag hoppas få bjuda upp alla mina vackra fränkor under aftonens lopp, och jag begagnar detta tillfälle att hos er, miss Elisabet, anhålla om de två första danserna särskilt — ett företräde, som jag hoppas miss Jane kommer att till-H5

skriva den rätta orsaken och inte någon ohövlighet mot henne.

Elisabet kände sig fullständigt bedragen. Hon hade säkert hoppats att bli uppbjuden av mr Wickham just till dessa danser, och att nu få mr Collins till kavaljer i stället! Hennes munterhet hade aldrig varit mindre på sin plats. Saken kunde emellertid icke hjälpas. Mr Wickhams och hennes egen lycka fick njutas först litet längre fram, och hon antog mr Collins uppbjudning med så stor vänlighet, som det var henne möjligt. Hon blev icke mera belåten med hans uppvaktning vid tanken på att den innebar något annat än vanlig hövlighet. Nu först kom den tanken henne före, att hon var utvald bland sina systrar såsom värdig att bli husfru i Huusfords prästgård och hjälpa till som fjärde »man» vid spelbordet på Rosings i brist på mera antagliga gäster. Denna tanke övergick snart till övertygelse, då hon iakttog hans tilltagande uppmärksamhet mot henne och hörde hans upprepade försök att komplimentera henne för hennes förstånd och livliga lynne, och ehuru hon själv var mera förvånad än förtjust över denna verkan av hennes behag, dröjde det icke länge, förrän hennes mor lät henne förstå, att sannolikheten av deras giftermål var ytterst angenäm för henne. Elisabet ville dock icke höra på det örat, då hon väl förstod, att en allvarlig dispyt måste bli följden av hennes svar. Det kunde ju hända, att mr Collins aldrig framförde sitt frieri, och förrän han gjorde det, var det ju onödigt att gräla om honom.

Om det icke hade varit en bal på Netherfield att116

bereda sig på och tala om, skulle de yngre misserna Bennet vid denna tid ha befunnit sig i ett beklagligt tillstånd, ty från den dag, då inbjudningen framfördes, till baldagen regnade det oavbrutet, så att de voro förhindrade att promenera till Meryton en enda gång. Ingen moster, inga officerare, inga nyheter funnos att tillgå — till och med balskorosetterna anskaffades genom ombud. Även för Elisabet måtte detta väder ha varit tålamodsprövande, då det fullständigt avbröt utvecklingen av hennes bekantskap med mr Wickham, och ingenting mindre än en bal på tisdagen kunde ha gjort en sådan fredag, lördag, söndag och måndag möjliga att uthärda för Kitty och Lydia.

ADERTONDE KAPITLET.

Till dess Elisabet inträdde i salongen på Netherfield och förgäves såg sig om efter mr Wickham ibland den skara av rödrockar, som var församlad där, hade hon icke ett ögonblick tvivlat på att han skulle komma med. Hennes vissa hopp att träffa honom hade icke rubbats av någon av de hågkomster, som måhända icke utan skäl hade kunnat oroa henne. Hon hade klätt sig med mer än vanlig omsorg och vid det bästa lynne berett sig på erövringen av en del av hans hjärta, som hon ännu icke intagit, viss om att denna icke var större, än att den kunde vinnas under aftonens lopp. Men ögonblickligen väcktes hos henne den förfärliga miss-ii7

tanken, att han avsiktligen mr Darcy till behag blivit utesluten vid mr Bingleys inbjudning till officerarna, och ehuru detta icke precis var fallet, förklarade hans vän mr Denny, ivrigt tillspord om saken av Lydia, att han med säkerhet icke skulle infinna sig; han omtalade för dem, att Wickham hade måst resa till London i affärer dagen

förut och ännu icke hade kommit tillbaka, och tillade med ett betydelsefullt leende: —Jag tror inte, att hans affärer skulle ha kallat honom bort just nu, om han inte velat undvika att träffa en viss herre här.

Denna del av hans meddelande, som icke hördes av Lydia, uppfattades av Elisabet, och som det gav henne visshet om att Darcy icke bar mindre ansvar för Wickhams frånvaro, än om hennes första misstanke hade varit grundad, blevo alla hennes känslor av motvilja mot den förre så skärpta genom hennes missräkning, att hon knappast på ett någorlunda hövligt sätt kunde besvara de artiga frågor, vilka han strax därpå kom fram och riktade till henne. Uppmärksamhet, undseende, tålamod gentemot Darcy var förolämpning mot Wickham. Hon var besluten att ej inlåta sig i något slags samtal och vände sig bort med en misslynthet, som hon icke helt och hållet kunde övervinna ens då hon talade med mr Bingley, vars blinda partiskhet retade henne. '

Men misslynthet var något främmande för Elisabet, och ehuru alla hennes förhoppningar för aftonen svikits, lät hon sig icke länge behärskas därav, och sedan hon omtalat alla sina bekymmer för Charlotte Lucas, som hon icke hade träffat på en vecka, kunde118

hon snart självmant övergå till sin släktings egendomligheter och utpeka honom såsom ett lämpligt föremål för hennes speciella uppmärksamhet. De två första danserna gjorde henne dock på nytt beklämd till sinnes. Det var riktigt förödmjukande danser. Mr Collins, som var tafatt och högtidlig och ofta tog oriktiga steg utan att märka det, gjorde henne sä generad och olycklig, som en obehaglig kavaljer kan göra det, under ett par danser. Det var en verklig lisa för henne, då hon blev honom kvitt.

Hon dansade nästa dans med en officer och hade den glädjen att få tala om Wickham och höra, att han var allmänt omtyckt. När dessa danser voro slut, återvände hon till Charlotte Lucas och var inbegripen i samtal med henne, då hon plötsligen tilltalades av mr Darcy, som så överrumplade henne med anhållan om en dans, att hon, utan att veta vad hon gjorde, beviljade honom den. Han avlägsnade sig strax därpå och hon fick tid att gräma sig över sin brist på själsnärvaro. Charlotte försökte trösta henne.

— Du kommer säkert att finna, att han är mycket angenäm.

— Gud bevare mig därför! Det skulle vara den största olyckan av alla! — Att finna en man angenäm, som man är fast besluten att hata! — Önska mig inte något så ohyggligt!

När dansen åter började och Darcy närmade sig för att hämta sin dam, kunde Charlotte icke underlåta att viska några varnande ord till henne: — Var nu inte en gås och låt ditt tycke för Wickham119

förmå dig att visa dig obehaglig gentemot en man, som är tio gånger mera betydande än han. Elisabet svarade ingenting och intog sin plats i kadriljen, häpen över att hon ansågs värdig att vara moatjé åt mr Darcy och läsande i sina grannars blickar en lika stor häpenhet däröver. En stund förgick, utan att de båda sade ett ord till varandra, och hon började tro, att deras tystnad skulle räcka genom de två turerna, och var först besluten att icke bryta den, men då hon plötsligen kom att tänka på att det skulle bli ett större straff för hennes kavaljer att tvinga honom att tala, yttrade hon några intetsägande anmärkningar om dansen. Han svarade och blev åter tyst. Efter en paus av några minuter tilltalade hon honom för andra gången med dessa ord: — Nu är det er tur att säga någonting, mr Darcy. Jag talade om dansen och ni måste yttra något om rummets storlek eller antalet av de dansande paren.

Han log och försäkrade henne, att vad helst hon önskade att han skulle säga, det skulle bli sagt.

— Det var bra. Det svaret är tillräckligt för ögonblicket. Kanske jag så småningom kommer att säga, att privata baler äro mycket trevligare än offentliga. Men nu kunna vi vara tysta.

— Brukar ni i regeln tala, då ni dansar?

— Ibland. Man måste tala en smula, förstår ni. Det skulle fa sig underligt ut att vara alldeles tyst en halvtimmes tid och dock bör konversationen till någras fördel vara så anordnad, att de få slippa undan med att säga så litet som möjligt.120

— Tar ni vid det här tillfället hänsyn till era egna känslor eller tror ni, att ni tillmötesgår mina önskningar?

— Båda delarna, svarade Elisabet näbbigt, ty jag har alltid iakttagit en stor likhet i våra skaplynnen. Vi äro båda osällskapliga och tystlåtna av oss, vi ha motvilja mot att tala, så framt vi inte hoppas kunna säga något som väcker häpnad hos alla de närvarande och som kommer att gå i arv till eftervärlden med hela glansen av ett ordspråk.

— Det där är inte någon träffande skildring av er egen karaktär, det är jag viss om, sade han. Hur nära det kommer min, tilltror jag mig inte att kunna säga. Ni tycker utan tvivel, att det är ett troget porträtt.

— Jag får inte utsäga något omdöme om vad jag själv presterat.

Han svarade ingenting, och de voro åter tysta, tills dansen var slut, då han frågade henne, om hon och hennes systrar inte brukade ofta promenera till Me-ryton. Hon svarade jakande, och ur stånd att motstå frestelsen, tillade hon: — När ni mötte oss där härom dagen, hade vi just gjort en ny bekantskap.

Verkan därav var ögonblicklig. Han tog på sig en mera högdragen min än vanligt, men han sade icke ett ord, och ehuru Elisabet förebrådde sig själv sin svaghet, kunde hon icke fortsätta. Slutligfen tog Darcy till orda och sade i en tvungen ton: — Mr Wickham är begåvad med ett så lyckligt sätt, att det kan göra honom säker om att förvärva vänner121

— huruvida hans förmåga att behålla dem är lika stor, det är mindre visst.

— Han har varit nog olycklig att förlora er vänskap, svarade Elisabet med eftertryck och det på ett sätt, som troligtvis kommer att förorsaka honom lidande under hela hans liv.

Darcy svarade icke och tycktes önska byta om ämne. I detta ögonblick närmade sig sir William Lucas dem i avsikt att bana sig en väg genom de dansande till den andra sidan av rummet, men då han fick se mr Darcy, stannade han och gjorde en utomordentligt artig bugning som en hyllningsgärd åt hans dans och hans dam.

— Ni bereder mig verkligen ett mycket stort nöje, sade han. Ett sådant sätt att föra sig i dansen ser man inte ofta. Det är tydligt, att ni tillhör de högsta kretsarna. Tillåt mig dock att säga, att er fagra dam inte är er ovärdig, och att jag hoppas ofta få detta nöje upprepat, i synnerhet när en viss önskvärd tilldragelse, kära miss Eliza (han såg härvid på hennes syster och Bingley), inträffar. Vilka massor av lyckönskningar då komma att strömma in! Jag vädjar till mr Darcy — men låt mig inte avbryta er. Ni är nog inte särdeles belåten med att jag hindrar er att njuta av denna unga dams förtrollande konversation, och jag märker, att hennes klara ögon också blicka förebrående på mig.

Darcy hörde knappast senare delen av dessa ord, men sir Williams anspelning på hans vän tycktes göra starkt intryck på honom och hans ögon riktades med ett mycket allvarligt uttryck på Bingley122

och Jane, som dansade med varandra. Han återvann emellertid snart fattningen och vände sig till sin dam och sade: — Genom att avbryta vårt samtal har sir William kommit mig att glömma, vad vi höllo på och språkade om.

— Jag tror inte, att vi talade alls. Sir William kunde inte ha avbrutit två personer i denna sal, som hade mindre att säga varandra. Vi hade redan utan framgång försökt två eller tre samtalsämnen och jag kan inte tänka mig, vad vi nu skola tala om.

— Hur tycker ni om böcker? sade han leende.

— Böcker — nej! Jag är säker om att vi aldrig ha läst samma böcker eller gjort det med samma känslor.

— Det gör mig ont att höra, att ni tror det, men om detta är fallet, kan det åtminstone inte bli någon brist på samtalsämnen. Vi kunna ju jämföra våra olika åsikter.

— Nej — jag kan inte tala om böcker i en balsal; mitt huvud är alltid fullt av något annat.

— Det närvarande upptager alltid era tankar vid sådana tillfällen, eller hur? sade han med en tvivlande blick.

— Ja, alltid, svarade hon utan att veta vad hon sade ty hennes tankar hade irrat långt bort från ämnet, vilket strax

därpå visade sig, då hon plötsligen utropade: Jag kommer ihåg, att jag en gång hört er säga, mr Darcy, att ni nästan aldrig förlåter, att det agg, som en gång fått insteg hos er, är oblidkeligt. Jag förmodar, att ni är mycket försiktig med avseende på att låta det få insteg hos er.123

— Det är jag, svarade han med fast röst.

— Och att ni aldrig låter er förblindas av fördom?

— Jag hoppas det.

— Det är synnerligen viktigt för sådana personer, som aldrig ändra mening, att vara säkra om att deras omdöme är riktigt från första början.

— Får jag spörja, vart dessa frågor syfta?

— De åsyfta endast att belysa er karaktär, sade hon och försökte att se litet mindre allvarlig ut. Jag försöker att få den klar för mig.

— Och hur lyckas ni däri?

Hon skakade på huvudet. — Det vill inte alls lyckas för mig. Jag hör så olika omdömen om er, som förorsaka mig stort bryderi.

— Jag kan mycket väl förstå, svarade han allvarsamt att meningarna om mig äro mycket delade, och jag skulle önska, miss Bennet, att ni inte just nu gjorde en teckning av min karaktär, då det är att befara, att ert verk inte skulle göra någon av oss heder.

— Men om jag inte tecknar er bild nu, kanske jag aldrig mer får tillfälle därtill.

— Jag skulle för ingen del vilja beröva er ett nöje, svarade han kallt. Hon sade ingenting mera, och de dansade den andra turen och skildes åt under tystnad; båda voro missnöjda, men icke i lika hög grad, ty i Darcys bröst bodde en ganska varm känsla för henne, som snart gjorde, att han förlät henne, och riktade hela hans vrede mot en annan.

Kort efter sedan de skilts åt, kom miss Bingley124

fram till henne och tilltalade henne på följande sätt i en på samma gång hövlig och föraktfull ton: — Så, miss Eliza, jag hör, att ni är alldeles betagen i George Wickham! Er syster har talat med mig om honom och gjort mig tusende frågor; jag finner, att den unge mannen bland övriga meddelanden glömde att tala om för er, att han är son till gamle Wickham, avlidne mr Darcys förvaltare. Låt mig emellertid som en vän råda er att inte sätta blind tro till alla hans påståenden, ty vad det beträffar att mr Darcy behandlat honom illa, är det falskt; han har tvärtom alltid varit utomordentligt god emot honom, ehuru George Wickham hat behandlat mr Darcy på det skamligaste sätt. Jag känner inte till detaljerna, men jag vet mycket väl, att man inte alls kan förebrå mr Darcy något, att han inte kan tåla att höra George Wickhams namn nämnas och att, ehuru min bror tyckte, att han inte hyggligtvis kunde undvika att inbegripa honom i sin inbjudning till officerarna, han med stor glädje hörde, att han höll sig undan. Hans uppträdande i denna trakt är överhuvudtaget något högst oförskämt, och det förvånar mig, hur han kunnat våga sig hit. Jag beklagar er, miss Eliza, för upptäckten av er älsklings dåliga karaktär, men i betraktande av hans härkomst kunde man verkligen inte vänta sig bättre av honom.

— Hans dåliga karaktär och hans härkomst tycks, efter hvad ni säger, vara samma sak, sade Elisabet harmset, ty jag har inte hört er anklaga honom för något värre, än att han är son till mr Darcys för-125

vakare och därom, det kan jag försäkra er, underrättade han mig själv.

— Förlåt mig, svarade miss Bingley med en spotsk min, ursäkta, att jag lagt mig i saken, det var i den bästa välmening.

— Oförskämda varelse! sade Elisabet till sig själv. Du misstager dig mycket, om du tror, att du inverkar på mig genom ett så lumpet angrepp som det där. Jag ser däri ingenting annat än din egen avsiktliga okunnighet och mr

Darcys elakhet. Hon uppsökte därpå sin äldsta syster som hade åtagit sig att göra förfrågningar hos Bingley om samma ämne. Jane mötte henne med ett så milt och belåtet leende, ett så varmt uttryck av lycka i sitt anlete, att det tillräckligt tydligt gav till känna, hur nöjd hon var med aftonens tilldragelser. Elisabet läste genast hennes känslor i hennes blick, och i detta ögonblick skingrades hennes oro för Wickham, hennes förbittring mot hans fiender och allt annat inför hoppet om att den största lycka skulle falla på Janes lott.

— Jag skulle vilja veta, sade hon med ett icke mindre leende ansiktsuttryck än sin systers, vad du fått veta om mr Wickham. Men du har kanske varit upptagen på ett alltför angenämt sätt för att kunna tänka på en tredje person; i så fall kan du vara säker på min förlåtelse.

— Nej, svarade Jane, jag har inte glömt honom, men jag har inga glädjande nyheter att meddela dig. Mr Bingley känner inte till hela hans historia och är alldeles okunnig om de omständigheter, som126

i främsta rummet ha förnärmat mr Darcy, men han vill gå i borgen för sin väns goda uppförande, ärlighet och heder; han är fullt övertygad om att mr Wickham förtjänat mycket mindre hänsyn, än han varit föremål för från mr Darcys sida, och det gör mig ont att säga, att enligt hans så väl som hans systers utsago mr Wickham alldeles inte är en aktningsvärd ung man. Jag tror nästan, att han varit mycket oförsiktig och förtjänat att förlora mr Darcys högaktning.

— Känner inte mr Bingley själv mr Wickham?

— Nej, han har aldrig sett honom förrän härom dagen i Meryton.

— Det där är alltså vad mr Darcy meddelat honom. Jag har fått klart besked. Men vad säger han om pastoratet?

— Han minns inte riktigt de närmare omständigheterna, ehuru han mer än en gång hört mr Darcy tala därom, men han tror, att det lämnades honom endast villkorligt.

— Jag betvivlar inte alls mr Bingleys uppriktighet, sade Elisabet med värme, men du får ursäkta mig, att jag inte blir övertygad genom blotta försäkringar. Jag må säga, att mr Bingley med stor skicklighet försvarade sin vän, men eftersom han icke känner åtskilliga delar av historien och har fått veta återstoden av sin vän själv, så vågar jag ännu tänka om båda dessa herrar, som jag gjort förut.

Hon övergick därpå till ett annat ämne, som var angenämare för dem båda och med avseende pä vilket ingen meningsskiljaktighet kunde förekomma.127

Elisabet lyssnade med förtjusning till de glada, ehuru blygsamma förhoppningar, som Jane hyste med avseende på Bingley, och sade allt, vad hon kunde för att stärka dem. Då mr Bingley själv närmade sig dem, drog sig Elisabet undan och uppsökte miss Lucas och hon hade knappast svarat på hennes fråga, om hon funnit sin sista kavaljer trevlig, förrän mr Collins kom fram till dem och omtalade helt triumferande, att han varit nog lycklig att göra en högst viktig upptäckt.

— Jag har, sade han, genom en egendomlig tillfällighet funnit, att här i rummet finns en nära släkting till min kvinnliga patronus. Jag råkade höra denne herre själv nämna för den unga dam, som är värdinna på stället, namnen på sin kusin, miss de Bourgh och hennes mor, lady Catherine. Vilka underbara saker kunna inträffa! Vem skulle ha kunnat tro, att jag skulle träffa en systerson till lady Catherine de Bourgh i det här sällskapet! Jag är ytterst tacksam för att upptäckten gjorts i tid, så att jag kan ägna honom min hyllning, vilket jag nu ämnar göra i förhoppning, att han ursäktar, att jag inte gjort det förr. Min fullständiga okunnighet om släktskapsförhållandet måste tjäna som ursäkt.

— Ämnar ni presentera er för mr Darcy?

— Ja visst. Jag skall bedja honom förlåta, att jag inte gjort det förr. Jag tror, att han är lady Catherines systerson. Jag kan försäkra honom, att hon var vid bästa hälsa i går för en vecka sedan.

Elisabet bemödade sig att avråda honom från att utföra denna plan och försäkrade honom, att mr128

Darcy skulle, om han tilltalade honom utan presentation, betrakta detta som en oförsynt påflugenhet snarare än

som en hyllning, ägnad hans moster; att något närmande dem emellan icke på något sätt var nödvändigt och att om så var, det tillhörde mr Darcy, som stod över honom i rang, att inleda bekantskapen. Mr Collins lyssnade till henne med en min, som visade, att han ämnade göra, som det behagade honom och när hon slutade att tala, svarade han så: — Goda miss Elisabet, jag har den högsta tanke i världen om ert förträffliga omdöme i allt, som inte går över er horisont, men tillåt mig säga, att det måste vara en betydlig skillnad mellan de hövlighetsformer, som äro fastställda för lekmän, och dem, som gälla prästerskapet. Jag tar mig den friheten att anmärka, att jag anser det prästerliga ämbetet i rang jämnställt med den högsta värdighet i riket — förutsatt att en behörig ödmjukhet i uppträdandet på samma gång iakttages. Ni måste därför tillstädja mig att vid detta tillfälle följa mitt samvetes röst, som bjuder mig att göra, vad jag-anser vara min plikt. Förlåt mig, att jag underlåter att följa ert råd, som i alla andra frågor skall bli' mitt ständiga rättesnöre, ehuru jag i förevarande fall på grund av min uppfostran och mina studier anser mig mera lämpad att avgöra, vad som är rätt, än en ung flicka som ni? Och med en djup bugning lämnade han henne för att attackera mr Darcy, vars upptagande av hans artigheter hon med stort intresse iakttog och vars förvåning över att bli på detta sätt tilltalad var i ögonen fallande. Hennes129

släkting lät sitt tal föregås av en djup bugning, och ehuru hon icke kunde höra ett ord av vad han sade, kände hon det, som om hon hörde alltsammans, och såg i rörelsen av hans läppar orden »ursäkt», »Hunsford» och »lady Catherine de Bourgh». Det plågade henne att se honom göra sig löjlig inför en sådan man. Mr Darcy såg på honom med oförställd förvåning och när slutligen mr Collins gav honom tid att tala, svarade han med avmätt hövlighet. Mr Collins lät sig emellertid icke avskräckas från att tala igen och mr Darcys förakt syntes växa betydligt under fortgången av hans andra tal, och vid slutet därav gjorde han endast en lätt bugning för honom och gick åt ett annat håll. Mr Collins återvände då till Elisabet.

— Jag försäkrar er, sade han, att jag inte har något skäl att vara missnöjd med det mottagande, som kom mig till del. Mr Darcy tycktes upptaga min uppmärktamhet mycket väl. Han svarade mig med den största artighet och var till och med nog vänlig att säga, att han var så övertygad om lady Catherines goda omdöme, att han var viss om att hon aldrig kunde bevisa en ovärdig person en ynnest. Det var verkligen en vacker tanke. På det hela taget gjorde han ett mycket gott intryck på mig.

Som Elisabet icke längre hade något för egen del att intressera sig för, ägnade hon sin uppmärksamhet nästan odelat åt sin syster och mr Bingley, och den mängd av angenäma tankar, som hennes iakttagelse väckte hos henne, gjorde henne nästan 9. — Austen. I.144

lika glad som Jane. Hon såg henne i andanom som husfru på denna plats, njutande all den lycka, som ett äktenskap, ingånget av verklig kärlek, kan skänka, och hon kände sig under sådana omständigheter till och med i stånd till att söka hålla av Bingleys två systrar. Hon såg tydligen, att hennes mors tankar gingo i samma riktning och hon beslöt att icke närma sig henne för att icke få höra för mycket. När de satte sig ned till supén, fann hon det högst olyckligt, att de blevo placerade med endast en person mellan sig och hon hörde med stor ledsnad, att hennes mor talade fritt och öppet med denna enda person (lady Lucas) om ingenting annat än sin förhoppning, att Jane snart skulle bli gift med mr Bingley. Det var ett upplivande ämne, och mrs Bennet tycktes ej kunna bli trött, då hon uppräknade alla fördelarna av ett sådant parti. Att han var en så hygglig ung man och så rik, att han bodde bara tre mil från dem, härtill lyckönskade hon sig i första rummet; vidare var det så hugnesamt att tänka, huru mycket de två systrarna höllo av Jane och att vara viss om att de önskade förbindelsen lika livligt som hon. Det gav dessutom mycket goda utsikter åt hennes yngre döttrar, då Janes fina giftermål skulle föra andra rika män i deras väg, och slutligen var det en sådan glädje att vid hennes ålder kunna anförtro sina ogifta döttrar åt deras syster, för att hon (modern) icke skulle bli nödsakad att deltaga i sällskapslivet mer än hon önskade. Det var nödvändigt att framhålla denna omständighet som ett glädjeämne, ty vid dylika tillfällen föreskrives detI3i

av konvenansen, men ingen kunde väl i mindre grad än mrs Bennet antagas finna nöje i att stanna hemma under något skede av sitt liv. Hon slutade med många goda önskningar, att lady Lucas snart skulle bli lika lycklig, ehuru hon tydligen i sin segerstolthet trodde, att inga möjligheter funnos härtill.

Förgäves försökte Elisabet hejda sin mors ordflöde eller övertala henne att skildra sin lycka i en mindre hörbar

viskning, ty till sin obeskrivliga ledsnad kunde hon märka, att det mesta därav hördes av mr Darcy, som satt mitt emot dem. Hennes mamma bara ban-nade henne, därför att hon pratade dumheter.

— Vad för anledning har jag väl att vara rädd för mr Darcy? Vi äro sannerligen inte skyldiga honom någon så särskild artighet, att vi äro tvungna att inte säga något, som han kanske inte tycker om att höra.

— För Guds skull, mamma, tala lägre. Vad kan du väl ha för fördel av att förolämpa mr Darcy? Du kommer inte att ställa dig väl med hans vän, om du gör så.

Ingenting, som hon sade, hade emellertid någon verkan. Hennes mor talade alltjämt om sina utsikter i samma hörbara ton. Elisabet rodnade och rodnade igen av blygsel och harm. Hon kunde icke låta bli att upprepade gånger se på mr Darcy, ehuru varje blick övertygade henne om vad hon fruktade, ty ehuru han icke alltid såg på hennes mor, var hon övertygad om att hans uppmärksamhet ständigt var riktad på henne. Uttrycket i hans ansikte övergick småningom från förbittring och förakt till ett djupt och orubbligt allvar.132

Till slut hade mrs Bennet emellertid ingenting mer att säga, och lady Lucas, som länge hade setat och gäspat vid åhörandet av härligheter, som hon icke såg någon möjlighet att få dela, fick i ro njuta av kall skinka och kyckling. Elisabet började nu att leva upp igen. Men hon fick icke länge känna sig lugn, ty efter supéns slut uttrycktes en önskan att få höra sång, och hon hade den förödmjukelsen att se Mary efter föga ivriga uppmaningar bereda sig att göra sällskapet det nöjet. Hon försökte med många menande blickar och tysta vinkar hindra detta bevis på tillmötesgående, men förgäves; Mary ville icke förstå dem; ett sådant tillfälle att uppträda var förtjusande för henne, och hon började sjunga. Elisabets ögon voro fästade på henne med ett mycket missnöjt uttryck, och hon följde hennes utförande av de många verserna i sången med en otålighet, som blev illa lönad vid slutet, ty Mary, som jämte sällskapets tacksägelser fick höra en ganska svag förhoppning uttryckas, att hon skulle låta övertala sig att traktera dem igen, började efter en halv minuts uppehåll en ny sång. Marys förmåga gjorde henne för ingen del lämplig för ett sådant uppträdande; hennes röst var svag och hennes sätt tillgjort. Elisabet våndades. Hon såg på Jane för att se, hur hon tog saken, men Jane samtalade helt lugnt med Bingley. Hon såg på hans två systrar och varseblev, att de gjorde hånfulla tecken åt varandra, hon såg på Darcy, som emellertid bibehöll ett orubbligt allvar. Hon såg på sin far för att anhålla om hans ingripande, för att icke Mary skulle fortsätta att133

sjunga hela kvällen. Han tog vinken ad notam, och då Mary hade slutat sin andra sång, sade han högt: — Nu är det alldeles nog, min flicka. Du har roat oss länge nog. Låt nu de andra unga damerna få tillfälle att låta höra sig.

Ehuru Mary låtsades, som om hon icke hörde detta, blev hon ganska generad, och Elisabet, som var ledsen för hennes skull och ledsen över sin fars ord, var rädd för att hennes ängslan icke haft någon god verkan. Andra medlemmar av sällskapet blevo nu ombedda att sjunga.

— Om jag, sade mr Collins, vore så lycklig, att jag kunde sjunga, skulle jag förvisso finna stort nöje i att roa sällskapet med en sång, ty jag anser musik vara en mycket oskyldig förströelse och fullständigt förenlig med en prästs kall. Jag vill dock inte påstå, att vi ha rätt att offra för mycket av vår tid på musik, ty vi ha sannerligen andra saker att syssla med. Kyrkoherden i en församling har mycket att göra. Först och främst måste han träffa sådana överenskommelser med avseende på sina löneförmåner, som äro fördelaktiga för honom själv och inte oangenäma för hans patronus. Han måste själv skriva sina predikningar, och det blir nog inte för mycket tid övrig för skötandet av hans pastorala åligganden och omsorgen om och förbättringen av hans bostad, som han inte kan underlåta att göra så trevlig som möjligt. Och jag tror inte, att det är av ringa betydelse, att han har ett vänligt och tillmötesgående sätt mot var man, i all synnerhet mot dem, som han har att tacka för sin befordran.134

Jag kan inte fritaga honom från denna plikt, lika litet som jag kan ha en god tanke om en man, som uraktlåter att visa sin högaktning mot någon, som är besläktad med familjen. Och med en bugning för mr Darcy slutade han sitt tal, som han hållit med så hög röst, att han hörts av halva sällskapet. Många stirrade, många logo, men ingen såg ut att vara mera road än mr Bennet själv, under det att hans hustru högligen berömde mr Collins, därför att han talat så förståndigt, och viskade halvhögt till lady Lucas, att han var en ovanligt intelligent och hygglig ung

man.

Elisabet tyckte, att, om medlemmarna av hennes familj träffat en överenskommelse att kompromettera sig så mycket som möjligt under aftonens lopp, så hade det varit omöjligt för dem att spela sina roller med större livfullhet eller mera storartad framgång, och hon tyckte, att det var en lycka för Bingley och hennes syster, att några av prestationerna undgått hans uppmärksamhet, och att hans känslor icke voro av sådan art, att han synnerligen obehagligt berördes av de galenskaper, han måst bevittna. Att hans två systrar och mr Darcy fingo ett så utmärkt tillfälle att förlöjliga hennes närmaste var illa nog, och hon kunde icke avgöra, huruvida den senares tysta förakt eller damernas oförskämda skratt var mera olidligt.

Återstoden av aftonen skänkte henne föga nöje. Hon plågades av mr Collins, som ytterst ihärdigt fortsatte att hålla henne sällskap, och som, ehuru han icke kunde förmå henne att dansa med honom ännu135

en gång, gjorde det omöjligt för henne att dansa med andra. Det var förgäves hon bad honom att bjuda upp någon annan och erbjöd sig att presentera honom för vilken dam han önskade i sällskapet. Han försäkrade henne, att, vad dansen beträffade, var den honom fullständigt likgiltig, att hans huvudsyfte var att genom fin uppmärksamhet vinna hennes ynnest, och att han därför skulle låta sig angeläget vara att stanna i hennes närhet hela aftonen. Det var icke värt att resonera om en sådan plan. Den, som skänkte henne den största lättnaden, var hennes vän miss Lucas, som ofta slöt sig till dem och helt vänligt själv inlät sig i samtal med mr Collins.

Hon var åtminstone fri från obehaget av vidare uppmärksamhet från mr Darcys sida; ehuru han stod i hennes närhet och icke var upptagen av någon annan, kom han dock aldrig tillräckligt nära för att tilltala henne. Hon antog, att detta var en följd av hennes anspelningar på mr Wickham, och var mycket belåten därmed.

Longbournborna voro de sista av hela sällskapet, som begåvo sig av, och genom ett knep av mrs Bennet fingo de vänta på sin vagn en kvart, sedan alla de andra hade avrest, vilket gav dem tid att se, hur hjärtligt vissa medlemmar av familjen önskade, att de gåvo sig i väg. Mrs Hurst och hennes syster öppnade knappt munnen annat än för att klaga över trötthet och voro tydligen högst angelägna att bli av med dem. De avvisade varje försök av mrs Bennet att inleda en konversation och framkallade härigenom hos hela sällskapet en stämning av slapphet,136

som i mycket ringa mån skingrades av långa tal av mr Collins, som komplimenterade mr Bingley och hans systrar för deras eleganta tillställning och den gästfrihet och artighet, som hade utmärkt deras sätt att mottaga sina gäster. Darcy sade icke ett ord. Mr Bennet var lika tyst och njöt av uppträdet. Mr Bingley och Jane stodo tillsammans på litet avstånd från de övriga och talade endast med varandra. Elisabet iakttog en lika ihärdig tystnad som mrs Hurst eller miss Bingley, och till och med Lydia var allt för trött för att låta höra mera än det då och då upprepade utropet: — Gud, vad jag är trött! åtföljt av en våldsam gäspning.

När de slutligen reste sig för att taga avsked, uttryckte mrs Bennet i de artigaste ordalag och på det mest enträgna sätt sin förhoppning att snart få se hela familjen på Longbourn och vände sig särskilt till mr Bingley för att försäkra honom, hur lycklig det skulle göra henne att få se dem på en familjemiddag när som helst utan någon formlig inbjudning. Bingley gick med glädje och tacksamhet in härpå och lovade beredvilligt att följa denna inbjudning vid första möjliga tillfälle efter sin återkomst från London, dit han måste resa på ett kort besök dagen därpå.

Mrs Bennet var högst belåten och reste hem i den angenäma övertygelsen, att, om man tog med i räkningen de nödvändiga förberedelserna för bosättning, nya ekipager och bröllopstoaletter, hon tvivelsutan skulle få se sin dotter som husfru på Netherfield efter tre eller fyra månaders förlopp. Med lika stor säker-i3 7

het och med betydlig, ehuru icke lika stor förnöjelse motsåg hon att få en annan av sina döttrar gift med mr Collins. Elisabet var den av hennes barn, som hon höll minst av, och ehuru mannen och partiet voro goda nog för henne, trädde bådaderas värde i skuggan vid jämförelsen med Bingley och Netherfield.

NITTONDE KAPITLET.

Följande dag inträffade en ny tilldragelse på Long-bourn. Mr Collins gjorde formligen sin kärleksförklaring. Då han beslutat att göra det utan att förlora någon tid, emedan hans permission endast räckte till och med följande lördag, och då inga misströstans känslor gjorde det pinsamt för honom ens i avgörandets ögonblick, satte han sin avsikt i verket på ett mycket metodiskt sätt med iakttagande av alla konvenansens regler, vilka hon trodde med nödvändighet höra till saken. Då han fann mrs Bennet, Elisabet och en av de yngre systrarna tillsammans kort efter frukosten, tilltalade han modern på följande sätt: — Kan jag hoppas på ert intresse för er vackra dotter Elisabet, då jag anhåller om äran av ett enskilt samtal med henne under loppet av denna morgon?

Innan Elisabet hann med något annat än att rodna i sin häpenhet, svarade mrs Bennet ögonblickligen: — Ja visst, jag är säker på att Lizzy kommer att bli mycket glad, jag är säker på att hon inte kan ha något emot det. Kom Kitty, jag vill, att du följer138

med mig dit upp. Hon samlade ihop sitt arbete och skyndade bort, då Elisabet utropade: — Snälla mamma, gå inte! Jag riktigt ber dig, gå inte! Mr Collins måste ursäkta mig. Han kan inte ha något att säga mig, som inte vem som helst kan höra. Jag går min väg själv.

— Se så, prata inga dumheter Lizzy. Jag vill, att du stannar där du är. Och då Elisabet, förbittrad och förvirrad som hon var, verkligen stod i begrepp att bege sig av, tillade hon: Lizzy, jag befaller dig att stanna och höra på, vad mr Collins säger.

Elisabet vill icke göra invändningar mot en sådan befallning, och då hon efter ett ögonblicks eftertanke fått klart för sig, att det förståndigaste vore att söka komma ifrån saken så fort och så obemärkt som möjligt, satte hon sig ned igen och sökte genom att ivrigt syssla med något dölja sina känslor, som voro delade mellan förtvivlan och skrattlystnad. Mrs Bennet och Kitty begåvo sig av, och så snart de hade gått, började mr Collins.

— Tro mig, kära miss Elisabet, sade han, er blygsamhet, långt ifrån att vara oförmånlig för er, snarare är ett pius till era övriga fullkomligheter. Ni skulle ha varit mindre älskvärd i mina ögon, om inte den där lilla ovilligheten hade varit, men tillåt mig försäkra er, att jag har er högt aktade moders till-låtelse att till er framföra min anhållan. Ni kan näppeligen tvivla på innebörden av min framställning, huru mycket än er naturliga finkänslighet må fresta er till förställning; min uppmärksamhet mot er139

har varit allt för otvetydig, för att ni har kunnat misstaga er. Nästan så snart jag gjort mitt inträde i detta hus, utsåg jag er till till min ledsagarinna genom livet. Men innan jag låter mig hänföras av mina känslor i denna sak, torde det kanske vara rådligt för mig att framlägga de skäl, jag har att ingå äktenskap och till på köpet att komma till Hertfordshire i avsikt att välja mig en brud, vilket jag förvisso har gjort.

Tanken på att mr Collins, med allt sitt högtidliga lugn, skulle låta sig hänföras av sina känslor frestade till den grad Elisabets skrattmuskler, att hon icke kunde begagna det korta uppehåll, han gjorde, till något försök att hejda honom, och han fortsatte:

— Mina skäl att ingå äktenskap äro för det första, att jag tycker, att det är riktigt, att varje präst i goda omständigheter (som jag är) föregår sina församlingsmedlemmar med gott exempel genom att gifta sig; för det andra, att jag är övertygad, att det i mycket hög grad kommer att bidraga till min lycka; för det tredje — vilket jag kanske borde ha nämnt förr — att jag särskilt blivit uppmanad och rådd därtill av den ädla fru, som jag har den äran att kalla min kvinnliga patronus. Två gånger har hon (och det utan att vara ombedd) värdigats låta mig höra sin mening i denna sak, och senast i lördags afton, innan jag lämnade Hunsford — under ett uppehåll i spelpartiet, då miss Jenkinson höll på att ställa miss de Bourghs pall till rätta — sade hon: — mr Collins, ni måste gifta er. En präst som ni måste gifta sig. Gör ett gott val, välj en fin dam för min140

skull, och för er egen skull laga, att det blir en verksam, duglig kvinna, som inte har fått någon storartad uppfostran, men som är i stånd att få en liten inkomst att räcka till ett bra stycke. Detta är mitt råd. Tag reda på en sådan kvinna, så snart ni kan, för henne till Hunsford, och jag skall besöka henne. Tillåt mig anmärka i förbigående, min vackra fränka, att jag inte räknar lady Catherine de Bourghs uppmärksamhet och vänlighet bland de minsta av de fördelar, jag kan erbjuda er. Ni kommer att finna hennes sätt att vara så utomordentligt

fint, att det ej låter sig beskrivas, och jag tror, att hon kommer att finna behag i ert goda förstånd och er livlighet, i synnerhet om den senare modereras av den vördnadsfulla tystnad, som hennes rang ovillkorligen kommer att ålägga er. Så långt om min benägenhet i allmänhet att ingå äktenskap; återstår att omtala, varför mitt val föll på Longbourn i stället för min egen hemtrakt, där jag försäkrar er att det finns många älskvärda unga damer. Men saken är den, att då jag, som det är bestämt, kommer att ärva denna egendom efter er ärade faders död (må han dock leva ännu många år), kunde jag inte komma till någon klarhet i frågan på annat sätt än genom ett beslut att välja en hustru bland hans döttrar, för att förlusten för dem må bli så litet kännbar som möjligt, när den dystra händelsen inträffar, vilken, som jag redan har sagt, ännu må dröja i många år. Detta har varit mitt motiv, min vackra fränka, och jag smickrar mig med att det inte kommer mig att sjunka i er aktning. Och nu åtetstår för mig intetI4i

annat än att i de mest hänförda ordalag försäkra er om hur glödande jag älskar er. Frågan om förmögenhet är för mig fullständigt likgiltig, och jag kommer inte att hos er far framställa någon fordran i penningväg, eftersom jag har alldeles klart för mig, att en sådan inte skulle kunna uppfyllas, och att ett tusen pund löpande med fyra procents ränta, vilka komma att tillfalla er först efter er mors död, är allt vad ni någonsin kan få rätt till. I denna punkt skall jag därför konsekvent iakttaga tystnad, och ni kan vara viss om att ingen ogrannlaga förebråelse skall någonsin gå över mina läppar, när vi bli gifta.

Det var absolut nödvändigt att nu avbryta honom.

— Ni förhastar er, ropade hon. Ni glömmer, att jag inte har givit er något svar. Låt mig göra det på stående fot. Mottag mitt tack för den hyllning, ni ägnar mig. Jag är mycket erkännsam för den heder, ni visar mig genom ert anbud, men det är omöjligt för mig att göra något annat än avböja det.

— Jag vet mycket väl, svarade mr Collins med en avmätt rörelse med handen, att det är vanligt, att unga damer säga nej till en man, vars anbud de i hemlighet tänka antaga, då han först framför sitt frieri, och att deras avslag ibland upprepas en andra eller till och med en tredje gång. Jag låter mig därför för ingen del avskräckas av vad ni nu har sagt, och jag hoppas inom kort få föra er till altaret.

— På min ära, ropade Elisabet, ert hopp är ganska egendomligt efter det svar, jag givit er. Jag försäkrar er, att jag inte är en av dessa flickor (om sådana verkligen finnas), som våga sätta sin lycka142

på spel vid ett möjligen upprepat frieri. Jag är alldeles bestämd i mitt avslag. Ni skulle inte kunna göra mig lycklig, och jag är övertygad om att jag är den sista kvinna i världen, som kunde göra er lycklig. Ja, om er vän lady Catherine skulle lära känna mig, är jag säker om att hon skulle finna mig i alla avseenden olämplig för denna ställning i livet.

— Om det vore säkert att lady Catherine skulle få denna uppfattning, sade mr Collins mycket allvarligt — men jag kan inte tänka mig, att hon på något sätt skulle ogilla er. Och ni kan vara viss om att, när jag får den äran att träffa henne igen, skall jag i mycket berömmande ordalag tala om er blygsamhet, er sparsamhet och era övriga älskvärda egenskaper.

— Allt lovordande av mig, mr Collins, kommer verkligen att bli onödigt. Ni måste låta mig döma själv och göra mig den äran att tro, vad jag säger. Jag önskar, att ni måtte bli mycket lycklig och mycket förmögen, och genom att avslå ert anbud gör jag allt, vad som står i min makt, för att förebygga motsatsen. Då ni gjorde mig detta anbud, måste ni ha uppfyllt vad ni kände som en grannlaga plikt mot min familj, och ni kan taga Longbourn i besittning, närhelst det tillfaller er, utan någon självförebråelse. Denna sak må därför betraktas som slutligt avgjord. Hon reste sig med dessa ord och skulle ha lämnat rummet, om icke mr Collins hade tilltalat henne sålunda:

— När jag nästa gång gör mig själv den äran att143

tala med er om denna sak, hoppas jag få ett mera gynnsamt svar än det, ni nu har givit mig, ehuru jag är långt ifrån att nu anklaga er för grymhet, därför att jag vet, att det är en inrotad vana hos ert kön att ge en man korgen vid hans första frieri, och kanske ni till och med nu har sagt så mycket för att uppmuntra mig som ni anser vara

förenligt med den kvinnliga karaktärens sanna finkänslighet.

— Ni gör mig verkligen ytterst förlägen, mr Collins, utropade Elisabet med en viss häftighet. Om vad jag hittills har sagt kan förefalla er som en uppmuntran, så vet jag inte, hur jag skall uttrycka mitt avslag på ett sätt, som kan övertyga er om att det verkligen är ett sådant.

— Ni måste, min kära fränka, låta mig smickra mig med den övertygelsen, att ert tillbakavisande av mitt anbud naturligtvis endast är ord. Mina skäl för att tro detta äro i korthet följande: Jag tycker inte, att min hand är ovärdig att mottagas av er eller att det hem, jag kan erbjuda er, kan vara annat än högst lockande. Min ställning i livet, mina förbindelser med familjen de Bourgh och min släktskap med er egen familj äro för mig högst fördelaktiga förhållanden, och ni torde taga i ytterligare övervägande, att, trots era många behag, det ingalunda är säkert, att ännu ett giftermålsanbud någonsin göres er. Ert arv blir olyckligtvis så litet, att det efter all sannolikhet kommer att förtaga verkningarna av er älskvärdhet och behagliga egenskaper. Som jag därför måste draga den slutsatsen, att ni inte menar allvar med ert avslag till mig, så vill jag tillskriva144

det er önskan att stegra min kärlek genom uppskov i enlighet med det gängse bruket hos fina unga damer.

-^C?Jag försäkrar er, att jag inte alls har några anspråk "på*' den slags finhet, som består i att plåga en aktningsvärd man. Jag ville hellre få det goda vitsordet, att man tror mig vara uppriktig. Jag tackar er åter och återigen för den heder, ni visat mig genom ert anbud, men att antaga det är för mig absolut omöjligt. Mina känslor förbjuda det alldeles bestämt. Kan jag tala tydligare? Anse mig nu inte som en fin ung dam, som har för avsikt att plåga er, utan som en förståndig varelse, som talar sanning ur djupet av sitt hjärta.

— Ni är alltigenom förtjusande, utropade han med en min av klumpig ridderlighet, och jag är övertygad om att, när mitt anbud blivit uttryckligen gillat av båda era förträffliga föräldrar, det inte kan undgå att bli antaget.

Elisabet ville icke ge något svar på ett sådant framhärdande i uppsåtligt självbedrägeri/ utan drog sig genast undan under tystnad, fast besluten att, om han hårdnackat fortfor att betrakta hennes upprepade avslag som en smickrande uppmuntran, vädja till sin far, vars vägran kunde framställas på ett fullt avgörande sätt och vars hållning åtminstone icke kunde missuppfattas som tillgjordheten och behagsjukan hos en fin ung dam.145

TJUGONDE KAPITLET.

Mr Collins fick icke länge i tysthet begrunda framgången av sitt frieri, ty mrs Bennet, som hade gått av och an i förstugan för att avvakta slutet på samtalet, hade knappast sett Elisabet öppna dörren och med raska steg gå förbi henne till trappan, förrän hon inträdde i frukostrummet och i varma ordalag lyckönskade både honom och sig själv till den angenäma utsikten till en närmare förbindelse dem emellan. Mr Collins mottog och besvarade dessa lyckönskningar med samma belåtenhet och började sedan berätta detaljerna av deras samtal, med resultatet varav han trodde sig ha alla skäl att vara nöjd, eftersom det avslag hans fränka ihärdigt givit honom, hade sin naturliga orsak i hennes blyghet och anspråkslöshet samt hennes karaktärs äkta finkänslighet.

Denna underrättelse gjorde emellertid mrs Bennet häpen; hon skulle gärna ha velat vara lika övertygad om att hennes dotter ämnat uppmuntra honom genom att avslå hans anbud, men hon vågade icke tro det, och hon kunde icke låta bli att säga det.

— Men ni kan lita på, mr Collins, tillade hon, att Lizzy skall nog bringas till förnuft. Jag skall tala med henne om saken genast. Hon är en mycket envis, oförståndig flicka, som inte förstår sitt eget bästa, men jag skall laga, att hon lär sig förstå det.

— Förlåt, att jag avbryter er, utropade mr Collins, 10. — Austen. I.146

men om hon verkligen är envis och oförståndig, vet jag inte, om hon skulle bli en riktigt lämplig hustru åt en man i min ställning, som naturligtvis söker lycka i äktenskapet. Om hon därför framhärdar i att avvisa mitt anbud, vore det kanske bäst att inte tvinga henne att säga ja åt mig, emedan, om hon är behäftad med sådana lyten i sin karaktär, hon inte skulle kunna bidraga mycket till min sällhet.

— Ni missförstår mig alldeles, sade mrs Bennet, förskräckt. Lizzy är envis bara i sådana här saker. I allt annat är hon den snällaste flicka, man kan tänka sig. Jag skall genast gå till mr Bennet, och vi skola mycket snart ordna den här saken med henne, det är jag säker på.

Hon ville icke giva honom tid att svara, utan skyndade genast till sin man och utropade, då hon inträdde i biblioteket: Kära du, du måste komma på ögonblicket, vi äro alldeles utom oss. Du måste förmå Lizzy att gifta sig med mr Collins, ty han bedyrar, att hon inte vill ha honom, och om du inte skyndar dig, så kommer han på andra tankar och vill inte ha henne.

Mr Bennet såg upp från sin bok, då hon inträdde, och fäste ögonen på hennes ansikte med ett uttryck av lugn likgiltighet, som icke alls förändrades genom hennes meddelande.

— Jag har inte det nöjet att förstå dig, sade hari, då hon hade slutat sitt andragande. Vad talar du om?

— Om mr Collins och Lizzy. Lizzy förklarar, att147

hon inte vill ha mr Collins, och mr Collins börjar säga, att han inte vill ha Lizzy.

— Och vad skall jag göra åt saken? Situationen tycks vara hopplös.

— Tala med Lizzy om saken själv. Säg åt henne, att du yrkar på att hon gifter sig med honom.

— Kalla hit henne. Hon skall få höra min mening.

Mr Bennet ringde i klockan, och miss Elisabet uppfordrades att komma till biblioteket.

— Kom hit, min flicka, utropade hennes far, då hon blev synlig. Jag har skickat efter dig för en viktig angelägenhet. Jag hör, att mr Collins har friat till dig. Är det sant? Elisabet svarade att det var så. Nå, och du har tillbakavisat detta hans anbud ?

— Ja, det har jag gjort.

— Nåväl, nu kommer vi till huvudsaken. Din mor yrkar på att du skall antaga det. Är det inte så, min kära hustru?

— Jo, i annat fall vill jag aldrig mer se henne för mina ögon.

— Du befinner dig i ett olycksaligt dilemma, Elisabet. Från denna dag måste du bli en främling för en av dina föräldrar. Din mor vill aldrig se dig mer, om du inte gifter dig med mr Collins, och jag vill inte se dig mer, om du gör det.

Elisabet kunde icke låta bli att skratta åt ett sådant slut på affären, men mrs Bennet, som hade varit förvissad om att hennes man såg på saken så148

som hon önskade, kände sig utomordentligt besviken.

— Vad menar du, sade hon, med att tala på detta vis? Du lovade mig att yrka på att hon gifter sig med honom.

— Min vän, svarade hennes man, jag har två små ynnestprov att be dig om. För det första att du tillstädjer mig det fria bruket av mitt förstånd i förevarande fall, och för det andra det fria bruket av mitt rum. Det skall glädja mig mycket att själv få disponera biblioteket så snart som möjligt.

Trots sin missräkning i fråga om sin mans bifall gav mrs Bennet dock icke ännu tappt. Hon talade gång på gång med Elisabet, än inställsamt, än hotande. Hon försökte att skaffa sig en bundsförvant i Jane, men hon vägrade på det saktmodigaste sätt att lägga sig i saken, och Elisabet besvarade än med verkligt allvar, än med lekande glättighet, hennes angrepp. Ehuru hennes sätt växlade, stod hennes beslut alltjämt fast.

Mr Collins anställde under tiden i enrum betraktelser över vad som hade hänt. Han hade allt för höga tankar om sig själv för att fatta, av vilken orsak hans fränka kunde ge honom korgen, och ehuru hans stolthet var sårad, led han icke på något annat sätt. Hans tycke för henne var fullständigt inbillat, och möjligheten av att hon förtjänade sin mors förebråelse hindrade honom att känna någon verklig ledsnad.

Under det familjen befann sig i detta tillstånd av förvirring, kom Charlotte Lucas för att tillbringa149

dagen hos dem. Hon möttes i förstugan av Lydia, som rusade fram till henne och ropade i en halvt viskande ton: Jag är glad, att du kommer, ty här försiggår något så komiskt. Kan du tänka dig, vad som har hänt i dag på morgonen? Mr Collins har friat till Lizzy, och hon ville inte ha honom.

Charlotte hann knappast svara, förrän Kitty kom fram till dem för att berätta samma nyhet, och de hade knappast kommit in i frukostrummet, där mrs Bennet var ensam, förrän hon också började tala om samma ämne, anropande miss Lucas om medlidande och uppfordrande henne att övertala sin vän Lizzy att uppfylla hela sin familjs önskan. Var snäll och gör det, tillade hon i en melankolisk ton, ty ingen står på min sida, ingen håller med mig, jag är alldeles förbi, ingen känner något deltagande för mina stackars nerver.

Charlotte slapp svara, ty i samma ögonblick inträdde Jane och Elisabet.

— Se där kommer hon, fortsatte mrs Bennet, hon ser så obekymrad ut som helst och bryr sig inte mer om oss, än om vi vore i York, bara hon kan få sin vilja fram. Men jag skall säga dig något, miss Lizzy: om du föresätter dig att fortfarande på detta sätt avslå varje giftermålsanbud, då kommer du aldrig att få någon man, och jag vet sannerligen inte, vem som skall försörja dig, när din far är död. Jag kommer inte att bli i stånd att föda dig, och därför varnar jag dig. Jag vill inte ha något att skaffa med dig från denna dag. Du minns, att jag sade till dig i biblioteket, att jag aldrig skulle talai5o

med dig mer, och du skall få se, att jag håller mitt ord. Det är verkligen inte roligt för mig, att tala med pliktförgätna barn. Inte för att jag tycker, att det är roligt att tala med någon alls. Folk som liksom jag lida av nervösa åkommor, kan inte ha stor lust att tala. Ingen vet, hur jag lider! Men det är alltid så. De, som inte klaga, bli aldrig föremål för något medlidande.

Hennes döttrar lyssnade under tystnad till dessa utgjutelser, väl vetande, att varje försök att resonera med henne eller söka lugna henne endast skulle göra henne ännu mera uppretad. Hon talade därför på, utan att avbrytas av någon av dem, tills mr Collins kom in till dem med en min högtidligare än någonsin; då hon varseblev honom, sade hon till flickorna: nu fordrar jag, att ni alla håller mun och låter mr Collins och mig ha ett litet samtal.

Elisabet gick lugnt ut ur rummet, Jane och Kitty följde efter, men Lydia stannade kvar, besluten att höra så mycket hon kunde, och Charlotte, som först blev kvarhållen av den artige mr Collins, vilken på ett mycket ingående sätt gjorde sig underrättad om henne och hennes familj, och sedan av en smula nyfikenhet nöjde sig med att gå till fönstret och låtsa, som om hon icke hörde något. Med en ynklig stämma började mrs Bennet det tillämnade samtalet sålunda: O, mr Collins!

— Min goda fru, svarade han, låt oss för alltid tiga med denna sak. Det vore fjärran från mig, fortsatte han genast med en röst, som tydligt gav till känna hans misshag, att harmas över er dottersIS I

beteende. Det är allas vår plikt att undergivet finna oss i oundvikliga motgångar, särskilt en plikt för en ung man, som har varit så lycklig som jag att vinna tidig befordran, och jag tror mig kunna säga, att jag är undergiven. Måhända är jag det icke mindre, därför att jag hyser ett visst tvivel om att min lycka blivit fullkomlig, ifall min vackra fränka hade hedrat mig med att skänka mig sin hand, ty jag har ofta märkt, att undergivenheten är aldrig så fullständig, som när den lycka, som förnekats oss, förlorat något av sitt värde i vår tanke. Jag hoppas, min goda fru, att ni inte tycker, att jag brister i aktning för er familj, därigenom att jag på detta sätt tar tillbaka min anhållan om er dotters hand utan att ha visat er och mr Bennet den uppmärksamheten att bedja er använda er myndighet till förmån för mig. Jag fruktar, att mitt uppförande varit klandervärt, då jag mottagit avslaget från er dotters läppar i stället för era egna. Men vi göra oss alla skyldiga till miss-tag- Ja§ har förvisso menat väl i hela den här saken. Mitt mål har varit att skaffa mig en älskvärd led-sagarinna genom livet, med skyldig hänsyn tagen till hela er familjs fördelar, och om mitt sätt i någon mån varit klandervärt, så ber jag nu om tillgift därför.

TJUGUFÖRSTA KAPITLET.

Meningsutbytet med anledning av mr Collins frieri var nu nästan avslutat, och Elisabet var endast smärt-152

samt berörd av de oangenäma känslor, som voro en nödvändig följd därav, och då och dä av någon bitter anspelning av hennes mor. Vad mr Collins själv beträffar, uttryckte han sina känslor huvudsakligen icke genom förlägenhet och nedslagenhet eller genom försök att undvika henne, utan genom ytterlig stelhet och trumpen tystnad. Han tilltalade henne nästan aldrig, och den trägna uppmärksamhet, som han avsiktligt ägnat henne, överflyttades under återstoden av dagen på miss Lucas, vars vänlighet att lyssna till honom beredde dem alla, och särskilt hennes vän, en välkommen lättnad.

Morgonen därpå medförde ingen förbättring i mrs Bennets dåliga lynne eller hennes befinnande. Mr Collins befann sig också i samma tillstånd av förbittring och sårad stolthet. Elisabet hade hoppats, att hans harm skulle förkorta hans besök, men hans plan syntes icke på ringaste sätt bli rubbad därav. Det hade alltid varit hans avsikt att resa på lördagen, och till lördagen ämnade han fortfarande stanna.

Efter frukosten togo flickorna sig en promenad till Meryton för att höra efter, om mr Wickham hade kommit tillbaka, och för att uttrycka sin ledsnad över hans frånvaro på Netherfieldbalen. Han mötte dem vid deras framkomst till staden och följde dem till deras moster, hos vilken hans ledsnad och förtret och allas deltagande med honom blevo ämnen för ett livligt samtal. För Elisabet erkände han emellertid frivilligt, att hans frånvaro helt och hållet berodde på honom själv.153

— Jag tyckte, sade han, när tiden närmade sig, att det var bäst att jag inte träffade mr Darcy, att en vistelse i samma rum, i samma sällskap som han under många timmar kunde bli mera, än jag stod ut med, och att uppträden kunde inträffa, som voro obehagliga för flera än mig själv.

Hon uttryckte sitt livliga gillande av hans uteblivande, och de hade god tid att ingående tala därom och säga artigheter till varandra, då Wickham och en annan officer promenerade tillbaka med de unga damerna till Longbourn och den förre under promenaden särskilt uppvaktade Elisabet. Att han följde dem var en dubbel fördel; hon kände det som en stor artighet mot henne själv, och det var högst välkommet, emedan det erbjöd ett tillfälle att presentera honom för hennes föräldrar.

Strax efter deras återkomst lämnades ett brev till miss Bennet; det kom från Netherfield och öppnades genast. Kuvertet innehöll ett ark fint papper i litet format, fullskrivet med en dams vackra, lediga handstil, och Elisabet såg sin systers ansiktsuttryck förändras, då hon läste det, och såg henne med spänd uppmärksamhet dröja vid vissa ställen däri. Jane försökte med sin vanliga glättighet deltaga i det allmänna samtalet, men Elisabet kände en ängslan, som avledde hennes uppmärksamhet till och med från Wickham, och knappt hade han och hans följeslagare sagt farväl, förrän en blick från Jane uppmanade henne att följa med henne upp på deras rum. Då de kommit dit upp, tog Jane fram sitt brev och sade:—Det här är från Caroline Bingley;i54

dess innehåll har i hög grad förvånat mig. Hela sällskapet har vid det här laget lämnat Netherfield och är på väg till London utan att ämna komma tillbaka igen. Du skall få höra, vad hon säger.

Hon läste då högt den första meningen, som innehöll underrättelsen om att de just hade beslutat att omedelbart följa sin bror till London och att de ämnade äta middag vid Grosvenor Street, där mr Hurst hade ett hus. Den nästa meningen lydde så: »Jag vill inte påstå, att jag saknar något, som jag lämnar i Herfordshire, med undantag av ert sällskap, min kära vän, men vi skola hoppas, att vi i framtiden vid många tillfällen skola få njuta av det angenäma umgänge, vi här haft med varandra, och att vi under mellantiden må mildra smärtan över skilsmässan genom en mycket flitig och förtrolig brevväxling. Jag litar på er i detta avseende.»

Elisabet lyssnade till alla dessa högtravande uttryck med största likgiltighet och misstro, och ehuru deras plötsliga avresa överraskade henne, såg hon icke däri något verkligen beklagligt: det var icke antagligt, att deras frånvaro från Netherfield skulle hindra mr Bingley att uppehålla sig där, och vad beträffar förlusten av deras sällskap, var hon övertygad om att Jane snart måste upphöra att lägga det på sinnet, om hon fick njuta av hans sällskap.

— Det är verkligen otur, sade hon efter en kort paus, att du inte kan få träffa dina vänner, innan de lämna trakten. Men kunna vi inte hoppas, att den tid av kommande lycka, som miss Bingley motser, kan inträffa förr, än hon

tänker sig, och att155

det angenäma umgänge, varav ni njutit som vänner, kan förnyas med ännu större tillfredsställelse, då ni blivit systrar? Mr Bingley kommer inte att bli kvarhållen i London av dem.

— Caroline säger bestämt, att ingen av sällskapet kommer tillbaka till Hertfordshire i vinter. Jag vill läsa upp det för dig:

»När min bror lämnade oss i går, trodde han, att de affärer, som kallade honom till London, kunde avslutas på tre eller fyra dagar, men då vi äro förvissade om att detta inte är möjligt, och på samma gång övertygade, att, när Charles kommer till staden, han inte skall brådska med att lämna den, så ha vi beslutat att följa honom dit, för att han inte skall bli tvungen att tillbringa sin lediga tid i ett otrevligt hotell. Många av mina bekanta ha redan kommit dit för att vistas där under vintern; jag önskar, att jag kunde få höra, att ni, min kära vän, hade för avsikt att följa deras exempel, men jag misströstar därom. Jag hoppas uppriktigt, att er jul i Hertfordshire må bli rik på de förlustelser, som denna årstid vanligen för med sig, och att era kavaljerer må bli så talrika, att de hindra er att känna saknad efter de tre, som vi komma att beröva er.»

— Det är således klart, tillade Jane, att han inte kommer tillbaka mera i vinter.

— Det är endast klart, att miss Bingley inte tycker, att han bor göra det.

— Varför tror du det? Det måste bero på honom själv. Han är sin egen herre. Men du har inte hörti56

allt. Jag vill läsa upp för dig den del av brevet, som i synnerhet sårar mig. Jag vill inte ha några hemligheter för dig.

»Mr Darcy längtar att få träffa sin syster, och, sanningen att säga, vi äro knappast mindre ivriga att få återse henne. Jag tror verkligen inte, att Georgiana Darcy har sin like, vad angår skönhet, elegans och talanger, och den tillgivenhet, hon väcker hos Louisa och mig, förhöjes till något ännu mera intressant av det hopp, vi våga hysa, att hon en gång skall bli vår syster. Jag vet inte, om jag någonsin förut nämnt för er mina förhoppningar med avseende på denna sak, men jag vill inte lämna trakten utan att anförtro er dem, och jag är viss på att ni inte kommer att anse dem oförnuftiga. Min bror beundrar henne redan mycket; han får nu ofta tillfälle att vara tillsammans med henne i största förtrolighet; hennes närmaste önska alla denna förbindelse lika livligt som hans egna, och jag tror, att en systers partiskhet inte vilseleder mig, då jag säger, att Charles i hög grad har förmågan att vinna en kvinnas hjärta. Då alla dessa omständigheter gynna denna böjelse och ingenting står hindrande i vägen därför, gör jag då orätt, käraste Jane, i att hänge mig åt förhoppningen om en tilldragelse, som kommer att betrygga så mångas lycka?»

— Vad säger du om dessa ord, min kära Lizzy? sade Jane, dä hon slutat att läsa upp dem. Äro de inte tillräckligt klara? Förklara de inte uttryckligen, att Caroline varken väntar eller önskar, att jag skall bli hennes syster; att hon är fullständigt övertygad157

om sin brors likgiltighet för mig, och att om hon misstänker arten av mina känslor för honom, hon vill (särdeles vänligt!) varna mig för faran? Kan man ha någon annan mening om denna sak?

— Ja, det kan man, ty jag hyser en helt annan mening. Vill du höra den?

— Mycket gärna.

— Jag vill säga dig den med få ord. Miss Bingley ser, att hennes bror är förälskad i dig, och vill, att han skall gifta sig med miss Darcy. Hon följer honom till London i förhoppning att hålla honom kvar där, och försöker övertyga dig, att han inte bryr sig om dig.

Jane skakade på huvudet.

•—• Du borde verkligen tro mig, Jane. Ingen, som sett er tillsammans, kan tvivla på hans böjelse. Jag är viss på att miss Bingley inte kan det. Hon är inte så enfaldig. Om hon kunnat se hälften så mycket kärlek hos mr Darcy till henne själv, så skulle hon ha beställt sin bruddräkt. Men saken förhåller sig så: Vi äro inte nog rika eller nog

förnäma för dem, och hon är så mycket mer angelägen att få till stånd ett parti mellan miss Darcy och sin bror, som hon föreställer sig, att, när ett giftermål inom de båda familjerna kommit till stånd, det skall kosta henne mindre möda att åstadkomma ett till; detta är utan tvivel ganska fyndigt uttänkt av henne, och jag tror nästan, att det skulle lyckas, om inte miss de Bourgh stode hindrande i vägen. Men, käraste Jane, du kan inte på allvar tro, att, därför att miss Bingley talar om för dig, att hennesi58

bror högligen beundrar miss Darcy, han på ringaste sätt är mindre känslig för dina förtjänster än då han tog farväl av dig i tisdags, eller att hon skall bli i stånd att övertyga honom, att han, i stället för att vara kär i dig, är högst förälskad i hennes väninna.

— Om vi hade samma tanke om miss Bingley, svarade Jane, skulle din framställning av hela denna sak göra mig helt obekymrad. Men jag vet, att den vilar på en falsk grund. Caroline är ur stånd att med vett och vilja bedraga någon, och allt vad jag kan hoppas i denna sak är, att hon själv blivit bedragen.

— Det är rätt. Du kunde inte ha kommit upp med en lyckligare tanke, eftersom du inte vill hämta tröst av min. Tro för all del att hon blivit bedragen. Du har nu gjort din plikt mot henne och får inte gräma dig längre.

— Men, min kära syster, kan jag i bästa fall med glädje antaga ett anbud av en man, vars systrar och vänner alla önska att han skall gifta sig med en annan ?

— Du måste själv fatta ditt beslut, och om du efter moget övervägande finner, att obehaget att stöta dig med hans systrar mer än uppväger lyckan att bli hans hustru, råder jag dig att för all del säga nej åt honom.

— Hur kan du tala så? sade Jane med ett svagt leende. Du förstår väl, att, fastän jag skulle bli ytterst bedrövad över deras ogillande, jag inte kunde tveka.159

— Jag trodde inte, att du skulle göra det, och då saken förhåller sig så, kan jag inte känna synnerligen mycket medlidande, då jag betraktar din belägenhet.

— Men om han inte kommer tillbaka mer i vinter, skall jag aldrig få tillfälle att göra något val. Tusen saker kunna hända på ett halvt år.

Elisabet tillbakavisade föraktfullt den tanken, att han icke mer skulle komma tillbaka. Hon antog, att det blott var ett påhitt av Caroline, som hyste sina egennyttiga önskningar, och hon kunde icke ett ögonblick tro, att dessa önskningar, hur öppet eller hur förslaget de än uttalades, kunde inverka på en ung man, som var så fullkomligt självständig gentemot alla.

Hon framställde för sin syster så kraftigt som det var henne möjligt, vad hon tänkte om denna sak, och hon fick snart det nöjet att se ett gott resultat därav. Jane var icke modfälld, och så småningom började hon hoppas, ehuru misströstan om Bingleys böjelse stundom tog överhand över hoppet, att han skulle komma tillbaka till Netherfield och uppfylla alla hennes hjärtas önskningar.

De kommo överens om att mrs Bennet endast skulle få veta, att familjen begivit sig av, utan att man oroade henne med framhållande av mr Bingleys uppförande; men till och med detta ofullständiga meddelande väckte hos henne mycken oro, och hon klagade över det högst olyckliga förhållandet, att damerna skulle bege sig i väg, just då de alla höllo på att bli så förtroliga med varandra. Sedan honi6o

klagat häröver, fann hon dock till slut tröst i den tanken, att mr Bingley snart skulle komma tillbaka och äta middag på Longbourn, och slutet på det hela var den trösterika förklaringen, att, ehuru han endast blivit inbjuden till en familjemiddag, skulle hon dock försöka att få till stånd två fulla omgångar av rätter.

TJUGUANDRA KAPITLET.

Familjen Bennet var inbjuden till middag hos familjen Lucas, och under större delen av dagen var miss Lucas återigen vänlig nog att lyssna till mr Collins. Elisabet passade på tillfället och tackade henne. — Det håller honom vid gott lynne, sade hon, och jag är dig mera tacksam än jag kan säga. Charlotte försäkrade sin vän om sin glädje över att kunna vara till nytta och sade, att detta skänkte henne rik ersättning för den lilla förlust av tid, det

kostade henne. Detta var mycket älskvärt, men Charlottes vänlighet gick längre än Elisabet kunde ana; dess mål var ingenting annat än att skydda henne för varje förnyande av mr Collins' uppvaktning genom att själv göra sig till föremål därför. Detta var miss Lucas plan, och hennes utsikter voro så goda, att, då de skildes åt på kvällen, hon skulle ha känt sig nästan säker på framgång, om han icke varit tvungen att lämna Hertsfordshire så snart. Men härvid gjorde hon icke rättvisa åt hans lidelsefullhet och självständigheten i hans karaktär,i6i

ty dessa förmådde honom att följande morgon med anmärkningsvärd listighet smyga sig bort från Longbourn House och ila till Lucas Lodge för att falla till hennes fötter. Han var angelägen att undvika att väcka sina fränders uppmärksamhet, övertygad som han var, att, om de sågo honom bege sig av, de icke kunde undgå att gissa sig till hans plan, och han ville icke, att hans avsikt skulle bli känd, förrän framgången därav samtidigt kunde bli bekant; ty emedan han kände sig tämligen säker, och det med skäl, då Charlotte hade varit ganska uppmuntrande, var han dock jämförelsevis missmodig alltsedan onsdagens äventyr. Han blev dock mottagen på det mest smickrande sätt. Miss Lucas varseblev honom från ett fönster i övre våningen, då han närmade sig gärden, och gick genast ut för att, liksom av en händelse, möta honom i allén. Men knappt hade hon vågat hoppas, att så mycken kärlek och vältalighet väntade henne där.

På så kort tid, som mr Collins tal kunde medgiva, blev allt klart dem emellan till bådas belåtenhet, och då de inträdde i hennes hem, bad han henne ivrigt att bestämma den dag, som skulle göra honom till den lyckligaste av män; och ehuru en sådan anhållan för ögonblicket ej kunde uppfyllas, kände den unga damen ingen lust att leka med hans lycka. Den dumhet, varmed han av naturen var begåvad, måste beröva hans frieri all tjusning, som kunde komma en kvinna att önska, att det skulle fortgå längre, och miss Lucas, som gav honom sitt ja endast och allenast av en oegennyttig önskan att bli 11. — ÅU8ten. I.162

gift, bekymrade sig icke om hur snart detta skulle inträffa.

Man vände sig skyndsamt till sir William och lady Lucas för att erhålla deras samtycke, och detta gavs med största glädje. Mr Collins' nuvarande ställning gjorde partiet högst eftersträvansvärt för deras dotter, åt vilken de endast kunde lämna en obetydlig förmögenhet, och hans utsikter att i framtiden bli rik voro utomordentligt lovande. Lady Lucas började genast med större intresse, än saken någonsin förut hade väckt hos henne, att beräkna, hur många år mr Bennet antagligen ännu hade att leva, och sir William uttalade som sin bestämda åsikt, att, när helst mr Collins blev ägare till Long-bourn, både han och hans hustru borde bli presenterade vid hovet. Kort sagt, hela familjen var överlycklig till följd av tilldragelsen. De yngre döttrarna yttrade sin förhoppning att komma ut i världen ett par år tidigare, än de eljest skulle ha gjort, och sönerna befriades från sin farhåga att få se Charlotte dö som gammal mö. Charlotte själv var tämligen lugn. Hon hade vunnit sitt mål och hade tid att tänka däröver. Hennes betraktelser voro i allmänhet tillfredsställande. Mr Collins var säkerligen varken känslig eller behaglig; samvaron med honom var tråkig, och hans tillgivenhet för henne måste vara imaginär. Men ändock skulle han bli hennes man. Utan att hon hade höga tankar vare sig om män eller äktenskapet, hade det alltid varit hennes mål att bli gift; det var det enda hederliga sättet att bli försörjd för väl upp fostrade unga kvinnor med163

ringa förmögenhet, och huru osäkert det än var, att det skulle skänka lycka, måste det vara det säkraste skyddsmedlet mot fattigdomen. Hon hade nu kommit i besittning av detta skyddsmedel, och vid tjugusju års ålder kände hon, som aldrig hade haft något utseende, hela lyckan därav. Den minst angenäma omständigheten i hela affären var den förvåning, den måste väcka hos Elisabet Bennet, vars vänskap hon värderade mer än någon annans. Elisabet skulle förundra sig och skulle utan tvivel komma att klandra henne, och ehuru hennes beslut var oryggligt, måste hon känna sig smärtad över ett sådant ogillande. Hon beslöt att själv yppa saken för henne och ålade därför mr Collins, när han återvände till Longbourn till middagen, att icke för någon medlem av familjen antyda, vad som hade inträffat. Han gav naturligtvis mycket villigt ett tysthetslöfte, men han hade svårt att hålla det, ty den nyfikenhet, som väckts genom hans långa frånvaro, gav sig vid hans återkomst luft i så rakt på sak gående frågor, att det fordrades en viss skicklighet att undvika dem, och han måste på samma gång ålägga sig stor självförnekelse, ty han längtade storligen att få bekantgöra det lyckliga resultatet av sitt frieri.

Som han skulle anträda sin resa tidigt följande morgon, fullgjordes ceremonien med avskedstagandet, då

damerna drogo sig tillbaka, och mrs Bennet sade mycket artigt och hjärtligt, att det skulle glädja henne synnerligen att få återse honom på Long-164

bourn, när helst andra förpliktelser tilläte honom att besöka dem.

— Min goda fru, svarade han, denna inbjudning är för mig särskilt angenäm, därför att jag hoppats mottaga den, och ni kan vara viss på att jag kommer att begagna mig därav så snart som möjligt.

De blevo alla förvånade, och mr Bennet, som för ingen del önskade, att han skulle komma tillbaka så snart, sade genast:

— Men, bäste mr Collins, är det inte fara värt, att lady Catherine kommer att ogilla detta? Det vore bättre, att ni försummade era släktingar, än att ni löpte fara att stöta er med er beskyddarinna.

— Goda mr Bennet, svarade mr Collins, jag är synnerligen tacksam för denna vänskapliga varning, och ni kan lita på att jag inte tar ett så viktigt steg utan lady Catherines medgivande.

— Ni kan inte vara för mycket på er vakt. Riskera snarare allt annat än hennes misshag, och om ni finner det antagligt, att det kommer att väckas genom att ni gör oss ett nytt besök, vilket förefaller mig högst troligt, så stanna lugnt hemma och var övertygad, att vi inte komma att taga det illa upp.

— Tro mig, bästa mr Bennet, jag känner mig djupt tacksam för ert vänliga intresse för mig, och var viss om att ni snart kommer att från mig mottaga ett brev med tack därför och för varje annat bevis på er aktning under min vistelse i Hertford-shire. Vad beträffar mina vackra fränkor, fastän mini65

frånvaro inte kommer att bli nog lång för att göra det nödvändigt, tar jag mig nu den friheten att önska dem hälsa och lycka, utan att därvid göra något undantag för min fränka Elisabet.

Damerna drogo sig sedan tillbaka under lämpliga artighetsbetygelser, alla lika förvånade över att höra, att han snart ämnade komma tillbaka. Mrs Bennet ville tyda detta så, att han tänkte på att göra sin kur för en av hennes yngre döttrar, och Mary kunde kanske förmås att antaga hans anbud. Hon uppskattade hans förmåga mycket mera än någon av de andra, hon frapperades ofta av grundligheten i hans resonemang, och ehuru han på intet sätt var så begåvad som hon själv, trodde hon, att, om han uppmuntrades att studera och fullkomna sig genom ett sådant föredöme som hennes, han skulle bli en mycket angenäm följeslagare genom livet. Men följande morgon blev varje sådan förhoppning gäckad. Miss Lucas kom på besök strax efter frukosten och yppade under ett enskilt samtal med Elisabet, vad som tilldragit sig dagen förut.

Elisabet hade någon gång under de sista två dagarna tänkt sig möjligheten av att mr Collins inbillade sig vara förälskad i hennes väninna, men att Charlotte kunde uppmuntra honom syntes henne nästan lika omöjligt, som att hon själv kunde göra det, och hennes förvåning var följaktligen så stor, att den till en början överskred alla gränser för det passande, och hon kunde ej låta bli att utropa:

— Förlovad med mr Collins! Min kära Charlotte, omöjligt!166

Den fattning, som miss Lucas hade bibehållit, under det hon berättade sin historia, gav vika för en tillfällig förvirring, då hon fick uppbära en så direkt förebråelse, fastän, då det icke var mera, än hon väntade, hon snart återvann sitt lugn och hon svarade helt sansat:

— Varför blir du förvånad, min kära Eliza? Finner du det otroligt, att mr Collins kan vinna någon kvinnas bevågenhet, därför att han inte var nog lycklig att ha framgång hos dig?

Men Elisabet hade nu sansat sig och, fastän det kostade henne stor ansträngning, kunde hon med ganska stadig stämma försäkra henne, att utsikten, att de skulle bli släkt, var högst angenäm för henne, och att hon önskade henne all tänkbar lycka.

— Jag förstår, vad du känner, svarade Charlotte, du måste vara förvånad, mycket förvånad, då mr Collins så nyligen önskat gifta sig med dig. Men när du hunnit tänka över saken, hoppas jag, att du blir nöjd med vad jag har gjort. Jag är inte romantisk, som du vet. Jag har aldrig varit det. Jag önskar endast få ett angenämt hem, och

då jag tar i betraktande mr Collins' karaktär, förbindelser och ställning i livet, är jag övertygad, att jag har lika goda utsikter att bli lycklig med honom som de flesta unga människor, som inträda i det äkta ståndet.

Elisabet svarade helt lugnt: — Utan tvivel, och efter en stunds förlägen tystnad återvände de till den övriga familjen. Charlotte stannade icke mycket längre, och Elisabet fick då tid att tänka över vad167

hon hade hört. Det dröjde länge, innan hon kunde försona sig med tanken på ett så opassande parti. Det underliga i att mr Collins friat två gånger på tre dagar var ingenting i jämförelse med att han nu fått ja. Hon hade alltid känt, att Charlottes åsikt om äktenskapet inte precis var densamma som hennes egen, men hon kunde icke ha trott det möjligt, att, när det kom till kritan, hon skulle offra varje bättre känsla för världsliga fördelar. Charlotte mr Collins' hustru, vilken förödmjukande tanke! Och till smärtan över en vän, som vanärade sig och sjönk i hennes aktning, kom den pinsamma övertygelsen, att det var omöjligt för denna vän att bli ens någorlunda lycklig med den lott, hon valt.

TJUGUTREDJE KAPITLET.

Elisabet satt med sin mor och sina systrar försjunken i tankar över vad hon hört och tvekade, huruvida hon hade rätt att tala om det, då sir William Lucas själv inträdde, sänd av sin dotter för att tillkännagiva hennes förlovning för familjen. I högst artiga ordalag och uttryckande sin stora glädje över utsikten till en förbindelse mellan de båda familjerna, utvecklade han ämnet för en åhörarekrets, som icke endast var häpen, utan också misstrogen, ty mrs Bennet bedyrade med större ihärdighet än artighet, att han måste ha misstagit sig, och Lydia, som alltid var obetänksam och ofta ohövlig, utropade häftigt: — Store Gud! Sir William, hur kan ni168

komma med en sådan historia? Vet ni inte, att mr Collins vill gifta sig med Lizzy?

Det hade behövts ingenting mindre än en hovmans belevenhet för att utan vrede tåla en sådan behandling, men tack vare sitt levnadsvett uthärdade sir William allt, och ehuru han anhöll att bestämt få vidhålla sanningen av sitt meddelande, lyssnade han till alla deras oförsynta tillmälen med den mest överseende hövlighet.

Då Elisabet kände det som sin plikt att hjälpa honom ur en så obehaglig situation, tog hon till orda och bekräftade hans tillkännagivande genom att omtala, att hon förut fått veta det av Charlotte själv. Hon försökte att hejda sin mors och sina systrars utrop genom att uppriktigt lyckönska sir William, varvid hon välvilligt understöddes av Jane, och genom att från åtskilliga synpunkter framhålla den lycka, som man kunde hoppas av partiet, mr Collins' förträffliga karaktär och det lämpliga avståndet mellan Hunsford och London.

Mrs Bennet var i själva verket alltför överväldigad för att kunna säga mycket, medan sir William var kvar, men knappt hade han begivit sig av, förrän hon hastigt gav luft åt sina känslor. För det första framhärdade hon i att icke sätta tro till hela saken, för det andra var hon säker på att mr Collins blivit lurad, för det tredje var hon övertygad om att de aldrig skulle bli lyckliga, för det fjärde trodde hon bestämt, att förlovningen skulle bli bruten. Två slutsatser kunde emellertid tydligen dragas av vad som skett; den ena, att Elisabet var den verkliga183

orsaken till hela spektaklet, den andra, att hon själv blivit på ett barbariskt sätt behandlad av dem alla, och över dessa två punkter utbredde hon sig huvudsakligen under återstoden av dagen. Ingenting kunde trösta och ingenting lugna henne. Ej heller mildrades hennes förbittring under denna dag. En vecka förgick, innan hon kunde se Elisabet utan att gräla på henne, en månad förflöt, innan hon kunde tala vid sir William eller lady Lucas utan att vara ohövlig, och många månader gingo, innan hon alls kunde förlåta sin dotter.

Mr Bennets känslor voro mycket lugnare, och de, som han erfor, förklarade han vara av en högst angenäm art. Det gladde honom nämligen, sade han, att upptäcka, att Charlotte Lucas, som han trott vara ganska förståndig, var lika fjollig som hans hustru och fjolligare än hans dotter!

Jane medgav, att hon var litet förvånad över partiet, men hon talade mindre om sin förvåning än om sin livliga önskan, att de tu skulle bli lyckliga, och Elisabet kunde icke övertala henne att anse det omöjligt. Kitty och Lydia voro långt ifrån att avundas miss Lucas, ty mr Collins var bara en präst, och saken intresserade dem icke vidare

än som en nyhet att bekantgöra i Meryton.

Lady Lucas kunde icke låta bli att känna en viss skadeglädje, då hon för mrs Bennet framhöll det tröstefulla i att få en dotter väl gift, och hon gjorde oftare än vanligt besök på Longbourn för att säga, hur lycklig hon var, ehuru mrs Bennets sura170

miner och illvilliga anmärkningar kunde ha varit tillräckliga för att driva bort lyckan.

Mellan Elisabet och Charlotte härskade en tvungen stämning, som gjorde, att ingen av dem talade om saken, och Elisabet kände sig övertygad om att intet verkligt förtroende mer kunde komma till stånd mellan dem. Hennes missräkning med avseende på Charlotte gjorde, att hon med större tillgivenhet omfattade sin syster, på vars rättrådighet och fina takt hon obetingat litade och för vars lycka hon för varje dag blev allt mera orolig, då Bingley nu hade varit borta en vecka, och ingenting hördes av om hans återkomst.

Jane hade skyndat att besvara Carolines brev och räknade dagarna, tills hon med skäl kunde hoppas att få höra av henne igen. Den utlovade tacksamhetsskrivelsen från mr Collins kom på torsdagen, adresserad till mr Bennet och avfattad med all den högtidlighet i stilen, som ett helt års vistelse i familjen kunde ha framkallat. Sedan han lättat sitt hjärta i detta hänseende, omtalade han vidare i hänförda ordalag, hur lycklig han var över att ha vunnit deras älskvärda grannes, miss Lucas' hjärta och hand, och förklarade vidare, att det endast var i förhoppning att få njuta av hennes sällskap som han varit så villig att gå in på deras vänliga önskan att återse honom på Longbourn, dit han hoppades komma tillbaka nästkommande måndag fjorton dagar till. Lady Catherine, tillade han, gillade så av hela sitt hjärta hans giftermål, att hon önskade, att det skulle äga rum så snart som möjligt, vilket hani6i

trodde skulle bli ett tungt vägande skäl för hans älskvärda Charlotte att utsätta en dag i närmaste framtid för att göra honom till den lyckligaste av män.

Mr Collins' återkomst till Hertfordshire var icke längre något glädjeämne för mrs Bennet. Tvärtom var hon lika benägen att beklaga sig däröver som hennes man. Det var mycket egendomligt, att han skulle komma till Longbourn i stället för till Lucas Lodge; det var också mycket opassande och högst besvärligt. Hon såg ytterst ogärna, att det kom främmande till huset, då hennes hälsa var så vacklande, och älskande voro de obehagligaste av alla människor. Så knotade mrs Bennet i sitt stilla sinne, och detta knot lämnade endast rum för ett större bekymmer, nämligen för mr Bingleys fortsatta frånvaro.

Varken Jane eller Elisabet kände sig lugna med avseende härpå. Dag efter dag gick utan att medföra några andra underrättelser om honom än det rykte, som inom kort blev allmänt gängse i Meryton, att han icke skulle komma tillbaka till Netherfield på hela vintern, ett rykte, som i hög grad förtörnade mrs Bennet och som hon aldrig underlät att motsäga som en högst skandalös osanning.

Till och med Elisabet började frukta, icke att Bingley var likgiltig, men att hans systrar skulle ha framgång i sitt bemödande att hålla honom borta. Så obenägen hon än var att låta en sådan tanke få insteg hos sig, en tanke, som var så tillintetgörande för Janes lycka och så föga vittnande om hennes beundrares trohet, kunde hon icke förhindra, att den172

titt och ofta återkom. Hon fruktade, att de förenade ansträngningarna av hans två okänsliga systrar och hans oemotståndlige vän, understödda av miss Darcys behag och nöjen i London, skulle bli för mycket prövande för styrkan av hans känsla för hennes syster.

Vad Jane beträffar, var naturligtvis hennes ängslan under denna tid av oro ännu större än Elisabets, men hon var angelägen att dölja sina känslor, och mellan henne och Elisabet berördes därför aldrig ämnet. Men som ingen sådan grannlagenhet höll tillbaka hennes mor, förgick sällan en timme, utan att hon talade om Bingley och uttryckte sin oro med avseende på hans ankomst eller till och med bad Jane erkänna, att, om han icke kom tillbaka, skulle han anse sig vara mycket illa behandlad. Det behövdes all Janes oändliga mildhet för att med tämligen stort lugn fördraga dessa anfall.

Mr Collins kom med största punktlighet tillbaka fjorton dagar efter måndagen, men hans mottagande på

Longbourn var icke fullt så vänligt, som det hade varit vid hans första besök. Han var likväl alltför lycklig för att fordra mycken uppmärksamhet, och till all lycka för de andra blevo de genom hans kurtis till stor del befriade från hans sällskap. Han tillbragte större delen av dagen på Lucas Lodge och hann ibland vid sin återkomst till Longbourn endast göra en ursäkt för. sin frånvaro, innan familjen gick till sängs.

Mrs Bennet befann sig verkligen i ett högst beklagansvärt tillstånd. Blotta omnämnandet av något173

som rörde giftermålspartiet, försatte henne i ett ytterst dåligt lynne, och vart hon än kom, kunde hon vara säker på att höra talas därom. Åsynen av miss Lucas var förhatlig för henne. Då hon skulle bli hennes efterträdarinna i huset, betraktade hon henne med avundsjuka och ovilja. När helst Charlotte kom över till dem, antog hon, att hon i förväg ville njuta av den stund, då hon skulle taga hemmet i besittning, och när helst hon viskade något till mr Collins, var hon övertygad om att de talade om Longbourn och beslöto att köra bort henne och hennes döttrar, så snart mr Bennet var död. Hon beklagade sig bittert över allt detta för sin man.

— Det är verkligen mycket hårt, sade hon, att tänka sig, att Charlotte Lucas någonsin skall bli husfru här och att jag skall bli tvungen att lämna rum åt henne och leva för att se henne intaga min plats här.

— Min kära vän, hänge dig inte åt så dystra tankar. Låt oss hoppas på bättre tur. Låt oss smickra oss åt den förhoppningen, att jag kan bli den, som lever längst.

Detta var icke synnerligen trösterikt för mrs Bennet, och i stället för att svara därpå fortsatte hon på samma sätt som förut.

— Jag kan inte försona mig med den tanken, att de skola få hela denna egendom. Om inte historien med fideikommisset vore, så skulle jag inte bry mig därom.

— Vad skulle du inte bry dig om?

— Jag skulle inte bry mig om någonting alls.174

— Låt oss vara tacksamma för att du bevarats för ett sådant tillstånd av känslolöshet.

— Jag kan aldrig vara tacksam för någonting i fråga om fideikommisset. Jag kan inte förstå, att någon kunnat vara så samvetslös och såsom fideikommiss borttestamentera ett gods till förfång för sina egna döttrar, och allt för mr Collins' skull till på köpet! Varför skall han ha det mer än någon annan?

— Den saken lämnar jag åt dig själv att avgöra, sade mr Bennet.

TJUGUFJÄRDE KAPITLET.

Miss Bingleys brev kom och gjorde slut på allt tvivel. Redan den första meningen innehöll försäkran om att de alla hade slagit sig ner i London för vintern och slutade med att uttrycka hennes brors ledsnad över att han icke hunnit göra sin avskedsuppvaktning hos sina vänner i Herfordshire, innan han lämnade trakten.

Hoppet var slut, alldeles slut, och då Jane kunde fortsätta läsningen av brevet, fann hon däri ej mycket, med undantag av brevskrivarinnans försäkran om sin tillgivenhet, som kunde skänka henne någon tröst. Lovprisande av miss Darcy fyllde till största delen brevet. Caroline framhöll åter hennes många behag, talade med stolthet och glädje om deras tilltagande förtrolighet och vågade till och med förutsäga uppfyllelsen av de önskningar, som hon uttalat i sitt175

förra brev. Hon skrev också med stor förnöjelse om att hennes bror bodde hos mr Darcy och omtalade med förtjusning vissa planer, som denne hade att skaffa sig nytt möblemang.

Elisabet, vilken Jane mycket snart meddelade huvudinnehållet av detta brev, hörde det med tyst förbittring. Hennes hjärta var delat mellan deltagande för sin syster och harm mot alla andra. Hon satte ingen tro till Carolines påstående, att hennes bror var intagen i miss Darcy. På hans böjelse för Jane tvivlade hon lika litet som förr, och så benägen hon alltid hade varit att tycka om honom, kunde hon icke utan vrede och förakt tänka på denna slapphet, denna brist på beslutsamhet, som nu gjorde honom till en slav av sina ränksmidande vänner och

förmådde honom att offra sin egen lycka för deras nycker. Hade hans egen lycka varit det enda, han offrade, så kunde han emellertid ha fått leka därmed på vad sätt han fann för gott, men hennes systers lycka var också förknippad därmed, vilket han, efter vad hon trodde, måste vara medveten om. Det var kort sagt ett ämne, som krävde mycken, för övrigt gagnlös eftertanke. Hon kunde icke tänka på något annat, och dock, vare sig Bing-leys böjelse hade svalnat eller blivit dämpad genom hans vänners inflytande, vare sig han märkt Janes känsla för honom eller den undgått hans uppmärksamhet, huru saken än förhöll sig, ehuru hennes åsikt om honom måste i hög grad påverkas av dessa olika möjligheter, så förblev hennes systers ställning densamma, hennes frid var i lika hög grad störd.176

Ett par dagar förgingo, innan Jane hade mod att tala mecl Elisabet om sina känslor, men slutligen, då mrs Bennet, efter att längre än vanligt ha utgjutit sin vredes skålar över Netherfield och dess herre, lämnat dem ensamma, kunde hon icke låta bli att säga:

— O, att min kära mor hade mera självbehärskning! Hon kan inte föreställa sig, vilken smärta hon vållar mig genom sina ständiga påminnelser om honom. Men jag vill inte klaga. Det kan inte räcka länge. Han kommer att bli glömd, och vi komma åter in i de gamla hjulspåren.

Elisabet såg på sin syster med en misstrogen och bekymrad min, men sade ingenting.

— Du tvivlar på vad jag säger, utropade Jane lätt rodnande, men därtill har du sannerligen inte något skäl. Han må leva i mitt minne som den älskvärdaste man, jag känner, men det är också allt. Jag har ingenting vare sig att hoppas eller frukta och ingenting att förebrå honom. Gudskelov, den sorgen har jag inte. Låt någon tid förgå, och jag vill försöka övervinna min böjelse.

Med starkare stämma tillade hon: — Jag har genast den trösten, att det endast har varit en inbillning å min sida och att det icke skadat någon annan än mig själv.

— Min Kära Jane! utropade Elisabet. Du är allt för snäll. Din mildhet och oegennytta äro verkligen änglalika; jag vet inte, vad jag skall säga till dig. Jag känner det, som om jag aldrig gjort dig rättvisa eller älskat dig, som du förtjänar.177

Miss Bennet förnekade ivrigt, att hon ägde någon utomordentlig förtjänst, och tillskrev sin systers varma hängivenhet det beröm, hon fått.

— Nej, sade Elisabet, detta är inte rätt. Du vill tro, att alla människor äro aktningsvärda, och det smärtar dig, om jag talar illa om någon. Jag vill bara anse dig fullkomlig, och det vill du inte gå in på. Var inte rädd, att jag går till någon överdrift eller gör något intrång på ditt privilegium att vara välvilligt stämd mot alla. Det behöver du inte. Det är få människor, som jag verkligen håller av, och ännu färre, som jag högt värderar. Ju mera jag ser av världen, desto mer missnöjd är jag med den, och för varje dag blir jag allt mera övertygad om bristen på fasthet i alla mänskliga karaktärer och huru föga man kan lita på att vare sig heder eller förstånd finnes till. Jag har nyligen sett två exempel härpå, ett vill jag inte nämna, det andra är Charlottes giftermål. Det är oförklarligt, i alla hänseenden oförklarligt!

— Min kära Lizzy, giv inte rum åt sådana känslor som dessa. De komma att ödelägga din lycka. Du tar inte nog hänsyn till skillnad i levnadsställning och lynne. Tänk på, huru aktningsvärd mr Collins är och huru klok och pålitlig Charlotte är till karaktären. Kom ihåg, att det är många barn i hennes familj, att, vad förmögenhet angår, hon gör ett högst fördelaktigt parti, och försök för allas skull att tro, att hon kanske känner något, som liknar högaktning för vår frände.

— För din skull vill jag gärna försöka att tro vad 12. — Austen. I.78

som helst, men ingen annan skulle ha någon fördel av en sådan tro, ty om jag vore övertygad, att Charlotte hyste någon aktning för honom, skulle jag endast ha sämre tankar om hennes förstånd, än jag nu har om hennes hjärta. Min kära Jane, mr Collins är en inbilsk, pösande, inskränkt, enfaldig man, du vet, att han är det, lika väl som jag, och du måste inse, lika väl som jag, att den kvinna, som gifter sig med honom, inte kan ha riktigt sunda tänkesätt.

Du får inte försvara henne, fastän hon heter Charlotte Lucas. Du får inte för en persons skull förändra betydelsen av moraliska principer och rättskaffenhet eller försöka att övertyga dig själv eller mig, att själviskhet är klokhet och att okänslighet för fara är en borgen för lycka.

— Jag måste säga, att dina ord äro allt för starka, då du talar om dem båda, och jag hoppas, att du kommer att bli övertygad därom genom att få se dem lyckliga tillsammans. Men nog härom. Du hänsyftade på något annat. Du nämnde två exempel. Jag kan inte missförstå dig, men jag ber dig innerligt, kära Lizzy, att inte smärta mig genom att tro, att en viss person är klandervärd, och genom att säga, att du fått sämre tankar om honom. Vi få inte vara så snabba att föreställa oss, att vi blivit avsiktligt förorättade. Vi få inte tro, att en livlig ung man alltid är så försiktig och på sin vakt. Det är ofta ingenting annat än vår egen fåfänga, som bedrar oss. Kvinnor inbilla sig, att beundran betyder mera, än den verkligen gör.

— Och män dra försorg om att de göra det.179

— Om det sker med avsikt, så kunna de inte ursäktas, men jag har svårt att tro, att det finns så mycket dåliga avsikter i världen, som somliga inbilla sig.

— Jag är långt ifrån att på något sätt tillskriva mr Bingleys uppförande en medveten dålig avsikt, sade Elisabet, men utan att man med vett och vilja handlar orätt eller gör andra olyckliga, kan man göra sig skyldig till misstag, och följderna därav kunna bli olycksdigra. Tanklöshet, brist på hänsyn för andras känslor och brist på beslutsamhet kunna vara medverkande därvid.

— Och anser du, att någon av dessa saker varit vållande till vad som skett?

— Ja, den sista. Men om jag fortsätter, skall jag göra dig ledsen genom att säga, vad jag tänker om personer, som du högaktar. Hejda mig, medan du kan 1

— Du framhärdar således i att tro, att hans systrar inverka på honom?

— Ja, i förening med hans vän.

— Jag kan inte tro det. Varför skulle de försöka inverka på honom? De kunna ju endast önska hans lycka, och om han är fästad vid mig, kan ingen annan kvinna skänka honom den.

— Ditt första antagande är falskt. De kunna önska mycket utom hans lycka, de kunna önska honom större förmögenhet och ökat inflytande, de kunna önska, att han gifter sig med en flicka, som har alla rikedomens, bördens och de förnäma förbindelsernas företräden.i8o

— Utom allt tvivel önska de, att han skall välja miss Darcy, svarade Jane, men detta kan ha sin grund i bättre känslor, än du antager. De ha känt henne mycket längre, än de ha känt mig; det är då inte att undra på, om de tycka mer om henne. Men vilka än deras egna önskningar må vara, är det inte antagligt, att de satt sig emot sin brors önskningar. Vilken syster skulle tro sig ha rätt att göra det, om inte broderns avsikter voro klandervärda? Om de trodde, att han vore fästad vid mig, skulle de inte försöka att skilja oss åt; om han verkligen vore det, skulle de inte lyckas. Genom att antaga, att en sådan böjelse finns hos honom, får du alla att handla onaturligt och orätt, och du gör mig högst olycklig. Bedröva mig inte med denna tanke. Jag blygs inte för att jag misstagit mig — eller det är åtminstone obetydligt, det är ingenting i jämförelse med vad jag skulle känna, om jag hade dåliga tankar om honom eller hans systrar. Låt mig se saken i det bästa ljus, i det ljus, vari den kan förstås.

Elisabet kunde icke motsätta sig en sådan önskan, och alltsedan dess nämndes knappast mr Bingleys namn dem emellan.

Mrs Bennet fortsatte alltjämt att undra och gräma sig över att han ej mer kom tillbaka, och ehuru en dag sällan förflöt, utan att Elisabet tydligt förklarade saken, tycktes det vara ringa utsikt, att hon någonsin skulle känna sig mindre häpen däröver. Hennes dotter försökte att övertyga henne om vad hon själv icke trodde, nämligen att hans uppmärksamhet mot Jane endast haft sin orsak i ett vanligt,i8i

övergående tycke, som upphörde, när han icke längre träffade henne; men ehuru modern för tillfället medgav

antagligheten av denna förklaring, måste Elisabet upprepa samma historia varje dag. Mrs Bennets bästa tröstegrund var, att mr Bingley måste komma tillbaka fram på sommaren.

Mr Bennet tog saken på annat sätt. — Så, Lizzy, sade han en dag, jag hör, att din syster har otur i kärlek. Jag lyckönskar henne. Näst efter att bli gift tycker en flicka om att då och då ha litet otur i kärlek. Det ger henne något att tänka på och skänker henne ett visst anseende bland hennes jämnåriga. När kommer din tur? Du kommer väl knappast att finna dig i att bli överflyglad av Jane. Tiden är inne för dig. Det finns tillräckligt med officerare i Meryton för att bereda alla unga flickor i trakten missräkningar. Låt Wickham bli din tillbedjare. Han är en trevlig karl och skulle hederligt svika dig i kärlek.

— Tack så mycket, pappa, men en mindre intagande man skulle tillfredsställa mig. Vi få inte alla hoppas på lika god tur som Jane.

— Visserligen, sade mr Bennet, men det är en tröst att tänka, att vad än i den vägen kan hända dig, så har du en öm mor, som alltid kommer att göra så mycket affär som möjligt av saken.

Mr Wickhams sällskap bidrog i hög grad att skingra den dysterhet, som de nyss inträffade obehagliga händelserna hade förorsakat hos många medlemmar av Longbournfamiljen. Man fick ofta besök av honom, och till hans övriga goda egenskaper182

lades nu också en, nämligen fullständig öppenhjärtighet. Allt vad Elisabet redan hade hört, hans anspråk på mr Darcy och allt vad han lidit av honom, erkändes öppet av honom och blev föremål för allas klander, och alla tänkte med välbehag på hur illa de tyckt om mr Darcy, innan de fått kännedom om saken.

Miss Bennet var den enda, som antog, att det kunde finnas några förmildrande omständigheter, som voro okända för societeten i Hertfordshire, hennes goda, uppriktiga hjärta, som aldrig förnekade sig, ville alltid visa överseende och framhöll möjligheten av misstag — men av alla de andra dömdes mr Darcy som den värste bland män.

TJUGUFEMTE KAPITLET.

Efter en vecka tillbragt under kärleksbetygelser och uppgörande av planer för framtida lycka kom lördagen, som tvang mr Collins att lämna sin älskvärda Charlotte. Det smärtsamma i skilsmässan kunde dock å hans sida lindras genom förberedelsen för mottagandet av hans brud, alldenstund han hade skäl att hoppas, att kort efter hans nästa besök i Hertfordshire den dag skulle utsättas, som skulle göra honom till den lyckligaste av män. Han tog farväl av sina släktingar på Longbourn med lika stor högtidlighet som förut, han önskade åter sina vackra fränkor hälsa och välgång och lovade deras far en ny tacksamhetsskrivelse.83

Följande måndag hade mrs Bennet den glädjen att få mottaga sin bror och hans hustru, vilka som vanligt kommo för att tillbringa julen på Longbourn. Mr Gardiner var en förståndig och belevad man, mycket överlägsen sin syster så väl av naturen som genom uppfostran. Damerna på Netherfield skulle ha haft svårt att tro, att en affärsman, som levde i sina varuhus, kunde vara så väluppfostrad och angenäm. Mrs Gardiner, som var flera år yngre än mrs Bennet och mrs Philips, var en älskvärd, intelligent, fin kvinna och en stor gunstling hos alla sina systerdöttrar. Särskilt mellan henne och de två äldsta var det ett synnerligen vänskapsfullt förhållande. De hade ofta varit hennes gäster i London.

Mrs Gardiners första bestyr efter sin ankomst var att utdela sina presenter och beskriva de sista moderna. När detta var gjort, hade hon en mindre aktiv roll att utföra. Det var hennes tur att lyssna. Mrs Bennet hade många bekymmer att framlägga och mycket att klaga över. De hade alla blivit mycket illa behandlade, sedan hon sist träffade sin syster. Två av hennes döttrar hade varit nära att bli gifta, men, när allting kom omkring, hade det gått om intet.

— Jag klandrar inte Jane, fortsatte hon, ty Jane skulle ha fått mr Bingley, om hon kunnat. Men Lizzy! Det är verkligen hårt att tänka, att hon vid det här laget kunde ha varit mr Collins' hustru, om inte hon varit så förstockad. Han friade till henne just i det här rummet, och hon sade nej. Följden därav är, att lady Lucas kommer

att få en dotter184

gift, innan jag får det, och att Longbourns gods som fideikommiss kommer att gå ifrån oss. Familjen Lucas är verkligen mycket illistigt folk. De söka alla tillskansa sig vad de kunna få. Det gör mig ont att säga så om dem, men så är det. Min hälsa och mina nerver lida mycket av att på detta sätt se mina planer korsade i min egen familj och att ha grannar, som först och främst tänka på sig själva. I alla fall är det för mig en mycket stor tröst, att du kommit hit just vid detta tillfälle, och jag är mycket glad att höra, vad du berättar oss om långa ärmar.

Mrs Gardiner, som redan förut hört det mesta av dessa nyheter genom sin brevväxling med Jane och Elisabet, gav ett undvikande svar och bytte om samtalsämne av medlidande för sina systerdöttrar.

Då hon senare blev ensam med Elisabet, talade hon mera om saken med henne. — Det ser ut, som om det var ett utmärkt parti för Jane, sade hon. Jag är ledsen, att det gick om intet. Men sådant händer så ofta. En ung man, sådan som du beskriver mr Bingley, blir så lätt kär i en vacker flicka under några veckor, och när slumpen skiljer dem åt, glömmer han henne lika lätt, sådana fall av flyktighet äro mycket vanliga.

— En förträfflig tröst på sitt sätt, sade Elisabet, men den duger inte för oss. Vårt lidande har inte sin grund i någon slump. Det händer inte ofta, att några vänner genom sitt ingripande förmå en ung, ekonomiskt oberoende man att inte vidare bry sig85

om en flicka, som han var våldsamt kär i endast några få dagar förut.

— Men detta uttryck »våldsamt kär» är så utslitet, så tvivelaktigt, så obestämt, att det säger mycket litet. Det användes lika ofta om känslor, som uppstå efter en halvtimmes bekantskap, som om en verklig stark lidelse. Var snäll och säg mig, hur våldsam var mr Bingleys kärlek?

— Jag har aldrig sett en mera lovande böjelse, han blev alldeles likgiltig för andra människor och helt upptagen av henne. Var gång de träffades framträdde den allt mera avgjort och märkbart. På sin egen bal förolämpade han två eller tre unga damer genom att inte bjuda upp dem, jag själv tilltalade honom ett par gånger utan att få något svar. Kan man tänka sig några tydligare symtomer? Är inte ohövlighet mot alla andra det bästa beviset på förälskelse?

— Jo visst, på det slags förälskelse, som jag antager hans var. Stackars Jane, det gör mig ont om henne, ty med sitt lynne får hon nog svårt att hämta sig efter detta. Det hade varit bättre, om det hänt dig, Lizzy, du med ditt glada lynne skulle nog förr ha klarat dig. Men tror du, att hon kunde förmås att följa med oss till London? Ombyte av vistelseort blir måhända förmånlig, och kanske en liten tids frånvaro från hemmet är lika nyttig som något annat.

Elisabet var utomordentligt belåten med detta förslag och kände sig övertygad om att hennes syster gärna skulle gå in därpå.186

— Jag hoppas, tillade mrs Gardiner, att hon inte kommer att påverkas av några hänsyn för den unge mannen. Vi bo i en helt annan del av staden, vi ha helt andra förbindelser, och, som du väl vet, deltaga vi så litet i sällskapslivet, att det är föga troligt, att de alls komma att råkas, om inte han rent av söker upp henne.

— Det är alldeles omöjligt, ty han är nu under sin väns uppsikt, och mr Darcy skulle inte tillåta honom att uppsöka Jane i en sådan del av London! Kära moster, hur kunde du tänka dig något sådant? Mr Darcy har kanske hört talas om en sådan gata sam Gracechurch Street, men han skulle knappast tycka, att en månads tvagning vore nog för att rena honom från dess besmittelse, om han en gång kommit dit, och var viss om att mr Bingley aldrig rör på sig utan honom.

— Så mycket bättre. Jag hoppas, att de inte alls komma att träffas. Men brevväxlar inte Jane med hans syster? Hon kan inte underlåta att göra en visit hos dem.

— Hon kommer att helt och hållet avbryta bekantskapen.

Men fastän Elisabet gav sig sken av att med full säkerhet kunna betyga detta liksom det ännu mer intressanta

faktum, att Bingley hindrades att besöka Jane, kände hon inom sig en ovisshet, som vid närmare eftertänkande övertygade henne om att saken icke var fullständigt hopplös. Det var möjligt, och ibland föreföll det henne troligt, att hans känsla kunde återupplivas, och att hans vänners inflytandei87

med framgång kunde motarbetas av det mera naturliga inflytande, som utövades av Janes intagande egenskaper.

Miss Bennet antog med glädje sin mosters inbjudning, och familjen Bingley var därvid endast så till vida i hennes tankar, att hon hoppades, att, då Caro-line icke bodde i samma hus som sin bror, hon möjligtvis kunde vid något tillfälle få tillbringa en förmiddag hos henne utan risk att sammanträffa med honom.

Makarna Gardiner stannade en vecka på Longbourn, och icke en dag förgick, utan att några gäster voro inbjudna, såsom familjen Philips, familjen Lucas eller officerarna. Mrs Bennet hade så omtänksamt sörjt för sin brors och svägerskas underhållning, att de icke en enda gång fingo sätta sig till bords i ett sällskap, som endast räknade familjens medlemmar. Några av officerarna voro alltid bland gästerna, och en av dessa var ofelbart mr Wickham; mrs Gardiner, som fattat misstankar på grund av de lovord, Elisabet slösade på honom, observerade dem båda noggrant vid dessa tillfällen. Utan att hon av sina iakttagelser kunde sluta sig till att de voro allvarligt förälskade i varandra, var deras förkärlek för varandra tydlig nog för att göra henne litet orolig, och hon beslöt att tala med Elisabet om saken, innan hon lämnade Hertfordshire, och föreställa henne det oförsiktiga i att uppmuntra en sådan böjelse.

Wickham hade en möjlighet att bereda mrs Gardiner nöje, en möjlighet, som ej stod i något sammanhang med hans förmåga i allmänhet. För om-188

kring tio eller tolv år sedan, före hennes giftermål, hade hon tillbragt en ganska lång tid just i den del av Derbyshire, varifrån hon härstammade. De hade därför många gemensamma bekanta, och ehuru Wickham icke hade varit mycket där, sedan Darcys far avlidit, var han dock i stånd att giva henne färskare underrättelser om hennes forna vänner, än hon själv kunnat skaffa sig.

Mrs Gardiner hade varit på Pemberly och kände mycket väl till den avlidne mr Darcys karaktär. Här erbjöd sig följaktligen ett outtömligt samtalsämne. Då hon jämförde sina minnen från Pemberly med den noggranna beskrivning därav, som Wickham kunde giva, och då hon gav sin tribut av lovord åt dess avlidne ägares egenskaper, gladde hon både honom och sig själv. Då han anförtrodde henne, huru den nuvarande mr Darcy behandlat honom, försökte hon med avseende på dennes lynne i barnaåren erinra sig något, som kunde överensstämma med dessa meddelanden, och slutligen trodde hon sig med säkerhet kunna påminna sig, att hon hört, att man förr talade om mr Fitzwilliam Darcy som en mycket stursk, svårhanterlig pojke.

TJUGUSJÄTTE KAPITLET.

Mrs Gardiner framförde sin varning till Elisabet punktligt och med stor vänlighet vid första lägliga tillfälle, då hon kunde tala med henne i enrum; se-189

dan hon rent ut sagt henne, vad hon tänkte, fortsatte hon på följande sätt:

— Du är en alltför förståndig flicka, Lizzy, för att förälska dig bara därför att du blivit varnad därför, och detta gör, att jag inte är rädd för att tala öppet med dig. Allvarsamt talat vill jag be dig vara på din vakt. Hänge dig inte och försök inte att få honom att hänge sig åt ett tycke, som till följd av bristen på förmögenhet skulle vara så oklokt. Jag har ingenting att säga mot honom, han är en högst intressant ung man, och om han hade den förmögenhet, han borde äga, skulle jag tycka, att det vore det bästa, du kunde göra. Men som förhållandet nu är, får du inte blint hänge dig åt din böjelse. Du har gott förstånd, och vi hoppas alla, att du skall bruka det. Jag är säker om att din far litar på din beslutsamhet och din fasta hållning. Du får inte bereda din far missräkningar.

— Kära moster, det här kan man verkligen kalla att vara allvarlig.

— Ja, och jag hoppas kunna förmå dig att också vara allvarlig.

— Nåväl, du behöver inte vara orolig. Jag skall nog sköta om både mig och mr Wickham. Han skall inte bli kär i

mig, om jag kan hindra det.

— Elisabet, nu menar du inte allvar.

— Ursäkta mig, jag skall göra ett nytt försök. I denna stund är jag inte kär i mr Wickham, nej, det försäkrar jag dig. Men han är utan all jämförelse den behagligaste man, jag någonsin sett — och om han verkligen blir fästad vid mig — nej, jag tror190

att det vore bäst, att han inte bleve det. Jag inser, hur oklokt det vore. O, den där avskyvärde mr Darcy! Min fars goda tanke om mig är mycket hedrande för mig, och jag skulle känna mig högst olycklig, om jag förverkade den. Min far är emellertid partisk gentemot mr Wickham. Kort sagt, kära moster, det skulle göra mig mycket ont, om jag förorsakade någon av er sorg, men då man varje dag ser, att, där verklig böjelse är för handen, unga människor sällan av brist på förmögenhet låta sig avhållas från att knyta förbindelser med varandra, hur kan jag då lova att vara förståndigare än så många av mina medmänniskor, om jag blir frestad, eller hur skall jag ens veta, att det skulle vara förståndigast att avvisa ett anbud? Allt vad jag därför kan lova dig är att inte förhasta mig. Jag vill inte förhasta mig så till vida, att jag tror, att jag är det första föremålet för hans känslor. Då jag är i hans sällskap, skall jag inte ge fritt lopp åt mina önskningar. Kort sagt, jag skall göra mitt bästa.

— Kanske det vore så gott, att du sökte avstyra, att han kommer hit så ofta, Åtminstone bör du inte påminna din mor om att hon skall inbjuda honom.

— Som jag gjorde härom dagen, sade Elisabet med ett medvetet leende; mycket sant, det torde nog vara förståndigt av mig att låta bli sådant. Men tro inte, att han alltid kommer hit så ofta. Det är för er skull som han blivit bjuden så många gånger den här veckan. Du känner till mammas idéer om nödvändighet av ständigt sällskap för hennes gäster.I9i

Men på min ära jag vill verkligen försöka vad jag tycker vara förståndigast, och nu hoppas jag, att du är nöjd.

Hennes moster försäkrade henne, att hon var det, och sedan Elisabet tackat henne för de vänliga vinkar, hon givit henne, skildes de. Ett förunderligt exempel på råd, givet i en sådan sak och mottaget utan ovilja.

Mr Collins kom tillbaka till Hertfordshire snart efter familjen Gardiners och Janes avresa, men som han denna gång gästade familjen Lucas, så kom han icke särdeles olämpligt för mrs Bennet. Hans bröllop närmade sig nu med stora steg, och hon hade slutligen fogat sig däri så till vida, att hon trodde, att det var oundvikligt; hon sade till och med upprepade gånger i en allt annat än vänlig ton, att hon önskade att de skulle bli lyckliga. Torsdagen skulle bli bröllopsdagen, och på onsdagen gjorde miss Lucas sitt avskedsbesök; när hon reste sig för att säga farväl, följde henne Elisabet, som skämdes för sin mors ovänliga och ovilliga lyckönskningar, henne ut ur rummet. Då de gingo ned för trappan tillsammans, sade Charlotte:

— Jag litar på att jag ofta får höra från dig, Eliza.

— Det skall du säkert få.

— Och jag har ännu en vänlighet att be dig om. Vill du komma och hälsa på mig?

— Jag hoppas, att vi komma att träffas ofta i Hertfordshire.192

— Det är inte troligt, att jag lämnar Kent på någon tid. Lova mig därför att komma till Huns-ford.

Elisabet kunde inte säga nej, ehuru hon motsåg föga nöje av ett sådant besök.

— Min far och Maria komma till mig i mars, till-lade Charlotte, och jag hoppas, att du går in på att följa med dem. Du skulle verkligen bli lika välkommen som någon av dem.

Bröllopet stod på den bestämda dagen, bruden och brudgummen avreste från kyrkdörren till Kent, och alla hade lika mycket som vanligt att säga eller höra om saken. Elisabet fick snart underrättelser från sin vän, och deras brevväxling blev lika regelbunden och livlig som den någonsin varit; det var omöjligt, att den kunde vara lika öppenhjärtig. Elisabet kunde aldrig tillskriva henne utan att känna, att förtrolighetens hela behag var slut, och

ehuru hon var besluten att icke slappna av i sin korrespondens, var detta snarare för vad som hade varit än för vad som nu var. Hon mottog Charlottes första brev med ganska stort intresse; hon var naturligtvis nyfiken att få veta, vad hennes vän sade om sitt nya hem, hur hon tyckte om lady Catherine och hur lycklig hon vågade säga att hon var, men när Elisabet läst breven, kände hon, att Charlotte uttryckte sig just på det sätt som hon kunde ha väntat. Hon skrev glada brev, tycktes vara omgiven av all slags bekvämlighet och nämnde ingenting, som hon icke kunde berömma. Hemmet, möblerna, grannskapet, allt var i hennes smak, och lady193

Catherines sätt mot henne var ytterst vänligt och förekommande. Det var mr Collins' målning av Hunsford och Rosings i något dämpade färger, och Elisabet märkte, att hon måste vänta, tills hon själv fick göra ett besök där, för att få veta resten.

Jane hade redan skrivit några rader till sin syster för att omtala, att de lyckligt och väl ankommit till London, och Elisabet hoppades, att, när hon skrev igen, hon skulle vara i stånd att säga något om familjen Bingley.

Hennes otåliga väntan på detta andra brev fick den belöning, som en sådan väntan vanligtvis får. Jane hade varit en vecka i London utan att vare sig träffa eller höra något från Caroline. Hon antog emellertid, att skälet därtill var, att hennes sista brev till i&ftf vän från Longbourn genom någon tillfällighet förkommit.

— Moster, fortsatte hon, ämnar i morgon bege sig till den stadsdel, där hon bor, och jag skall taga tillfället i akt att göra ett besök vid Grosvenor Street.

Hon skrev igen, när hon gjort sitt besök och träffat miss Bingley. Jag tyckte inte, att Caroline var vid gott humör, voro hennes ord, men hon var mycket glad att träffa mig och förebrådde mig, att jag inte låtit henne veta, att jag skulle komma till London. Jag hade alltså rätt; mitt sista brev hade aldrig nått henne. Jag frågade naturligtvis efter hennes bror. Han mådde bra, sade hon, men var så upptagen av mr Darcy, att de knappast någonsin sågo till honom. Jag hörde, att miss Darcy väntades 13. — Austen. I.194

till middagen. Min visit blev inte lång, då Caroline och mrs Hurst skulle gå ut. Jag hoppas snart få se dem här.

Elisabet skakade på huvudet, när hon läst detta brev. Det övertygade henne om att endast en slump kunde yppa för mr Bingley, att hennes syster var i staden.

Fyra veckor förgingo, och Jane såg icke en skymt av honom. Hon försökte övertyga sig om att hon icke var ledsen däröver, men hon kunde icke längre vara blind för miss Bingleys ohövlighet. Sedan hon under fjorton dagarstannat hemma varje förmiddag och varje afton utfunderat en ursäkt för henne, kom hon äntligen på visit, men hon stannade en så kort stund och, vad mera var, hennes sätt var så förändrat, att Jane ej längre kunde sväva i villfarelse. Det brev, hon vid detta tillfälle skrev till sin syster, bevisar, vad hon kände.

»Jag är säker om att du, min kära Lizzy, vid närmare eftersinnande inte kan visa skadeglädje mot mig, då jag erkänner, att jag fullständigt bedragit mig med avseende på miss Bingleys tillgivenhet mot mig. Men, kära syster, ehuru vad som inträffat bevisar, att du hade rätt, tyck inte, att jag är egensinnig, om jag fortfarande vidhåller, att i betraktande av hurudant hennes beteende mot mig varit, mitt förtroende var lika naturligt som din misstanke. Jag förstår inte alls, vilket skäl hon hade att önska att komma på förtrolig fot med mig, men om liknande förhållanden åter skulle inträda, är jag viss på, att jag återigen skulle bli bedragen. Caroline195

besvarade inte mitt besök förrän i går, och under den mellanliggande tiden fick jag inte en biljett, inte en rad från henne. När hon verkligen kom, var det tydligt, att det inte alls roade henne; hon ursäktade sig helt flyktigt och stelt för att hon inte kommit förr, sade inte ett ord om att hon önskade träffa mig igen, och var i alla hänseenden så förändrad, att, när hon gick, var jag fast besluten att inte längre fortsätta bekantskapen med henne. Jag beklagar henne, fastän jag inte kan låta bli att klandra henne. Hon gjorde mycket orätt i att göra mig till föremål för sin vänskap; jag kan tryggt säga, att första steget till ett förtroligt förhållande oss emellan togs av henne. Men jag beklagar henne, därför att hon måste känna, att hon handlat orätt, och därför att jag är viss om att hennes oro för hennes bror är orsaken därtill. Jag behöver inte utlägga saken vidare, och fastän vi veta, att denna oro är alldeles onödig, så kan den dock, ifall hon känner den, lätt förklara hennes beteende mot mig, och så värd som han är sin systers tillgivenhet, så naturlig och så vittnande om ett gott hjärta är varje slags oro, som hon kan hysa

för honom. Jag kan likväl inte annat än undra över att hon nu har sådana farhågor, ty, om han på något sätt brytt sig om mig, skulle vi för länge sedan ha träffats. Han vet, att jag är i staden, det förstår jag av något, som hon själv sade, ock dock, att döma av hennes sätt att uttrycka sig, ser det ut, som om hon ville intala sig, att han har ett visst tycke för miss Darcy. Jag kan inte förstå det. Om jag inte vore rädd för196

att fälla ett hårt omdöme, vore jag nästan frestad att säga, att det ser ut som om falskhet vore med i spelet. Men jag vill försöka att bannlysa varje pinsam tanke och endast tänka på vad som skall göra mig lycklig — din tillgivenhet och min morbrors och mosters oföränderliga godhet. Låt mig höra av dig mycket snart. Miss Bingley nämnde någonting om att han aldrig mer skulle komma tillbaka till Netherfield, att hans vistelse där var slut, men hon kunde inte säga det med säkerhet. Det är bäst, att vi inte omtala det för någon. Jag är synnerligen glad, att du har så goda underrättelser från våra vänner i Hunsford. Du kan gärna göra dem ett besök tillsammans med sir William och Maria. Jag är viss på att du kommer att få det mycket trevligt där.

Din egen Jane.-t,

Detta brev gjorde Elisabet rätt ledsen, men hon repade åter mod, då hon betänkte, att Jane åtminstone icke längre skulle låta narra sig av systern. Allt hopp med avseende på brodern var nu fullständigt slut. Hon önskade icke en gång att han åter skulle börja visa Jane uppmärksamhet. Han sjönk i hennes aktning för varje gång hon skärskådade hans karaktär, och som ett straif för honom ej mindre än en möjlig fördel för Jane hoppades hon uppriktigt, att han verkligen snart skulle gifta sig med mr Darcys syster, eftersom hon, enligt vad Wickham försäkrade, skulle komma honom att bittert sakna vad han förkastat.197

Vid denna tid påminde mrs Gardiner Elisabet om hennes löfte med avseende på mr Wickham och bad om underrättelser, och Elisabet hade att meddela henne sådana, som snarare kunde tillfredsställa hennes moster än henne själv. Värmen i hennes känslor för honom hade avtagit, han visade henne ej längre samma uppmärksamhet som förr, han beundrade någon annan. Elisabet var tillräckligt skarpsynt för att märka allt detta, men hon kunde märka det och skriva därom utan någon allvarsam smärta. Hennes hjärta hade endast varit lindrigt berört, och hennes fåfänga var tillfredsställd med den tanken, att hon skulle ha blivit det enda föremålet för hans känslor, om omständigheterna hade tillåtit det. Ett oväntat arv på tiotusen pund var det mest intagande hos den unga dam, som han nu uppvaktade, men Elisabet, som kanske var mindre klarsynt i denna sak än i fråga om Charlottes giftermål, förebrådde honom icke hans önskan att ej känna sig bunden. Ingenting kunde tvärtom vara naturligare, och fastän hon kunde förmoda, att det kostade honom någon strid att överge henne, var hon redo att medgiva, att det var ett förståndigt och förmånligt steg för dem båda, och hon kunde uppriktigt önska honom lycka.

Allt detta erkände hon för mrs Gardiner, och sedan hon redogjort för saken, fortsatte hon så: Jag är nu övertygad, kära moster, att jag aldrig varit mycket förälskad, ty hade jag verkligen varit gripen av en varm och häftig lidelse, skulle jag nu avsky till och med hans namn och önska honom allt slags ont. Men mina känslor äro inte endast vänliga mot212

honom, de äro till och med opartiska mot miss King. Jag kan inte alls finna att jag hatar henne eller att jag på ringaste sätt är ovillig att tycka, att hon är en mycket snäll flicka. I allt detta kan ej finnas kärlek. Mitt försiktiga uppförande har haft goda följder, och fastän jag helt visst skulle vara vida mer intressant för alla mina bekanta, om jag vore vansinnigt kär i honom, kan jag inte säga, att jag är ledsen över min jämförelsevis stora obetydlighet. Att något vara får man stundom betala ganska dyrt. Kitty och Lydia taga mycket mer illa vid sig än jag på grund av hans obeständighet. De äro unga och veta ej, hur det går till här i världen, och de ha inte fått det förödmjukande förhållandet klart för sig, att vackra unga män måste ha något att leva av lika väl som fula.

TJUGUSJUNDE KAPITLET.

Januari och februari förgingo utan några märkligare tilldragelser och med få andra förströelser än promenader till Meryton, som stundom företogos på smutsiga vägar, stundom i kallt väder. I mars skulle Elisabet företaga sin färd till Hunsford. Hon hade först icke allvarligt tänkt på att resa dit, men hon fann snart, att Charlotte räknade på att hon skulle sätta sin plan i verket, och så småningom började hon själv motse färden med gladare känslor, och

hennes beslut tog fastare form. Skilsmässan hade ökat hennes längtan att återse Charlotte och minskat199

hennes motvilja mot mr Collins. Planen lovade omväxling, och som med en sådan mor och så föga sympatiska systrar hemmet icke kunde vara helt tillfredsställande, var ett litet ombyte icke ovälkommet för sin egen skull. Resan skulle för övrigt ge henne tillfälle att råka Jane; kort sagt, då tiden för avresan närmade sig, skulle hon ha varit mycket missbelåten med ett uppskov. Allt gick emellertid utan hinder och bestämdes slutligen i enlighet med Charlottes första plan. Elisabeth skulle följa med sir William och hans andra dotter. Reseplanen förbättrades i tid därigenom, att man beslöt att tillbringa en natt i London, och den blev så fullkomlig, som en sådan kan vara.

Elisabets enda bekymmer var, att hon skulle lämna sin far, som utan tvivel skulle kotnma att sakna henne och som, när det kom till kritan, så litet tyckte om att hon reste, att han bad henne skriva till honom och nästan lovade att besvara hennes brev.

Hennes avsked från mr Wickham var särdeles vänligt, å hans sida till och med mer än så. Hans nuvarande intresse kunde icke komma honom att glömma, att Elisabet hade varit den första, som varit föremål för hans uppmärksamhet och förtjänat den, den första, som lyssnat till honom och visat honom medkänsla, den första han beundrat, och då han sade farväl till henne, varvid han önskade henne all slags trevnad, påminde henne om vad hon hade att motse hos lady Catherine de Bourgh, och uttryckte den förhoppningen, att deras omdöme om henne —200

deras omdöme om alla människor för övrigt — alltid skulle stämma över ens, låg i hans sätt ett deltagande, ett intresse, som gjorde, att hon kände med sig, att hon alltid skulle komma att hysa uppriktig sympati för honom, och hon skildes från honom i den övertygelsen, att han, vare sig han blev gift eller ungkarl, alltid skulle för henne framstå som mönstret för en älskvärd och behaglig man.

Hennes reskamrater följande dag voro icke av den art, att de minskade hennes goda tanke om honom. Sir William Lucas och hans dotter Maria, en gladlynt flicka, men lika tom på innehåll som sin far, hade ingenting att säga, som var värt att höra, och Elisabet lyssnade till dem med ungefär lika stort nöje som till vagnens skramlande. Hon tyckte om att höra galna historier, men sir Williams hade hon hört för länge. Han kunde icke omtala för henne något nytt om de underbara tillfällen, då han blivit adlad och presenterad vid hovet, och hans artigheter voro lika utnötta som hans berättelser.

Det var en resa på endast tjugufyra mil, och de började den sa tidigt, att de voro framme vid Grace-church Street vid middagstiden. Då de körde fram till mr Gardiners port, satt Jane vid ett fönster i salongen och iakttog deras ankomst, och när de kommo in i förstugan, stod hon där och välkomnade dem, och Elisabet, som kastade en prövande blick på henne, var glad att se, att hennes utseende var lika friskt och intagande som någonsin. I trappan stod en skara av små gossar och flickor, som i sin iver att få skåda sin släkting icke kunde vänta i215

salongen, och vilkas blyghet, då de icke hade sett henne på ett år, hindrade dem från att komma längre ner. Allt var glädje och vänlighet. Dagen tillbrag-tes på det angenämaste sätt, förmiddagen med ärenden och uppköp i bodar, aftonen med ett teaterbesök.

Elisabet lagade, att hon därunder fick sitta bredvid sin moster. Deras första samtalsämne var hen-hes syster, och hon var mera ledsen än förvånad över att till svar på sina ingående frågor få höra, att, ehuru Jane alltjämt strävade att hålla sitt humör uppe, hon dock hade perioder av djup nedslagenhet. Man kunde dock med skäl hoppas, att de icke skulle fortfara länge. Mrs Gardiner meddelade henne också detaljer om miss Bingleys besök vid Gracechurch Street och berättade samtal, som vid olika tillfällen förts mellan Jane och henne och som visade, att den förra i sitt hjärta hade uppgivit alla förhoppningar.

Mrs Gardiner skämtade sedan med sin systerdotter om Wickhams trolöshet och lyckönskade henne till att kunna bära den med sådant jämnmod.

— Men, min kära Elisabet, tillade hon, vad slags flicka är miss King? Det skulle göra mig mycket ont att veta, att vår vän ledes av egennyttiga motiv.

— Kära moster, vad är väl i äktenskapsaflarer skillnaden mellan egennyttiga och kloka motiv? Var slutar förtänksamhet och var börjar vinningslystnad? I julas var du rädd för att han skulle gifta sig med mig, emedan det skulle vara oklokt, och nu, emedan202

han försöker att vinna en flicka med en förmögenhet på bara tiotusen pund, vill du göra troligt, att han är egennyttig.

— Om du bara vill tala om för mig, vad slags flicka miss King är, så vet jag nog, vad jag skall tänka om saken.

— Jag tror, att hon är en mycket snäll flicka. Jag har inte hört något ont om henne.

— Men han visade henne inte den ringaste uppmärksamhet, förrän hennes farfars död gjorde henne till ägarinna av denna förmögenhet.

— Nej, varför skulle han ha gjort det? Om det inte var tillåtligt för honom att söka vinna min hand, därför att jag inte hade några pengar, varför skulle han då göra en flicka sin kur, då han inte brydde sig om henne och då hon var lika fattig som jag?

— Men jag tycker att det var ogrannlaga av honom att börja uppvakta henne så snart efter denna tilldragelse.

— En man i betryckt ekonomisk ställning har inte tid att tänka på alla dessa den goda tonens fordringar, som andra människor kunna iakttaga. Om hon inte finner något anstötligt däri, varför skulle vi göra det?

— Att hon inte har något däremot fritager inte honom från ansvar. Det endast visar, att hon själv saknar någonting — förstånd eller känsla.

— Nåväl, utropade Elisabet, du får tro vad du vill! Enligt din åsikt måste han vara egennyttig och hon en toka.203

— Nej, Lizzy, det vill jag visst inte tro. Det skulle göra mig mycket ont att ha dåliga tankar om en ung man, som tillbragt så lång tid i Derbyshire.

— A, om detta är allt, har jag en mycket klen tanke om unga män, som bo i Derbyshire, och deras förtrogna vänner, som bo i Herfordshire, äro inte mycket bättre. Jag är led vid dem alla. Gudskelov, jag reser i morgon till ett ställe, där jag kommer att träffa en man, som inte har en enda tilldragande egenskap, som varken har gott sätt eller gott förstånd. När allt kommer omkring äro dumma män de enda, som äro värda att lära känna.

— Akta dig, Lizzy, dina ord ha en stark bismak av missräkning.

Innan de skildes åt vid spektaklets slut, hade Elisabet det oväntade nöjet att av sin morbror och moster bli inbjuden till en lusttur, som de ämnade företaga under sommaren.

— Vi ha inte ännu bestämt, hur långt vi skola resa, sade mrs Gardiner, men kanske det blir till de nordengelska sjöarna.

Ingen plan kunde ha varit angenämare för Elisabet, och hon antog inbjudningen med stor glädje och tacksamhet. Kära, kära moster, ropade hon hänryckt, så förtjusande, så härligt! Du skänker mig nytt liv, nya krafter! Farväl missräkning och missmod! Vad äro väl människor emot klippor och berg? O, vilka underbara dagar vi skola uppleva! Och när vi komma tillbaka, skola vi inte vara lika andra resande, som inte kunna ge en riktig idé om204

någonting. Vi skola veta, var vi ha varit, och vi skola komma ihåg, vad vi sett. Sjöar, berg och floder skola inte röras ihop i vår föreställning, och när vi försöka beskriva en särskild plats, skola vi inte börja gräla om dess läge. Må våra första utgjutelser bli mindre odrägliga än de flesta resandes äro.

TJUGUÅTTONDE KAPITLET.

Varje föremål under följande dags resa var nytt och intresseväckande för Elisabet, och hon var i en glad sinnesstämning, ty hon hade sett sin syster se så frisk ut, att all fruktan för dennas hälsa försvann hos henne, och tanken på den kommande resan i norra England var för henne en ständig källa till förtjusning.

När de lämnade stora landsvägen och togo in på avvägen till Hunsford, sökte alla ögon efter prästgården, och vid varje krökning av vägen hoppades man få den i sikte. Vägen gick utefter det staket, som omgav Rosings Park; Elisabet log vid tanken på allt, hon hade hört om dess invånare.

Slutligen blev prästgården synlig. Den ned mot vägen sluttande trädgården, huset som stod mitt i den, det gröna staketet och oleanderhäcken, allt gav vid handen, att de voro framme. Mr Collins och Charlotte stodo vid dörren, och vagnen stannade vid den lilla grind, från vilken en kort, grusad gång ledde upp till huset. Man nickade och log mot205

varandra, man var glad att återse varandra, och inom ett ögonblick hade resenärerna stigit ur vagnen. Mrs Collins välkomnade sin vän med uttryck av den livligaste glädje, och Elisabet blev allt mera belåten med sin färd, då hon märkte, hur hjärtligt välkommen hon var. Hon såg genast, att hennes frändes sätt icke hade förändrats genom hans äktenskap; hans stela hövlighet var alldeles densamma som den hade varit, och han höll henne kvar några ögonblick vid grinden för att få höra, hur det stod till med hela hennes familj. Gästerna bjödos sedan att stiga in utan något annat dröjsmål än det, som förorsakades av att han för dem utpekade, hur trevlig entréen var; så snart de kommit in i vardagsrummet välkomnade han dem återigen ytterst ceremoniöst till sin anspråkslösa boning och upprepade ord för ord sin hustrus inbjudning till dem att intaga förfriskningar.

Elisabet var beredd på att se honom i all hans glans, och hon kunde icke låta bli att föreställa sig, att, då han framhöll rummets läge, dess vackra proportioner och möblering, han särskilt vände sig till henne, som om han ville låta henne känna, vad hon hade förlorat, då hon avböjde hans frieri. Men ehuru allt var nätt och trevligt, kunde hon icke glädja honom med någon ångerfull suck, utan hon såg snarare med förvåning på sin vän, som kunde se så pass belåten ut med en sådan make. När mr Collins sade något, varför hans hustru med skäl kunde skämmas, vilket sannerligen icke hände sällan, såg Elisabet ofrivilligt på Charlotte. Ett par gånger206

kunde hon iakttaga, att hon rodnade svagt, men i allmänhet låtsade Charlotte klokt nog, som om hon icke hörde. Sedan gästerna länge nog beundrat varje möbel i rummet, från byffén till kamingallret, och avgivit en redogörelse för sin resa och allt som hänt i London, uppmanade mr Collins dem att taga en promenad i trädgården, som var stor och väl ordnad, och över vars skötsel han själv hade överinseendet. Att arbeta i trädgården var ett av hans mest prisvärda nöjen, och Elisabet beundrade den allvarliga min, varmed Charlotte talade om den hälsosamma motionen och erkände, att hon uppmuntrade den så mycket som möjligt. I trädgården gick han före dem på varje gång och tvärgång, gav dem knappast tid att yttra de lovord, som han ville höra, och utpekade för dem varje sevärdhet med en omständlighet, som helt förtog skönhetsintrycket. Han kunde uppräkna rabatterna i alla riktningar och säga, hur många träd det fanns i den mest avlägsna grupp. Men av alla sevärdheter, varöver hans trädgård, trakten eller hela riket kunde skryta, var ingen jämförlig med utsikten över Rosings, som erbjöd sig genom en glänta i parken nästan mitt emot framsidan av hans hus. Det var en vacker, modern byggning, väl belägen på en sluttning.

Från sin trädgård skulle mr Collins gärna ha velat föra sina gäster omkring sina två ängar, men damerna, som icke hade lämpliga skodon för den av rimfrost betäckta marken, vände om, och under det att sir William följde med värden, förde Charlotte sin syster och sin vän omkring i hela huset, troligen207

mycket belåten att få visa dem det utan sin mans hjälp. Det var ganska litet, men väl byggt och bekvämt, och allting var inrett och anordnat med en prydlighet och en smak, som i Elisabets tycke gjorde Charlotte all heder. Om mr Collins ej togs med i räkningen, så måste man medge, att det hela hade en prägel av stor trevnad, och av Charlottes ögonskenliga belåtenhet med allt slöt Elisabet, att hon ofta lämnade sin man ur räkningen.

Hon hade redan fått veta, att lady Catherine ännu var på landet. Man talade åter därom under middagen, då mr Collins blandade sig i samtalet och yttrade:

— Ja, miss Elisabet, ni får den äran att träffa lady Catherine de Bourgh nästa söndag i kyrkan, och jag behöver inte säga, att ni kommer att bli förtjust i henne. Hon är idel vänlighet och nedlåtenhet, och jag tvivlar inte på att ni kommer att bli föremål för någon uppmärksamhet från hennes sida efter gudstjänstens slut. Jag kan utan

tvekan säga, att hon kommer att inbegripa er och vår syster Maria i varje inbjudning, varmed hon hedrar oss under er vistelse här. Hon är förtjusande vänlig mot min kära Charlotte. Vi äta middag två gånger i veckan på Rosings, och vi få aldrig gå hem. Lady Catherines ekipage står alltid till vårt förfogande. Jag borde säga ett av hennes ekipager, ty hon har flera.

— Lady Catherine är verkligen en mycket aktningsvärd, förståndig dam, tillade Charlotte, och en högst uppmärksam granne.208

— Mycket sant, kära du, det är just vad jag säger. Hon är en sådan kvinna, för vilken man inte kan hysa för mycket vördnad.

Aftonen tillbragtes mest med samspråk om nyheter från Hertfordshire och med omtalande av vad som redan skrivits. När man skilts åt, kunde Elisabet i ensamheten på sitt rum tänka över graden av Charlottes lycka, den skicklighet, varmed hon ledde sin man, och det fördrag, hon hade med honom, och hon måste erkänna, att hon skötte sin sak mycket bra. Hon kunde också förutse, huru hennes besök skulle avlöpa, den jämna fortgången av deras dagliga sysselsättningar, de retsamma avbrott, mr Collins skulle göra däri, och de fröjder besöken på Rosings skulle skänka. En livlig inbillning gjorde snart allt detta klart för henne.

Vid middagstiden följande dag befann hon sig i sitt rum och gjorde sig i ordning till en promenad, då från nedre våningen hördes ett plötsligt buller, vittnande om stor uppståndelse i hela huset. Sedan hon lyssnat därtill ett ögonblick, hörde hon någon med våldsam fart springa uppför trappan och med hög röst ropa på henne. Hon öppnade dörren och mötte på trappavsatsen Maria, som, andlös av oro, ropade:

— Kära Lizzy, skynda dig och kom ner i matsalen, ty där är något så märkvärdigt att sel Jag vill inte tala om för dig, vad det är. Skynda dig och kom ner genast!

Det var förgäves Elisabet gjorde frågor, Maria ville icke säga henne något mera, och de sprungo209

ner till matsalen, som hade utsikt åt uppkörsvägen, för att skåda detta under. Det var två damer, som kommo åkande i en lätt, fyrhjulig vagn och stannade vid trädgårdsgrinden.

— Var detta allt? utropade Elisabet. Jag väntade åtminstone, att svinen hade kommit in i trädgården, och här är ingen annan än lady Catherine och hennes dotter!

— Nej, kära du, sade Maria, alldeles förskräckt över misstaget, det är inte lady Catherine. Den gamla frun är mrs Jenkinson, som bor hos dem, den andra är miss de Bourgh. Se bara på henne. Hon är ovanligt liten. Vem skulle väl ha trott, att hon kunde vara så liten och mager!

— Det är gräsligt oartigt av henne att låta Charlotte stå ute i denna blåst. Varför kommer hon inte in?

— Charlotte säger, att hon nästan aldrig gör det. Det är ett storartat ynnestbevis, när miss de Bourgh någon gång behagar stiga in.

— Jag tycker om hennes utseende, sade Elisabet, som kom att tänka på något annat. Hon ser sjuklig och vresig ut. Hon kommer nog att passa mycket bra som hustru åt honom.

Mr Collins och Charlotte stodo båda vid grinden samtalande med damerna, och sir William stod till Elisabets stora förnöjelse i dörröppningen, försjunken i allvarligt betraktande av det storartade skådespelet framför honom och bugande gång på gång, så ofta miss de Bourgh såg åt det hållet.

Slutligen hade man ingenting mer att säga, da-14. — Austen. I.210

merna åkte sin väg, och de andra gingo åter in. Så snart mr Collins fick syn på de två flickorna, började han lyckönska dem till deras goda tur, vilket Charlotte förklarade genom att låta dem veta, att hela sällskapet var bjudet på middag till Rosings följande dag.

TJUGUNIONDE KAPITLET.

Mr Collins' triumf i anledning av denna inbjudning var fullständig. Detta tillfälle att låta sina beundrande gäster

skåda hans kvinnliga patronus i all hennes glans och låta dem bevittna hennes uppmärksamhet mot honom själv och hans hustru var just vad han hade önskat, och att ett tillfälle att göra det erbjöds så snart var ett sådant bevis på lady Catherines nedlåtenhet, att han icke visste, hur han nog skulle beundra det.

— Jag medger, sade han, att jag inte alls skulle ha blivit förvånad, om lady Catherine hade bjudit oss att dricka te och tillbringa aftonen på Rosings. Med den kännedom, jag har om hennes vänlighet, väntade jag nästan, att det skulle inträffa. Men vem kunde ha anat en sådan uppmärksamhet som denna? Vem kunde ha tänkt sig, att vi skulle bli inbjudna att äta middag där' (en inbjudning, som till på köpet innefattar hela sällskapet) så snart efter er ankomst!

— Jag är så mycket mindre förvånad över vad som hänt, svarade sir William, som jag på grund av min ställning i livet haft tillfälle att lära känna211

vilken takt de förnäma verkligen förstå att visa. I hovkretsar äro sådana exempel på fint levnadsvett inte sällsynta.

Under hela dagen och följande förmiddag talade man nästan icke om något annat än besöket på Rosings. Mr Collins upplyste sina gäster noggrant om vad som väntade dem, för att åsynen av sådana rum, så många tjänare och en så storartad middag icke skulle fullständigt överväldiga dem.

När damerna skildes åt för att göra toalett, sade han till Elisabet:

— Oroa er inte, min kära fränka, för er klädsel. Lady Catherine fordrar alldeles inte av oss den elegans i toaletten, som anstår henne själv och hennes dotter. Jag skulle bara vilja råda er att sätta på er det bästa ni har — något annat behövs inte. Lady Catherine kommer inte att få någon ofördelaktig tanke om er, därför att ni är enkelt klädd. Hon vill gärna, att skillnaden i rang skall synas i det yttre.

Medan damerna höllo på att kläda sig, kom han två eller tre gånger till deras respektive dörrar och uppmanade dem att skynda sig, emedan lady Catherine högst ogärna såg, att man lät henne vänta på sin middag. Dylika olycksbådande meddelanden om den förnäma frun och hennes levnadssätt uppskrämde storligen Maria Lucas, som var föga van vid sällskapslivet, och hon motsåg sin presentation på Rosings med lika mycken oro, som hennes far hade motsett sin presentation vid hovet.

Som vädret var vackert, hade de en angenäm pro-212

menad på ungefär en halv mil genom parken till Rosings. Varje park har sin skönhet och sina utsikter, och Elisabet såg mycket, som beredde henne nöje, fastän hon icke kunde råka i en sådan hänryckning, som mr Collins väntade att anblicken därav skalle väcka hos henne. Hon blev endast föga berörd av hans uppräkning av fönstren på framsidan av huset och hans redogörelse för huru mycket insättandet av glas i dessa hade kostat sir Lewis de Bourgh.

När de stego uppför trappan till vestibulen, växte Marias oro för varje ögonblick, och icke en gång sir William såg fullkomligt lugn ut. Elisabets mod svek henne icke. Hon hade icke om lady Catherine hört någonting, som tydde på att hon var vördnadsbjudande genom utomordentlig begåvning eller makalös dygd, och den härlighet, som endast bestod i pengar och rang, tyckte hon att hon kunde skåda utan att darra.

Från vestibulen, vars vackra proportioner och utsökta ornamentering mr Collins med hänryckt min utpekade, följde de betjäningen genom en tambur till ett rum, där lady Catherine, hennes dotter och mrs Jenkinson sutto. Hennes nåd reste sig med stor nedlåtenhet för att mottaga dem, och som mrs Collins hade överenskommit med sin man, att presentationen skulle bli hennes sak, förrättades den på ett passande sätt utan någon av de ursäkter och tacksägelser, som han skulle ha trott vara nödvändiga.

Fastän sir William varit vid hovet, var han så213

överväldigad av den glans, som omgav honom, att han nätt och jämnt hade mod att göra en djup bugning och sätta sig ned utan att säga ett ord, och hans dotter, som nästan var ifrån sig av skrämsel, satt på kanten av sin stol utan att veta, åt vilket håll hon skulle se. Elisabet kände sig situationen fullkomligt vuxen och kunde lugnt

betrakta de tre damerna framför henne. Lady Catherine var en högväxt kvinna med skarpt markerade drag, som en gång i tiden varit vackra. Hennes utseende var icke vinnande, ej heller var det sätt, på vilket hon mottog clem sådant, att det kom hennes gäster att glömma sin underlägsenhet i rang. Hon var icke skräckinjagande genom tystnad, men vad helst hon sade uttalades med en myndig' ton, som visade hennes känsla av egen vikt och genast kom Elisabet att tänka på mr Wickham. På grund av sina iakttagelser under dagens lopp fann hon, att lady Catherine var just sådan, som han hade framställt henne.

Sedan hon granskat modern, i vars ansiktsdrag och sätt att vara hon fann en viss likhet med mr Darcy, vände hon sina blickar till dottern och kunde nästan instämma i Marias förvåning över att hon var så liten och mager. Varken i figur eller drag fanns det någon likhet mellan de två damerna. Miss de Bourgh var blek och hade sjuklig hy. Hennes utseende, ehuru icke simpelt, var obetydligt, och hon talade mycket litet, endast med låg röst med mrs Jenkinson, vars yttre icke på något sätt var märkvärdigt, och som var helt upptagen med att lyssna214

till vad hon sade och ställa en skärm på rätt plats framför hennes ögon.

Sedan man suttit stilla några ögonblick, anmodades alla gästerna att gå till ett av fönstren för att beundra utsikten, varvid mr Collins tjänstvilligt för dem utpekade de vackraste punkterna och lady Catherine vänligen underrättade dem om att den var mycket mera sevärd under sommaren.

Middagen var utomordentligt präktig, och där fanns hela den rad av betjänter och allt det bordsilver, som mr Collins hade utlovat. Som han också hade förutsagt, fick han sin plats vid nedre ändan av bordet, och han såg ut, som om livet icke kunde skänka honom någon större heder. Han skar för köttet, åt och prisade maten med förtjusning. Varje rätt lovordades först av honom och sedan av sir William, som nu hade hämtat sig tillräckligt för att som ett eko upprepa allt vad hans måg sade, och detta på ett sätt, som Elisabet undrade över att lady Catherine kunde fördraga. Men hon tycktes finna behag i deras överdrivna beundran och log helt nådigt, i synnerhet när någon rätt på bordet visade sig vara en nyhet för dem. Konversationen var icke särdeles livlig. Elisabet var färdig att tala så snart ett tillfälle erbjöd sig, men hon satt mellan Charlotte och miss de Bourgh, den förra var upptagen med att lyssna till lady Catherine, och den senare sade icke ett ord under hela middagen. Mrs Jenkinson var huvudsakligen sysselsatt med att se efter, hur lilla miss de Bourgh åt; hon trugade henne att äta av den eller den rätten och fruktade, att hon ej be-215

fann sig väl. Maria tyckte, att det ej tillkom henne att tala, och herrarna bara åto och beundrade.

När damerna dragit sig tillbaka, hade man just ej annat att göra än att höra lady Catherine tala, vilket hon gjorde utan uppehåll, tills kaffet kom in, och hon utsade sin mening om varje ämne, som bragtes på tal, på ett så bestämt sätt, att det visade, att hon icke var van att röna någon motsägelse. Hon gjorde sig på ett förtroligt och ingående sätt underrättad om Charlottes husliga förhållanden och gav henne en hel del råd med avseende på hemmets skötsel, anförtrodde henne, hur allt borde ordnas i en så liten familj som hennes, och omtalade för henne, hur hon skulle sköta sina kor och sitt fjäderfä. Elisabet fann, att denna förnäma dam icke ansåg det under sin värdighet att ägna uppmärksamhet åt något, som kunde ge henne tillfälle att ge föreskrifter åt andra. Under pauserna i hennes samtal med mrs Collins riktade hon en mängd frågor till Maria och Elisabet, i synnerhet till den senare, om vars förhållanden hon visste minst och som, enligt vad hon anmärkte för mrs Collins, var en mycket söt och vacker flicka. Hon frågade henne upprepade gånger, hur många systrar hon hade, om de voro äldre eller yngre än hon, om någon av dem hade utsikter att bli gift, om de sågo bra ut, var de hade fått sin uppfostran, vad för slags ekipage hennes far hade, vad hennes mor hette i sig själv o. s. v. Elisabet tyckte, att hennes frågor voro ganska närgångna, men svarade mycket lugnt på dem. Därpå anmärkte lady Catherine:216

— Er fars egendom skall som fideikommiss tillfalla mr Collins, efter vad jag hört. För er skull, tillade hon, i det hon vände sig till Charlotte, är jag glad däröver, men för övrigt ser jag inte något skäl, varför inte fideikommiss skola kunna ärvas på kvinnolinjen. Det ansågs inte nödvändigt i sir Lewis de Bourghs familj. Spelar ni och sjunger, miss Bennet?

— En liten smula.

— Nå, då få vi väl någon gång den glädjen att höra er. Vårt instrument är alldeles förträffligt, förmodligen bättre än — ni ska pröva det någon dag. Hur är det med era systrar, spela och sjunga de?

— En av dem gör det.

— Varför har ni inte allesammans lärt er det? Det borde ni ha gjort. Alla misserna Webbs spela piano, och deras far har inte så goda inkomster som er — kan ni rita?

— Nej, inte alls.

— Vad för slag, ingen av er?

— Nej, ingen.

— Det är mycket underligt. Men jag förmodar, att ni inte haft tillfälle att lära er det. Er mor borde ha låtit er resa in till London varje vår för att ta lektioner av lärare.

— Min mor skulle inte ha haft något däremot, men min far hatar London.

— Har er lärarinna lämnat er?

— Vi ha aldrig haft någon lärarinna.

— Ingen lärarinna! Hur var det möjligt? Fem döttrar uppfostrade i hemmet utan någon lärarinna!217

Jag har aldrig hört maken! Er mor måtte ha varit en riktig slav, då det gällde er uppfostran.

Elisabet kunde knappast låta bli att dra på munnen, då hon försäkrade att detta visst inte varit fallet.

— Nå, vem undervisade er då? Vem skötte om er? Utan en lärarinna måtte ni ha blivit mycket försummade.

— I jämförelse med vissa andra familjer tror jag, att vi blevo det, men de av oss, som önskade lära sig något, saknade aldrig möjligheter därtill. Vi uppmanades alltid att läsa och hade tillgång till alla lärare, som voro erforderliga. Men de, som ville vara lata, kunde visserligen få vara det.

— Ja visst, utan tvivel, men detta är just vad en lärarinna brukar förhindra, och om jag hade varit i er mors ställe, så skulle jag på det ivrigaste ha tillrått henne att anställa en sådan. Jag säger alltid, att i uppfostran ingenting kan åstadkommas utan oavbruten och regelbunden undervisning, och ingen annan än en lärarinna kan meddela en sådan. Det är märkvärdigt, hur många familjer jag har varit i tillfälle att förse med lärarinnor. Det är alltid en glädje för mig att få en ung flicka väl placerad. Fyra brorsdöttrar till mrs Jenkinson ha genom mig fått de utmärktaste platser, och senast härom dagen rekommenderade jag till en plats en annan ung flicka, som jag av en ren händelse hört omtalas, och familjen är högst belåten med henne. Mrs Collins, talade jag om för er, att lady Metcalfe gjorde visit i går för att tacka mig? Hon tycker, att miss Pope är en riktig skatt. »Lady Catherine,»2l8

sade hon, »ni har skänkt mig en skatt». Äro några av era yngre systrar ute i sällskapslivet, miss Bennet?

— Ja, alla.

— Alla! Vad för slag, alla fem ute på en gång? Högst besynnerligt! Och ni är bara den andra i ordningen. De yngre äro således ute innan de äldre äro gifta! Era yngre systrar måtte vara mycket unga?

— Ja, min yngsta syster har inte fyllt sexton ännu. Kanske hon är väl ung för att vara med i sällskapslivet. Men jag tycker verkligen, att det skulle vara hårt, att yngre systrar inte skulle få sin del av nöjen och umgängesliv, därför att de äldre måhända inte ha råd eller böjelse att gifta sig tidigt. Den yngsta har lika stor rätt att få roa sig som den äldsta. Och att hindras därifrån av ett sådant skäl! Jag tror inte, att det är sannolikt, att det skulle befordra systerlig tillgivenhet eller grannlagenhet.

— För att vara så ung, genmälde hennes nåd, yttrar ni minsann er mening på ett mycket bestämt sätt. Om jag får fråga, hur gammal är ni?

— Då jag har tre fullvuxna yngre systrar, svarade Elisabet leende, kan ers nåd knappast vänta, att jag skall tala om det.

Lady Catherine syntes helt förvånad över att ej få ett bestämt svar, och Elisabet misstänkte, att hon var den första varelse, som vågat skämta med henne med bibehållen värdighet och ändock så näsvist.

— Jag är säker på att ni inte kan vara mer än tjugu år — därför behöver ni inte dölja er ålder.2 IQ

— Jag har inte ännu fyllt tjuguett.

När herrarna slutit sig till dem och man hade druckit te, framsattes spelborden. Lady Catherine, sir William, mr och mrs Collins satte sig ned för att spela lomber, och som miss de Bourgh ville spela kasino, hade de två flickorna den äran att jämte mrs Jenkinson bli hennes medspelare. Det gick synnerligen slött till vid deras bord. Knappast en stavelse yttrades, som icke hade avseende på spelet, utom när mrs Jenkinson uttryckte sina farhågor, att miss de Bourgh var för varm eller för kall eller att ljuset var för starkt eller för svagt för henne. Det gick åtskilligt livligare till vid det andra bordet. Lady Cather ne talade oavbrutet, påpekade de tre andras misstag och berättade historier om sig själv. Mr Collins instämde i allt, vad hennes nåd sade, tackade henne för varje mark, han vann, och bad om ursäkt, då han tyckte, att han vann för många. Sir William sade icke mycket. Han riktade sitt minne med anekdoter och högadliga namn.

När lady Catherine och hennes dotter hade spelat så länge, som de önskade, togos borden bort, en vagn erbjöds åt Mrs Collins, som tacksamt antog anbudet, och order därom utfärdades genast. Sällskapet samlades därpå kring brasan för att höra lady Catherine bestämma, vilket väder man skulle få den följande dagen. Dessa meddelanden avbrötos av vagnen, som körde fram, och efter många tacksägelser av mr Collins och många bugningar av sir William begåvo de sig i väg. Så snart de anträtt färden, uppmanades Elisabet av sin frände att säga220

sin mening om allt, vad hon hade sett på Rosings, och för Charlottes skull yttrade hon därom en fördelaktigare åsikt än den, hon i själva verket hyste. Men hennes lovord, fastän det kostade henne åtskillig förlägenhet, tillfredsställde för ingen del mr Collins, och han måste mycket snart själv börja sjunga den höga damens lov.

TRETTIONDE KAPITLET.

Sir William stannade endast en vecka i Hunsford, men hans besök var tillräckligt långt för att övertyga honom om att hans dotter hade ett utmärkt trevligt hem och att hon ägde en man och en granne, sådana som man sällan påträffar. Medan sir William var där, ägnade mr Collins sina förmiddagar åt att åka ut med honom i sin gigg och visa honom trakten, men när han hade begivit sig av, återtog hela familjen sina vanliga sysselsättningar, och Elisabet märkte med glädje, att förändringen icke medförde, att de fingo se mera till hennes frände, ty mesta tiden mellan frukost och middag tillbragte han nu antingen med arbete ute i trädgården eller med att läsa och skriva och titta ut genom fönstret i sitt arbetsrum, som låg utåt vägen. Det rum, i vilket damerna sutto, låg åt baksidan av huset. Elisabet hade i början undrat åtskilligt över att Charlotte icke föredrog matsalen till dagligt bruk; det var ett större rum, och utsikten därifrån var mera tilltalande, men snart fann hon, att hennes vän hade ett förträffligt221

skäl att göra, som hon gjorde, ty mr Collins skulle otvivelaktigt ha uppehållit sig mycket mindre i sitt eget rum, om de hade setat i ett, som var lika trevligt, och hon höll Charlotte räkning för denna anordning.

Från salongen kunde de icke urskilja något på vägen, och de hade mr Collins att tacka för upplysningar om vilka vagnar passerade, och särskilt huru många gånger miss de Bourgh åkte förbi i sin droska, vilket han aldrig underlät att underrätta dem om, fastän det inträffade nästan varje dag. Hon stannade icke sällan vid prästgården och språkade några ögonblick med Charlotte, men kunde nästan aldrig förmås att stiga ur vagnen.

Mycket få dagar förgingo, då mr Collins icke tog sig en promenad till Rosings, och icke många, då hans hustru icke fann det nödvändigt att också gå dit; först när Elisabet erinrade sig, att det kanske fanns andra familjen tillhöriga prästgäll, som kunde bortgivas, kunde hon förstå uppoffrandet av så mycken tid. Då och då hedrades de med ett besök av lady Catherine, och ingenting, som försiggick i rummet under dessa besök, undgick hennes uppmärksamhet. Hon granskade deras sysselsättningar, såg på deras arbeten och rådde dem att utföra dem på annat sätt; hon gjorde anmärkningar mot möblernas placering eller upptäckte, att husjungfrun var försumlig, och

om hon värdigades intaga några förfriskningar, tycktes hon göra det endast för att komma underfund med att mrs Collins' stekar voro för stora för hennes hushåll.222

Elisabet märkte snart, att, ehuru denna förnäma dam icke tillhörde grevskapets fredsdomarekollegium, var hon en högst verksam fredsdomare inom sin egen församling, vars angelägenheter i minsta detalj förelades henne av mr Collins, och när helst några av torparna visade sig vara grälsjuka, missbelåtna eller allt för fattiga, skyndade hon till byn för att bilägga deras tvistigheter, nedtysta deras klagomål och banna dem, tills de åter blevo lugna och nöjda med sin lott.

Middagsbjudningen på Rosings upprepades omkring två gånger i veckan, och frånräknat förlusten av sir William och förekomsten av endast ett spelbord under aftonen var varje sådan bjudning ett motstycke till den första. För resten hade familjen Collins mycket litet umgänge, då deras grannar i allmänhet levde på större fot än vad deras tillgångar tilläto. Detta var emellertid icke någon missräkning för Elisabet, och över huvud taget tillbragte hon sin tid ganska angenämt. Hennes älsklingspromenad, som hon ofta företog, medan de andra voro på besök hos lady Catherine, var längs den gröna gång, som kantade den åt prästgården vettande delen av parken; det var en behaglig, skyddad gångstig, som ingen utom hon själv tycktes sätta värde på och där hon kände sig vara utom räckhåll för lady Catherines nyfikenhet.

På detta lugna sätt förgingo snart de första fjorton dagarna av hennes besök. Påsken närmade sig, och den vecka, som föregick den, skulle tillföra familjen på Rosings en tillökning, som i en så liten krets måste vara betydelsefull. Elisabet hade snart efter223

sin ankomst hört, att mr Darcy väntades dit om ett par veckor, och ehuru det icke var många av hennes bekanta, som hon icke hellre skulle ha träffat, skulle hans ankomst dock skänka en viss omväxling åt bjudningarna på Rosings, och det kunde bli roligt för henne att se, hur hopplösa miss Bingleys planer på honom voro, då hon iakttog hans förhållande till sin kusin, åt vilken han tydligen var bestämd av lady Catherine; hon talade nämligen om hans ankomst med den största tillfredsställelse, uttryckte sig i högst berömmande ordalag om honom och tycktes nästan vara ond över att Elisabet och miss Lucas redan flerfaldiga gånger sammanträffat med honom.

Hans ankomst blev snart känd i prästgården, ty mr Collins promenerade hela förmiddagen och höll utkik över grindstugan utåt Hunsfordvägen för att först få kännedom därom; då vagnen svängde in åt parken, hälsade han vördnadsfullt och ilade sedan hem med den stora nyheten. Följande morgon skyndade han till Rosings för att göra sin uppvaktning. Det var två brorssöner till lady Catherine, som mottog den, ty mr Darcy hade tagit med sig en överste Fitzwilliam, yngre son till hans farbror Lörd —, och till hela sällskapets stora förvåning följde de båda herrarna mr Collins, då han återvände hem. Charlotte fick se dem från sin mans rum, då de gingo över vägen, sprang genast in i det rum, där flickorna sutto, och omtalade för dem, vilken ära de hade att vänta, tilläggande:

— Jag har dig, Eliza, att tacka för denna artig-224

het. Mr Darcy skulle eljest aldrig ha kommit så snart och uppvaktat mig.

Elisabet hade knappast tid att frånsäga sig all rätt till denna komplimang, då deras ankomst tillkännagavs av ringklockan, och kort därpå inträdde de tre herrarna i rummet. Överste Fitzwilliam, som kom först, var omkring trettio år, såg icke bra ut, men var till sin person och sitt uppträdande den fulländade gentlemannen. Mr Darcy såg just så ut, som han brukade i Hertfordshire, hälsade artigt, men på sitt vanliga reserverade sätt på mrs Collins, och vilka hans känslor än kunde vara gentemot hennes väninna, mötte han henne med fullständigt bibehållet lugn. Elisabet neg! bara för honom utan att säga ett ord.

Överste Fitzwilliam började genast samtala med ledigheten och otvungenheten hos en belevad man och förde en mycket angenäm konversation, men hans kusin, som först riktade några få ord om huset och trädgården till mrs Collins, satt sedan en stund tyst utan att tilltala någon. Men slutligen vaknade hans hövlighet till liv så till vida, att han frågade Elisabet, hur det stod till med hennes familj. Hon svarade honom på sitt vanliga sätt och tillade efter ett ögonblicks paus:

— Min äldsta syster har nu i tre månader varit i London. Har ni aldrig råkat henne där?

Hon visste mycket väl, att han aldrig hade gjort det, men hon ville se, hurnvida han skulle förråda någon vetskap om vad som försiggått mellan familjen Bingley och Jane, och hon tyckte, att han såg litet225

generad ut, då han svarade, att han aldrig haft den förmånen att träffa miss Bennet. Ämnet fortsattes icke vidare, och snart därefter avlägsnade sig de båda herrarna.

TRETTIOFÖRSTA KAPITLET.

Överste Fitzwilliams fina sätt beundrades mycket i prästgården, och alla damerna förstodo, att han i hög grad måste öka nöjet av deras besök på Rosings. Det dröjde likväl några dagar, innan de mottogo en inbjudning dit, ty, medan det var främmande där, hade man icke något behov av dem; först på påskdagen, omkring en vecka efter herrarnas ankomst hedrades de med en sådan uppmärksamhet, och då inbjödos de endast vid utgången från kyrkan att komma på aftonen. Under den sista veckan hade de sett mycket litet till lady Catherine och hennes dotter. Överste Fitzwilliam hade gjort mer än ett besök i prästgården under denna tid, men mr Darcy hade de endast träffat i kyrkan.

Inbjudningen antogs naturligtvis, och vid lämplig tid slöto de sig till sällskapet i lady Catherines salong. Hon mottog dem artigt, men det var tydligt, att deras sällskap för ingen del var så välkommet, som när hon icke kunde få något annat; hon var i själva verket nästan helt upptagen av sina brorssöner och talade med dem, i synnerhet med Darcy, mycket mera än med någon annan i rummet.

Överste Fitzwilliam tycktes verkligen vara glad att 15. — Austen. I.226

få träffa dem; varje omväxling var välkommen för honom på Rosings, och mrs Collins' vackra väninna hade dessutom slagit mycket an på honom. Han satte sig nu bredvid henne och talade på ett så angenämt sätt om Kent och Hertfordshire, om resor och vistelse i hemmet, om nya böcker och musik, att Elisabet aldrig förr haft hälften så trevligt i detta rum, och de samtalade med sådan livlighet, att det tilldrog sig lady Catherines så väl som mr Darcys uppmärksamhet. Hans ögon vändes snart upprepade gånger mot dem med en blick av nyfikenhet, och att hennes nåd efter en stund delade denna känsla erkändes mera öppet, ty hon tvekade icke att utropa:

— Vad säger ni, Fitzwilliam? Vad talar ni om? Vad berättar ni för miss Bennet? Låt mig höra, vad det är.

— Vi tala om musik, svarade han, då han icke längre kunde undvika att svara.

— Om musik! Var då snäll och tala högt. Det är det ämne, som intresserar mig mest. Jag måste deltaga i samtalet, om ni talar om musik. Jag tror, att det finns få människor i England, som ha mera verkligt nöje av musik än jag eller bättre musikalisk smak av naturen. Om jag fått undervisning däri, skulle jag ha blivit en riktig virtuos. Och det skulle Änne också ha blivit, om hennes hälsa hade tillåtit henne att utbilda sig. Jag är alldeles viss på att hon skulle ha spelat ypperligt. Hur går det för Georgiana, Darcy?

Mr Darcy talade med hängiven beundran om sin systers framsteg.227

— Det gläder mig mycket att höra sådana lovord om henne, sade lady Catherine, var snäll och hälsa henne från mig, att hon inte kan hoppas att bli utmärkt skicklig, om hon inte övar sig mycket.

— Jag försäkrar er, svarade han, att hon inte behöver ett sådant råd. Hon övar sig mycket flitigt.

— Så mycket bättre. Man kan inte öva sig för mycket, och när jag nästa gång skriver till henne, skall jag uppmana henne att för ingen del försumma det. Jag säger ofta till unga flickor, att intet mästerskap i musiken kan vinnas utan flitig övning. Jag har flera gånger sagt miss Bennet, att hon aldrig kommer att spela riktigt bra, om inte hon övar sig mera, och då mrs Collins inte har något instrument, är hon, som jag ofta sagt henne, välkommen till Rosings varje dag för att spela på pianot i mrs Jenkinsons rum. Hon skulle inte störa någon, förstår ni, i den delen av huset.

Mr Darcy såg litet skamsen ut över sin fasters taktlöshet och svarade ingenting.

När man druckit kaffe, påminde överste Fitzwilliam Elisabet om hennes löfte att spela för honom, och hon satte

sig genast ned vid instrumentet. Han drog fram en stol helt nära henne. Lady Catherine hörde på ett halvt stycke och började sedan tala, som förut, med sin andra brorson, tills denne gick ifrån henne, styrde med sin vanliga betänksamhet kosan mot pianot och ställde sig så, att han bekvämt kunde se den fagra pianistens ansikte. Elisabet såg, vad han gjorde, och vid första lämpliga uppehåll vände hon sig till honom med ett skälmskt leende och sade:228

— Ni ämnar skrämma mig, mr Darcy, genom att komma på detta högtidliga sätt och höra på mig. Men jag blir inte orolig, fastän er syster spelar så bra. Det finns hos mig en viss motspänstighet, som gör, att jag aldrig blir rädd, då andra vilja skrämma mig. Mitt mod växer alltid vid varje försök att injaga fruktan hos mig.

— Jag vill inte säga, att ni har misstagit er, svarade han, därför att ni verkligen inte kunde tro, att jag hade någon avsikt att oroa er, och jag har haft den förmånen att känna er länge nog för att veta, att ni finner stort nöje i att då och då uttala åsikter, som i själva verket inte äro era egna.

Elisabet skrattade hjärtligt åt denna skildring av henne och sade till överste Fitzwilliam: — Er kusin kommer att ge er en mycket vacker föreställning om mig och lära er att inte tro ett ord av vad jag säger: Det är en synnerligen stor otur för mig att träffa en person, som så väl förstår att framställa min verkliga karaktär i en del av världen, där jag hade hoppats visa mig i en någorlunda fördelaktig dager. Det är verkligen mycket oädelt av er, mr Darcy, att omtala allt det för mig oförmånliga, som ni fick veta i Hertfordshire, och — tillåt mig säga det — det är mycket oartigt också, ty det uppfordrar mig att betala med samma mynt, och sådana saker kunna bli kända, som på ett mycket obehagligt sätt beröra era släktingar.

— Jag är inte rädd för er, sade han leende.

— Var snäll och låt mig höra, vad ni har att anklaga honom för, utropade överste Fitzwilliam. Jag229

skulle gärna vilja veta, hur han uppför sig bland främlingar.

— Ni skall få höra det då — men bered er på något förfärligt. Första gången jag träffade honom i Hertfordshire, ska ni veta, var på en bal, och vad tror ni han gjorde på den balen? Han dansade bara fyra danser. Det gör mig ont att göra er ledsen, men så var det. Han dansade bara fyra danser, fastän det inte var gott om herrar, och som jag säkert vet, fick mer än en dam sitta av brist på kavaljerer. Mr Darcy, ni kan inte förneka detta faktum.

— Jag hade vid det tillfället inte den äran att känna någon dam i sällskapet utom dem, som hörde till familjen på Netherfield.

— Det är sant, och ingen kan någonsin bli presenterad i en balsal. Nå, överste Fitzwilliam, vad skall jag nu spela? Mina fingrar vänta på era order.

— Kanske, sade Darcy, skulle jag ha fått en bättre uppfattning av sällskapet, om jag låtit presentera mig, men jag är föga lämplig att göra bekantskap med främlingar.

— Ska vi fråga er kusin om orsaken härtill, sade Elisabet, fortfarande vändande sig till överste Fitzwilliam. Ska vi fråga honom, varför en förståndig och väluppfostrad man, som har levat med i stora världen, är föga lämplig att göra bekantskap med främlingar?

— Jag kan besvara er fråga, sade Fitzwilliam, utan att vända mig till honom. Det är därför att han inte vill göra sig besvär.230

— Jag har verkligen inte den talang, som vissa personer ha, sade Darcy, att föra ett otvunget samtal med sådana, som jag aldrig sett förut. Jag kan inte sätta mig in i deras sätt att konversera eller synas intresserad av deras angelägenheter, vilket jag ofta ser är fallet med andra.

— Mina fingrar, sade Elisabet, röra sig inte över detta instrument på samma mästerliga sätt som så många andra kvinnors. Mina fingrar ha inte samma kraft eller snabbhet och få inte fram samma uttryck. Men jag har alltid trott, att detta är mitt eget fel, därför att jag inte velat göra mig besvär att öva mig. Det är inte så, att jag inte tror, att mina fingrar lika väl som någon annan kvinnas äro i stånd till ett utmärkt spel.

Darcy log och sade: — Ni har fullkomligt rätt. Ni har använt er tid mycket bättre. Ingen som har den förmånen att höra er, kan tycka att något fattas i ert spel. Ingen av oss uppträder ju för främlingar.

Här avbrötos de av lady Catherine, som ropade till dem för att få veta, vad de talade om. Elisabet började genast spela igen. Lady Catherine närmade sig, och sedan hon hört på några minuter, sade hon till Darcy:

— Miss Bennet skulle inte alls spela illa, om hon övade sig mera och hade den förmånen att ta lektioner för en Londonlärare. Hon har ett mycket gott anslag, ehuru hennes smak inte går upp mot Annes. Änne skulle ha blivit en förtjusande artist, om hennes hälsa hade tillåtit henne att arbeta.231

Elisabet såg på Darcy för att iakttaga, hur pass hjärtligt han instämde i de lovord, som slösades på hans kusin, men varken vid detta tillfälle eller vid något annat kunde hon hos honom upptäcka något tecken till kärlek, och i hela hans förhållande till miss de Bourgh såg hon den trösten för miss Bingley, att han lika gärna kunde ha gift sig med henne, om hon hade varit hans släkting.

Lady Catherine fortsatte med sina anmärkningar på Elisabets spel, inblandade däri många anvisningar med avseende på utförande och smak. Elisabet mottog dem alla tålmodigt och hövligt, och på herrarnas begäran satt hon kvar vid instrumentet, tills hennes nåds vagn var i ordning att föra dem alla hem.

TRETTIOANDRA KAPITLET.

Elisabet satt för sig själv morgonen därpå och skrev till Jane, under det mrs Collins och Maria hade gått till byn för några uträttningar. Plötsligen for hon upp vid en ringning på dörrklockan, ett säkert tecken, att det var någon främmande. Som hon icke hade hört någon vagn komma, fann hon det icke osannolikt, att det var lady Catherine, och i sin ängslan härför höll hon just på att lägga undan sitt brev för att undvika alla närgångna frågor, då dörren öppnades och till hennes stora förvåning mr Darcy ensam inträdde i rummet.

Han tycktes också bli förvånad över att finna henne ensam och bad om ursäkt för sitt olägliga besök, i232

det han lät henne förstå, att han trott, att alla damerna voro hemma.

Därpå slogo de sig ned, och sedan hon gjort några frågor om Rosings, tycktes det vara fara värt, att fullständig tystnad skulle inträda. Det var därför absolut nödvändigt att tänka på något samtalsämne, och i denna ledsamma belägenhet erinrade hon sig när hon sista gången träffat honom i Hertfordshire, och då hon var nyfiken att få veta vad han skulle säga med anledning av hans och de andras hastiga avresa, sade hon:

— Så plötsligt ni alla lämnade Netherfield i november förra året, mr Darcy! Det måste ha varit en högst angenäm överraskning för mr Bingley att se er alla komma så snart efter honom, ty, om jag minns rätt, reste han bara en dag förut. Jag hoppas, att han och hans systrar voro friska, när ni lämnade London?

— Tack så mycket, de voro vid bästa hälsa.

Hon fann, att hon icke skulle få något annat svar,

och efter en kort stunds tystnad tillade hon:

— Jag tror mig veta, att mr Bingley inte vidare är betänkt på att någonsin återvända till Netherfield?

— Jag har aldrig hört honom säga det, men det är troligt, att han hädanefter kommer att tillbringa mycket litet av sin tid där. Han har många vänner, och han befinner sig i det skede av livet, då vänskapsförbindelser ständigt ökas i antal.

— Om han ämnar uppehålla sig så litet på Netherfield, vore det bättre för grannskapet, att han233

helt och hållet lämnade platsen, ty då kunde vi möjligen få en familj, som på allvar bosatte sig där. Men kanske mr Bingley hyrde stället inte så mycket med tanke på grannarna som för sin egen bekvämlighet, och vi måste vänta, att han skall behålla eller lämna det efter samma grundsats.

— Det skulle inte förvåna mig, sade Darcy, om han lämnade det, så snart ett tillfälle erbjuder sig för honom att köpa ett lämpligt ställe.

Elisabet svarade icke. Hon var rädd för att tala längre om hans vän, och då hon icke hade något mera att säga, var hon nu besluten att lämna besväret att finna ett samtalsämne åt honom.

Han förstod hennes mening och tog snart till orda. — Det här, sade han, tycks vara ett mycket trevligt hus. Jag tror, att lady Catherine gjorde mycket för dess iståndsättande, då mr Collins först kom till Hunsford.

— Jag tror, att hon gjorde det, och jag är säker på, att hon inte kunde ha slösat sin godhet på ett tacksammare föremål.

— Mr Collins tycks ha varit mycket lycklig i valet av sin hustru.

— Ja, hans vänner kunna verkligen vara glada över att han påträffat en av de mycket få förståndiga kvinnor, som skulle ha velat antaga hans anbud eller gjort honom lycklig, om de gjort det. Min vän har ett särdeles gott förstånd, fastän jag inte är övertygad om att jag anser hennes giftermål med mr Collins för det förståndigaste, hon någonsin gjort. Hon tycks dock vara fullkomligt lycklig, och234

från klokhetens synpunkt är det verkligen ett mycket gott parti för henne.

— Det måtte vara mycket angenämt för henne att vara bosatt på ett så kort avstånd från sin egen familj.

— Kallar ni det ett kort avstånd? Det är ju nästan femtio mil.

— Vad är väl en resa på femtio mil på en god väg? Det tar ju föga mer än en halv dag. Jag kallar det verkligen ett kort avstånd.

— Jag skulle aldrig ha ansett avståndet som en av partiets fördelar, utropade Elisabet. Jag skulle aldrig ha sagt, att mrs Collins är bosatt nära sin familj.

— Det är ett bevis på hur fäst ni är vid Hert-fordshire. Jag förmodar, att allt utom den närmaste trakten kring Longbourn skulle synas er vara långt borta.

Då han talade, drogos hans läppar till ett leende, som Elisabet trodde sig förstå; han måste antaga, att hon tänkte på Jane oeh Netherfield, och hon rodnade, då hon svarade:

— Jag vill inte säga, att inte en kvinna kan vara bosatt för nära sin familj. Långt borta och nära måste vara relativa begrepp och bero på många skiftande omständigheter. Då det finns tillräckligt stor förmögenhet för att göra resekostnaderna till en sak av ringa vikt, är avståndet utan betydelse. Men detta är icke fallet kär. Mr och mrs Collins ha ganska goda inkomster, men inte så stora, att de tillåta dem ofta upprepade resor, och jag är235

övertygad om att min vän inte skulle tycka, att hon bodde nära sin familj, om inte avståndet vore mindre än hälften av det nuvarande.

Mr Darcy drog sin stol litet närmare henne och sade: — Ni kan inte ha rätt till så stark hemkärlek. Ni kan väl inte alltid ha uppehållit er på Longbourn.

Elisabet såg förvånad ut. Mr Darcys ansiktsuttryck förändrades något; han drog tillbaka sin stol, tog en tidning från bordet och, sedan han tittat igenom den, sade han med något mindre värme i rösten:

— Är ni förtjust i Kent?

Ett kort samtal om denna provins följde, på båda sidor lugnt och fåordigt; snart avbröts det av Charlotte och hennes syster, vilka just återkommo från sin promenad. »Tête-à-têten» överraskade dem; mr Darcy omtalade det misstag, som föranlett hans olägliga besök, och sedan han suttit några minuter till utan att säga mycket till någon, avlägsnade han sig.

— Vad kan meningen vara med det här? sade Charlotte, så snart han gått. Min kära Eliza, han måste vara kär i dig, annars skulle han aldrig ha besökt oss så utan alla ceremonier.

Men när Elisabet talade om hans tystnad, fann till och med Charlotte, trots sina önskningar, det föga sannolikt, att detta var fallet, och efter åtskilliga gissningar kunde de slutligen endast antaga, att hans besök hade sin orsak i

svårigheten att finna något att göra, vilket årstiden gjorde så mycket236

troligare. All slags sport utomhus var slut. Inomhus hade man lady Catherine, böcker och en biljard, men herrar kunna inte alltid stanna inne, och i prästgårdens närbelägenhet eller den angenäma promenaden dit eller den trevliga samvaron med dess invånare funno de båda kusinerna från denna tid en frestelse, som gjorde, att de vandrade dit nästan varje dag. De kommo vid olika tider på förmiddagen, ibland var och en för sig, ibland tillsammans, stundom åtföljda av sin faster. Det var tydligt för dem alla, att överste Fitzwilliam kom emedan han fann nöje i deras sällskap, en förvissning, som naturligtvis gjorde honom så mycket mer välkommen, och Elisabet påmindes av den tillfredsställelse, hon fann i hans sällskap, liksom av hans ögonskenliga beundran för henne, om sin forna gunstling George Wickham. Ehuru hon vid jämförelse dem emellan såg, att det var mindre fängslande behag i överste Fitzwilliams sätt, trodde hon sig finna, att han var rikare på kunskaper.

Men varför mr Darcy kom så ofta till prästgården, det var svårare att förstå. Det kunde icke vara för sällskapets skull, då han ofta satt där hela tio minuter utan att öppna munnen, och när han talade, tycktes det snarare bero på tvång än på fritt val — ett offer för vad konvenansen fordrade snarare än ett nöje för honom själv. Mrs Collins visste icke vad hon skulle tänka om honom. Att överste Fitzwilliam ibland skrattade åt hans slöhet visade, att han i allmänhet var helt annorlunda, vilket hennes egen kännedom om honom icke kunde ha låtit237

henne förstå, och som hon gärna ville tro, att denna förändring berodde på kärlek och att föremålet för denna kärlek var hennes vän Eliza, började hon göra allvarliga forskningar i saken. Hon iakttog honom varje gång de voro på Rosings och varje gång han kom till Hunsford, men utan mycken framgång. Han såg visserligen ganska mycket på hennes vän, men uttrycket i hans blick var omtvistligt. Det var en allvarlig, stadig blick, men hon tvivlade ofta, om det låg mycket av beundran däri, och ibland tycktes den endast uttrycka tankspriddhet.

Ett par gånger hade hon för Elisabet framhållit möjligheten av att han var svag för henne, men Elisabet skrattade alltid åt denna tanke, och mrs Collins tyckte icke, att det var rätt att gå vidare in på saken, rädd som hon var att väcka förväntningar, som kanske endast skulle sluta med missräkning, ty hon fann det otvivelaktigt, att all likgiltighet hos hennes vän skulle försvinna, om hon kunde antaga, att han var allvarligt förälskad i henne.

Under det att hon uppgjorde sina vänskapliga planer för Elisabet, tänkte hon ibland på möjligheten av hennes giftermål med överste Fitzwilliam. Han var utan jämförelse den behagligaste av de två; han beundrade henne ögonskenligen, och han hade en mycket god ställning i livet, men som motvikt mot dessa fördelar hade mr Darcy mäktiga beskyddare inom kyrkan, vilket hans kusin alldeles saknade.238

TRETTIOTREDJE KAPITLET.

Mer än en gång hände det, att Elisabet under sina strövtåg i parken helt oväntat mötte mr Darcy. Det föreföll henne som en gemen otur, att han just skulle styra sina steg dit, där ingen annan brukade vandra, och för att hindra, att det hände en gång till, var hon första gången angelägen att underrätta honom, att detta var en av hennes älsklingspromenader. Hur det kunde inträffa en andra gång var därför högst besynnerligt! Och dock var det så, och det hände till och med en tredje gång. Det såg ut som uppsåtlig elakhet eller någon frivillig penitens å hans sida, ty vid dessa tillfällen var det inte bara några tvungna frågor och en förlägen tystnad och så farväl, utan han fann det verkligen nödvändigt att vända om och gå med henne. Han sade aldrig mycket, ej heller gjorde han sig det besväret att tala eller höra på mycket, men det slog henne under loppet av deras tredje möte, att han gjorde några egendomliga, osammanhängande frågor om den trevnad, hon kände på Hunsford, hennes kärlek till ensliga promenader och hennes åsikt om mr och mrs Collins lycka, och att då de talade om Rosings och att hon icke riktigt förstod sig på detta hem, han tycktes vänta, att hon, vid ett kommande besök i Kent skulle vistas någon tid där också. Hans ord tycktes giva detta vid handen. Kunde han tänka på överste Fitzwilliam? Hon antog, att239

om han menade något, så måste det vara en anspelning på vad som kunde komma från det hållet Det gjorde henne litet ledsen, och hon var glad, då hon befann sig vid grinden i staketet mitt emot prästgården.

Hon var en dag under sin promenad sysselsatt med att åter genomläsa Janes sista brev, och hon dröjde vid ett ställe, som visade, att Jane icke hade varit vid gott mod, då hon skrev det; i stället för att återigen överraskas av

mr Darcy, såg hon, då hon tittade upp, att överste Fitzwilliam kom emot henne. Hon gömde ögonblickligen brevet och, framtvingande ett leende, sade hon:

— Jag visste inte förut, att ni någonsin promenerade åt det här hållet.

— Jag har gått runt parken, svarade han, som jag vanligtvis gör varje år, och jag ämnar sluta min promenad med ett besök i prästgården. Tänker ni gå mycket längre?

— Nej, jag skulle ha vänt om ett ögonblick.

Och följaktligen vände hon, och de gingo tillsammans åt prästgården till.

— Ämnar ni verkligen lämna Kent om lördag? frågade hon.

— Ja, om inte Darcy uppskjuter avresan igen. Men jag står till hans förfogande. Han får ordna saken just som han tycker.

— Och om han inte finner nöje i anordningen, så skänker dock makten att få sin vilja fram honom ett stort nöje. Jag känner inte någon, som tycks240

mera njuta av sin makt att kunna göra vad honom lyster, än mr Darcy.

— Han tycker mycket om att få sin vilja fram, svarade överste Fitzwilliam. Men det göra vi alla. Saken är bara den, att han har större möjligheter därtill än många andra, emedan han är rik och många andra äro fattiga, Jag talar med känsla och övertygelse om saken. En yngre son måste, som ni vet, vänja sig vid självförsakelse och beroende.

— I mitt tycke kan en yngre son till en greve mycket litet känna till dessa saker. Allvarsamt talat, vad vet ni om självförsakelse och beroende? När har ni av brist på pengar hindrats från att resa vart ni vill, eller skaffa er vad helst ni önskar?

— Det där är allvarsamma frågor — kanske jag inte kan säga, att jag erfarit många svårigheter av detta slag. Men i viktigare saker kan jag nog lida av penningebrist. Yngre söner kunna inte gifta sig med vem de vilja.

— Så framt de inte vilja ha förmögna flickor, vilket jag förmodar mycket ofta är fallet.

— Vi äro alltför beroende av våra vanor, och det är inte många i min levnadsställning, som ha råd att gifta sig utan att ägna någon tanke åt pengar.

Jag undrar, tänkte Elisabet, om det där är menat åt mig. Hon rodnade vid denna tanke, men återvann snart fattningen och sade helt frankt: — Nå, vad är det vanliga priset på en greves yngre son? Så framt inte den äldre brodern är mycket sjuklig,241

förmodar jag, att ni inte skulle begära mer än femtitusen pund.

Han svarade henne i samma ton, och man lämnade ämnet. För att avbryta en tystnad som kanske kunde komma honom att tro att hon var illa berörd av vad som passerat, sade hon efter en liten stund:

— Jag tror, att er kusin tagit er med sig huvudsakligen för att ha någon som står till hans förfogande. Det förvånar mig, att han inte gifter sig, så att han får någon, som han ständigt kan råda över. Men kanske hans syster för närvarande kan fylla en sådan plats lika bra, och att, då hon står helt och hållet under hans uppsikt, han kan göra med henne som han behagar.

— Nej, sade överste Fitzwilliam, det är en förmån, som han måste dela med mig. Jag är jämte honom förmyndare för miss Darcy.

— Verkligen? Och, om jag får fråga, vad slags förmyndare är ni? Gör ert uppdrag er mycket besvär? Unga damer av hennes ålder äro ibland en smula svårhanterliga, och om hon har det riktiga Darcylynnet, så har hon nog sitt huvud för sig.

Under det hon talade märkte hon, att han såg allvarligt på henne, och det sätt, varpå han strax därefter frågade

henne, varför hon antog, att miss Darcy antagligen förorsakade dem åtskillig oro, övertygade henne om att hon på visst sätt hade kommit ganska nära sanningen. Hon svarade genast:

— Ni behöver inte vara rädd. Jag har aldrig hört något ont om henne, och jag tror visst, att hon 16. — Austen. I.242

är en av de mest lätthanterliga varelser i världen. Hon är en stor favorit hos några damer, som jag känner, mrs Hurst och miss Bingley. Jag tror jag hört er säga, att ni känner dem.

— Ja, jag känner dem något litet. Deras bror är en angenäm, mycket belevad man — han är en nära vän till mr Darcy.

— Ja visst, sade Elisabet kallt, mr Darcy är ofantligt snäll mot mr Bingley och är ett utmärkt stöd för honom.

— Stöd för honom! Ja, det tror jag verkligen. Darcy är i de förhållanden, vari han mest behöver ett stöd. Av någonting, som han berättat mig under vår resa hit, tror jag mig förstå, att Bingley har honom att tacka för mycket. Men jag borde be honom om ursäkt, ty jag har ingen rätt att antaga, att Bingley var den person, han menade. Det var bara en gissning.

— Vad menar ni?

— Det är en sak, som Darcy naturligtvis inte önskade skulle bli allmänt känd, ty om den komme fram till den ifrågavarande damens familj, skulle det medföra obehagliga följder.

— Ni kan lita på att jag inte talar om det.

— Och kom ihåg, att jag inte har starka skäl att antaga, att det är fråga om Bingley. Vad Darcy nämnde för mig var helt enkelt följande: han var mycket glad över att nyligen ha räddat en vän från ett opassande, högst oklokt giftermål, men han omtalade detta utan att nämna några namn eller några andra omständigheter, och jag bara miss-243

tänkte, att det var Bingley, därför att jag tror, att han är en sådan ung man, som kan ställa så där dumt till för sig, och därför att jag visste, att de varit tillsammans hela förra sommaren.

— Sade mr Darcy, vilka skäl han haft att på detta sätt träda emellan?

— Jag förstod, att han hade mycket grava anmärkningar att göra mot den unga damen.

— Och vilka konstgrepp använde han för att skilja dem åt?

— Han sade icke något till mig om sina konstgrepp, sade Fitzwilliam leende. Han bara talade om för mig, vad jag nu har talat om för er.

Elisabet svarade ingenting och gick vidare med hjärtat svällande av harm. Sedan Fitzwilliam uppmärksamt betraktat henne en stund, frågade han, varför hon var så tankfull.

— Jag tänker på vad ni berättat mig, sade hon. Jag kan inte gilla er kusins beteende. Vilken rätt hade han att uppträda som domare?

— Ni är böjd för att kalla hans inblandning i saken närgången?

— Jag inser inte, vilken rättighet mr Darcy hade att avgöra över lämpligheten av sin väns böjelse, eller varför hans utslag ensamt skall bestämma, på vilket sätt hans vän skulle bli lycklig. Men, fortsatte hon lugnare, som vi inte känna till någon av detaljerna, är det inte snällt att döma honom hårt. Det är inte antagligt, att det var mycket sympati med i spelet.

— Det är icke något osannolikt antagande sade244

Fitzwilliam, men det förminskar på ett betänkligt sätt den heder, min kusin har av sin triumf.

Detta sades i en skämtsam ton, men Elisabet tyckte, att det gav en så riktig bild av mr Darcy, att hon icke tilltrodde sig att kunna svara därpå; hon bytte därför plötsligt om samtalsämne och talade om likgiltiga saker, tills

de nådde prästgården. Så snart deras gäst lämnat dem, gick hon in i sitt eget rum, där hon ostörd kunde tänka på allt som hon hört. Det var icke antagligt, att Fitzwilliam hade syftat på några andra personer än dem, som stodo henne nära. Det kunde icke i världen finnas två män, över vilka mr Darcy hade ett så gränslöst stort inflytande. Hon hade aldrig betvivlat, att han haft sin hand med i spelet, då det gällde att skilja mr Bingley och Jane åt, men hon hade alltid trott, att miss Bingley spelat främsta rollen därvid. Men om icke mr Bingleys egen fåfänga vilselett honom, så var det alltså mr Darcys stolthet och nyckfullhet, som voro orsaken till allt vad Jane lidit och fortfarande led. Han hade för någon tid krossat varje förhoppning om lycka för det mest hängivna, ädla hjärta i världen, och ingen kunde säga, hur långvarigt det lidande skulle bli, som han tillfogat detta hjärta.

— Man hade några mycket grava anmärkningar mot den unga damen, så föllo överste Fitzwilliams ord, och dessa anmärkningar voro troligtvis, att hon hade en morbror, som var praktiserande jurist på landet, o ch en annan, som var affärsman i London.

— Ja,ne själv, utbrast hon, kunde man ju omöj-245

ligen ha något emot, så älsklig och god som hon är! Hon har ju ett utmärkt gott förstånd, fin bildning och ett intagande sätt. Inte heller kunde någon anmärkning göras mot min far, som med sina små egenheter har själsgåvor, som inte ens mr Darcy behöver förakta, och som åtnjuter en aktning, som denne troligen aldrig kommer att få på sin lott. När hon tänkte på sin mor, vacklade verkligen hennes tillförsikt något, men hon ville icke medgiva, att några anmärkningar på det hållet hade någon väsentlig betydelse för mr Darcy, vars stolthet — därom var hon övertygad — skulle känna sig mera sårad av bristen på anseende hos sin väns blivande släktingar än av deras brist på fint vett. Till slut fick hon alldeles klart för sig, att han dels behärskats av sin omätliga stolthet, dels av sin önskan att lägga beslag på mr Bingley för sin systers räkning.

Den oro och de tårar, som denna sak förorsakade, gjorde, att Elisabet fick huvudvärk, och denna förvärrades så mot kvällen, att den, i förening med hennes obenägenhet att träffa mr Darcy, bestämde henne för att icke följa med sina släktingar till Rosings, dit de voro inbjudna att dricka te. Mrs Collins, som såg, att hon verkligen var illamående, yrkade icke på att hon skulle gå dit och sökte så mycket som möjligt hindra sin man från att påyrka det, men mr Collins kunde icke dölja sin farhåga, att lady Catherine skulle taga mycket illa upp, att hon stannade hemma.

Pusjkin: Eugen Onegin. Översättning och inledning av Alfred Jensen.

Kipling: På sju hav. Översättning och inledning av Dan Andersson.

Cicero: Talaren, författaren, politikern. En skildring av hans person och verk av Axel Dahlman.

Rousseau: Om samhällsfördraget eller statsrättens grundsatser.

Översatt och med inledning av Richard Hejll.

Oostojevski: Ur en drömmares memoarer. Övexsättning av Ellen Rydelius.JANE AUSTEN

STOLTHET

OCH

FÖRDOM

ROMAN

II

BONNIERS KLASSIKER BIBLIOTEKBONNIERS KLASSIKER BIBLIOTEKJANE AUSTEN

STO LT HET OCH FÖRDOM

ROMAN ÖVERSATT AV C. A. RINGENSON

II

STOCKHOLM. ALBERT BONNIERS FÖRLAGSTOCKHOLM. ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1920TRETTIOFJÄRDE KAPITLET.

När de hade gått, företog sig Elisabet, som om hon ämnade skärpa sin förbittring mot mr Darcy så mycket som möjligt, att genomläsa alla de brev, som Jane skrivit till henne, sedan hon kom till Kent. Hon beklagade sig icke egentligen däri, ej heller påminde hon om händelser under flydda dagar eller gav någon antydan om nuvarande lidanden. Men i dem alla och nästan på varje rad spårade man en brist på den glättighet, som förr alltid kännetecknade hennes stil, och som, i det den gav uttryck åt harmonien i en själ, som var i jämvikt och vänligt stämd mot alla människor, nästan aldrig hade undanskymts av dysterhetens moln Elisabet lade nu märke till varje mening, som vittnade om oro i sinnet, och detta med en uppmärksamhet, som hon knappast ägnat däråt vid första genomläsningen. Mr Darcys skamliga skryt över den oförrätt, han kunnat tillfoga hennes syster, gav henne en djupare inblick i hennes lidanden. Hon fann någon tröst i att tänka, att hans besök på Rosings skulle sluta om två dagar och en ännu större i den tanken, att hon om mindre än fjorton dagar skulle vara vid Janes sida igen och kunna bidraga till att uppmuntra henne genom allt, vad systerlig tillgivenhet förmådde göra. 1. — Austen. II.2

Hon kunde icke tänka på Darcys avresa från Kent utan att på samma gång erinra sig, att hans kusin skulle följa med honom, men överste Fitzwilliam hade tydligt visat, att han ej hade några avsikter alls, och hur angenäm han än var, ämnade hon icke bli olycklig för hans skull.

Under det hon gjorde detta klart för sig, for hon plötsligt upp vid en ringning på dörrklockan och hon blev en smula oroad av den tanken, att det kunde vara överste Fitzwilliam själv, som en gång förut hade kommit på besök sent på aftonen och kanske nu kom särskilt för att fråga om hennes befinnande. Men blott ett ögonblick fick denna tanke rum hos henne, och hon blev på ett helt annat sätt bragt ur fattningen, då hon till sin ytterliga förvåning såg mr Darcy stiga in i rummet. På ett brådskande sätt började han genast fråga efter hennes tillstånd och sade, att hans besök berodde på hans önskan att få veta, att hon var bättre. Hon svarade honom med kall hövlighet. Han blev sittande några ögonblick, sedan steg han upp och gick fram och tillbaka i rummet. Elisabet var häpen, men sade icke ett ord. Efter några minuters tystnad kom han fram till henne mycket upprörd och sade:

— Jag har kämpat förgäves. Det hjälper inte. Mina känslor låta sig inte kvävas. Ni måste låta mig säga er, hur varmt jag beundrar och älskar er.

Elisabets förvåning var outsäglig. Hon stirrade rodnande, tvivlade, om hon hörde rätt, och var tyst. Han såg däri en tillräckligt stor uppmuntran, och yppandet av allt vad han kände och länge hadekänt för henne, följde genast. Han talade väl, men känslor andra än hjärtats måste uttryckas, och han var ej mindre vältalig, då han talade om sin stolthet, än då han gav luft åt sin djupa böjelse. Hennes ringare levnadsställning, den »mésalliance» han skulle ingå, de familjehinder, som klokheten alltid uppställer mot böjelsen, om allt detta talade han med en värme som tycktes vara att tillskriva den kränkning, han trodde sig tillfoga sin förnäma släkt, men som antagligen var föga ägnad att befordra framgången av hans frieri.

Trots sin djupt rotade antipati kunde hon icke vara okänslig för en sådan mans hyllning, och ehuru hon ej ett ögonblick vacklade i sitt beslut, var hon i början ledsen över den smärta, hon skulle förorsaka honom, men hennes harm väcktes av det språk, han sedan använde, och allt hennes medlidande försvann. Hon försökte dock att vara lugn och svara honom utan överilning. Till slut framhöll han för henne styrkan av den böjelse, som han trots alla sina bemödanden ej förmått undertrycka, och han uttryckte den förhoppning, att den nu skulle bli belönad därigenom, att hon gav honom sitt jaord. Då han sade detta, kunde hon lätt se, att han icke hyste något tvivel om ett gynnsamt svar. Han talade om farhågor och ängslan, men hans ansikte uttryckte den största trygghet. Denna omständighet kunde icke annat än öka hennes förbittring, och när han slutade, färgades hennes kinder, och hon sade:

— I sådana fall som detta tror jag att det är brukligt att uttrycka sin tacksamhet för de känslor, 4

som lagts i dagen, huru litet besvarade de än må vara. Det är naturligt, att man bör hysa erkänsla, och om jag kunde känna tacksamhet, skulle jag nu tacka er. Men jag kan det icke — jag har aldrig önskat att bli avhållen av er, och ni har säkerligen mot er vilja låtit denna känsla få insteg hos er. Det gör mig ont att ha vållat en person smärta. Jag har emellertid gjort det utan min vetskap, och jag hoppas, att den skall bli av kort varaktighet. De känslor, som, efter vad ni säger, länge ha hindrat er från att uttala er böjelse, kunna nog utan svårighet övervinna denna smärta, sedan ni givit mig denna förklaring.

Mr Darcy, som stod lutad mot spiselkransen med blicken fäst på hennes ansikte, tycktes höra hennes ord med ej mindre harm än förvåning. Han blev blek av vrede och hans upprörda sinnestillstånd avspeglade sig i varje drag. Han kämpade för att synas behärskad, och han ville icke öppna munnen, förrän han trodde sig hava nått detta mål. Denna paus var förfärlig för Elisabet. Slutligen sade han med konstlat lugn:

— Detta är således det enda svar, jag har den äran att vänta av er! Kanske jag kunde bedja att få veta, varför jag på detta sätt får ett avslag, framfört utan ens ett försök till hövlighet. Men det är av ringa betydelse.

— Jag kunde lika väl fråga, svarade hon, varför ni med så tydlig avsikt att förolämpa och skymfa mig vill säga mig, att ni håller av mig mot er vilja, i strid mot ert förstånd och till och med mot er5

karaktär? Var inte detta en ursäkt för min ohövlighet, om jag nu verkligen var ohövlig? Men jag har haft andra anledningar till harm. Ni vet, att jag haft det. Hade inte jag själv hyst antipati mot er, hade mina känslor varit likgiltiga eller hade de till och med varit sympatiska, tror ni, att någon hänsyn i världen skulle ha frestat mig att antaga ett anbud av en man, som har varit ett verktyg att skövla, kanske för alltid, en högt älskad systers lycka?

Då hon uttalade dessa ord, skiftade mr Darcy färg; men hans rörelse var av kort varaktighet, och han lyssnade utan att försöka att avbryta henne, medan hon fortsatte:

— Jag har alla skäl i världen att ha ofördelaktiga tankar om er. Ni kan inte anföra något motiv, som kan ursäkta den orättvisa och oädla roll, ni spelade i denna sak. Ni törs inte, ni kan inte förneka, att ni har varit det huvudsakliga, för att icke säga det enda verktyget för att skilja dessa två från varandra, för att utsätta den ene för människors klander för nyckfullhet och ostadighet och den andra för deras hån till följd av svikna förhoppningar och göra dem båda till offer för den bittraste smärta.

Hon gjorde ett uppehåll och såg med icke ringa förbittring, att han hörde på henne med en min, som visade, att han icke kände det ringaste samvetskval. Han såg till och med på henne med ett leende, som uttryckte konstlad misstro.

— Kan ni neka till att ni gjort det? upprepade hon.6

Med låtsat lugn svarade han då: — Jag vill inte förneka, att jag gjort allt, som stod i min makt, för att skilja min vän från er syster, eller att jag gläder mig över min framgång. Jag har varit mera godhjärtad mot honom än mot mig själv.

Elisabet försmådde att visa sig uppfatta denna fina reflexion, men dess mening undgick henne icke, ej heller var den ägnad att slå an på henne.

— Men det är icke endast på denna sak, fortsatte hon, som min motvilja mot er beror. Långt innan detta hade inträffat, var mitt omdöme om er färdigt. Er karaktär hade blivit klar för mig genom den skildring därav, som jag för många månader sedan fick av mr Wickham. Vad har ni att säga om denna sak? Kan ni till ert försvar anföra någon inbillad handling av vänskap? Eller kan ni lura andra genom någon vrängd framställning?

— Ni hyser ett livligt intresse för den där herrns angelägenheter, sade Darcy i en mindre lugn ton och med blossande kinder.

— Vem som känner de olyckor som, träffat honom, kan låta bli att hysa intresse för honom?

— Hans olyckor! upprepade Darcy föraktfullt, ja, hans olyckor ha i sanning varit stora!

— Och ni har varit skulden därtill, utropade Elisabet med kraft. Ni har bragt honom till hans nuvarande tillstånd av fattigdom — relativ fattigdom. Ni har undanhållit honom de fördelar, som, enligt vad ni måste veta, voro honom tillämnade. Ni har berövar de bästa åren i hans liv det oberoende, som med rätta tillkom honom och som han så väl för-7

tjänat. Ni har gjort allt detta, och dock kan ni tala om hans olyckor med förakt och löje.

— Och detta, utropade Darcy, i det han med raska steg gick tvärs över rummet, är således er åsikt om mig! Detta är den aktning, ni hyser för mig! Jag tackar er för den fullständiga förklaring av saken, ni givit mig. Mina fel äro enligt er åsikt i sanning mycket stora! Men kanhända, tillade han, i det han stannade och vände sig till henne, kanhända ni kunde ha översett med dessa försyndelser, om inte er stolthet blivit kränkt genom min ärliga bekännelse av de betänkligheter, som länge hindrat mig från att fatta ett bestämt beslut. Dessa bittra anklagelser kunde jag ha sluppit höra, om jag hade varit klok nog att förtiga mina strider och hos er väckt den angenäma föreställningen, att jag behärskades av en avgjord, oemotståndlig böjelse, att jag leddes av förnuft, av eftertanke, av allting. Men all slags förställning är mig förhatlig. Inte att jag blyges för de känslor, jag lade i dagen. De voro naturliga och rättmätiga. Kunde ni vänta, att jag skulle vara glad över er släkts låga samhällsställning, att jag skulle fröjda mig över förhoppningen att få anhöriga, vilkas levnadsvillkor stå så avgjort under mina egna?

Elisabet kände sin förbittring ökas i varje ögonblick; dock gjorde hon de yttersta ansträngningar att bibehålla sitt lugn, då hon sade;

— Ni misstar er, mr Darcy, om ni antar, att det sätt, varpå ni framförde ert frieri, förskaffade mig någon annan tillfredsställelse än den, att det8

besparade mig det deltagande, jag kunde ha känt för er vid ett avböjande svar, om ni hade uppfört er på ett mera gentlemanlikt sätt.

Hon såg, hur han ryckte till därvid, men han sade ingenting, och hon fortsatte:

— Ni kunde inte ha erbjudit mig er hand på något sådant sätt, att det hade frestat mig att antaga ert anbud.

Återigen var hans förvåning ögonskenlig, och han såg på henne med ett uttryck på en gång av misstro och förödmjukelse. Hon fortfor:

— Från första början, jag kan nästan säga från första ögonblicket av min bekantskap med er gav ert sätt mig ett livligt intryck av er förmätenhet, er inbilskhet och ert själviska förakt för andras känslor och lade grunden till det ogillande, som genom sedan inträffade tilldragelser utvecklats till en outrotlig motvilja, och jag hade icke känt er

en månad, förrän jag kände, att ni var den sista nian i världen, som jag någonsin kunde förmås att gifta mig med.

— Ni har talat alldeles tillräckligt, min fröken. Jag förstår fullkomligt era känslor, och jag måste nu endast blygas för mina egna. Förlåt mig, att jag upptagit så mycket av er tid och tillåt mig att hjärtligen tillönska er god hälsa och lycka.

Med dessa ord lämnade han hastigt rummet och Elisabet hörde honom i nästa ögonblick öppna förstugudörren och bege sig av.

Hon befann sig nu i ett pinsamt upprört tillstånd. Hon visste icke, hur hon skulle kunna hålla sig uppe,9

krafterna sveko henne alldeles, och hon satte sig ned och grät en halvtimmes tid. Hennes häpenhet, då hon begrundade vad som hänt, ökades varje gång hon i tankarna genomgick det. Att hon skulle mottaga ett giftermålsanbud av mr Darcy! Att han skulle ha varit kär i henne så många månader — och så kär, att han ville gifta sig med henne trots alla de invändningar, som hade kommit honom att hindra sin väns giftermål med hennes syster och som i hans egen sak måste synas ha samma vikt — detta var hart när otroligt! Det var visserligen smickrande för henne att, utan att veta det, ha väckt en så stark känsla hos honom, men hans stolthet, hans avskyvärda stolthet — hans skamlösa förklaring, vad han hade gjort med avseende på Jane, den oförlåtliga självsäkerhet, varmed han erkänt detta, fastän han icke kunde försvara det, det känslolösa sätt, varpå han talat om mr Wickham, vars grymma behandling han icke sökt förneka — allt detta besegrade snart det medlidande, som tanken på hans djupa böjelse ett ögonblick hade väckt hos henne. Hon fortsatte dessa dystra betraktelser, till dess ljudet av lady Catherines vagn kom henne att tänka på, hur föga skickad hon var att möta Charlottes prövande blick, och hon skyndade till sitt rum.10

TRETTIOFEMTE KAPITLET.

Elisabet vaknade morgonen därpå till samma tankar och grubblerier, som äntligen hade slutit hennes ögon. Hon kunde ännu icke hämta sig från sin förvåning över vad som hänt. Det var omöjligt för henne att tänka på något annat, och ur stånd att sysselsätta sig med något, beslöt hon snart efter frukosten att taga sig motion i fria luften. Hon styrde kosan direkt till sin älsklingspromenad, då hon hejdade sig vid tanken på att mr Darcy ibland valde denna väg, och i stället för att gä in i parken, tog hon av på den smala vägen, som förde henne längre bort från stora inkörsvägen. Den begränsades på ena sidan av staketet kring parken, och hon gick snart förbi en av de grindar, som ledde in till denna.

Sedan hon gått två eller tre gånger fram och tillbaka på denna del av vägen, frestade den härliga morgonen henne att stanna vid en av grindarna och se in i parken. De fem veckor, hon nu tillbragt i Kent, hade åstadkommit en stor olikhet i landskapets utseende, och för varje dag utvecklade sig grönskan på de nyutspruckna träden allt mer. Hon skulle just fortsätta sin promenad, då hon fick se en skymt av en herre i den gröna gäng, som kantade parken; han gick i samma riktning som hon, och emedan hon fruktade, att det var Darcy, vände hon genast om. Men den ifrågavarande personen var nu tillräckligt nära för att se henne, och han trädde hastigt11

fram och uttalade hennes namn. Hon hade vänt sig bort, men då hon hörde sitt namn nämnas, ehuru med en stämma, som visade, att det var mr Darcy, gick hon åter fram till grinden. Han hade i detta ögonblick också nått den och hållande fram ett brev, som hon instinktmässigt tog, sade han med en blick av högdraget lugn: — Jag har promenerat en stund i gröna gången i hopp att möta er. Vill ni göra mig den äran att läsa detta brev? Och med en lätt bugning gick han åter in i parken och var snart ur sikte.

Utan att vänta sig något nöje, men med den största nyfikenhet, öppnade Elisabet brevet, och med alltjämt stigande förvåning märkte hon, att kuvertet innehöll två med mycket sammanträngd stil full-skrivna postpappersark. Under det hon gick vägen framåt, började hon läsa brevet. Det var daterat »Rosings klockan åtta på morgonen» och lydde som följer:

»Låt er ej oroas, fröken, då ni mottager detta brev, av den farhågan, att det innehåller ett upprepande av de känslor eller ett förnyande av de anbud, som härom kvällen voro så motbjudande för er. Jag skriver utan någon avsikt att vålla er smärta eller förödmjuka mig genom att dröja vid känslor, som med hänsyn till bådas lycka ej

för snart kunna glömmas, och den ansträngning, som skrivandet och genomläsandet av detta brev måste kosta, hade kunnat undvikas, om inte min karaktär hade fordrat, att det blev skrivet och läst. Ni måste därför förlåta, att jag tar mig den friheten att ta er uppmärk-12

samhet i anspråk. Jag vet, att era känslor ogärna vilja medgiva mig det, men jag vädjar till er rättvisa.

Ni lade mig i går till last två förbrytelser av mycket olika art och alldeles icke lika svåra. Den första var att jag, utan att taga hänsyn till någon-deras känslor, hade avlägsnat mr Bingley från er syster, den andra, att jag trots åtskilliga rättmätiga krav, i strid mot hederns och mänsklighetens fordringar, hade skövlat mr Wickhams lycka och krossat hans utsikter i livet. Att med vett och vilja och blott för ro skull ha förskjutit min ungdomsvän, min fars erkände gunstling, en ung man, som knappast hade något annat att lita sig till än vårt beskydd och som blivit uppfostrad i förväntan på dess förverkligande, skulle vara en nedrighet, med vilken åtskiljandet av två unga personer, vilkas böjelse för varandra varat endast några få veckor, icke tålde någon jämförelse. Men jag hoppas att i framtiden få gå fri från det stränga klander, som i går kväll i så rikt mått riktades mot mig med anledning av dessa två omständigheter, när följande redogörelse för mina handlingar och deras motiv blivit läst. Om jag vid förklaringen därav, som jag är skyldig mig själv, nödgas uttrycka känslor som måhända äro sårande för er, så kan jag endast säga, att detta smärtar mig. Det är en tvingande nödvändighet och att vidare ursäkta mig skulle vara oförnuftigt.

Jag hade icke varit länge i Hertfordshire, förrän jag liksom andra märkte att Bingley föredrog er äldre syster framför alla andra unga flickor i trakten.13

Men det var först på balen på Netherfield som jag började frukta, att hans känsla för henne var en allvarlig böjelse. Jag hade ofta sett honom förälskad förut. På denna bal, då jag hade den äran att dansa med er, fick jag först genom en tillfällig vink av sir William Lucas veta, att Bingleys uppmärksamhet mot er syster hade givit anledning till att man allmänt väntade en förbindelse dem emellan. Han talade därom som någonting säkert endast med det förbehåll, att tiden därför ännu icke var bestämd. Från detta ögonblick gav jag uppmärksamt akt på min väns uppförande, och jag märkte då, att hans svaghet för miss Bennet var större än något i den vägen, jag någonsin sett hos honom. Jag iakttog också er syster. Hennes sätt var öppet, glättigt och tilldragande som vanligt, men utan tecken till något särskilt tycke för honom, och jag fick efter min prövning denna afton den övertygelsen, att, ehuru hon med nöje mottog hans hyllning, hon icke drog honom till sig därigenom att hon besvarade hans känslor. Om ni icke har misstagit er härutinnan, så måste jag ha svävat i villfarelse. Den grundligare kännedom, ni har om er syster, måste göra det senare antagligt. Om så är, om jag av ett sådant misstag låtit förleda mig till att vålla henne lidande, så har er harm icke varit grundlös. Men jag tvekar icke att påstå, att lugnet i er systers ansiktsuttryck var sådant, att det kunde ha övertygat den mest skarpsynte iakttagare om att, hur vänligt hennes sätt än var, det icke var troligt, att hon lätt kunde bli verkligt förälskad. Visserligen ville jag gärna tro,14

att hon var likgiltig, men jag vågar säga, att mina efterforskningar och beslut icke i allmänhet bestämmas av mina förhoppningar eller mina farhågor. Jag trodde icke, att hon var likgiltig, därför att jag önskade det; jag trodde det av opartisk övertygelse, lika visst som jag önskade det av förnuftiga skäl. Mina invändningar mot giftermålet voro icke endast de, för vilkas bekämpande, enligt vad jag i går afton erkände, det för mig har fordrats min oändligt starka lidelse; bristen på förnäma förbindelser kunde icke vara så kännbar för min vän som för mig. Men det fanns andra orsaker till min motvilja mot partiet —-orsaker, som, ehuru de ännu förefinnas och detta i lika hög grad i båda fallen, jag själv försökt glömma, emedan de för mig icke hade avgörande betydelse. Jag måste i korthet angiva dessa orsaker. Er familjs sociala ställning, ehuru ej tillfredsställande, var ingenting i jämförelse med den totala brist på levnadsvett, som så ofta, nästan ständigt visades av er mor, era tre yngre systrar och ibland till och med av er far. Förlåt mig, det gör mig ont att såra er. Men i ert bekymmer för bristerna hos era närmaste anhöriga och ert missnöje över det klander som riktas mot dem, låt det för er vara en tröst att tänka, att ni och er äldre syster uppfört er så, att ni kunnat undgå varje skugga av ett liknande klander, att ni allmänt lovordats härför och att detta är hedrande för bådas er sinnesart och ert förstånd. Jag vill endast tillägga, att, efter

det som inträffat den aftonen, var mitt omdöme om alla de ifrågavarande personerna färdigt, och jag var stärkt i den avsikt, som15

jag redan förut kunde ha närt, att bevara min vän för vad jag ansåg vara en högst olycklig förbindelse. Han avreste från Netherfield till London följande dag, som ni säkert erinrar er, i avsikt att snart komma tillbaka.

Den roll, jag härvid spelade, skall jag nu förklara. Hans systrars oro hade väckts i lika hög grad som min egen; vi upptäckte snart samstämmigheten i våra känslor, och lika övertygade som vi alla voro, att ingen tid var att förlora, då det gällde att omstämma deras bror, beslöto vi inom kort att bege oss till honom i London. Följaktligen reste vi dit, och där tog jag genast itu med att för min vän utpeka, vilka olyckliga följder ett sådant val säkert skulle få. Jag beskrev och framhöll dem allvarligt. Men huru mycket än dessa mina föreställningar kunde bringa min vän att vackla i sitt beslut eller uppskjuta dess sättande i verket, tror jag ej, att de till slut skulle ha förebyggt giftermålet, om de icke hade understötts av den försäkran, som jag icke tvekade att uttala, att jag funnit er syster likgiltig för honom. Han hade hittills trott, att hon besvarade hans böjelse med uppriktig om också icke lika varm känsla. Men Bingley har av naturen mycket litet självförtroende och litar mera på mitt omdöme än på sitt eget. Att övertyga honom om att han misstagit sig var därför icke någon svår sak. Att övertala honom att icke återvända till Hertfordshire, när han blivit övertygad härom, var mindre än ett ögonblicks verk. Jag kan icke förebrå mig för att jag gjort detta. Det är bara en del av mitt hand-lingssätt i hela saken, som jag icke kan tänka på med tillfredsställelse, det är, att jag nedlät mig till hemlighetsmakeri så till vida, att jag ej för honom omtalade, att er syster var i staden. Jag visste det själv, liksom det var bekant för miss Bingley, men hennes bror är till och med ännu okunnig därom. Det är kanske troligt, att de kunde ha träffats utan några ledsamma följder, men jag tyckte, att hans känsla för henne icke hade svalnat tillräckligt, för att detta kunde ske utan någon fara. Kanske var detta hemlighållande mig ovärdigt; nu har det emellertid skett, och det har skett i den bästa avsikt. I denna sak har jag ingenting mer att säga, ingen ursäkt mer att anföra. Om jag har sårat er systers känslor, så var det utan min vetskap, och ehuru de motiv, som förestavade mitt handlingssätt, helt naturligt kunna synas er otillräckliga, har jag icke ännu lärt mig att finna dem förkastliga.

Med hänsyn till den andra, allvarligare anklagelsen, att jag förolämpat mr Wickham, kan jag endast tillbakavisa den genom att för er framlägga hela hans förhållande till min familj. Jag är okunnig om de särskilda anklagelser, han riktat mot mig, men jag kan åberopa mer än ett absolut tillförlitligt vittne i fråga om sanningen av vad jag nu går att berätta.

Mr Wickham är son till en mycket aktningsvärd man, som under många år förvaltade alla Pemberley-godsen och vars utmärkta fullgörande av sina åligganden helt naturligt gjorde min far benägen att visa honom välvilja, och denna välvilja slösade han på George Wickham, som var hans gudson. Min17

far underhöll honom i skolan och sedan i Cambridge

— en ytterst värdefull hjälp, då hans far, som alltid var fattig till följd av sin hustrus slöseri, icke skulle ha varit i stånd att ge honom en finare uppfostran. Min far var icke allenast förtjust i denne unge mans sällskap, emedan han alltid hade ett särdeles vinnande sätt, han hade också en synnerligen god tanke om honom, och då han hoppades, att han skulle ägna sig åt kyrkans tjänst, hade han för avsikt att skaffa honom en beställning i densamma. Vad mig själv beträffar, så är det många år sedan jag började få helt andra tankar om honom. De dåliga anlag, den brist på grundsatser, som han med stor omsorg hemlighöll för sin bästa vän, kunde icke undgå att uppmärksammas av en ung man, som var nästan jämnårig med honom och som hade tillfälle att se honom i obevakade ögonblick, vilket min far icke kunde ha. Här kommer jag åter att vålla er smärta

— i vilken grad kan ni endast själv säga. Men vilka än de känslor må vara, som mr Wickham ingivit er, så skall en misstanke om deras natur icke hindra mig från att yppa hans verkliga karaktär — den ger mig till och med en ny anledning därtill.

Min förträfflige far dog för ungefär fem år sedan, och hans tillgivenhet för mr Wickham var till det sista så orubbad, att han i sitt testamente särskilt ålade mig att på bästa sätt gynna hans befordran på den bana, han valt;

om han lät prästviga sig, önskade han, att han skulle få ett inbringande, familjen tillhörigt pastorat, så snart det blev ledigt. Han testamenterade också ett tusen pund till honom.

v

2. — Austen. II.18

Hans egen far överlevde icke länge min, och ett halvt år efter dessa tilldragelser skrev mr Wickham till mig och underrättade mig, att, som han nu bestämt slagit ur hågen att bli präst, hoppades han, att jag icke skulle finna det obilligt, om han väntade sig ett understöd i reda pengar till ersättning för den tjänst, som han nu icke kunde påräkna. Han tillade, att han funderade på att studera juridik, och att jag måste förstå, att räntan på ett tusen pund skulle bli ett alldeles otillräckligt årsunderhåll under dessa studier. Jag snarare önskade än trodde, att han var uppriktig, men i alla händelser var jag fullt villig att gå in på hans förslag. Jag visste, att mr Wickham icke ämnade bli präst, och saken var därför snart ordnad, han avstod från varje understöd på den prästerliga banan, om han möjligen någonsin komme i en sådan ställning, att han kunde mottaga ett sådant, och i ersättning mottog han tre tusen pund. All förbindelse mellan oss tycktes nu vara slut. Jag tyckte allt för illa om honom för att inbjuda honom till Pemberley eller mottaga honom hos mig i staden. Jag tror, att han huvudsakligen uppehöll sig där, men hans juridiska studier voro endast en tom förevändning, och då han nu var fri från allt tvång, förde han ett lättjefullt och utsvävande liv. Under vid pass tre år hörde jag nästan ingenting om honom, men då innehavaren av det åt honom bestämda pastoratet avled, skrev han åter till mig med anhållan att bli kallad till denna syssla. Han försäkrade mig, att hans ekonomiska ställning var synnerligen dålig, vilket föreföll mig alldeles19

naturligt. Han hade funnit de juridiska studierna högst ofruktbara, och han var nu fast besluten att låta prästviga sig, om jag ville kalla honom till det ifrågavarande pastoratet; han litade på att jag utan allt tvivel skulle göra detta, då han var förvissad om att jag ej hade någon annan att sörja för och att jag icke kunde ha glömt min vördade faders avsikter. Ni kan knappast klandra mig, därför att jag vägrade att gå in på denna hans begäran eller därför att jag motsatte mig varje upprepande därav. Hans förbittring var lika stor som hans ekonomiska ställning var eländig, och hans smädelser mot mig inför andra voro otvivelaktigt lika våldsamma som de förebråelser, han riktade mot mig själv. Efter denna tid var det alldeles slut med bekantskapen mellan oss. Jag vet ej, hur han drog sig fram. Men i somras gjorde han sig åter påmind hos mig på ett ytterst obehagligt sätt.

Jag måste nu omtala en händelse, som jag helst ville glömma själv och som ingenting mindre än de nuvarande tvingande omständigheterna skulle kunna förmå mig att yppa för någon mänsklig varelse. Då jag sagt så mycket, hyser jag ej något tvivel om er tystlåtenhet. Min syster, som är mer än tio år yngre än jag, ställdes under förmynderskap av min mors systerson, överste Fitzwilliam, och mig. För omkring ett år sedan togs hon ur skolan, och ett hem anordnades åt henne i London; i fjol sommar gjorde hon tillsammans med den dam, som förestod hemmet, ett besök i Ramsgate, och dit kom också mr Wickham, tvivelsutan avsiktligt, ty det visade sig,20

att han redan förut var bekant med miss Younge, med avseende på vars karaktär vi på ett högst beklagligt sätt misstagit oss; med hennes välvilliga bistånd lyckades han få ett sådant insteg hos Geor-giana, vars hängivna hjärta bevarade ett starkt intryck av hans vänlighet mot henne i barndomen, att hon lät intala sig, att hon var förälskad i honom, och samtyckte till att låta sig enleveras. Hon var då bara femt:;n år gammal, vilket ju kan anföras till hennes ursäkt, och sedan jag framhållit hennes oförsiktighet, är jag glad att kunna tillägga, att hon själv erkände den för mig. Jag träffade dem oväntat ett par dagar före den tillämnade rymningen, och Geor-giana, som ej kunde uthärda tanken på att bedröva och kränka en bror, till vilken hon nästan såg upp som till en far, bekände då hela saken för mig. Ni kan tänka, vad jag kände och hur jag handlade. Hänsyn för min systers goda rykte och hennes känslor hindrade mig från att göra saken allmänt bekant, men jag skrev till mr Wickham, som omedelbart lämnade orten, och miss Younge blev naturligtvis genast avlägsnad från sin plats. Mr Wickhams huvudmål var utan all fråga att komma åt min systers förmögenhet, som är trettio tusen pund, men jag kan inte låta bli att tro, att hoppet att kunna hämnas på mig var en stark bevekelsegrund till hans handlingssätt. Hans hämnd skulle i sanning ha varit fullständig.

Detta, min fröken, är en sanningsenlig redogörelse för alla de tilldragelser, i vilka vi båda varit inblandade, och

om ni icke avgjort förkastar den som21

falsk, hoppas jag, att ni hädanefter icke anklagar mig för grymhet mot mr Wickham, jag vet icke, på vad sätt och genom vilka osanningar han fört er bakom ljuset, men hans framgång är kanske icke så mycket att undra på, då ni förut var alldeles okunnig om hela saken. Det stod ju ej i er makt att avslöja honom, och ni var säkerligen icke böjd för att misstänka honom.

Ni kan möjligen undra över att jag icke talade om allt detta för er i går kväll, men jag var då icke så herre över mig själv, att jag visste, vad som kunde eller borde yppas. Med avseende på sanningen av allt, som jag här berättat, kan jag särskilt åberopa överste Fitzwilliams vittnesbörd; till följd av vår nära släktskap och förtroliga vänskap och ännu mera i sin egenskap av en av exekutorerna av min fars testamente har han naturligtvis varit förtrogen med varje detalj i dessa historier. Om er motvilja mot mig gör mina försäkringar värdelösa, så kan ni ej av samma orsak vara förhindrad att lita på min kusin, och för att det må bli möjligt för er att rådfråga honom, skall jag försöka att finna ett tillfälle att överlämna detta brev till er under förmiddagens lopp. Jag vill endast tillägga: Gud välsigne er!

Fitzwilliam Darcy.

TRETTIOSJÄTTE KAPITLET.

Om Elisabet, då mr Darcy räckte henne brevet, icke väntade, att det innehöll ett förnyande av hans22

frieri, så kunde hon icke på något sätt ana dess innehåll. Men sådant som detta nu var, är det lätt att förstå, med vilken iver hon genomläste det, och vilka stridiga känslor det väckte hos henne. Dessa känslor kunde hon knappast klargöra för sig. Med häpnad såg hon först, att han trodde, att han i alla händelser kunde urskulda sig, och hon var fullt övertygad om att han icke kunde avgiva någon förklaring, som icke en rättmätig känsla av blygsel borde förtiga. Med en stark förutfattad mening mot allt, som han kunde säga, började hon läsa hans redogörelse för vad som tilldragit sig på Netherfield. Hon läste med en iver, som knappast tillät henne att uppfatta, vad hon läste, och i sin otålighet att få veta, vad nästa mening kunde innehålla, var hon ur stånd att ge akt på betydelsen av den, som hon hade framför sina ögon. Hon kom genast på det klara med att hans övertygelse om hennes systers okänslighet var en falsk inbillning, och hans framläggande av de verkliga, de mest vägande invändningarna mot partiet gjorde henne allt för förbittrad, för att hon skulle ha någon lust att göra honom rättvisa. Han uttryckte icke pä ett för henne tillfredsställande sätt sin ledsnad över vad han gjort, hans stil var icke ångerfull, utan övermodig. Den var alltigenom präglad av stolthet och förmätenhet.

Men när hon sedan kom till hans berättelse om mr Wickham — när hon med något klarare uppfattning läste en skildring, som, om den var sann, måste tvinga henne att uppgiva varje god tanke, hon förut haft om dennes värde, och som hade en så23

betänklig likhet med den historia, han själv berättat om sig, då voro hennes känslor ännu mera pinsamma och svåra att bestämma. Hon intogs av förvåning, fruktan, ja, till och med av skräck. Hon ville alldeles icke sätta tro därtill och utropade upprepade gånger: — Detta måste vara falskt! Det kan inte vara sant! Det måste vara den grövsta osanning! — Och när hon hade genomgått hela brevet, fastän hon knappt visste något om innehållet i den sista eller de två sista sidorna, stoppade hon hastigt in det och försäkrade, att hon icke skulle bry sig om det, aldrig mer kasta en blick i det.

I detta upprörda sinnestillstånd, med tankar, som irrade än hit, än dit, gick hon vidare, men det hjälpte icke; om en halv minut vecklade hon upp brevet igen, och, i det hon sansade sig så gott hon kunde, började hon åter den förödmjukande läsningen av allt, som angick Wickham, varvid hon behärskade sig så mycket, att hon undersökte betydelsen av varje mening. Redogörelsen om det förhållande, vari han stod till familjen på Pemberley var just vad han själv berättat därom, och vad som sades om den avlidne mr Darcys godhet mot honom, ehuru hon aldrig vetat, huru stor den varit, överensstämde även med hans egna ord. Så långt bekräftade de båda berättelserna varandra, men då hon kom till testamentet, var skillnaden betydlig. Vad Wickham sagt om pastoratet stod ännu livligt för hennes minne, och då hon påminde sig själva ordalagen, var det omöjligt att icke inse, att endera parten

gjort sig skyldig till stor osannfärdighet, ochunder några få ögonblick intalade hon sig, att saken förhöll sig så, som hon önskade. Men då hon med största uppmärksamhet läste om och om igen skildringen av de närmare omständigheterna, huru Wickham avsagt sig alla anspråk på pastoratet och till ersättning härför mottagit en så ansenlig summa som tre tusen pund, måste hon åter känna sig tveksam. Hon stoppade in brevet, övervägde varje detalj med vad hon trodde vara fullkomlig opartiskhet, prövade sannolikheten av varje uppgift — men med ringa framgång. På båda sidor var det endast påståenden. Hon läste brevet ännu en gång, men varje rad däri visade allt tydligare, att saken, som hon trott omöjligen kunna på något upptänkligt sätt framställas så, att mr Darcys handlingssätt däri icke framstod som, minst sagt, skamligt, kunde få en vändning, som fritog honom från all skuld.

Det oordentliga och utsvävande liv, som han ej tvekade att lägga mr Wickham till last, gjorde på henne ett ytterst pinsamt intryck och detta så mycket mera, som hon icke kunde framlägga något bevis på att beskyllningen var orättvis. Hon hade aldrig hört talas om honom, förrän han gick invid —shires lantvärnsregemente, vartill han lät övertala sig av en ung man, som tillfälligtvis träffat honom i London och där återknutit en flyktig bekantskap med honom. Om hans föregående levnadssätt hade ingenting blivit känt i Hertfordshire utom vad han själv omtalade. Även om hon haft möjlighet att göra sig underrättad om hans verkliga karaktär, så hade hon aldrig känt någon lust att skaffa sig upplysningar5

därom. Hans ansiktsuttryck, röst och sätt att vara hade genast givit ett intryck av att han var en fullkomligt oförvitlig man. Iion sökte erinra sig något exempel på godhet, något framstående drag av redbarhet eller välvilja, som kunde försvara honom mot mr Darcys anfall eller åtminstone uppväga tillfälliga förvillelser, ett namn, som hon ville försöka ge åt vad mr Darcy hade beskrivit som många års liv i lättja och last. Men intet sådant minne hugnade henne. Hon kunde genast se honom framför sig med hans behagliga utseende och umgängessätt, men hon kunde icke erinra sig något för honom fördelaktigare än grannarnas allmänna uppskattning av honom och de sympatier, han vann i officersmässen genom sina umgängesgåvor. Sedan hon dröjt ett ögonblick vid denna punkt, fortsatte hon att läsa. Men tyvärr, den historia, som följde om hans planer på miss Darcy, bekräftades i viss mån av vad som förefallit mellan överste Fitzwilliam och henne själv ej längre sen än morgonen förut, och till sist hänvisades hon med avseende på sanningen av varje detalj till överste Fitzwilliam själv, som förut för henne omtalat, hur förtrogen han var med alla sin kusins angelägenheter, och vars rättrådighet hon ej hade skäl att sätta i fråga. Ett ögonblick hade hon nästan beslutit sig för att vända sig till honom, men hon tvekade på grund av det genanta i situationen, och till slut uppgav hon alldeles tanken härpå, övertygad som hon var, att mr Darcy aldrig skulle ha vågat framkomma med ett sådant förslag, om han2 6

icke varit fullt förvissad om att hans kusin skulle bekräfta hans ord.

Hon mindes mycket väl allt, varom hennes och Wickhams samtal rört sig under den första aftonen de träffades i familjen Philips. Många av hans uttryck stodo ännu livligt för hennes minne. Nu var hon häpen över det opassande i sådana meddelanden till en främling, och hon undrade över att hon icke förr kommit att tänka därpå. Hon insåg det ogrannlaga i att framhålla sig själv, som han hade gjort, och motsägelsen mellan hans ord och hans uppförande. Hon kom ihåg, att han skrytit över att -han icke var rädd för att träffa mr Darcy — mr Darcy kunde gärna lämna trakten, men han skulle nog hålla sig kvar där; likväl hade han undvikit att infinna sig på balen på Netherfield redan följande vecka. Hon mindes också, att, förrän familjen på Netherfield lämnade orten, hade han endast berättat sin historia för henne själv, men att efter dess avflyttning den hade varit i allas mun, att han då oförbehållsamt och utan några betänkligheter hade svärtat mr Darcys karaktär, ehuru han försäkrat henne, att hans vördnad för fadern alltid skulle hindra honom från att kompromettera sonen.

I vilken olika dager framträdde icke nu alla hans handlingar! Hans uppmärksamhet mot miss King syntes henne nu vara förestavad endast av avskyvärt egennyttiga avsikter, och hennes obetydliga förmögenhet bevisade icke längre, att han var anspråkslös i sina fordringar, utan att han ivrigt sökte komma åt, vad helst som erbjöd sig. Det föreföll27

henne nu, som om hans uppförande mot henne själv endast kunde tillskrivas förkastliga motiv: antingen hade han

fått oriktiga uppgifter om hennes förmögenhet, eller också hade han smickrat sin fåfänga genom att uppmuntra den förkärlek, som hon, oförsiktigt nog, hade visat honom. Hennes försök att urskulda honom blevo allt svagare och svagare. Vad som vidare talade till mr Darcys förmån var, att hon måste medgiva, att mr Bingley för länge sedan, när han tillfrågades av Jane, försäkrat, att hans vän var utan all skuld i saken; hur högmodigt och frånstötande hans sätt än var, hade hon aldrig under hela deras bekantskap — en bekantskap, som på sista tiden fört dem mycket tillsammans och på visst sätt gjort henne förtrogen med hans karaktär— sett någonting, som förrådde, att han var principlös eller orättrådig, någonting, som antydde, att han till sina grundsatser var irreligiös eller omoralisk; av sina vänner var han högaktad och värderad, till och med Wickham hade talat berömmande om honom i hans egenskap av broder, och hon hade ofta hört honom tala med så stor hjärtlighet om sin syster, att det visade, att han var tillgänglig för ömmare känslor; hade hans handlingar varit sådana, som Wickham framställt dem, kunde en så grov kränkning av alla rättfärdighetens bud knappast ha blivit obekant för världen; slutligen var vänskap mellan en person, som var i stånd därtill, och en så älskvärd man som mr Bingley alldeles obegriplig.

Hon blygdes rent av för sig själv. Hon kunde varken tänka på Darcy eller Wickham utan att28

känna, att hon varit blind, partisk, fördomsfull, oförnuftig.

— Så skamligt jag har handlat! utropade hon. Jag som har yvts över mitt goda omdöme, jag, som har varit stolt över mina själsgåvor, som ofta har ringaktat min systers okonstlade uppriktighet och tillfredsställt min fåfänga med onödig och klandervärd misstrogenhet! Huru förödmjukande är icke denna upptäckt! Och dock, huru rättvis är icke förödmjukelsen! Men fåfänga, icke kärlek, har varit min dårskap. Förtjust över den enes hyllning och sårad av den andres likgiltighet, har jag låtit mig behärskas av fördom och okunnighet och drivit förnuftet på flykten i fråga om dem bägge. Ända hittills har jag saknat självkännedom.

Från henne själv gingo hennes tankar till Jane, från Jane till Bingley, och hon erinrade sig då, att mr Darcys förklaring i den punkten hade synts henne mycket otillfredsställande. Helt olika var hennes intryck vid ett nytt genomläsande därav. Hur kunde hon underlåta att sätta tro till hans försäkringar i ett fall, då hon hade måst tro dem i ett annat? Han förklarade, att han icke haft en aning om hennes systers böjelse, och hon kunde ej undgå att erinra sig, vilken Charlottes mening om saken alltid hade varit. Ej heller kunde hon neka till riktigheten av hans beskrivning på Jane. Hon medgav, att Jane föga lade i dagen sina känslor, om också de voro varma, och att det i hennes min och väsen fanns ett uttryck av lugnt välbehag, som icke ofta står tillsammans med stor känslighet.29

När hon kom till den del av brevet, vari så förödmjukande men dock så välförtjänta förebråelser riktades mot hennes familj, kände hon - en stark blygsel. Det rättvisa i beskyllningen framstod för henne på ett alltför övertygande sätt, för att hon skulle söka tillbakavisa den, och de detaljer från balen på Netherfield, på vilka han särskilt syftade och som hade bekräftat den ofördelaktiga tanke han förut hyste, hade icke kunnat göra ett starkare intryck på honom än på henne.

Hon var icke okänslig för hans smickrande uttalanden om henne och hennes syster. Det lugnade henne, men det kunde icke trösta henne, då hon tänkte på det förakt, som familjens övriga medlemmar ådragit sig, och då hon insåg, att Jane i själva verket haft sina närmaste anhöriga att tacka för sin besvikelse, och betänkte, hur mycket bådas anseende måste lida av deras mindre passande beteende, kände hon sig mera nedtryckt än någonsin.

Sedan hon gått fram och tillbaka på vägen under två timmars tid, varunder hon gav fritt lopp åt allehanda tankar — hon tänkte återigen över vad som hänt, beräknade möjligheterna och sökte så gott hon kunde finna sig i en så plötslig och så betydelsefull förändring — förmådde tröttheten och tanken på hennes långa frånvaro henne slutligen att återvända hem. Hon inträdde med en önskan att visa sig lika glättig som vanligt och besluten att ej hänge sig åt sådana grubblerier, som kunde göra henne olämplig att deltaga i samtalet.

Hon fick genast veta, att de två herrarna från3

Rosings hade gjort visit under hennes frånvaro, mr Darcy endast på ett par minuter för att säga farväl, men överste Fitzwilliam hade stannat åtminstone en timme i hopp att hon skulle komma tillbaka, och han hade nästan

varit besluten att gå ut och söka reda på henne. Elisabet kunde endast låtsas, att hon var ledsen över att ej ha träffat honom, i själ och hjärta var hon glad däröver. Överste Fitzwilliam var ej längre ett föremål för hennes tankar, hon kunde endast tänka på sitt brev.

TRETTIOSJUNDE KAPITLET.

De två herrarna lämnade Rosings följande morgon, och mr Collins, som väntat vid grindstugan för att göra sin avskedsreverens för dem, kunde föra med sig hem den angenäma underrättelsen, att de sågo ut att vara vid god hälsa och vid så pass gott mod, som man kunde vänta efter den vemodsfulla scen, de så nyss varit med om på Rosings. Sedan skyndade han till Rosings för att trösta lady Catherine och hennes dotter, och vid sin återkomst medförde han till sin stora glädje en hälsning från hennes nåd, att hon kände sig så nedstämd, att hon livligt önskade att få se dem alla på middag hos sig.

Elisabet kunde icke träffa lady Catherine utan att erinra sig, att, om hon hade velat, kunde hon nu ha blivit föreställd för henne såsom hennes systersons blivande maka, ej heller kunde hon utan ett leende tänka på huru stor hennes nåds harm skulle ha3i

blivit. — Vad skulle hon ha sagt? Hur skulle hon ha betett sigf med sådana frågor roade hon sig.

Det första samtalsämnet var de båda gästernas av-färd från Rosings. — Jag försäkrar er, att jag är oändligt ledsen däröver, sade lady Catherine. Jag tror, att ingen känner skilsmässan från vänner så djupt som jag. Men jag är särskilt fästad vid dessa unga män, och jag vet, att de äro så fästade vid Jaë vet> att det gjorde dem mycket ont att behöva resa. Men så är det alltid med dem. Den käre översten höll modet ganska bra uppe till sista ögonblicket, men Darcy tycktes ta saken djupast, djupare, tror jag, än i fjol. Hans kärlek till Rosings växer synbarligen.

Mr Collins inpassade här en komplimang och en anspelning, som mottogos med ett vänligt leende av modern och dottern.

Lady Catherine märkte efter middagen, att miss Bennet tycktes vara nedstämd. Hon yttrade som sin åsikt, att hon antog att orsaken härtill var, att hon icke ville resa hem så snart, och tillade:

— Om detta är fallet, måste ni skriva till er mor och be henne att få stanna litet längre. Mrs Collins kommer att bli mycket glad över att få behålla er, det är jag säker om.

— Jag är ers nåd mycket tacksam för den vänliga uppmaningen, svarade Elisabet, men det står inte i min makt att följa den. Jag måste vara i staden om lördag.

— Nå, i så fall kommer ni att ha varit här bara sex veckor. Jag trodde, att ni skulle stanna här två32

månader. Jag sade det till mrs Collins, innan ni kom. Det kan väl inte finnas någon anledning för er att resa så snart. Mrs Bennet skulle säkert kunna undvara er ännu fjorton dagar.

— Men min far kan det inte. Han skrev till mig förra veckan för att påskynda min hemkomst.

— A, naturligtvis kan er far undvara er, om er mor kan det. En far bryr sig aldrig så mycket om sina döttrar. Och om ni vill stanna månaden ut, så kan jag ta en av er med mig så långt som till London, ty jag ämnar resa dit på en vecka i början av juni, och som Dawson inte har något emot att sitta på kuskbocken, får en av er mycket bra rum i vagnen, och om vädret råkar bli kyligt, skulle jag inte ha något emot att ta er båda med, eftersom ingen av er är särdeles stor.

— Det är mycket vänligt av er, men jag tror, att vi måste stå fast vid vår ursprungliga plan.

Lady Catherine tycktes finna sig däri. — Mrs Collins, sade hon, ni måste skicka en betjänt med dem. Ni vet, att jag alltid säger rent ut, vad jag tänker, och jag kan inte med lugn tänka på att två unga damer skola resa ensamma med posten. Det är i högsta grad opassande. Ni måste laga så att någon följer med dem. Jag tycker förfärligt illa om sådana där saker. Unga damer böra alltid ha ordentligt skydd och åtföljas av betjäning i enlighet med sin ställning i livet. När min brorsdotter Geor-giana reste till Ramsgate förra sommaren, höll jag särskilt på att två

betjänter följde henne. Miss Darcy, dotter av mr Darcy till Pemberley och lady33

Änne, kunde inte anständigtvis uppträda på annat sätt. Jag är ytterst noggrann med alla dylika saker. Ni måste skicka John med de unga damerna, mrs Collins. Jag är glad, att jag kom på den tanken att nämna det, ty det skulle verkligen vara en skam för er att låta dem resa ensamma.

— Min morbror kommer att skicka en betjänt och hämta oss.

— Jaså, er morbror? Han har alltså en betjänt, eller hur? Det gläder mig att ni har någon, som tänker på sådana där saker. Var skall ni byta hästar? Naturligtvis i Bromley. Om ni hälsar från mig på värdshuset Bell, så kommer ni att bli bra betjänad.

Lady Catherine hade många andra frågor att göra med avseende på deras resa, och som hon icke besvarade dem alla själv, måste Elisabet vara uppmärksam, vilket hon ansåg vara en lycka för sig, ty så upptagen som hon nu var av sina tankar, kunde hon ha glömt, var hon befann sig. Hon måste spara sina grubblerier till stunder, då hon var ensam. När helst hon var det, hängav hon sig däråt och icke en dag förgick, utan att hon tog en enslig promenad, varunder hon kunde överlämna sig åt oangenäma minnen, som dock för henne hade ett egendomligt behag.

Hon var på god väg att kunna mr Darcys brev utantill. Hon studerade varje mening däri, och hennes känslor gentemot brevskrivaren växlade betydligt från den ena stunden till den andra. När hon kom ihåg tonen i hans skrivelse, var hon ännu 3. — Austen. II.34

full av förbittring, men när hon betänkte, hur orättvist hon hade dömt honom och utfarit mot honom, vändes hennes vrede mot henne själv, och hans svikna förhoppningar blevo föremål för hennes medlidande. Hans böjelse förtjänade tacksamhet, hela hans karaktär aktning, men hon kunde icke gilla honom, och icke ett ögonblick kunde hon ångra den korg, hon givit honom, eller känna den ringaste lust att återse honom. Hennes eget uppförande mot honom under den första tiden var för henne en källa till ständig förtret och ånger, och hennes familjs olycksaliga brister ett föremål för ännu större bekymmer. För dem fanns ingen hjälp. Hennes far, som nöjde sig med att skratta åt dem, skulle aldrig bemöda sig att lägga band på sina yngsta döttrars ohejdade tanklöshet, och hennes mor, vars eget sätt att vara var så långt ifrån oklanderligt, hade ingen känsla för det opassande i deras beteende. Elisabet hade ofta i förening med Jane försökt att få bukt med Catherines och Lydias hållningslöshet, men då de hade medhåll av sin mor, vilken utsikt fanns det väl att de skulle bättra sig? Catherine, som var viljesvag och retlig och helt och hållet stod under inflytande av Lydia, hade alltid blivit förnärmad över deras råd. Lydia, självrådig och sorglös, ville knappast höra på dem. De voro båda okunniga, lata och fåfänga. Så länge det fanns en officer i Mery-ton, brukade de flirta med honom, och då det endast var en kort promenad från Longbourn till Meryton, löpte de ständigt och jämt dit.

Ängslan för Janes skull var för Elisabet ännu ett35

stort bekymmer, och mr Darcys förklaring, varigenom hon återfått hela sin förra goda tanke om Bingley, lät henne ännu bittrare känna, vad Jane förlorat. Hans böjelse hade bevisligen varit uppriktig och hans uppförande tadelfritt, såvida man icke i någon mån kunde klandra hans blinda förtroende till sin vän. Hur smärtsam var icke då den tanken, att Jane gått miste om en ställning så önskvärd i alla avseenden, så rik på fördelar, utlovande så mycken lycka, och detta på grund av hennes egna familjemedlemmars dårskap och taktlöshet!

När till dessa betraktelser lades den visshet, hon fått om Wickhams karaktär, kan man lätt förstå, att hon, som annars sällan kände sig nedstämd till sinnet, nu var så bedrövad, att det var nästan omöjligt för henne att visa sig ens någorlunda glad.

Under den sista veckan voro de lika ofta inbjudna till Rosings som under den första tiden. Den sista aftonen tillbragtes där, och lady Catherine gjorde sig åter i detalj underrättad om deras resa, gav dem anvisningar om det bästa sättet att packa och framhöll så enträget nödvändigheten att lägga in klänningar på det enda rätta sättet, att Maria efter hemkomsten fann sig förpliktad att göra om hela förmiddagens arbete och packa om sin koffert.

Vid skilsmässan önskade dem lady Catherine med stor nedlåtenhet en lycklig resa och inbjöd dem att komma

tillbaka till Hunsford nästa år, och miss de Bourgh ansträngde sig så pass, att hon neg och räckte handen åt dem båda.36

TRETTIOÅTTONDE KAPITLET.

På lördags morgon kommo mr Collins och Elisabet till frukosten några minuter före de andra, och han passade på tillfället och sade henne de artigheter vid skilsmässan, som han ansåg vara oundgängligen nödvändiga.

— Jag vet inte, miss Elisabet, sade han, om min hustru ännu har uttryckt sin tacksamhet för er vänlighet att komma till oss, men jag är alldeles viss om att ni inte kommer att lämna vårt hem utan att mottaga hennes tack därför. Jag försäkrar er att vi högt skattat förmånen av ert sällskap. Vi veta, hur litet frestande det är för någon att besöka vår anspråkslösa boning. Vårt enkla levnadssätt, våra små rum, våra få tjänare och det obetydliga umgänge, vi ha, måste göra att Hunsford förefaller en ung flicka som ni ytterst ledsamt, men jag hoppas, att ni tror, att vi äro tacksamma för er anspråkslöshet och att vi ha gjort allt som står i vår makt för att förebygga, att ni haft tråkigt under er vistelse här.

Elisabet uttryckte sin livliga tacksamhet och försäkrade, att hon trivts utmärkt. Hon hade haft mycket roligt under de sex veckor, hon tillbragt hos dem, och nöjet att vara tillsammans med Charlotte och all den vänliga uppmärksamhet, varför hon varit föremål, gjorde att tacksamheten måste vara på hennes sida. Mr Collins var belåten och svarade högtidligt, men småleende:

— Det gläder mig oändligt att höra, att ni inte37

har tillbragt er tid här på ett oangenämt sätt. Vi ha verkligen gjort vårt bästa, och då vi till all lycka haft tillfälle att införa er i en mycket förnäm familjekrets och till följd av vår förbindelse med Rosings ofta kunnat åstadkomma omväxling i vårt enkla hemliv, tror jag att vi kunna smickra oss med att er vistelse i Hunsford inte varit allt igenom ledsam. Vårt förhållande till lady Catherine och hennes familj är verkligen en så utomordentlig förmån och en sådan välsignelse, att få kunna skryta över något dylikt. Ni ser, på vilken fot vi stå till dem. Ni ser, hur vi ständigt och jämt äro bjudna dit. Jag måste i sanning erkänna, att så stora olägenheterna än äro med den här anspråkslösa prästgården, skulle jag inte finna någon av dess gäster värd medlidande, så länge de liksom vi få njuta av det förtroliga umgänget på Rosings.

Han kunde inte finna ord nog högtravande för att uttrycka den stämning, vari han befann sig, han måste gå fram och tillbaka i rummet, under det att Elisabet försökte att förena artighet och sanning i några korta satser.

— Ni kan verkligen, min kära fränka, fortsatte mr Collins, ta med er ett mycket gynnsamt vitsord om oss till Herfordshire. Jag smickrar mig åtminstone med att ni skall bli stånd härtill. Ni har dagligen varit vittne till lady Catherines stora uppmärksamhet mot min hustru, och på det hela taget tror jag, att det inte ser ut, som om er vän känner sig besviken. Men om den saken är det så gott att inte yttra sig. Låt mig endast försäkra er, kära miss Elisabet, att38

jag av hela mitt hjärta kan önska er samma äktenskapliga lycka. Min kära Charlotte och jag äro fullkomligt ense. Det är en högst anmärkningsvärd likhet i karaktär och tänkesätt mellan oss båda. Det ser ut, som om vi varit ämnade åt varandra.

Elisabet kunde tryggt säga, att där detta var fallet, där fanns mycken lycka, och lika uppriktigt kunde hon tillägga, att hon var fullt övertygad om den trevnad, hans hemliv skänkte honom, och att hon gladde sig däröver. Hon var emellertid rätt belåten, när lovsången däröver avbröts genom inträdet av den kvinna, som han hade att tacka därför. Stackars Charlotte, det var vemodigt att lämna henne åt ett sådant sällskap! Men hon hade valt det med öppna ögon, och ehuru hon tydligen var ledsen över att hennes gäster skulle resa, tycktes hon icke tigga om medlidande. Hennes hem och hennes hushåll, hennes församling och hennes hönsgård och allt som hängde tillsammans därmed hade icke ännu förlorat sitt behag.

Slutligen körde vagnen fram, koffertarna blevo fastsurrade, paketen instuvade och avfärdens stund var kommen. Efter ett hjärtligt avsked mellan väninnorna följdes Elisabet till vagnen av mr Collins, och då de gingo nedför

trädgårdsgången, bad han henne framföra de varmaste hälsningar till hela sin familj ävensom hans tack för all den vänlighet, han fått röna på Longbourn under vinterns lopp, och hans obekanta vördnad till mrs och mr Gardiner. Han hjälpte henne därpå upp i vagnen, Maria följde efter, och dörren skulle just stängas, då han plötsligt39

helt bestört påminde dem om att de glömt att sända några hälsningar till damerna på Rosings.

— Men, tillade han, ni vill naturligtvis låta mig frambära er vördnadsfulla hälsning till dem jämte ert tack för deras vänlighet mot er under den tid ni varit här.

Elisabet hade ingenting däremot, dörren fick stängas, och vagnen rullade i väg.

— Kära hjärtandes, utropade Maria efter några få minuters tystnad, jag tycker, att det är bara ett par dagar sedan vi kommo hit, och dock hur mycket har inte hänt sedan dess!

— Det har verkligen hänt mycket, sade Elisabet med en suck.

— Vi ha ätit middag nio gånger på Rosings och druckit te där två gånger! Så mycket jag har att berätta!

Elisabet tillade tyst: — Och så mycket jag har att förtiga!

Deras resa försiggick, utan att många ord yttrades och utan några obehag, och fyra timmar sedan de lämnat Hunsford anlände de till familjen Gardiners hem, där de skulle stanna några dagar.

Jane såg frisk ut, och Elisabet hade icke mycket tillfälle att studera hennes sinnesstämning under de olika nöjen, som hennes vänliga moster hade berett dem. Men Jane skulle resa hem tillsammans med henne, och på Longbourn skulle det nog bli tid att göra iakttagelser.

Det var emellertid icke utan ansträngning hon kunde vänta ens till hemkomsten, innan hon anför-40

trodde sin syster mr Uarcys frieri. Medvetandet att det stod i hennes makt att för Jane yppa något som i så hög grad skulle väcka hennes förvåning och på samma gång hos henne själv smickra den rest av fåfänga, som hon ännu icke kunnat bortresonera, innebar en sådan frestelse att säga ut, vad hon hade på hjärtat, att ingenting kunde ha övervunnit den utom det tillstånd av obeslutsamhet, vari hon fortfarande befann sig med avseende på hur långt hon skulle gå i sina meddelanden. Hon fruktade dessutom, att om hon en gång kom in på ämnet, skulle hon låta förleda sig att säga något om Bingley, som endast skulle vålla hennes syster ytterligare smärta.

TRETTIONIONDE KAPITLET.

Det var i den andra veckan i maj de tre unga damerna tillsammans lämnade Gracechurch Street för att resa till staden X. i Herfordshire, och då de kommo i närheten av det värdshus, där mr Bennets vagn enligt överenskommelse skulle möta dem, varse-blevo de snart både Lydia och Kitty, som tittade ut från en matsal i övre våningen — ett tecken till kuskens punktlighet. De två flickorna hade varit över en timme på platsen och hade roat sig med att besöka en mitt emot boende modehandlerska, se på en skiltvakt och laga i ordning en gurksallad.

Sedan de välkomnat sina systrar, visade de triumferande på ett bord, på vilket sådana kalla rätter stodo framdukade, som skafferiet i ett värdshus41

brukar prestera, och utropade: — Är inte det här trevligt? Är det inte en angenäm överraskning?

— Och vi ämna bjuda er på alltsammans, tillade Lydia, men ni måste låna oss pengarna, ty vi ha just gjort av med våra i boden där ute. Därpå visade hon sina uppköp sägande: Se, den här hatten har jag köpt. Jag tycker inte just, att den är vacker, men jag tyckte, att jag så gärna kunde köpa den. Jag skall sprätta sönder den, så snart jag kommer hem, och se till om jag kan fiffa upp den litet.

När hennes systrar uttryckte sitt misshag med den och förklarade, att den var ful, tillade hon utan att låta sig något bekomma: — Ä, det fanns två eller tre mycket fulare i boden, och då jag har köpt litet kulört satäng att garnera den med, tror jag att den kommer att bli ganska dräglig. För resten betyder det inte mycket, vad man har på sig i

sommar, sedan —shireregementet lämnat Meryton, och det ger sig av om fjorton dagar.

— Verkligen! utropade Elisabet högst belåten.

— De komma att ligga i läger i närheten av Brighton, och jag önskar så att pappa låter oss alla resa dit och stanna där över sommaren. Det skulle vara en förtjusande plan, och jag tror säkert, att det knappast skulle kosta någonting alls. Mamma skulle så innerligen gärna vilja vara med därom. Tänk bara, vilken ledsam sommar vi eljest få!

— Ja, tänkte Elisabet, det skulle verkligen vara förtjusande och passa oss förträffligt. Gud bevare oss! Brighton och ett helt läger fullt av soldater,42

då vi redan blivit bortkollrade av ett stackars milisregemente och de månatliga balerna i Meryton!

— Nu har jag en nyhet att förtälja er, sade Lydia, då de satte sig till bords. Vad tror ni det är? Det är en stor nyhet, en glädjande nyhet om en viss person, som vi alla hålla av.

Jane och Elisabet sågo på varandra, och man sade åt kyparen, att han icke behövde stanna inne. Lydia skrattade och sade:

— Som vanligt är ni så ytterst grannlaga och håller på yttre former. Ni tycker, att kyparen inte skall få höra på, liksom han brydde sig om det! Jag är säker, att han ofta får höra värre saker, än jag nu går att tala om. Men det är en ful karl! Jag är glad, att han givit sig av. Jag har aldrig i mitt liv sett en så lång haka. Nå, nu skall jag väl komma fram med min nyhet. Den rör vår vän Wickham. Det är ingen fara för att han skall gifta sig med Mary King. Det är någonting för er! Hon har rest till sin farbror i Liverpool för att stanna där. Wickham är räddad!

— Och Mary King är räddad, tillade Elisabet, räddad från en oklok förbindelse, vartill hennes förmögenhet utgjorde lockbetet.

— Det är mycket dumt av henne att ge sig av, om hon tycker om honom.

— Men jag hoppas, att det inte är någon stark böjelse på någondera sidan, sade Jane.

— Säkert inte på hans. Jag kan svara för att han aldrig brydde sig ett dugg om henne — vem43

kunde för resten bry sig om en sån där otäck liten fräknig varelse?

Elisabet var förfärad vid den tanken, att, fastän hon själv var ur stånd att föra ett så simpelt språk, simpelheten i känslan var ungefär densamma, som hon hyst i sitt eget bröst och som hon givit ett vackert namn.

Så snart alla hade ätit och de äldre betalat, beställde man fram vagnen, och med något besvär bereddes plats åt hela sällskapet med alla deras kappsäckar, arbetsväskor och paket och det ovälkomna tillägget av Kittys och Lydias nyss gjorda inköp.

— Så trevligt vi nu äro instuvade! ropade Lydia. Jag, är glad, att jag köpte min hatt, om inte annat för nöjet att få en hattask till. Se så, låt oss nu ha det trevligt och bekvämt och prata och skratta under hela vägen hem. Och först och främst låt oss höra, vad som hänt er, sedan ni reste. Har ni träffat några trevliga herrar? Har ni flirtat något? Jag hade stora förhoppningar, att en av er skulle ha fått en man, innan ni kom hem. Jag försäkrar, att Jane snart blir en gammal mö. Hon är ju nästan tjugutre år! Gud, vad jag skulle skämmas, om jag inte bleve gift före tjugutre års ålder! Ni kan inte tänka er, hur angelägen moster Philips är, att ni skall få män. Hon säger, att Lizzy borde ha tagit mr Collins, men jag tycker inte alls, att det vore livat. Gud, vad jag gärna skulle vilja bli gift före någon av er! Då skulle jag bli förkläde åt er på alla baler. Kors, vad vi hade roligt hos överste44

Forsters härom dagen! Kitty och jag skulle vara där hela dagen, och mrs Forsters lovade oss att få ta en liten sväng på kvällen (i förbigående sagt, mrs Forster och jag äro så goda vänner), och därför bad hon de två flickorna Harrington att komma, men Harriet var dålig, så Pen måste komma ensam, och vad tror ni vi gjorde? Vi klädde ut Chamberlaine i fruntimmerskläder med flit, för att han skulle bli tagen för ett fruntimmer — tänk bara så livat! Inte en själ visste om det, utom överste och mrs Forster och Kitty och jag och moster, ty vi voro tvungna att låna

en av hennes klänningar, och du kan inte föreställa dig, hur bra han såg ut! När Denny och Wickham och Pratt och två eller tre av herrarna kommo in, kände de inte alls igen honom. Gud, vad jag skrattade! Och det gjorde mrs Forster med. Jag trodde jag skulle dö. Och det kom herrarna att misstänka något, och då kommo de snart underfund med vad som var å färde.

Med sådana historier om deras förlustelser och upptåg försökte Lydia, understödd av Kittys anspelningar och tillägg, att roa sina medresande hela vägen till Longbourn. Elisabet hörde på så litet som möjligt, men hon kunde icke undgå att titt och ofta höra Wickhams namn nämnas.

I hemmet mottogos de på det vänligaste sätt. Mrs Bennet gladde sig över att se, att Jane alltjämt var lika vacker, och mer än en gång under middagen sade mr Bennet av egen drift: — Jag är glad, att du kommit tillbaka, Lizzy.

Det var ett stort sällskap vid middagen, ty nästan45

hela familjen Lucas kom för att träffa Maria och få höra nyheter, och de ämnen, som intresserade dem, voro av olika slag: Lady Lucas frågade tvärs över bordet Maria, hur det stod till med hennes äldsta dotter och dennas fjäderfä. Mrs Bennet var upptagen på två håll, då hon å ena sidan skaffade sig upplysningar om säsongens moder av Jane, som satt ett stycke nedanför henne, och å den andra meddelade dem alla åt de yngre misserna Lucas. Och Lydia, som talade högre än någon annan, uppräknade förmiddagens mångahanda nöjen för vem helst som ville höra på henne.

— O Mary, sade hon, jag önskar, att du hade följt med oss, ty vi hade så roligt! Under vägen drogo Kitty och jag ned alla gardinerna och låtsades, att det inte var någon i vagnen, och jag skulle ha fortsatt så hela vägen, om inte Kitty blivit illamående, och när vi kommo till värdshuset, tycker jag verkligen, att vi uppförde oss riktigt hederligt, ty vi bjödo de andra på den allra smakligaste kalla lunch i världen, och om du hade kommit med, så skulle vi ha bjudit dig med. Och sen, när vi gåvo oss av, var det så livat! Jag trodde, att vi aldrig skulle komma in i vagnen. Jag höll nästan på att dö av skratt. Och sen hade vi så muntert under hela hemfärden! Vi pratade och skrattade så högt, att man kunde ha hört oss på tio mils avstånd:

Härpå svarade Mary mycket allvarsamt!— Det vare långt ifrån mig, kära syster, att underskatta sådana nöjen! De skulle utan tvivel vara tilltalande för de flesta kvinnor. Men jag tillstår, att de inte skulle46

ha något behag för mig — jag skulle bra mycket hellre vilja ha en bok.

Men Lydia hörde icke ett ord av detta svar. Hon lyssnade sällan till någon mer än en halv minut och brydde sig aldrig om att höra på Mary.

På eftermiddagen var Lydia mycket angelägen, att de andra flickorna skulle följa med till Meryton och se hur det stod till med litet var, men Elisabet satte sig ståndaktigt emot denna plan. Det skulle icke få sägas, att misserna Bennet icke kunde hålla sig hemma en halv dag, förrän de voro på jakt efter officerarna. Det fanns också ett annat skäl till hennes motstånd. Hon var rädd för att återse Wickham och var besluten att undvika det så länge som möjligt. Hon kände sig verkligen outsägligt glad över att regementet snart skulle förläggas på annan plats. Om fjorton dagar skulle det bryta upp, och så snart detta skett, hoppades hon, att hon icke skulle få något mera obehag för hans skull.

Hon hade icke varit många timmar hemma, förrän hon fann, att planen att tillbringa sommaren i Brigh-ton, som Lydia antytt på värdshuset, ofta diskuterades av hennes föräldrar. Elisabet märkte genast, att hennes far icke hade den ringaste lust att ge vika, men hans svar voro på samma gång så obestämda och tvetydiga, att hennes mor, ehuru hon ofta blev modfälld, dock ännu icke förtvivlade om att lyckas till slut.47

FYRTIONDE KAPITLET.

Elisabet kunde icke längre betvinga sin otåliga önskan att meddela Jane vad som hänt, och slutligen, sedan hon beslutat att förtiga alla detaljer, som angingo hennes syster, och berett henne på en stor överraskning, berättade hon morgonen därpå för henne det huvudsakliga av den scen, som ägt rum mellan henne och mr Darcy.

Miss Bennets förvåning minskades snart tack vare den starka systerliga tillgivenhet, som kom henne att finna varje beundran av Elisabet helt naturlig, och inom kort lämnade hennes häpenhet rum för andra känslor. Hon var ledsen över att mr Darcy framfört sitt frieri på ett sådant sätt, som var så föga ägnat att befordra framgången därav, men hon var ännu mera bedrövad över den smärta, som hennes systers avslag vållat honom.

— Det var orätt av honom, sade hon, att känna sig så säker om att lyckas, och han borde inte ha visat det, men tänk, hur mycket större hans missräkning därför skall vara.

— Det gör mig verkligen hjärtligt ont om honom, svarade Elisabet, men han har andra känslor, som troligtvis snart komma att undantränga hans tycke för mig. Du klandrar mig väl inte därför att jag avslog hans anbud f

— Klandrar dig! Visst inte.

— Men du klandrar mig därför att jag talat så väl om Wickham?48

— Nej, jag vet inte, att det var orätt av dig att säga om honom, vad du sade.

— Men du kommer att veta det, när jag berättat dig, vad som hände redan dagen därpå

Hon talade då om brevet och upprepade hela dess innehåll, såvitt som det angick George Wickham. Vilket slag detta var för stackars Jane, som gärna skulle ha velat leva sitt liv utan att tro, att det i hela människosläktet fanns så mycken ondska, som här var samlad hos en individ. Ej heller kunde Darcys rättfärdigande av sig själv, huru mycket det än gladde henne, trösta henne för en sådan upptäckt. Hon sökte med största allvar visa sannolikheten av ett misstag och fritaga den ene från skuld utan att kompromettera den andre.

— Det gar inte, sade Elisabet, du kan aldrig bevisa bådas oskuld. Gör ditt val, men du måste nöja dig med att taga endast den enes parti. Omdömet om dem har ju varit ganska växlande på sista tiden, men endast en av dem kan vara en god man, och jag för min del är böjd att tro, att det är mr Darcy, men du får tro vad du vill.

Det dröjde en god stund, innan Jane kunde frambringa ett leende.

— Jag vet inte, om jag någonsin känt mig så smärtsamt berörd, sade hon. Wickham så dålig! Det är hart när otroligt. Och stackars mr Darcy! Kära Lizzy, tänk bara, vad han måste ha lidit! Vilka svikna förhoppningar! Och så medvetandet om din dåliga tanke om honom! Och att ha något sådant att berätta om sin syster! Det är verkligen49

allt för pinsamt. Jag är säker om att du måste känna det så.

— Nej, det blir alldeles slut med min sorg och mitt medlidande, då jag ser, hur full du är av båda. Jag vet, att du kommer att göra honom så fullständig rättvisa, att jag för varje ögonblick blir mera ointresserad och likgiltig. Din frikostighet gör mig sparsam, och om du jämrar dig mycket längre över honom, så kommer mitt hjärta att bli lätt som en fjäder.

— Stackars Wickham! Det är ett sådant uttryck av godhet i hans ansikte, en sådan öppenhet och vänlighet i hans väsen!

— Dessa två unga mäns uppfostran måtte ha blivit mycket illa skött. En av dem har fått all godhet, den andre hela utseendet därav.

— Jag har aldrig tyckt, att mr Darcy till den grad saknade utseendet av godhet, som du tyckte.

— Och dock trodde jag mig vara ovanligt förståndig, då jag utan något skäl fattade en så avgjord motvilja för honom. Det är en sådan sporre för ens intelligens och ger så goda tillfällen att visa sin kvickhet att hysa en sådan motvilja. Man kan ständigt och jämt fara ut i förebråelser utan att säga något rättvist, men man kan inte ständigt skratta åt en man utan att då och då hitta på något kvickt.

— Lizzy, jag är viss om att du inte kunde se på saken, som du nu gör, när du först läste brevet.

— Nej, det kunde jag verkligen inte. Jag var mycket illa till mods, ja, jag kan säga olycklig. Och inte hade jag någon att tala vid om vad jag kände, i- — Austen. XI.ingen Jane att trösta mig och säga, att jag inte hade varit så

svag, så fåfäng och så dåraktig, som jag visste jag varit. O, vad jag saknade dig!

— Så olyckligt, att du begagnade så starka uttryck, då du talade om Wickham med mr Darcy, ty nu ser det verkligen ut, som om de äro alldeles oförtjänta.

— Ja visst. Men mitt bittra språk är en ganska naturlig följd av de fördomar, jag hyst. Det är en sak, med avseende varpå jag vill höra ditt råd. Jag vill, att du säger mig, om jag bör eller icke bör låta våra bekanta veta, hurudan Wickhams karaktär är.

Miss Bennet gjorde ett litet uppehåll och svarade sedan: — Vi ha säkert icke någon anledning att framställa honom i en så ofördelaktig dager. Vad tycker du?

— Att vi inte böra företaga oss något sådant. Mr Darcy har inte bemyndigat mig att bekantgöra hans meddelande. Tvärtom var det hans önskan, att jag så mycket som möjligt skulle behålla för mig själv varje detalj, som avsåg hans syster, och om jag försöker att öppna ögonen på folk med avseende på hans förhållande i övrigt, vem kommer väl att sätta tro till mig? Den allmänna fördomen mot mr Darcy är så stark, att det skulle göra de goda Me-rytonborna alldeles utom sig, om jag försökte framställa honom i ett fördelaktigare ljus. Det övergår min förmåga. Wickham kommer snart att bege sig av, och därför blir det icke av någon vikt för någon här att veta, vad han i själva verket går för. I sinom21i

tid kommer det alltid att bli bekant, och då kunna vi skratta åt deras dumhet, då de inte förstått det förut. För närvarande ämnar jag inte säga något därom.

— Du har alldeles rätt. Om dessa felsteg bleve allmänt bekanta, så kunde det bringa honom i olycka för all framtid. Han är nu ledsen över vad han gjort och angelägen att återfå sitt goda namn och rykte. Vi få inte göra honom förtvivlad.

Oron i Elisabets sinne lättades genom detta samtal. Hon hade avbördat sig två hemligheter, som hon gått och burit på under fjorton dagar, och hon var säker på att finna en villig lyssnarinna i Jane, när helst hon kunde önska att tala med henne igen om båda. Men det fanns ännu något outtalat, som klokheten förbjöd henne att yppa. Hon vågade icke för sin syster omtala innehållet i den andra hälften av mr Darcys brev eller låta henne veta, hur uppriktigt hon varit avhållen av hans vän. Detta var en sak, som icke kunde anförtros åt någon, och hon var medveten om att ingenting mindre än en fullständig förståelse mellan de ifrågavarande personerna kunde giva henne rättighet att lyfta på slöjan av denna sista hemlighet. — Och sedan, sade hon, om denna mycket osannolika tilldragelse någonsin skulle inträffa, skall jag endast bli i stånd att omtala vad som Bingley själv kan omtala på ett mycket behagligare sätt. Jag kan inte få frihet att uttala mig, förrän den förlorat allt värde.

Nu, då Elisabet kommit till ro i hemmet, hade hon gott tillfälle att iakttaga sin systers verkliga52

sinnestillstånd. Jane var icke lycklig. Hon var alltjämt djupt fästad vid Bingley. Då hon aldrig förr ens hade inbillat sig, att hon var förälskad, hade hennes känsla den första kärlekens hela värme och, såsom en följd av hennes ålder och karaktär, större stadga, än det första tycket i allmänhet kan skryta av. Hon föredrog honom så avgjort framför varje annan man, och hans minne var så dyrbart för henne, att det krävdes hela hennes goda förstånd och all hennes hänsyn för hennes anhörigas känslor för att hindra, att hon helt hängav sig åt sin saknad, som kunde ha inverkat skadligt på hennes egen hälsa och deras lugn.

— Nå, Lizzy, sade mrs Bennet en dag, vilken är ?iu din tanke om Janes ledsamma affär? För min del är jag besluten att aldrig tala därom med någon. Jag sade det härom dagen till min syster, mrs Philips. Men det ser inte ut, som om Jane träffat honom en enda gång i London. Nåväl, han är en högst ovärdig ung man, och jag tror nu inte, att det är den minsta utsikt, att hon skall få honom. Man hör inte av att han ämnar komma tillbaka till Netherfield i sommar; jag har frågat alla, som kunna antagas veta något om den saken.

— Jag tror inte, att han någonsin kommer att slå sig ner på Netherfield igen.

— Nå, han får göra som han behagar. Ingen önskar, att han skall komma tillbaka. Men jag måste säga, att han behandlade min dotter ytterst illa, och om jag varit i hennes ställe, skulle jag inte ha funnit mig däri. Men det är

en tröst för mig, att Jane53

säkert kommer att dö av krossat hjärta, och då kommer han att ångra, vad han gjort.

Som Elisabet icke kunde hämta någon tröst av en dylik förhoppning, svarade hon icke.

— Nå, Lizzy, fortsatte modern efter ett ögonblick, mr och mrs Collins ha det ju mycket bra, eller hur? Nå, jag bara hoppas, att det kommer att vara. Hurudant bord ha de? Charlotte är nog en utmärkt husmor. Om hon är hälften så sparsam som sin mor, så räcker det till. Jag förmodar, att det inte är något överflöd i deras hem.

— Nej, inte alls.

— Mycket god hushållning, lita på det. Ja, ja. De akta sig nog att leva över sina tillgångar. De komma aldrig i penningknipa. Nå, jag önskar dem all lycka. Jag tänker, att de ofta tala om att få Longbourn, när din far dör. De betrakta det nog alldeles som sin egendom, så snart detta inträffar.

— Det var ett ämne, som de aldrig kunde gå in på i min närvaro.

— Nej, det skulle ha varit mycket egendomligt, om de gjort det, men jag tvivlar inte på att de ofta tala därom sinsemellan. Nå, om de kunna känna sig väl till freds med en egendom, som inte lagligen är deras egen, så mycket bättre. Jag skulle blygas för att inneha en sådan, som testamenterats, till mig som fideikommiss.54

FYRTIOFÖRSTA KAPITLET.

Den första veckan efter deras återkomst hade snart gått till ända, och man befann sig i början av den andra. Detta var den sista veckan, regementet uppehöll sig i Meryton, och alla traktens unga damer voro betydligt modfällda. Nedslagenheten var så gott som allmän. Endast de två äldre misserna Bennet voro ännu i stånd att äta, dricka och sova och ägna sig åt sina vanliga sysselsättningar. De fingo ofta förebråelse för sin känslolöshet av Kitty och Lydia, vilkas sorg var gränslös, och som icke kunde förstå, att en sådan hårdhjärtenhet kunde finnas hos någon av familjens medlemmar.

— Gud i himmelen, vad ska väl bli av oss? Vad ska vi ta oss till? brukade de ofta utropa i sin bittra smärta. Hur kan du skratta så, Lizzy?

Deras ömma mor delade all deras sorg; hon mindes, vad hon själv hade utstått vid ett liknande tillfälle för tjugufem år sedan.

— Jag minns, sade hon, att jag grät två dagar å rad, då överste Millers regemente begav sig av. Jag trodde, att mitt hjärta skulle brista.

— Jag är säker på att mitt skall brista, sade Lydia.

— Om man bara kunde få fara till Brighton, anmärkte mrs Bennet.

— O, ja! om man bara kunde få fara till Brighton! Men pappa ärs,så omöjlig.

— Litet havsbad skulle krya upp mig för långa tider.55

—Och moster Philips är viss om att det skulle göra mig mycket gott, tillade Kitty.

Sådan var den jämmer, som ständigt och jämt hördes i Longbourn House. Elisabet försökte att taga den från den komiska sidan, men alla glada känslor hos henne lämnade rum för blygsel. Hon kände återigen det rättmätiga i mr Darcys klander, och hon hade aldrig varit så benägen att förlåta honom, att han trätt hindrande i vägen för sin väns planer.

Men inom kort skingrades Lydias dystra tankar, ty hon mottog en inbjudning från mrs Forster, hustru till regementets överste, att följa med henne till Brighton. Denna ovärderliga vän var en ung dam, som helt nyligen inträtt i det äkta ståndet. Det lätta och glada lynne, som utmärkte både henne och Lydia, hade dragit dem till varandra, och efter tre månaders bekantskap hade de blivit mycket intima vänner.

Lydias hänförelse i anledning av denna inbjudning, hennes dyrkan av mrs Forster, mrs Bennets förtjusning och

Kittys grämelse kunna knappt beskrivas. Fullständigt oberörd av sin systers känslor, flög Lydia omkring i huset i full extas, fordrande att bli lyckönskad av alla, skrattande och pratande mera högljutt än någonsin, under det att den olyckliga Kitty i vardagsrummet fortsatte att klaga över sitt öde i ordalag, som voro lika oresonliga som hennes ton var fnurrig.

— Jag kan inte begripa, varför mrs Forster inte bjöd mig lika väl som Lydia, sade hon, fastän jag56

inte är hennes speciella vän. Jag har precis lika stor rätt att bli bjuden som hon, och ännu mera, ty jag är två år äldre.

Förgäves sökte Elisabet bringa henne till förnuft, förgäves sökte Jane förmå henne att foga sig i sitt öde. Vad Elisabet själv beträffar, var det så långt ifrån, att denna inbjudning hos henne väckte samma känsla som hos hennes mor och Lydia, att hon betraktade den som ett absolut hinder för att det sunda förnuftet skulle taga ut sin rätt hos den sistnämnda, och hon kunde icke låta bli att i hemlighet råda sin far att icke låta henne resa, så obehagliga följder än ett sådant steg måste ha för henne, om det blev känt. Hon framställde för honom, hur opassande Lydias uppförande i allmänhet var, hur ringa fördel hon kunde skörda av vänskapen med en sådan kvinna som mrs Forster, och hur antagligt det var, att hon skulle bli ännu mera oförsiktig hos en sådan väninna i Brighton, där frestelserna måste vara större än hemma. Han hörde uppmärksamt på henne och sade sedan:

— Lydia kommer aldrig att bli lugn, förrän hon fått uppträda pä en eller annan offentlig plats, och vi kunna aldrig vänta, att hon skall göra det med så liten kostnad eller så litet obehag för sin familj som under nuvarande omständigheter.

— Om du insåge, sade Elisabet, vilka obehagliga följder det måste medföra för oss alla, om Lydias oförståndiga och taktlösa uppförande väcker allmän uppmärksamhet — ja, vilka följder detta redan haft, så är jag viss om att du skulle döma på annat sätt i denna sak.57

— Redan haft? upprepade mr Bennet. Vad för slag, har hon skrämt bort några av dina tillbedjare? Stackars lilla Lizzy! Men var inte så nedslagen. Sådana där kinkiga ungherrar, som inte kunna fördraga att bli vittne till litet narraktighet, äro inte värda några saknadens känslor. Se så, lät mig se listan på de ömkliga figurer, som låtit sig skrämmas bort av Lydias galenskaper.

— Du misstar dig verkligen. Jag har inte några sådana oförrätter att harmas över. Det är inte över några särskilda ledsamheter jag nu beklagar mig. Men vårt goda namn, vårt anseende bland människor måste lida avbräck genom den gränslösa flyktighet, den säkerhet i uppträdandet och det förakt för alla hämmande band, som utmärka Lydias karaktär. Förlåt mig, men jag måste tala rent ut. Om du, kära pappa, inte vill göra dig det besväret att lägga band på hennes översvallande livslust och lära henne, att de intressen, hon nu har, inte kunna bli hennes livsmål, så kommer hon snart att bli oförbätterlig. Hennes karaktär låter då ej förändra sig, och hon kommer vid sexton års ålder att bli den mest utstuderade kokett, som någonsin dragit löje över sig själv och sin familj — en kokett av det värsta och simplaste slag utan något annat behag än sin ungdom och ett någorlunda vackert utseende, och som till följd av sin okunnighet och sin själs tomhet blir fullständigt ur stånd att avvärja något av det allmänna förakt, som hennes ohejdade begär att bli beundrad kommer att väcka. För denna fara är Kitty också utsatt. Hon kommer att följa Lydias exempel i allt.58

Fåfäng, okunnig, lat och fullkomligt otyglad! Kära pappa, kan du tro, att det är möjligt, att de inte komma att bli klandrade och föraktade överallt, där man lär känna dem, och att inte deras systrar ofta komma att få del av deras skam?

Mr Bennet såg, att hon var djupt gripen; han fattade ömt hennes hand och svarade:

— Var inte så orolig, min söta vän. Var helst man lär känna dig och Jane, måste ni bli högaktade och värderade, och ni kommer inte att visa er mindre till er fördel, därför att ni har två, låt mig säga tre, fjolliga systrar. Vi få ingen ro på Longbourn, om inte Lydia får resa till Brighton. Låt henne då resa. Överste Forster är en förståndig man, som kommer att hindra, att hon verkligen råkar illa ut, och lyckligtvis är hon allt för fattig, för att någon skulle utse henne till sitt byte. I Brighton kommer hon till och med som en vanlig kokett flicka att bli föremål för

mindre uppmärksamhet än här. Officerarna skola nog finna flickor, som äro mera värda deras hyllning. Låt oss därför hoppas, att hennes vistelse där kommer att lara henne, hur obetydlig hon är. I alla händelser kan hon inte bli synnerligen mycket sämre, utan att vi få anledning att inspärra henne för återstoden av hennes liv.

Elisabet var tvungen att nöja sig med detta svar, men hon stod fast vid sin mening och lämnade sin far ledsen och besviken. Det låg dock icke i hennes natur att öka sina bekymmer genom att ruva över dem. Hon visste med sig, att hon gjort sin plikt, och hon hade ingen fallenhet för att gå och59

gräma sig över oundvikliga ledsamheter eller förstora dem genom ängslan.

Hade Lydia och hennes mor vetat om innehållet av Elisabets samtal med sin far, skulle bådas ordflöde knappt kunnat ha givit uttryck åt deras harm. Lydia inbillade sig, att ett besök i Brighton innefattade alla möjligheter till jordisk lycka. Hon såg med sin livliga fantasis öga gatorna i denna glada badort fulla av officerare. Hon såg sig själv som föremål för uppmärksamhet av tiotal och tjogtal av sådana, som ännu voro obekanta för henne. Hon såg lägrets alla härligheter — dess tält uppslagna i ståtliga, raka gator, där det svärmade av unga, glada män i bländande, scharlakansröda uniformer; och för att göra bilden fullständig, såg hon sig själv sittande utanför ett tält behagligt flirtande med åtminstone sex officerare på en gång.

Om hon hade vetat, att hennes syster sökte slita henne från sådana utsikter och sådana verkligheter som dessa, vilka skulle då hennes känslor ha varit? De kunde ha förståtts endast av hennes mor, som skulle ha känt nästan detsamma som hon. Att Lydia skulle resa till Brighton var hennes enda tröst, vemodigt förvissad som hon var, att hennes man aldrig ämnade resa dit själv.

Men de voro alldeles okunniga om vad som hade försiggått, och deras hänryckning var med få avbrott lika stor ända till dagen för Lydias avresa.

Elisabet skulle nu träffa mr Wickham för sista gången. Då hon ofta varit tillsammans med honom efter sin återkomst, hade hennes oro till stor del lagt6o

sig; den oro, som stod i sammanhang med hennes föregående tycke för honom, hade alldeles försvunnit. Hon hade till och med just i det behagliga sätt, som först intagit henne, upptäckt en viss tillgjordhet och något, som väckte avsmak och leda. Hans nuvarande uppförande mot henne själv gav henne dessutom en ny anledning till misshag, ty den benägenhet, han snart visade att förnya den hyllning, han ägnat henne under den första tiden av deras bekantskap, kunde, efter vad som sedan inträffat, endast reta henne. Hon förlorade allt intresse för honom, då hon såg sig utsedd till föremål för en så lumpen och fåfanglig kurtis, och allt under det hon sökte frigöra sig från alla självförebråelser, kunde hon icke undgå att känna sådana förorsakade av hans tro, att, huru länge och av vad orsak än han försummat att ägna henne sin uppmärksamhet, skulle hennes fåfänga bli tillfredsställd och hans hyllning röna ett gynnsamt mottagande, så snart han förnyade den.

Den sista dagen av regementets vistelse i Meryton var han jämte några andra av officerarna bjuden på middag till Longbourn, och så föga var Elisabet böjd för att skiljas från honom i vänlighet, att, då han gjorde en fråga, hur hon tillbragt sin tid i Huns-ford, hon omtalade, att överste Fitzwilliam och mr Darcy hade vistats tre veckor på Rosings, och frågade honom, om han var bekant med den förre.

Han såg ut att bli förvånad, missnöjd, orolig, men efter ett ögonblick återvann han sin självbehärskning och svarade med ett leende, att han träffat honom ofta förr, och sedan han anmärkt, att han var en31i

mycket belevad man, frågade han henne, hur hon tyckt om honom. Hennes svar var mycket berömmande. Med en likgiltig min tillade han efter ett ögonblick:

— Hur länge sade ni att han uppehöll sig på Rosings?

— Nästan tre veckor.

— Och ni träffade honom ofta?

— Ja, nästan varje dag.

— Hans sätt är mycket olika hans kusins.

— Ja, mycket olika. Men jag tycker, att mr Darcy vinner vid närmare bekantskap.

— Verkligen? utropade Wickham med en blick, som icke undgick henne. Och får jag fråga? Men han hejdade sig och tillade i en gladare ton: Är det hans umgängessätt, som vinner? Har han värdigats bli något hövligare än vanligt? Ty jag vågar inte hoppas, fortsatte han med lägre och allvarligare röst, att han i grund och botten blivit bättre.

— Nej, sade Elisabet, i grund och botten tror jag att han är densamme, som han varit.

Medan hon talade, såg Wickham ut, som om han knappast visste, om han var glad över hennes ord eller tvivlade på deras mening. Det var ett visst något i hennes ansiktsuttryck, som kom honom att lyssna med orolig och ängslig uppmärksamhet, då hon tillade:

— När jag sade, att han vann vid närmare bekantskap, menade jag inte, att hans väsen eller sätt höllo på att förbättras, utan att, då man lär känna62

honom närmare, man får en bättre uppfattning av hans karaktär.

Wickhams ängslan syntes nu i hans oroliga blick ock en uppstigande rodnad; under några minuter var han tyst, tills han ryckte upp sig ur sin förlägenhet, vände sig till henne och sade med sin mildaste stämma:

— Då ni så väl vet mina känslor gentemot mr Darcy, förstår ni lätt, hur uppriktigt det gläder mig, att han är nog förståndig att åtminstone antaga skenet av rättrådighet. Hans stolthet i detta hänseende kan bli av nytta, om inte för honom själv, dock för många andra, ty det måste avskräcka honom från ett så gement nedrigt beteende som det, jag fått lida av. Jag bara fruktar, att det slags försiktighet, som ni, efter vad jag förstår, hänsyftar på, endast visas av honom vid hans besök hos sin faster, om vars goda tanke han är mycket angelägen. Hans rädsla för henne har alltid inverkat på honom, när de varit tillsammans, och mycket måste härvid tillskrivas hans önskan att få till stånd partiet med miss de Bourgh, vilket, efter vad jag vet, ligger honom mycket om hjärtat.

Elisabet kunde icke härvid återhålla ett leende, men hon svarade endast med en svag böjning på huvudet. Hon märkte, att han ville föra henne in på det gamla ämnet om de oförrätter, han lidit, och hon hade alls ingen lust att låta honom få sin vilja fram. Återstoden av aftonen förgick å hans sida under skenbar vanlig glättighet, men utan något vidare försök att visa Elisabet särskild uppmärksam-63

het, och slutligen skildes de åt under ömsesidiga hövlighetsbetygelser, möjligen å ömse sidor med en önskan att aldrig träffas igen.

När sällskapet bröt upp, återvände Lydia med mrs Forster till Meryton, varifrån de skulle anträda färden tidigt följande morgon. Skilsmässan mellan henne och hennes familj var snarare bullersam än rörande. Kitty var den enda, som göt tårar, men hon grät av förargelse och avund. Mrs Bennet var mycket ordrik i sina tillönskningar av god lycka åt sin dotter och synnerligen ivrig i sina uppmaningar till henne att icke låta tillfället gå sig ur händerna att roa sig så mycket som möjligt — ett råd, som det var högst antagligt att hon skulle följa. Som Lydia, då hon sade farväl, på ett högljutt sätt gav luft åt sin glädje, hördes icke de mera stillsamma avskedsord, som yttrades av hennes systrar.

FYRTIOANDRA KAPITLET.

Om Elisabet hade låtit sitt omdöme bestämmas av sin egen familj, skulle hon ha fått en föga behaglig föreställning om vad äktenskaplig lycka och huslig trevnad vill säga. Hennes far, som blivit fängslad av ungdom och skönhet och det glättiga väsen, som vanligen följer med ungdom och skönhet, hade gift sig med en kvinna, vars svaga intelligens och småsinthet redan tidigt under deras äktenskap gjorde slut på all verklig tillgivenhet för henne. Aktning och förtroende hade försvunnit för alltid, och alla64

hans förhoppningar om huslig lycka hade svikits. Men mr Bennets karaktär var icke sådan, att han sökte tröst för den missräkning, hans egen oförsiktighet berett honom, i något av de nöjen, som allt för ofta giva olyckliga män

en ersättning för deras dårskap. Han älskade landet och läsning, och dessa intressen hade skänkt honom hans förnämsta nöjen. Sin hustru hade han föga mera att tacka för, än att hennes okunnighet och dåraktighet hade roat honom.

o o

Detta är icke den slags lycka, som en man i allmänhet önskar ha sin hustru att tacka för, men då andra möjligheter till trevnad fattas, tar en verklig filosof fasta på sådana som erbjuda sig.

Elisabet hade emellertid aldrig varit blind för det opassande i hennes fars uppförande som äkta man. Hon hade alltid sett det med smärta, men då hon hyste aktning för hans själsgåvor och var tacksam för den tillgivenhet, han visade henne själv, försökte hon glömma, vad hon icke kunde överse med, och förvisa från sina tankar hans ständiga brott mot äktenskapliga plikter och anständighetens fordringar, som, då de utsatte hans hustru för sina egna barns förakt, voro i så hög grad klandervärda. Men hon hade aldrig så starkt som nu känt de missförhållanden, som måste uppstå för barnen i ett så omaka äktenskap, ej heller hade hon någonsin så till fullo insett, vilka olyckliga följder en så missriktad användning av intelligens måste ha; en intelligens, som om den använts rätt, åtminstone kunde ha skyddat hans döttrars goda namn och rykte, även om den varit ur stånd att förädla hans hustrus själ.65

Sedan Elisabet hade glatt sig över YVickhams av-färd, gav henne förlusten av regementet ej vidare anledning till tillfredsställelse. Bjudningarna i trakten voro mindre omväxlande än förut, och hemma hade hon en mor och en syster, vilkas ständiga jämmer-låt över hur tråkigt allting var riktigt fördystrade deras hemliv. Ehuru Kitty med tiden åter kunde sansa sig, sedan de, som stört hennes lugn, kommit bort, så var det troligt, att hennes yngre syster, vars anlag voro av ännu farligare art, skulle förhärdas i sin dårskap och självsäkerhet genom den dubbla fara, som en vistelse vid en badort och ett fältläger medförde. Hon fann därför på det hela taget, att en händelse, som hon motsett med otålig längtan, icke, då den inträffade, skänkte "Këtme .all den tillfredsställelse, som hon lovat sig. Det var därför nödvändigt att tänka på någon annan tid, då en verklig lycka kunde vinnas, att ha någon annan punkt, vid vilken hennes önskningar och förhoppningar kunde fästa sig, och genom att i förväg glädja sig åt ett nöje söka tröst mot det närvarande och bereda sig på en ny missräkning. Hennes tur till de nordengelska sjöarna var nu föremålet för hennes gladaste tankar; den var hennes bästa tröst under alla de ledsamma stunder, som hennes mors och Kittys missnöje gjorde oundvikliga, och om hon kunde ha fått Jane med, skulle planen till alla delar ha varit fullkomlig.

Men det är en lycka, tänkte hon, att jag har någonting att önska. Om allt vore fullständigt ordnat, så skulle jag säkert bli besviken. Men nu, då 5. — Austen. II.66

min systers frånvaro för mig blir en ständig källa till saknad, kan jag med allt skäl hoppas, att alla mina förhoppningar att få roligt skola gå i fullbordan. En plan, som i alla detaljer lovar en nöje, kan aldrig bli framgångsrik, och missräkning i det hela kan endast avvärjas därigenom, att man har någon särskild liten svårighet att kämpa med.

När Lydia reste, lovade hon att skriva mycket ofta och mycket vidlyftigt till sin mor och Kitty, men man fick alltid vänta mycket länge på hennes brev, och de voro alltid mycket korta. Breven till hennes mor innehöllo föga annat än att de just kommit tillbaka från biblioteket, dit de och de officerarna hade följt dem, och där hon sett så härliga saker, att de gjort henne vild av förtjusning; att hon hade en ny klänning eller ett nytt parasoll, som hon skulle ha beskrivit mera i detalj, men hon var tvungen att sluta i största hast, emedan mrs Forster ropade på henne och de skulle gå till lägret; av hennes brevväxling med hennes syster kunde ännu mindre inhämtas, ty hennes brev till Kitty, ehuru något längre, voro alldeles för fulla av understrukna ord för att kunna göras allmänt bekanta.

Sedan Lydia varit borta fjorton dagar eller tre veckor, började hälsa, gott lynne och glättighet åter få insteg på Longbourn. Allting fick ett gladare utseende. De familjer, som varit i London under vintern, kommo tillbaka igen, sommartoaletter kommo i bruk, och sommarbjudningarnas rad tog sin början. Mrs Bennet hade återvunnit

sitt vanliga gråtmilda lugn, och Kitty var så till vida återställd, att hon utan67

tårar kunde besöka Meryton, ett förhållande, som lovade så gott, ett det kom Elisabet att hoppas, att hon vid jultiden skulle vara så pass förståndig, att hon icke nämnde en officers namn mer än en gång om dagen, så framt icke genom någon grym och illasinnad anordning av lantförsvarsdepartementet ett nytt regemente inkvarterades i Meryton.

Den tid, som var utsatt för anträdandet av deras resa till norra England, närmade sig nu hastigt, och det återstod endast fjorton dagar, då från mrs Gardiner kom ett brev, som på en gång uppsköt begynnelsen därav och avkortade dess längd. Mr Gardiner skulle bli hindrad av affärer att anträda färden förrän fjorton dagar senare i juli och måste vara tillbaka i London igen inom en månad, och som detta icke gav dem tillräcklig tid att resa så långt och se så mycket, som de ämnat, eller åtminstone se det i lugn och ro, som de hade hoppats, så voro de tvungna att avstå från resan till sjödistriktet och i stället välja en kortare tur, och enligt den nu uppgjorda planen skulle de ej resa längre norrut än till Derbyshire. I detta grevskap fanns tillräckligt mycket att se för att upptaga största delen av de tre veckor, de hade till sitt förfogande; för mrs Gardiner hade denna trakt en särskilt stark dragningskraft. Den stad, där hon förr i tiden tillbragt några år av sitt liv och där de nu skulle vistas några dagar, intresserade henne troligtvis lika mycket som de ryktbara sevärdheterna Matlock, Chatsworth, Dove-dale och Peak Cavern.

Elisabet kände sig ytterst besviken; hon hade68

innerligt hoppats att få se sjödistriktet och trodde ännu, att man kunde ha fått tid därtill. Men det var hennes skyldighet att vara nöjd, och hennes lynne var sådant, att hon lätt kunde finna sig, och snart var allt bra igen.

Mänga tankar voro för henne förbundna med namnet Derbyshire. Det var omöjligt för henne att se detta ord utan att tänka på Pemberley och dess ägare. Men helt visst, sade hon, kan jag ostrafifat resa i hans grevskap och taga med mig några petri-fikat därifrån, utan att han får se mig.

Det blev nu en dubbelt så lång tid av väntan. Fyra veckor skulle förgå, innan hennes morbror och moster anlände. Men de gingo verkligen till ända, och slutligen uppenbarade sig mr och mrs Gardiner med sina fyra barn på Longbourn. Barnen, två flickor på sex och åtta år och två yngre gossar, skulle lämnas under sin kusin Janes särskilda uppsikt; hon var allas deras gunstling, och hennes jämna lynne och vänliga sätt gjorde henne särskilt lämpad att sköta om dem på alla sätt, undervisa dem, leka med dem och ägna dem kärleksfull vård.

Mr och mrs Gardiner stannade endast över en natt på Longbourn och anträdde följande morgon färden med Elisabet för att söka omväxling och förströelse. Om en sak ägde de full visshet, nämligen att de voro fullständigt passande för varandra som reskamrater; de hade alla god hälsa och kunde utan svårighet underkasta sig möjliga obehag under resan; de hade glatt humör, som förhöjer varje njutning, samt inbördes tillgivenhet och förståelse, som gjorde.69

att de kunde finna trevnad i varandras sällskap, om missräkningar väntade dem på färden.

Det är icke vår avsikt att här lämna en beskrivning på Derbyshire eller på någon av de märkliga platser, som de passerade på sin resa dit; Oxford, Blenheim, Warwick, Kenilworth, Birmingham etc. äro redan tillräckligt bekanta. Endast en liten del av Derbyshire är föremål för vårt intresse. Sedan våra resenärer sett de största märkvärdigheterna i trakten, styrde de kosan till den lilla staden Lambton, där mrs Gardiner förr i tiden haft sin bostad och där, efter vad hon nyligen hört, det ännu fanns kvar några bekanta till henne; fem mil från Lambton var Pem-berley beläget, såsom Elisabets moster omtalade för henne. Det låg icke alldeles invid deras väg, men icke mera än ett par mil därifrån. Då de kvällen förut talade om sin resplan, uttryckte mrs Gardiner sin önskan att återse detta ställe. Mr Gardiner förklarade, att han också var hågad därför, och man tillsporde Elisabet, om hon gick in på denna plan.

— Kära du, skulle du inte gärna vilja se ett ställe, som du hört så mycket talas om? frågade hennes moster, ett ställe, som påminner dig om så många av dina bekanta. Du vet, att Wickham tillbragte hela sin ungdom där.

Elisabet var mycket ledsen. Hon kände, att hon icke hade något att göra på Pemberley, och hon måste låta förstå, att hon icke hade någon lust att se det. Hon måste tillstå, att hon var trött på storståtliga hus; sedan hon besökt så många sådana,70

fann hon inte vidare något nöje i att se fina mattor eller sidengardiner.

Mrs Gardiner förebrådde henne hennes dumhet. Om det bara vore ett vackert, präktigt möblerat hus, skulle jag inte bry mig om det själv, men anläggningarna däromkring äro härliga. Parken är en av de vackraste i trakten.

Elisabet sade ingenting mera, men inom sig kunde hon icke gå in på saken. Möjligheten att träffa mr Darcy, medan de beságo stället, kom ögonblickligen för henne. Det skulle vara förskräckligt! Hon rodnade vid blotta tanken härpå och trodde, att hon gjorde bäst i att tala öppet med sin moster hellre än att löpa en sådan risk. Men hon hyste betänkligheter härvidlag, och slutligen fick hon klart för sig, att detta skulle bli den sista utvägen, om hennes enskilda efterforskningar angående familjens frånvaro ledde till ett ofördelaktigt resultat.

När de om kvällen drogo sig tillbaka, frågade hon därför städerskan, om inte Pemberley var ett mycket vackert ställe, vad dess ägare hette, och — med icke ringa oro — om familjen vistades där under sommaren. Ett högst välkommet nekande svar följde på den sista frågan, och då hennes oro nu var slut, kunde hon ge fritt lopp åt sin nyfikenhet att få se platsen. När man morgonen därpå åter gick in på detta ämne och hon återigen tillfrågades, kunde hon utan betänkande och med en rätt likgiltig min svara, att hon verkligen icke hade något emot denna plan. Till Pemberley skulle de därför resa.71

FYRTIOTREDJE KAPITLET.

Under åkturen spanade Elisabet med en viss oro efter den första skymten av Pemberleyparken, och när de slutligen körde in genom grinden, befann hon sig i högsta grad av spänning.

Parken var mycket stor och innefattade en mycket omväxlande terräng. De kommo först in i en av dess lägst belägna delar och åkte en stund genom en vacker skog av betydande utsträckning.

Elisabet var allt för upptagen av sina tankar för att kunna samtala med sina reskamrater, men hon såg och beundrade varje anmärkningsvärd plats och utsiktspunkt. En halv mil åkte de småningom uppåt och befunno sig slutligen på toppen av en ansenlig höjd, där skogen upphörde och där man genast fick syn på Pemberley House, som låg på motsatta sidan av en dal, mot vilken vägen sänkte sig i branta slingringar. Det var en stor, vacker stenbyggnad, som hade ett förmånligt läge på en sluttning med en bakgrund av höga, skogklädda kullar, och framför densamma flöt en ström, vars yta vidgade sig på ett naturligt sätt, utan att något gjorts däråt med konst. Elisabet var förtjust. Hon hade aldrig sett ett ställe, för vilket naturen gjort så mycket eller där den naturliga skönheten så litet motverkats av tvivelaktig smak. De intogos alla av livlig beundran, och i detta ögonblick kände hon, att det skulle vara något värt att bli husfru på Pemberley.

De åkte ner för kullen, över bryggan och fram72

till dörren, och medan de på nära håll togo huset i betraktande, återkommo alla hennes farhågor att träffa dess ägare. Hon fruktade, att städerskan kunde ha misstagit sig. Sedan de anhållit om att få bese stället, bad man dem stiga in i hallen, och under det att de väntade på husföreståndarinnan, hade Elisabet god tid att undra över att hon verkligen befann sig där hon var.

Husföreståndarinnan infann sig; det var en äldre kvinna med aktningsvärt utseende, mycket mindre prydlig och mera hövlig, än Elisabet hade föreställt sig. De följde henne in i matsalen. Det var ett stort, präktigt möblerat rum med vackra proportioner. Den skogklädda höjden, från vilken de hade kommit ned, syntes ännu brantare på avstånd och tog sig mycket bra ut. Terrängen var utnyttjad på bästa sätt, och hon såg med förtjusning på hela skådespelet, strömmen, träden, som stodo spridda på dess stränder, och den buktande dalen, så långt hon kunde skönja den. Då de kommo in i andra rum, sågos föremålen under andra synvinklar, men från alla fönster hade man den vackraste utsikt. Rummen voro höga och vackra och möblerna värdiga sin förmögne ägare, men Elisabet såg med beundran av hans smak, att de varken voro pråliga eller onödigt eleganta; där var mindre prakt

och mera verklig finess än på Rosings.

Och på denna plats, tänkte hon, kunde jag ha blivit husfru! I dessa rum kunde jag nu ha känt mig fullkomligt hemma! I stället för att bese dem som en främling kunde jag ha glatt mig över dem73

som mina egna och i dem välkomnat min morbror och moster som gäster. Men hon besinnade sig och tänkte vidare: Nej, detta kunde aldrig ske, morbror och moster skulle ha varit förlorade för mig; jag skulle aldrig ha fått inbjuda dem.

Det var en lycka, att hon besinnade sig, det räddade henne från något, som liknade ånger.

Hon hade god lust att fråga husföreståndarinnan, om hennes husbonde verkligen var borta, men modet svek henne. Slutligen framställdes dock frågan av hennes morbror, och hon vände sig bort med oro, då mrs Reynolds svarade, att han var borta, tillläggande: men vi vänta honom hem i morgon med ett stort sällskap av vänner och bekanta. Huru glad var icke Elisabet över att deras resa icke på grund av någon omständighet blivit uppskjuten en dag.

Hennes moster ropade nu, att hon skulle komma och se på ett porträtt. Hon gick fram och såg mr Wickhams porträtt, som jämte några andra miniatyrer hängde över spiselkransen. Mrs Gardiner frågade henne leende, hur hon tyckte om det. Husföreståndarinnan kom fram och omtalade för dem, att det var ett porträtt av en ung herre, son till hennes avlidne husbondes förvaltare, vilken av honom uppfostrats på hans bekostnad. Han har nu blivit officer, tillade hon, men jag är rädd för att han fört ett vilt liv.

Mrs Gardiner såg leende på sin systerdotter, men Elisabet kunde icke besvara detta.

— Och det här, sade mrs Reynolds, pekande på74

ett annat av miniatyrporträtten, är min husbonde, och det är mycket likt honom. Det ritades på samma gång som det andra, för omkring åtta år sedan.

— Jag har hört mycket talas om er husbondes vackra utseende, sade mrs Gardiner, i det hon betraktade porträttet; det är verkligen ett vackert ansikte. Men Lizzy, du kan tala om för oss, om det är likt eller inte.

Mrs Reynolds aktning för Elisabet tycktes växa vid denna antydning, att hon kände hans husbonde.

— Känner den här unga damen mr Darcy?

Elisabet rodnade och sade: — En liten smula.

— Och tycker ni inte, att han är en mycket vacker ung herre?

— Jo, mycket vacker.

— Jag har verkligen aldrig sett någon, som ser så bra ut som han; men i galleriet i övre våningen får ni se ett vackrare, större porträtt av honom än det här. Det här rummet var min avlidne husbondes älsklingsrum, och de här miniatyrporträtten ha samma plats som de hade under hans tid. Han tyckte mycket om dem.

Detta gav Elisabet en förklaring, varför mr Wick-hams porträtt befann sig bland dem.

Mrs Reynolds riktade sedan deras uppmärksamhet på ett porträtt av miss Darcy, som ritats, då hon endast var åtta år gammal.

— Ar miss Darcy lika vacker som sin bror? sade mr Gardiner.75

— Ja, hon är den vackraste unga flicka, man kan få se, och så talangfull! Hon spelar och sjunger hela dagen i ända. I nästa rum står ett instrument, som nyss kommit hit för hennes räkning, en gåva av min husbonde; hon-kommer hit i morgon tillsammans med honom.

Mr Gardiner, som hade ett ledigt och angenämt sätt, uppmuntrade hennes meddelsamhet med sina frågor och anmärkningar; vare sig av stolthet eller tillgivenhet för sitt husbondefolk fann mrs Reynolds ögonskenligen stort nöje i att tala om herrn i huset och hans syster.

— Vistas er husbonde mycket pä Pemberley under årets loppf

— Inte så mycket, som jag kunde önska, men jag kan säga, att han tillbringar halva sin tid här, och miss Darcy vistas alltid här under sommarmånaderna.

— Utom då hon reser till Ramsgate, tänkte Elisabet.

— Om er husbonde gifte sig, skulle han väl uppehålla sig här mera.

— Ja, men jag vet inte, när det kommer att ske; jag vet inte, vem som är god nog för honom.

Mr och mrs Gardiner logo. Elisabet kunde icke låta bli att säga: — Det är verkligen mycket hedrande för honom, att ni tänker så.

— Jag säger bara sanningen och vad var och en, som känner honom, vill säga, svarade mrs Reynolds. Elisabet tyckte, att detta var att gå nästan långt, och hon lyssnade med växande förvåning, då hus-76

föreståndarinnan tillade: Jag har aldrig i mitt liv hört ett ont ord av honom, och jag har känt honom, sedan han var fyra år gammal.

Detta var högst märkvärdiga lovord, som stodo i skarp motsats mot hennes egna tankar om honom. Hon hade varit livligt övertygad om att han icke var en godhjärtad man. Hon lyssnade med största intresse, längtade att få höra mera och var tacksam mot sin morbror, då han sade:

— Det är verkligen mycket få människor, om vilka man kan säga så mycket. Ni är verkligen lycklig, som har en sådan husbonde.

— Ja, det vet jag att jag är. Om jag skulle söka i hela världen, kunde jag inte finna en bättre. Men jag har alltid märkt, att de, som äro snälla som barn, också bli snälla, när de växa upp, och han var alltid den vänligaste, den mest ädelsinnade gosse i världen.

Elisabet nästan stirrade på henne. Kan detta vara mr Darcy? tänkte hon.

— Hans far var en utmärkt man, sade mrs Gardiner.

— Ja, det var han verkligen, och hans son kommer att bli alldeles som han — lika snäll mot de fattiga.

Elisabet lyssnade, undrade, tvivlade och längtade att få höra mera. Intet annat än vad mrs Reynolds sade kunde intressera henne. Det var förgäves hon omtalade, vad tavlorna föreställde, vilka dimensioner rummen hade och huru mycket möblerna kostade. Mr Gardiner, som var högligen road av den par-77

tiskhet för familjen, vilken han tillskrev de lovord, hon slösade på sin husbonde, ledde snart åter in samtalet på detta ämne, och hon framhöll kraftigt mr Darcys många förtjänster, under det att de tillsammans gingo uppför den stora trappan.

— Han är den bäste godsherre och den bäste husbonde, som någonsin levat, sade hon; han är icke lik nutidens tygellösa unga män, som bara tänka på sig själva. Det är inte en av hans underhavande eller tjänare, som inte vill ge honom ett gott vitsord. Det finns folk, som säger, att han är stolt, men jag har sannerligen aldrig märkt något sådant. Jag tänker, att detta helt och hållet beror på att han inte far fram som andra unga män.

I vilket fördelaktigt ljus framställer hon inte honom, tänkte Elisabet.

— Denna vackra skildring av honom, viskade hennes moster, då de gingo vidare, står inte riktigt bra tillsammans med hans handlingssätt mot vår stackars vän.

— Kanske vi ha förts bakom ljuset.

— Det är inte mycket troligt; vår sagesman är alltför trovärdig.

Då de kommit upp i den rymliga förstugan i övre våningen, infördes de i ett mycket vackert vardagsrum, som nyligen möblerats med större elegans och i ljusare färger än rummen på nedre botten, och de fingo veta, att detta hade skett enkom för att glädja miss Darcy, som fattat smak för detta rum, då hon sista gången var på

Pemberley.78

— Han är verkligen en snäll bror, sade Elisabet, då de gingo fram till ett av fönstren.

Mrs Reynolds förutsåg miss Darcys förtjusning, då hon inträdde i rummet. Och sådant är alltid hans sätt, tillade hon. Vad helst som kan bereda hans syster ett nöje, det blir genast gjort. Det finns ingenting, som han inte skulle göra för hennes skull.

Tavelgalleriet och ett par av de förnämsta sovrummen voro nu allt, som återstod att visa. I det förra funnos många goda tavlor, men Elisabet förstod sig icke alls på konst, och från sådana målningar, som varit att se där nere, hade hon gärna vänt sin uppmärksamhet till några pastellteckningar av miss Darcy, vilkas ämnen voro mera intressanta och även mera lättfattliga.

I galleriet funnos många familjeporträtt, men de voro föga ägnade att tilldraga sig en främlings uppmärksamhet. Elisabet gick omkring och sökte efter det enda ansikte, som kunde vara bekant för henne. Slutligen stannade hon framför det och såg ett porträtt av mr Darcy, som var frappant likt med ett sådant leende över dragen, som hon påminde sig ibland ha sett, då han såg på henne. Hon stod flera minuter kvar framför tavlan, försjunken i allvarligt betraktande, och återvände till den ännu en gång, innan de lämnade galleriet. Mrs Reynolds omtalade för dem, att porträttet hade målats under faderns livstid.

Elisabet kände sig verkligen i detta ögonblick vänligare stämd mot originalet, än hon någonsin79

gjort under den tid de varit bekanta. De lovord, som mrs Reynolds slösade på honom, voro icke betydelselösa. Vilket beröm är värdefullare än det, som ges av en intelligent tjänare? Hon tänkte på huru många människors lycka berodde av honom som broder, egendomsherre och husbonde, huru mycken glädje eller sorg det stod i hans makt att bereda, huru mycket gott eller ont kunde göras av honom. Varje omdöme, som uttalats av husföreståndarinnan, vittnade fördelaktigt om hans karaktär, och då hon stod framför den duk, på vilken han var avbildad och från vilken han fäste sina ögon på henne, tänkte hon på hans blick med en djupare känsla av tacksamhet, än den någonsin förut väckt hos henne, och hon mindes, huru varm den var.

När de hade sett alla de delar av huset, som brukade visas för besökande, gingo de åter ner i nedre våningen, och, sedan de tagit farväl av mrs Reynolds, överlämnades de åt trädgårdsmästaren, som mötte dem vid dörren till vestibulen.

Då de gingo över gräsmattan ned mot strömmen, vände sig Elisabet om för att ännu en gång se på byggningen; hennes morbror och moster stannade också, och under det att den senare framställde gissningar om husets ålder, kom dess ägare själv plötsligen fram från den väg, som bakom densamma förde till stallen.

De voro på ungefär tjugu fots avstånd från varandra, och så plötsligt var hans uppträdande, att det var omöjligt att undvika att se honom. Hans och Elisabets ögon möttes genast, och bådas kinder6o

övergötos av den djupaste rodnad. Han riktigt spratt till och tycktes under ett ögonblick stå orörlig av häpnad, men snart hämtade han sig, gick fram till sällskapet och tilltalade Elisabet i ordalag som om de icke vittnade om fullständigt lugn, åtminstone voro fullkomligt hövliga.

Hon hade instinktmässigt vänt sig bort, men hejdade sig då han närmade sig och lyssnade till hans artigheter med en förlägenhet som hon omöjligt kunde betvinga. Om den första anblicken av honom eller hans likhet med det porträtt som de nyss sett, ej varit nog för att övertyga de två andra, att de nu sågo mr Darcy inför sig, så måste trädgårdsmästarens häpenhet, då han varseblev sin husbonde, med ens ha gjort det klart för dem. De stodo på ett litet avstånd, medan han talade med deras systerdotter, som förvånad och förvirrad, knappt vågade lyfta sina ögon och se honom i ansiktet och som icke visste, vad hon svarade på hans artiga frågor om hennes familj. Häpen som hon var över den förändring, hans sätt undergått sedan de sist skildes, ökade varje mening, han yttrade, hennes förvirring, Tanken på det opassande i att hon befann sig där, framträdde hos henne med förnyad styrka, och de få minuter de samtalade voro bland de mest pinsamma i hennes liv. Han tycktes icke heller vara mycket mera obesvärad. När han talade, hade hans ton icke något av sitt vanliga lugn, och han upprepade sina

frågor om tiden för hennes avresa från Longbourn och om hennes vistelse i Derbyshire så51i

ofta och på ett så brådskande sätt, att det tydligen visade, att han ej rätt visste till sig.

Slutligen tycktes han icke vidare veta, vad han skulle säga, och sedan han stått några ögonblick utan att yttra ett ord, gjorde han slag i saken och tog farväl.

De andra gingo då fram till Elisabet och uttryckte sin beundran över hans utseende, men hon hörde icke ett ord, och helt upptagen av sina egna känslor, följde hon dem under tystnad. Hon var överväldigad av blygsel och förtret. Att hon kommit dit var det olyckligaste, det mest oförnuftiga tilltag i världen 1 Hur besynnerligt måste det icke förefalla honom! I vilken ful dager måste hon icke framstå för en så högdragen man! Det kunde se ut, som om hon med avsikt hade ställt sig i hans väg igenl Ack, varför hade hon kommit hit? Och varför kom han på detta sätt en dag innan han var väntad? Om de bara hade varit ute tio minuter förr, skulle de ej ha upptäckts av honom, ty det var tydligt, att han just nyss hade anlänt, att han ett ögonblick förut hade stigit ner från sin vagn eller sin häst. Hon blygdes åter och återigen över det vanvettiga i detta möte. Och hans sätt mot henne, som var så frappant förändrat, vad kunde det betyda? Det var förvånande, att han ens talade till henne, men att han gjorde det med så stor artighet, att han gjorde sig underrättad om hennes familj! Aldrig i sitt liv hade hon sett honom så litet högtidlig i sitt sätt, aldrig hade han tilltalat henne med så stor vänlighet som vid detta oväntade C. — Aus/era. II.82

möte. Vilken kontrast det bildade mot de ord, han riktade till henne sista gången i Rosings park, då han lade sitt brev i hennes hand! Hon visste icke, vad hon skulle tänka eller hur hon skulle göra sig reda för sina tankar.

De hade nu kommit in på en vacker gång vid sidan av strömmen, och för varje steg tedde sig för dem täckare konturer av landskapet eller en vackrare utsikt över skogen, till vilken de nu närmade sig, men det dröjde en stund innan Elisabet märkte något därav, och ehuru hon svarade mekaniskt på upprepade tilltal av sin morbror och moster och tycktes rikta sina blickar mot sådana föremål, som de utpekade, urskilde hon icke något av vad de hade framför sig. Alla hennes tankar riktades ensamt mot den punkt i Pemberley House, vilken den än månde vara, där mr Darcy då befann sig. Hon undrade, vad i denna stund försiggick i hans själ, på vad sätt han tänkte på henne och om hon, trots allt, ännu var kär för honom. Kanske han hade varit artig endast emedan han kände sig väl till mods. Dock hade det varit ett visst något i hans röst, som icke tydde på välbefinnande. Huruvida han hade känt mera obehag eller glädje, då han träffade henne, det kunde hon icke säga, men säkert var, att han icke hade sett henne med bibehållet lugn.

Slutligen väcktes hon dock ur sina tankar av sina följeslagares anmärkningar över hennes tankspriddhet, och hon kände, att hon måste bli sig själv lik igen.83

De gingo in i skogen, sade farväl till strömmen för en stund och kommo upp till högre belägna delar av området, varifrån genom gläntor i skogen för ögat erbjödo sig flera vackra utsikter över dalen, de mitt emot liggande höjderna, av vilka många voro klädda med skog och då och då en skymt av strömmen. Mr Gardiner uttryckte en önskan att få gå runt hela parken, men fruktade, att det kunde vara längre än en vanlig promenad. Med ett triumferande leende omtalade trädgårdsmästaren för dem, att den var tio mil i omkrets. Detta avgjorde saken, och de fortsatte den vanliga rundturen, som efter en stund förde dem ned genom tät skog till kanten av strömmen vid en av dess smalaste delar. De gingo över den på en enkel bro, som harmonierade med landskapets karaktär i det hela. Det var en plats, som var mindre utsmyckad än någon av dem, de hittills sett, och dalen, som här trängdes samman till en klyfta, lämnade rum endast för strömmen och en trång gångstig, som slingrade sig genom småskogen på dess kant. Elisabet ville gärna göra en liten upptäcktsfärd längs densamma, men när de gått över bron och märkte, hur långt avlägsna de voro från huvudbyggnaden, kunde mrs Gardiner, som icke var någon duktig fotgängerska, icke gå längre och tänkte endast på att återvända till vagnen så fort som möjligt. Hennes systerdotter måste därför ge med sig, och de togo den närmaste vägen till huvudbyggnaden på motsatta sidan av strömmen, men de kommo endast långsamt framåt, ty mr Gardiner, som var mycket road av att fiska, fastän han84

sällan fick hänge sig ät detta nöje, var så upptagen av att iakttaga de laxöringar som då och då syntes i vattnet och av att språka med trädgårdsmästaren om dessa, att han blev mycket fördröjd. Under det de gingo framåt på detta långsamma sätt, blevo de återigen förvånade — Elisabet lika mycket som första gången — över åsynen av mr Darcy som närmade sig och endast befann sig ett kort stycke från dem. Då denna sida av strömmen var mindre trädbevuxen än den andra, kunde de se honom, innan de möttes. Huru häpen Elisabet än var, var hon åtminstone mera beredd på sammanträffandet än förra gången och hon beslöt att visa sig lugn och tala lugnt, om han verkligen ämnade möta dem, under några ögonblick tänkte hon verkligen, att han troligtvis skulle taga av på en annan gång. Dennatanke varade, så länge en krökning av vägen dolde honom för deras blickar. Då han passerat denna krökning, befann han sig omedelbart framför dem. I ett ögonkast såg hon, att den artighet, han nyss visat, icke på något sätt förminskats, och för att betala med samma mynt började hon, då de möttes, att uttrycka sin beundran över platsens skönhet, men hon hade knappt hunnit uttala orden »förtjusande», »hänryckande», förrän några oangenäma hågkomster trängde sig på henne, och hon inbillade sig, att lovord över Pemberley från hennes sida kunde på ett ledsamt sätt missförstås. Hon rodnade och sade ingenting mera.

Mrs Gardiner stod några steg bakom dem, och då Elisabet tystnade, frågade han henne, om hon ville85

göra honom den äran att presentera honom för sina vänner. Detta var ett drag av artighet, på vilket-hon alldeles icke var beredd, och hon kunde knappast tillbakahålla ett leende, då hon märkte, att han nu sökte bli bekant med just några av de människor, mot vilka hans stolthet uppreste sig, då han framförde sitt frieri till henne. Så förvånad han kommer att bli, tänkte hon, när han får veta, vilka de äro! Han tror nog nu, att de äro fint folk.

Presentationen försiggick emellertid omedelbart, och då hon omtalade deras släktskap med henne, kastade hon en förstulen blick på honom för att se, vilket intryck detta gjorde på honom, och det var icke utan att hon väntade, att han skulle bege sig av så fort han kunde från ett så oppassande sällskap. Att han var överraskad över släktskapsförhållandet, det var tydligt. Han bar det emellertid med sinnesstyrka, och långt ifrån att avlägsna sig, vände han om med dem och inledde ett samtal med mr Gardiner. Elisabet kunde icke annat än vara glad, kunde icke låta bli att känna sig stolt. Det var en stor tröst för henne, att han fick veta, att hon hade några släktingar, för vilka hon icke behövde blygas. Hon lyssnade med största uppmärksamhet till allt vad som yttrades mellan dem och honom och fröjdades över varje uttryck, varje uttalande av hennes morbror, som vittnade om hans intelligens, hans smak eller hans levnadsvett.

Samtalet kom snart in på fiske, och hon hörde, huru mr Darcy på det artigaste sätt inbjöd honom att fiska där, så ofta han ville, medan han vistades86

i trakten, varjämte han erbjöd sig att förse honom med fiskredskap och utpekade för honom de delar av strömmen, där fisken brukade ta bäst. Mrs Gardiner, som gick arm i arm med Elisabet, gav henne en blick full av förundran. Elisabet sade ingenting, men hon kände sig mycket belåten; artigheten var tydligen riktad till henne själv. Hennes förvåning var emellertid ytterligt stor och hon upprepade ideligen för sig själv: — Varför är han så förändrad? Hur kan det komma sig? Det kan inte vara för min skull som han blivit så mycket mildare i sitt sätt. De förebråelser, jag riktade till honom på Hunsford, kunde inte åstadkomma en sådan förändring. Det är omöjligt, att han ännu älskar mig.

Sedan de gått en stund på detta sätt, de två damerna främst och de båda herrarna efter dem, gingo de ned för den branta flodstranden för att taga en egendomlig vattenväxt i närmare betraktande. Då de sedan skulle återtaga sina platser, inträffade en liten förändring. Den berodde därpå att mrs Gardiner, som var trött till följd av morgonens ansträngningar, fann stödet av Elisabets arm otillräckligt för sig och därför föredrog att stödja sig på sin man. Mr Darcy intog hennes plats vid hennes systerdotters sida, och de fortsatte promenaden tillsammans. Efter en kort stunds tystnad tog Elisabet först till ordet, Hon önskade, att han skulle veta, att hon varit säker om hans frånvaro, innan hon kom till platsen, och följaktligen började hon med att anmärka, att hans ankomst varit fullkomligt oväntad — ty er husföreståndarinna, tillade hon, underrättade oss om att ni§7

med all säkerhet inte skulle komma hit förrän i morgon, och innan vi lämnade Bakewell fingo vi verkligen veta, att ni inte väntades hem så snart. Han erkände sanningen av allt detta och sade, att han måst träffa sin inspektor

och att detta varit orsaken till att han kommit några timmar fore det övriga sällskapet, med vilket han rest. De inträffa i morgon bittida, fortsatte han, och ibland dem äro några personer, som räkna sig till era bekanta — mr Bingley och hans systrar.

Elisabet svarade endast med en lätt bugning. Hon gick genast i tankarna tillbaka till sista gången, dä mr Bingleys namn nämndes mellan dem, och om hon fick döma av uttrycket i hans ansikte, voro hans tankar upptagna av detsamma.

— Det är också en annan person i sällskapet, fortsatte han efter ett ögonblicks tystnad, som särskilt önskar bli bekant med er. Tillåter ni mig — eller är detta för mycket begärt — att jag presenterar min syster för er under ert uppehåll i Lamb-ton?

Hennes förvåning över en sådan anhållan var verkligen för stor, för att hon skulle kunna veta, på vad sätt hon skulle gå in därpå. Hon kände genast, att vilken önskan miss Darcy än kunde hysa att bli bekant med henne, så måste den vara ett verk av hennes bror, och så till vida var den glädjande. Det var angenämt att veta, att hans förbittring icke hade kommit honom att hysa verkligen ofördelaktiga tankat-om henne.

De gingo nu vidare under tystnad, båda försänkta88

i djupa tankar. Elisabet kunde omöjligen känna sig väl till mods, men hon var smickrad och förnöjd. Hans önskan att presentera sin syster för henne var en utomordentlig uppmärksamhet. De lämnade snart de andra bakom sig, och då de hade kommit fram till vagnen, voro mr och mrs Gardiner en åttondels mil efter dem.

Han bad henne då stiga in, men hon förklarade att hon icke var trött, och de stodo tillsammans på gräsplanen. Vid ett sådant tillfälle kunde mycket ha sagts, och tystnaden var mycket genant. Hon ville tala, men hennes tunga tycktes vara bunden. Slutligen erinrade hon sig, att hon befann sig på resa, och de talade länge och väl om Matlock och Dovedale. Dock skredo tiden och mrs Gardiner långsamt framåt, och det var nästan förbi med hennes tålamod och hennes tankar, innan denna téte-à-tëte var slut. Då mr och mrs Gardiner kommo fram, uppmanades de alla ivrigt att stiga in och intaga förfriskningar, men de avböjde detta, och så skildes man åt under ömsesidiga artighetsbetygelser. Mr Darcy hjälpte upp damerna i vagnen, och när denna satte sig i gång, såg Elisabet, hur han långsamt styrde kosan mot byggnaden.

Nu började hennes morbrors och mosters anmärkningar, och båda förklarade, att han var oändligt mycket bättre än de väntat sig. — Han är ju ytterst fin i sitt sätt, artig och anspråkslös, sade mr Gardiner.

— Visserligen är det något förnämt hos honom, svarade hennes moster, men det inskränker sig till89

hans min och klär honom inte illa. Jag kan nu säga med husföreståndarinnan, att, om också vissa personer kunna kalla honom stolt, så har jag inte märkt något därav.

— Jag har aldrig varit mera överraskad än över hans sätt mot oss. Det var mer än artigt, det var verkligen uppmärksamt, och han behövde inte alls visa oss en sådan uppmärksamhet. Hans bekantskap med Elisabet var ju mycket ytlig.

— Det är sant, Lizzy, sade mrs Gardiner, att han inte ser så bra ut som Wickham, eller snarare han har inte samma behagliga ansiktsuttryck som Wickham, ty hans drag äro ju mycket vackra. Men hur kunde du säga mig, att han var sä obehaglig?

Elisabet ursäktade sig så gott hon kunde och sade, att hon tyckte bättre om honom, när de träffades i Kent, än förut och att hon aldrig sett honom så trevlig som denna morgon.

— Men kanske han är en smula nyckfull av sig, svarade hennes morbror. Höga herrar äro ofta det, och därför skall jag inte taga honom på ordet vad fisket beträffar, då han kanske en annan dag kommer på andra tankar och kör bort mig från sitt område.

Elisabet kände att hon helt och hållet misstagit sig på hans karaktär, men hon sade ingenting.

— Efter vad jag sett av honom, fortsatte mrs Gardiner, skulle jag verkligen aldrig ha trott, att han kunde ha

handlat så grymt, som han gjort mot stackars Wickham. Han har inte någon elak blick,9°

tvärtom är det ett vänligt drag kring hans mun, när han talar. Och det är ett uttryck av värdighet i hans ansikte, som inte inger någon ofördelaktig tanke om hans hjärta. Det snälla fruntimret, som visade oss huset, gav honom verkligen ett utomordentligt vitsord. Jag kunde knappt låta bli att skratta högt ibland. Men jag förmodar, att han är en frikostig husbonde, och detta inbegriper i en tjänares ögon alla dygder.

Elisabet kände sig här uppfordrad att säga något till försvar för hans uppförande mot Wickham och lät dem så försiktigt som möjligt förstå, att, enligt vad hon hört av hans släktingar i Kent, hans handlingar kunde tydas på ett helt annat sätt och att hans karaktär på intet sätt var så dålig, ej heller Wickhams så utmärkt, som man hade ansett i Hert-fordshire. Till bekräftelse härpå berättade hon i detalj de penningtransaktioner, som de haft med varandra. Hon nämnde härvid icke sin sagesman, men hon försäkrade, att det var en person som man kunde lita på.

Mrs Gardiner var överraskad och intresserad, men som de nu närmade sig skådeplatsen för hennes tidigare nöjen, hängav hon sig helt och hållet åt minnenas tjusning, och hon var alltför upptagen av att för sin man utpeka alla intressanta punkter i omgivningarna för att kunna tänka på något annat. Fastän hon var trött av förmiddagens promenad, hade de knappast ätit middag, förrän hon begav sig ut igen för att uppsöka sina gamla bekanta, och61i

aftonen tillbragtes under angenäm samvaro med vänner, som hon icke sett på många år.

Dagens tilldragelser voro alltför fulla av intresse för att Elisabet skulle kunna ägna dessa nya bekanta någon synnerlig uppmärksamhet, och hon kunde icke göra annat än med undran tänka på mr Darcys artighet och framför allt på hans önskan, att hon skulle bli bekant med hans syster.

FYRTIOFJÄRDE KAPITLET.

Elisabet hade fått klart för sig, att mr Darcy skulle komma på besök med sin syster dagen efter hennes ankomst till Pemberley och var därför besluten att icke avlägsna sig från värdshuset, där de bodde, under hela denna förmiddag. Men hon bedrog sig i detta antagande, ty redan förmiddagen efter deras egen ankomst till Lambton infunno sig de besökande. Elisabet och hennes släktingar hade gjort en promenad kring staden med sina nya vänner och hade just återvänt till värdshuset för att kläda sig till middagen, som de skulle intaga hos dessa, då ljudet av en vagn lockade dem till fönstret och de fingo syn på en herre och en dam, som i en schäs kommo åkande uppför gatan. Elisabet, som genast kände igen livréet, gissade, vad det betydde, och väckte icke ringa förvåning hos sina släktingar genom att meddela dem, vilken heder väntade henne. Hennes morbror och moster voro alldeles bestörta, och hennes förlägenhet då hon talade, i förening med92

många omständigheter, som de erinrade sig från dagen förut, gjorde, att de fingo en ny syn på saken. Ingenting hade förut väckt en sådan tanke hos dem, men de förstodo nu, att det icke gavs någon annan förklaringsgrund till en sådan uppmärksamhet från detta håll än en svaghet hos vederbörande för deras systerdotter. Medan dessa nya tankar föddes hos dem, tilltog Elisabets förvirring för varje ögonblick. Hon var häpen över sitt eget upprörda tillstånd; bland andra orsaker till oro fruktade hon, att brodern på grund av sitt intresse för henne hade framhållit henne i en alltför fördelaktig dager för sin syster, och mer än vanligt angelägen som hon var att behaga, misstänkte hon, att hon alls icke skulle bli i stånd därtill.

Hon drog sig tillbaka från fönstret, rädd för att bli sedd, och då hon gick fram och tillbaka i rummet och sökte lugna sig, såg hon sin morbrors och mosters frågande och förvånade blickar, som gjorde allting värre.

Miss Darcy och hennes bror kommo in, och den fruktansvärda presentationen ägde rum. Till sin förvåning märkte Elisabet, att hennes nya bekanta var åtminstone lika förlägen som hon själv. Sedan hon kom till Lambton, hade hon hört, att miss Darcy var ytterligt stolt, men några få minuters iakttagelse övertygade henne om att hon endast var ytterligt blyg. Hon fann det svårt att avlocka henne annat än enstaviga ord.

Miss Darcy var lång och mera storväxt än Elisabet, och ehuru hon var föga mer än sexton år, var hon'93

kroppsligen fullt utvecklad, och hennes utseende var kvinnligt och behagligt. Hon såg mindre bra ut än sin bror, men det var ett förståndigt och välvilligt uttryck i hennes ansikte, och hennes väsende var synnerligen

anspråkslöst och vänligt. Elisabet, som hade väntat att i henne finna en lika skarp och obesvärad iakttagare som mr Darcy någonsin varit, kände stor lättnad, då hon märkte, att hon var honom så olik.

De hade icke varit länge tillsammans, förrän Darcy omtalade för henne, att Bingley också ämnade komma och göra henne sin uppvaktning, och hon hade knappt tid att uttrycka sin glädje häröver och bereda sig på detta besök, förrän Bingleys raska steg hördes i trappan, och i nästa ögonblick inträdde han i rummet. Hela Elisabets ovilja mot honom hade för länge sedan försvunnit, men om hon ännu hade känt någon sådan, så kunde den knappast ha hållit stånd mot den oskrymtade hjärtlighet, varmed han uttryckte sin glädje över att återse henne. Han frågade vänligt, ehuru i mera allmänna ordalag efter hennes familj och talade med samma otvungenhet och godlynthet som alltid.

För mr och mrs Gardiner var han knappast en mindre intressant personlighet än för henne själv. De hade länge önskat att få se honom. Hela det sällskap, som befann sig där, väckte i sanning deras livliga intresse. De misstankar, som nyss vaknat hos dem med avseende på mr Darcy och deras systerdotter, gjorde, att de med stor nyfikenhet, fastän försiktigt, iakttogo dem båda, och deras iakt-'94

tagelser gjorde dem fullt övertygade om att åtminstone en av dem visste, vad det var att vara förälskad. De voro litet tveksamma med avseedde på den unga flickans känslor, men det var tydligt nog för dem, att den unge mannen var full av den livligaste beundran.

Elisabet å sin sida hade mycket, som upptog hennes tankar. Hon ville försäkra sig om sinnesstämningen hos var och en av sina gäster; hon ville tillkämpa sig fattning och söka behaga alla, och i det senare bemödandet, vari hon mest fruktade att misslyckas, kunde hon vara säkrast om framgång, ty de, som hon försökte vara till nöjes, voro på förhand intagna till hennes förmån. Bingley var redo, Georgiana var angelägen och Darcy besluten att finna behag i henne.

Då hon såg Bingley, kom hon helt naturligt att tänka på sin syster, och hur livligt önskade hon icke att få veta om några av hans tankar gingo i samma riktning. Ibland inbillade hon sig, att han talade mindre än vid föregående tillfällen, och ett par gånger hängav hon sig åt den angenäma föreställningen, att han, då han såg på henne, sökte spåra en likhet mellan henne och hennes syster. Men ehuru detta endast var en inbillning, kunde hon icke misstaga sig med avseende på hans förhållande till miss Darcy, som hade framställts som en rival till Jane. Icke en blick å någondera sidan förrådde något särskilt intresse. Mellan dem förekom ingenting, som kunde rättfärdiga han systers förhoppningar. Med avseende härpå var hon snart på det klara, och innan de skildes'95

åt, fällde han ett par yttranden, som hon vågade tolka som ett bevis på att han hade Jane i kärt minne, och en önskan att säga något mera, som kanske kunde röra sig om henne, om han blott hade vågat. I ett ögonblick, då de andra voro inbegripna i samtal, yttrade han till henne med en ton av verklig saknad, att det var mycket länge sedan han haft det nöjet att träffa henne, och innan hon hann svara, tillade han: — Det är mer än åtta månader sedan. Vi ha inte träffats sedan den tjugusjätte november, då vi alla voro på bal på Netherfield.

Elisabet hörde med glädje, att hans minne var så troget, och efter en stund, då hon icke var upptagen av någon av de andra, passade han på och frågade henne, om alla hennes systrar voro på Longbourn. Det låg icke mycket i denna fråga lika litet som i den föregående anmärkningen, men de åtföljdes av en blick och ett tonfall, som voro betydelsefulla.

Hon kunde icke ofta fästa sina blickar på mr Darcy själv, men så ofta hon uppfångade en skymt av honom, såg hon hos honom ett uttryck av allmän tillfredsställelse, och i allt vad han sade förnam hon en ton så avlägsen från högdragenhet eller missaktning för hennes sällskap, att det övertygade henne om att den förbättring, som hon dagen förut iakttagit hos honom, hur tillfällig den än kunde visa sig vara, åtminstone hade varat ett dygn. När hon såg, huru han på detta sätt sökte bli bekant med och fördelaktigt bedömd av personer, med vilka han för några få månader sedan skulle ha ansett det för en skam att ha någon beröring — när hon såg honom'96

så artig icke allenast mot henne själv utan just mot de släktingar, om vilka han helt öppet hade yttrat sig med sådan missaktning, och när hon erinrade sig det sista stormiga uppträdet mellan dem i Hunsfords prästgård, var

skillnaden så stor och gjorde ett så starkt intryck på henne, att hon knappast kunde underlåta att visa sin förvåning. Aldrig, icke ens då han var tillsammans med sina kära vänner på Nether-field eller med sina ädla släktingar på Rosings, hade hon sett honom så angelägen att behaga, så fri från dryghet eller envis förbehållsamhet som nu, då framgången av hans bemödanden icke kunde medföra några viktiga följder och dä till och med bekantskapen med dem, mot vilka han visade sig uppmärksam, skulle ådraga honom löje och klander från damernas sida både på Netherfield och Rosings.

De besökande stannade hos dem över en halvtimme, och när de stego upp för att begiva sig av, bad mr Darcy sin syster förena sig med honom i att uttrycka deras önskan att få se mr och mrs Gardiner och miss Bennet på middag på Pemberley, innan de lämnade trakten. Miss Darcy följde villigt hans uppmaning, ehuru med en blyghet, som visade, att hon hade föga vana vid att bjuda främmande. Mrs Gardiner såg på sin systerdotter, ivrig att fa veta, huru hon, som inbjudningen mest gällde, kände sig sinnad med avseende på dess antagande, men Elisabet hade vänt bort huvudet. Då hon emellertid antog, att denna undvikande hållning snarare vittnade om en ögonblicklig förlägenhet än om någon motvilja mot förslaget, och då hon såg, att hennes'97

man, som var förtjust i sällskapsliv, var fullkomligt villig att antaga det, vågade hon gå i god för att Elisabet skulle komma med, och middagen utsattes till dagen efter den nästa.

Bingley uttryckte sin stora glädje över att få återse Elisabet, då han ännu hade mycket att säga henne och många frågor att göra om alla deras vänner i Herfordshire. Elisabet, som tolkade allt detta som en önskan hos honom att få höra henne tala om sin syster, kände sig glad, och på grund härav liksom av åtskilliga andra orsaker ansåg hon sig, då de besökande lämnade dem, kunna se tillbaka på den förflutna halvtimmen med en viss tillfredsställelse, ehuru hon, medan den pågick, haft föga nöje därav. Ivrig som hon var att få bli ensam och rädd för frågor eller anspelningar av sin morbror och moster, stannade hon hos dem endast så länge, att hon fick höra deras fördelaktiga tankar om Bingley, och skyndade sedan bort för att kläda sig till middagen.

Men hon hade icke något skäl att frukta mr eller mrs Gardiners nyfikenhet, det var icke deras önskan att avtvinga henne någon bekännelse. Det var tydligt för dem, att hon kände mr Darcy mycket bättre, än de förut föreställt sig, det var också tydligt, att han var mycket förälskad i henne. De sågo mycket, som intresserade dem, men ingenting som kunde berättiga dem att göra några frågor.

De voro nu mycket angelägna att ha en god tanke om mr Darcy, och såvitt de på grund av sin bekantskap med honom kunde döma, funno de ingenting att klandra hos honom. De kunde icke annat 7. — Austen. II.'98

än känna sig angenämt berörda av hans artighet, och om de hade slutit sig till hans karaktär endast på grund av sina egna känslor och hans husföreståndarinnas värdesättning av honom, utan att taga hänsyn till någon annans omdöme, så skulle den krets i Herfordshire, som kände honom, icke häri ha känt igen mr Darcy. Det var emellertid nu av intresse för dem att sätta tro till husföreståndarinnan, och snart fingo de klart för sig, att ett vittnesbörd av en tjänarinna, som hade känt honom, sedan han var fyra år gammal, och vars hela väsen ingav förtroende, icke borde utan vidare förkastas. Icke heller hade i vad deras vänner i Lambton berättat om honom förekommit något, som kunde väsentligen förringa betydelsen av hennes omdöme. De hade ingenting annat än stolthet att anklaga honom för. Stolt var han troligtvis, och om så icke var fallet, skulle han säkerligen bli beskylld därför av invånarna i en liten landsortsstad, där han och hans familj icke hade något umgänge. Man erkände emellertid, att han var en frikostig man, som gjorde mycket gott bland de fattiga.

Med all aktning för Wickham funno våra resande snart, att han icke var synnerligen väl anskriven där, ty ehuru man endast hade en ofullständig kunskap om hans affärer med sonen till hans gynnare, var det dock allmänt bekant, att han, då han begav sig från Derbyshire, lämnade efter sig en mängd skulder, vilka mr Darcy sedan infriade.

Vad Elisabet beträffar, voro hennes tankar denna afton mera på Pemberley än kvällen förut, och ehuru'99

aftonen tycktes henne ganska lång, var den dock icke lång nog att avgöra hennes känslor gentemot en person på detta herresäte, och hon låg vaken under försök att komma på det klara därmed. För visso hatade hon honom

icke. Nej, hennes hat hade för länge sedan försvunnit, och hon hade nästan lika länge blygts över att hon mot honom hyst en känsla, som kunde få detta namn. Den aktning som hos henne framkallats av övertygelsen om hans värdefulla egenskaper, hade, ehuru hon i början endast motvilligt gav rum däråt, upphört att för henne kännas motbjudande, och den utvecklades nu till en mera vänskaplig känsla, tack vare det för honom så fördelaktiga vitsord, som hon dagen förut fått höra och som framställt hans karaktär i så vackert ljus. Men framför allt var det en känsla, som mer än aktning och vördnad hos henne väckte en vänlig sinnesstämning mot honom och som hon icke kunde lämna utan avseende. Det var tacksamhet — tacksamhet icke blott för att han en gång hade älskat henne, utan för att han ännu älskade henne tillräckligt för att kunna förlåta henne det självsvåldiga och bittra sätt, varpå hon avvisat hans anbud, och alla de orättvisa anklagelser, som åtföljde hennes avböjande svar. Hon hade varit övertygad om att han skulle undvika henne som sin värsta fiende, och nu tycktes han vid detta tillfälliga sammanträffande vara högst angelägen om att fortsätta bekanskapen med henne, och utan att lägga sina känslor i dagen på något ogrannlaga sätt eller uppträda på något egendomligt vis, sökte han göra ett gott intryck på'100

hennes vänner och var angelägen om att göra henne bekant med hans syster. En sådan förändring hos en så stolt man uppväckte hos henne icke blott förvåning utan tacksamhet, ty den måste ha sin grund i kärlek, glödande kärlek, och det intryck, denna gjorde på henne, var på intet sätt oangenämt, om också hon hade svårt att klargöra det för sig. Hon högaktade, hon värderade honom, hon var tacksam mot honom, hon hyste ett verkligt intresse för hans välgång, och hon undrade endast, huruvida hon önskade, att denna välgång skulle bero på henne själv och huruvida det skulle främja bådas lycka, att hon använde den makt, som hon kände på sig att hon ännu ägde, att framkalla förnyandet av hans anbud.

På aftonen hade det uppgjorts mellan mostern och systerdottern, att miss Darcys utomordentliga artighet att besöka dem samma dag som hon anlände till Pemberley — hon hade nämligen kommit dit först till lunchen — skulle besvaras, ehuru den icke kunde fullt återgäldas, genom något hövlighetsbevis å deras sida. Man ansåg därför, att det skulle vara mycket passande att uppvakta henne på Pemberley följande förmiddag. Detta blev också beslutat. Elisabet var glad häröver, fastän hon, då hon frågade sig själv om skälet härtill, hade mycket litet att svara.

Mr Gardiner lämnade dem strax efter frukosten. Planen med fiskturen hade återupptagits dagen förut, och en bestämd överenskommelse hade träffats, att han skulle sluta sig till några av herrarna på Pemberley vid tolvtiden.'101

FYRTIOFEMTE KAPITLET.

Övertygad som Elisabet nu var, att miss Bingleys motvilja mot henne hade sin grund i svartsjuka, kunde hon icke undgå att känna, hur föga välkommet hennes uppträdande på Pemberley måste bli för henne, och hon undrade, med hur mycken hövlighet å denna dams sida deras bekantskap nu skulle förnyas.

Då de kommo fram, infördes de genom hallen i salongen, som till följd av sitt läge mot norr var ett mycket behagligt sommarrum. Dess fönster, som vette utåt parken, erbjödo en förtjusande utsikt över de höga, skogklädda höjderna bakom huset, och de vackra ekar och kastanjeträd, som stodo spridda över den mellanliggande gräsmattan.

I detta rum mottogos de av miss Darcy, som satt där tillsammans med mrs Hurst och miss Bingley och mrs Annesley, den dam, hos vilken hon bodde i London. Gcorgianas mottagande av dem var mycket hövligt, men präglat av en förlägenhet, som, fastän den hade sin grund i blyghet och rädsla för att göra något galet, lätteligen kunde ingiva dem, som kände sig stå under henne, den föreställningen, att hon var högdragen och otillgänglig. Mrs Gardiner och Elisabet gjorde henne dock rättvisa och hyste medlidande med henne.

Mrs Hurst och miss Bingley bevärdigade dem endast med en lätt bugning, och då de satte sig, följde några ögonblicks tystnad, genant som sådanaI02

stunder alltid äro. Tystnaden bröts först av mrs Annesley, en fin dam med behagligt utseende, vars försök att

sätta ett samtal i gång visade, att hon var mera verkligtväluppfostrad än någon av de andra, och konversationen fortgick mellan henne och mrs Gardiner med tillfällig hjälp av Elisabet. Miss Darcy såg ut, som om hon önskade äga tillräckligt mod för att deltaga däri, och då och då vågade hon inskjuta en kort sats, när hon löpte minsta fara att bli hörd.

Elisabet märkte snart, att miss Bingley oavlåtligt följde henne med ögonen och att hon själv icke kunde säga ett ord, framför allt till miss Darcy, utan att ådraga sig hennes uppmärksamhet. Denna iakttagelse skulle icke ha hindrat henne från att tala med den senare, om de icke hade suttit på ett obekvämt avstånd från varandra, men hon hade ingenting emot att slippa säga mycket. Hon var försjunken i sina egna tankar. Hon väntade varje ögonblick, att några av herrarna skulle inträda i rummet. Hon både önskade och fruktade, att herrn i huset skulle vara bland dem, och hon kunde knappt avgöra, om hon mest önskade eller fruktade det. Sedan hon på detta sätt suttit en kvarts timme utan att höra miss Bingleys röst, riktade denna plötsligt till henne en likgiltig fråga, hur det stod till med hennes familj. Hon svarade lika kort och likgiltigt, och den andra sade ingenting mera.

Nästa omväxling, som deras besök medförde, åstadkoms genom inträdet av några betjänter med kallt kött, kakor och årstidens finaste frukter, men detta'103

skedde ej, förrän mrs Annesley med många menande blickar och leenden hade påmint miss Darcy om hennes skyldighet. Nu fick hela sällskapet sysselsättning, ty fastän icke alla kunde tala, kunde alla äta, och de härliga pyramiderna av druvor, nekta-riner och persikor samlade dem snart kring bordet.

Medan Elisabet var upptagen pa detta satt, fick hon ett gott tillfälle att avgöra, huruvida hon mest fruktade eller önskade mr Darcys ankomst, till följd av de känslor, som voro förhärskande hos henne vid hans inträde i rummet, och ehuru hon ett ögonblick förut hade trott, att hennes önskan var starkare, började hon nu känna sig ledsen över att han kom.

Han hade varit en stund tillsammans med mr Gardiner, som med ett par andra herrar varit sysselsatt med fiske nere vid strömmen, och han hade lämnat honom först då han fick veta, att familjens damer ämnade göra Georgiana en visit denna morgon. Så snart han inträdde, fattade Elisabet det förståndiga beslutet att vara fullkomligt ogenerad — ett beslut, som var nödvändigt att fatta men kanske icke så lätt att utföra, emedan hon såg, att hela sällskapets misstankar voro riktade mot dem och att det knappast var ett öga, som icke iakttog hans beteende, då han först kom in i rummet. Ingens ansikte hade en sådan prägel av uppmärksamt granskande nyfikenhet som miss Bingleys trots det leende som spred sig över hennes ansikte, så ofta hon talade till något av föremålen därför; svartsjukan hade icke ännu gjort henne förtvivlad, och hon hade alldeles icke slutat att lägga an på mr Darcy. Efter bro-'104

derns inträde bemödade sig miss Darcy mycket mera om att deltaga i samtalet, och Elisabet märkte, att han var angelägen om att hon och hans syster skulle bli bekanta, och att han så mycket som möjligt sökte befordra varje försök till närmande dem emellan. Miss Bingley märkte likaledes allt detta, och oförsiktigt givande luft åt sin förbittring, sade hon vid första tillfälle, som erbjöd sig, med hånfull artighet:

— Hör nu, miss Eliza, har inte —shire lantvärnsregementet förflyttats från Merytonf Det måste vara en stor förlust för er familj.

Hon vågade icke nämna Wickhams namn i Darcys närvaro, men Elisabet förstod genast, att hon företrädesvis tänkte på honom, och de mångahanda hågkomster, som voro förbundna med honom, gjorde, att hon för ett ögonblick kände sig bragt ur fattningen, men hon gjorde en kraftig ansträngning för att tillbakavisa det elaka angreppet och besvarade genast frågan i en ganska obesvärad ton. Medan hon talade, kom hon ofrivilligt att kasta en blick på Darcy, som rodnade och såg allvarligt på henne, samt på hans syster, som var alldeles förbryllad och icke kunde lyfta upp sina ögon. Hade miss Bingley vetat, vilken smärta hon vållade sin älskade vän, skulle hon säkerligen ha avhållit sig från att göra en sådan anspelning, men hon hade endast velat bringa Elisabet ur fattningen genom att rikta sällskapets tankar på en man, för vilken hon trodde att hon hade ett visst tycke. Hon hade hoppats, att Elisabet därvid skulle lägga i dagen känslor, som möjligenlos

kunde inverka skadligt på Darcys omdöme om henne och måhända påminna honom om alla de dårskaper och narraktigheter, som utmärkte det förhållande, vari åtskilliga medlemmar av hennes familj stodo till nämnda kår. Hon hade aldrig hört ett ljud om miss Darcys tillämnade enlevering, som brodern icke omtalat för någon levande varelse utom för Elisabet. Han var särskilt angelägen att hemlighålla den för Bingleys närmaste anhöriga, vilket Elisabet sedan länge tillskrev hans önskan, att dessa snart skulle bli också hans systers anhöriga. Han hade säkerligen uppgjort en sådan plan.

Elisabets sansade sätt lugnade honom emellertid snart, och då miss Bingley, förargad och besviken, ej vågade vidare anspela på Wickham, så hämtade sig också Georgiana till slut, men icke tillräckligt för att kunna säga något mera. Hennes bror, vars öga hon fruktade att möta, erinrade sig knappt den roll, hon spelat i saken, och just den omständighet, varmed man sökt vända hans tankar från Elisabet tycktes ha den verkan att han tänkte på henne ännu mera och med större vänlighet.

Deras besök varade icke länge efter den ovannämnda episoden, och medan mr Darcy följde dem ut till vagnen gav miss Bingley luft åt sina känslor i kritik över Elisabets person, uppträdande och klädsel. Men Georgiana ville icke instämma med henne. Hennes brors lovord voro tillräckliga för att göra henne gynnsamt stämd mot henne, han kunde icke misstaga sig i sitt omdöme, och han hade talat om henne i så berömmande ordalag, att Georgianaio6

omöjligt kunde finna henne annat än söt och älskvärd. När Darcy kom tillbaka till salongen kunde miss Bingley inte låta bli att upprepa för honom en del av vad hon sagt till hans syster.

— Så ful Eliza Bennet är i dag, mr Darcy, utropade hon, jag har aldrig i mitt liv sett någon som förändrats så som hon sedan i vintras. Hon har blivit så brun och grov! Louisa och jag kommo överens om att vi inte skulle ha känt igen henne.

Så föga än mr Darcy tyckte om ett dylikt omdöme, nöjde han sig med att helt lugnt svara, att han icke kunde märka någon annan förändring hos henne än att hon var ganska solbränd — en ganska naturlig följd av att hon var ute och reste under sommaren.

— För min del, genmälde hon, måste jag tillstå, att jag aldrig kunnat se någon skönhet hos henne. Hennes ansikte är för magert, hennes hy har ingen glans, och hennes drag äro inte alls vackra. Hennes näsa saknar karaktär, dess linjer äro inte på något sätt markerade. Hennes tänder äro passabla, men inte alls märkvärdiga, och vad beträffar hennes ögon, som fått namn att vara så vackra, har jag aldrig kunnat finna något ovanligt hos dem. De ha en skarp, ondskefull blick, som jag inte alls tycker om, och hela hennes utseende förråder en simpel självbelåtenhet, som är alldeles odräglig.

Då miss Bingley var övertygad om att Darcy beundrade Elisabet, var detta icke det bästa sättet att ställa sig in hos honom, men uppretade människori o 7

äro icke alltid förståndiga, och då hon märkte, att han slutligen såg en smula förargad ut, hade hon vunnit den framgång, hon åsyftade. Han iakttog dock en envis tystnad, men då hon var fast besluten att få honom att tala, fortsatte hon:

— Jag kommer ihåg, när vi först lärde känna henne i Herfordshire, hur förvånade vi alla voro att höra, att hon allmänt ansågs för en skönhet, och jag minns särskilt, hur ni en kväll, sedan hon och hennes familj ätit middag på Netherfield, sade: »Hem en skönhet! Jag skulle lika gärna vilja kalla hennes mor ett kvickhuvud!» Men sedan tycktes hon göra ett något bättre intryck på er, och jag tror, att ni en gång fann att hon såg ganska bra ut.

— Ja, sade Darcy, som nu icke längre kunde behärska sig, men det var när jag först lärde känna henne, ty jag har nu i många månader ansett henne för en av de vackraste kvinnor jag känner.

Sedan gick han sin väg, och miss Bingley hade den tillfredsställelsen att ha tvungit honom att säga något, som icke gjorde någon annan än henne själv ledsen.

Mrs Gardiner och Elisabet talade under återfärden om allt, som tilldragit sig under deras visit utom om det, som

särskilt hade intresserat dem båda. De samspråkade om alla de personers utseende och uppförande, som de träffat, med undantag av den, som mest upptagit deras uppmärksamhet. De talade om hans syster, hans vänner, hans hus, hans frukt — om allting utom om honom själv; dock längtadeio8

Elisabet att få veta, vad mrs Gardiner tänkte om honom, och mrs Gardiner skulle ha varit mycket glad, om Elisabet först givit sig in på ämnet.

FYRTIOSJÄTTE KAPITLET.

Elisabet hade känt sig ganska besviken, då hon icke fann något brev från Jane vid deras ankomst till Lambton, och denna missräkning hade upprepats var och en av de dagar, de tillbragt där, men på den tredje morgonen tog hennes bekymmer slut, och hennes syster blev fritagen från all skuld, då från henne ankommo på en gång två brev, av vilka det ena genom sin stämpling visade, att det först blivit skickat till ett annat ställe. Elisabet var icke förvånad häröver, då Jane hade skrivit adressen betänkligt illa.

De höllo just på att göra sig i ordning för att gå ut, då breven anlände, och hennes morbror och moster lämnade henne, för att hon i lugn och ro skulle få glädja sig åt dem, och begåvo sig ut ensamma. Hon måste först läsa det, som varit på villovägar och som skrivits för fem dagar sedan. Början därav innehöll en redogörelse för små lantliga bjudningar och förlustelser, men den senare hälften, som var daterad en dag senare och skriven under en synbart upprörd stämning, innehöll viktigare underrättelser. Den lydde så:

»Sedan jag skrev ovanstående, käraste Lizzy, har något högst oväntat och betänkligt inträffat; jag är'109

rädd för att oroa dig, men lugna dig, vi må alla bra. Vad jag har att berätta lör stackars Lydia. Ett expressbud kom i går natt klockan 12, just då vi alla gått till sängs, från överste Forster för att underrätta oss, att hon rymt till Skottland med en av hans officerare, för att nu komma fram med sanningen, med Wickham! Föreställ dig vår förvåning! För Kitty kommer det emellertid icke så alldeles oväntat. Jag är mycket, mycket ledsen. Vilket oklokt parti på båda sidor! Men jag vill hoppas det bästa, och att hans karaktär blivit missförstådd. Jag kan väl tro, att han är tanklös och ogrannlaga, men detta steg (låt oss vara glada däröver) vittnar inte om ett dåligt hjärta hos honom. Hans val är åtminstone oegennyttigt, ty han måste veta, att min far inte kan ge henne någonting Vår stackars mor är djupt sorgsen. Pappa bär det bättre. Så tacksam jag är, att vi aldrig talat om för dem, vad som sagts till hans nackdel! Vi måste själva glömma bort det. De begåvo sig av i lördags natt vid tolvtiden, gissar man, men de saknades icke förrän i går morse klockan åtta. Expressbudet avskickades genast. Kära Lizzy, de måste ha passerat på tio mils avstånd från vårt hem. Överste Forster låter oss hoppas att snart få se honom här. Lydia lämnade efter sig några rader till hans hustru med underrättelse om deras avsikt. Jag måste sluta, ty jag kan inte vara länge borta från min stackars mor. Jag är rädd för att du inte kan tyda mina ord, men jag vet knappast, vad jag har skrivit.»

Utan att ge sig tid att tänka över saken och'110

utan att kunna göra sig reda för sina känslor, grep Elisabet, sedan hon slutat detta brev, ögonblickligen det andra, slet häftigt upp det och läste det; det var skrivet en dag efter den senare delen av det första.

»Vid denna tid, kära syster, har du mottagit mitt hoprafsade brev; jag hoppas, att detta blir mera begripligt, men ehuru jag inte har ont om tid, är jag så virrig, att jag inte kan svara för att mina ord bli sammanhängande. Käraste Lizzy, jag vet knappt vad jag skall skriva, men jag har ledsamma nyheter att meddela dig, och detta kan inte uppskjutas. Så oklokt ett giftermål mellan mr Wickham och vår stackars Lydia är, äro vi nu angelägna att bli förvissade om att det redan är en verklighet, ty vi ha endast alltför mycket skäl att frukta, att de icke ha begivit sig till Skottland. Överste Forster, som lämnat Brighton dagen förut, anlände hit i går inte många timmar efter expressbudet. Ehuru Lydias korta brev till mrs F. underrättade dem om att de ämnade sig till Gretna Green, hade Denny låtit undfalla sig några ord, som uttryckte hans tro, att Wickham alls icke hade för avsikt att begiva sig dit eller över huvud att gifta sig med Lydia. Detta upprepades för överste Forster, som genast anade oråd och avreste från Brighton för att följa dem i spåren. Han lyckades med lätthet häri så långt som till Clapham, men icke längre, ty då de nådde denna plats, togo de en hyrvagn och skickade tillbaka den vagn, som fört dem dit från

Epsom. Allt vad man vet om vad som sedan tilldrog sig är, att'111

man sett dem fortsätta sin färd i riktning mot London. Jag vet inte, vad jag skall tro. Sedan överste Forster gjort alla möjliga efterspaningar på denna sidan om London, fortsatte han resan till Hertfordshire och förnyade dem vid alla tullgrindar, där vägpengar upptogos, och i alla värdshus i Barnet och Hatfield, men utan framgång — man hade icke sett några sådana personer passera förbi. Fylld av det vänligaste deltagande, kom han till Longbourn och yppade för oss sina farhågor på ett sätt, som var högst hedrande för hans hjärta. Jag är uppriktigt bedrövad för hans och mrs Forsters skull, men ingen kan skjuta någon skuld på dem. Vi äro djupt bekymrade, kära Lizzy. Pappa och mamma tro det värsta, men jag kan inte ha en så dålig tanke om Wickham. Många omständigheter kunna göra det mera önskvärt för dem att gifta sig i hemlighet i London än att fullfölja sin första plan, och även om han kunde hysa sådana avsikter; mot en ung flicka av så god familj som Lydia, vilket icke är sannolikt, kan jag därför tro, att hon sjunkit så djupt? Omöjligt! Med sorg finner jag emellertid, att överste Forster inte är böjd för att tro, att de gift sig; han skakade på huvudet, då jag uttryckte mina förhoppningar, och sade, att han fruktade, att Wickham icke var en man att lita på. Min stackars mor är riktigt sjuk och håller sig inne på sitt rum. Om hon kunde taga mod till sig, så skulle det bli bättre, men detta är icke att vänta. Vad pappa beträffar, har jag aldrig i mitt liv sett honom så upprörd. Stackars Kitty är bedrövad över att hon'112

hemlighållit deras böjelse för varandra, men som det var ett förtroende från Lydias sida, så kan man ju inte undra däröver. Jag är verkligen glad, kära Lizzy, att du blivit förskonad från dessa pinsamma scener, men nu, då det första våldsamma intrycket av slaget är över, måste jag tillstå, att jag längtar efter din återkomst. Jag är dock inte så självisk att jag vill påskynda den, om det faller sig olägligt för dig. — Jag fattar åter pennan för att göra vad jag nyss sade att jag icke ville göra, men omständigheterna äro sådana, att jag icke kan underlåta att allvarligt bedja er alla att komma hit så fort som möjligt. Jag känner min kära morbror och moster så väl, att jag inte alls är rädd för att bedja därom, fastän jag har ännu en bön att framställa till den förre. Pappa reser omedelbart till London med överste Forster för att försöka taga reda på Lydia. Jag vet verkligen inte, vad han ämnar göra, men i sin bittra sorg kommer han säkert inte att vidtaga de bästa och säkraste åtgärder, och överste Forster måste vara tillbaka i Brighton igen i morgon afton. Under så kritiska omständigheter skulle morbrors råd och bistånd vara mycket värdefulla; han skall nog genast förstå mina känslor, och jag litar på hans godhet.

— O, var, var är morbror? utropade Elisabet, störtande upp från sin plats, då hon slutat läsningen av brevet, och ivrig att följa honom utan att förlora en minut av den så dyrbara tiden, men då hon kom fram till dörren, öppnades den av en betjänt, och mr Darcy blev synlig. Hennes bleka ansikte ochii3

upprörda tillstånd kom honom att rygga tillbaka, och innan han kunde hämta sig tillräckligt för att tala, utropade hon, i vars sinne varje annan tanke undanträngdes av Lydias belägenhet: — Jag ber er förlåta mig, men jag måste lämna er. Jag måste träffa mr Gardiner på ögonblicket för en angelägenhet, som inte kan uppskjutas; jag har inte ett ögonblick att förlora.

— Store Gud, vad står på? utropade han med mera medkänsla än artighet; sedan sansade han sig och fortsatte: Jag vill inte uppehålla er en minut, men låt mig eller betjänten gå efter mr och mrs Gardiner. Ni mår inte rätt väl, ni kan inte göra det själv.

Elisabet tvekade, men hennes knän darrade, och hon kände hur litet skulle vinnas därigenom att hon försökte upphinna dem. Hon ropade därför tillbaka betjänten och tillsade honom med en stämma, som på grund av hennes upprörda tillstånd var näsfan omöjlig att uppfatta, att ögonblickligen gå och hämta sin husbonde och matmor.

Sedan han lämnat rummet, satte hon sig ned, ur stånd att hålla sig uppe och så eländig att skåda, att det var omöjligt för Darcy att lämna henne eller låta bli att säga i en ton full av ömhet och medlidande: — Låt mig ropa på er jungfru. Är det ingenting ni kunde dricka, som kunde liva upp er en smula? Ett glas vin? Skall jag skaffa er ett sådant? Ni är mycket sjuk.

— Nej tack, svarade hon och försökte hämta sig. Det är ingen fara med mig, jag är alldeles frisk; 8. — Auiten. II.'114

jag är bara upprörd över en förfärlig nyhet, som jag nyss fått från Longbourn.

Hon brast i tårar, då hon anspelade därpå, och under några minuter kunde hon icke säga ett ord. Darcy, som befann sig i stark spänning kunde endast få fram några otydliga ord om sitt deltagande och iakttaga henne under medlidsam tystnad. Slutligen talade hon igen. — Jag har just haft ett brev från Jane med en förfärlig nyhet. Den kan inte döljas för någon. Min yngsta syster har lämnat alla sina vänner — har rymt — har kastat sig i mr Wickhams armar. De ha tillsammans begivit sig från Brighton. Ni känner Wickham alltför väl för att tvivla på återstoden. Hon har inga pengar, inga förbindelser, ingenting, som kan fresta honom att — hon är förlorad för alltid!

Darcy lyssnade med stum förvåning. — När jag betänker, tillade hon med en ännu mera upprörd stämma, att jag hade kunnat förhindra det! Jag, som visste, hurudan han var. Om jag bara hade omtalat en del av vad jag fått veta för min familj! Om man lärt känna hans karaktär, kunde detta inte ha skett. Men det är alldeles — alldeles för sent nu.

— Det gör mig verkligen oändligt ont, utropade Darcy, det gör mig ont och upprör mig. Men är det säkert, fullkomligt säkert?

— Ja! De lämnade Brighton tillsammans i söndags afton, och man har följt deras spår nästan till London, men inte längre; de ha säkert inte rest till Skottland.ii5

— Och vad har gjorts, vad har företagits för att återfinna henne?

— Min far har rest till London, och Jane har skrivit och anhållit att min morbror genast skall skynda till hans hjälp, och vi skola, som jag hoppas, resa om en halvtimme. Men ingenting kan göras åt saken — jag vet mycket väl, att ingenting kan göras. Hur skall man kunna inverka på en sådan man? Hur skall man ens kunna få reda på dem? Jag har inte det ringaste hopp. Det är på allt sätt förfärligt!

Darcy skakade på huvudet och instämde under tystnad i vad hon sade.

— När mi7ia ögon öppnades för hans verkliga karaktär — o, om jag hade vetat vad jag borde, vad jag vågade göra! Men jag visste inte — jag var rädd för att göra för mycket. Olycksaliga, olycksaliga misstag!

Darcy svarade ingenting. Han tycktes knappast höra henne och gick fram och tillbaka i rummet i djupa tankar, med rynkad panna och dyster uppsyn. Elisabet märkte snart och förstod genast, hur saken stod. Hennes inflytande var i sjunkande, det måste sjunka vid ett sådant bevis på familjens svaghet, ett sådant vittnesbörd om den största vanära. Hon kunde varken undra eller döma, men tron på hans självbehärskning skänkte ingen tröst åt hennes hjärta, ingen lindring i hennes sorg. Den var tvärtom fullt ägnad att låta henne förstå sina egna önskningar, och aldrig hade hon så uppriktigt känt, attii6

hon kunde ha älskat honom som nu, då det var slut med allt hopp.

Men tanken på henne själv, ehuru den ville tränga sig på henne, kunde icke helt upptaga henne. Lydia, den förödmjukelse, det lidande, hon vållade dem alla, undanträngde snart hos henne varje personligt bekymmer; hon betäckte ansiktet med sin näsduk och hängav sig helt och hållet åt sin sorg, och efter flera minuters tystnad väcktes hon till medvetande om situationen av mr Darcys stämma. På ett sätt, som vittnade om medkänsla, men på samma gång lät tvunget, sade denne: — Jag är rädd för att ni länge önskat, att jag skulle avlägsna mig, och jag har ingenting annat att anföra som ursäkt för att jag stannar än niitt verkliga, fastän gagnlösa deltagande. Gud give, att å min sida något kunde göras eller sägas, som kunde skänka er tröst i en sådan smärta! Men jag vill inte plåga er med fruktlösa önskningar, med vilka jag kan synas göra mig förtjänt av er tacksamhet. Jag är rädd för att denna olycksaliga affär skall hindra min syster från att få det nöjet att se er på Pemberley i dag.

— Ja. Var så snäll och framför vår ursäkt till miss Darcy. Säg, att angelägna göromål göra, att vi genast måste bege oss hem. Dölj den sorgliga sanningen så länge som möjligt — jag vet, att det inte kan bli länge.

Han försäkrade henne oförbehållsamt om sin tystlåtenhet, uttryckte ånyo sitt. djupa deltagande i i hennes smärta,

önskade en lyckligare utgång avii7

saken, än man för närvarande kunde hoppas, och avlägsnade sig med en lång, allvarlig avskedsblick, sedan han bett henne framföra hans hälsningar till sina släktingar.

Då han lämnat rummet, kände Elisabet, hur föga troligt det var, att deras sammanträffanden någonsin mer skulle få den karaktär av hjärtlighet, som utmärkt dem här i Derbyshire, och hon kastade en blick tillbaka över hela deras bekantskap, som var så full av motsägelser och växlingar, och suckade över förvändheten i sina känslor; nu skulle hon gärna ha sett, att denna bekantskap fortsattes, förut däremot skulle det ha glatt henne, om den avslutats.

Om tacksamhet och högaktning utgöra en god grund för tillgivenhet, så torde förändringen i Elisabets känslor varken vara osannolik eller klandervärd. Men om ett tycke, som härflyter ur en sådan källa är oförnuftigt eller onaturligt i jämförelse med ett sådant, som så ofta säges uppstå vid första anblicken av sitt föremål, till och med innan två ord hunnit växlas, så kan ingenting sägas till hennes försvar, utom att hon så att säga gjort ett försök med det senare tillvägagåendet i sitt förhållande till Wickham, och att hennes misslyckande därvid måhända kunde ge henne rätt att fästa sig vid Darcy på det förra, mindre intressanta sättet. Vare därmed hur som helst, såg hon med saknad, att han avlägsnade sig, och detta första exempel på vad Lydias vanära måste medföra, väckte hos henne ny ångest, då hon tänkte på den bedrövliga händelsen'118

Alltsedan hon läste Janes andra brev, hade hon icke ett ögonblick hoppats, att det var Wickhams avsikt att gifta sig med Lydia. Ingen annan än Jane, trodde hon, kunde smickra sig med en sådan förhoppning. Förvåning var nu vad hon minst av allt kände. Under det att intrycket av det första brevet fyllde hennes själ, var hon idel förvåning över att Wickham ämnade gifta sig med en flicka, som han omöjligen kunde taga för pengarnas skull, och hur Lydia någonsin kunde ha intagit honom hade synts henne obegripligt. Men nu föreföll det henne alltför naturligt. För en sådan förbindelse som denna voro nog hennes behag tillräckliga, och ehuru hon icke trodde, att Lydia med vett och vilja gick in på en rymning utan tanke på giftermål, hade hon icke svårt för att tro, att varken hennes dygd eller hennes förstånd skulle bevara henne för att bli ett lättvunnet byte.

Medan regementet var i Hertfordshire, hade hon aldrig märkt, att Lydia hade någon svaghet för Wickham, men hon var övertygad om att Lydia endast hade behövt uppmuntran för att fästa sig vid vem som helst. Än hade en officer, än en annan, varit hennes gunstling, allt eftersom de på grund av sina bevis på uppmärksamhet stego i hennes aktning. Hennes tycken hade ständigt varit växlande, men aldrig utan ett föremål. Hur bittert kände icke nu Elisabet de beklagliga följderna av försummelse och missriktad svaghet gent emot en sådan flicka!

Hon längtade nu otåligt att få komma hem, att'119

få höra, få se, få vara på platsen för att dela med Jane de omsorger, som nu helt och hållet måste falla på hennes lott i en familj, som var i ett sådant upplösningstillstånd, då fadern var borta och modern ur stånd att företaga sig något, i behov av ständig omvårdnad; och ehuru hon var nästan övertygad om att ingenting kunde göras för Lydia, fann hon sin morbrors ingripande vara av den yttersta vikt, och tills han inträdde i rummet, befann hon sig i ett tillstånd av största ängslan. Mr och mrs Gardiner hade skyndat tillbaka i stor oro, då de på grund av betjäntens redogörelse antogo, att deras systerdotter plötsligen insjuknat; hon lugnade dem emellertid genast i detta avseende och meddelade dem ivrigt anledningen till att hon bett dem komma tillbaka, läste högt upp de två breven och dröjde med darrande stämma vid postskriptum i det senare, fastän Lydia aldrig varit mr och mrs Gardiners favorit. De blevo naturligtvis djupt bedrövade. Icke endast Lydia, utan hela familjen berördes av saken, och efter de första utropen av häpenhet och förskräckelse lovade mr Gardiner villigt att lämna all den hjälp, som stod i hans makt. Ehuru Elisabet var fullt beredd härpå, tackade hon honom med tårar av erkänsla, och som alla hade samma mål i sikte, ordnades snart allt med avsqhde på deras resa. De skulle begiva sig av så fort som möjligt. — Men hur ska vi göra med besöket på Pemberley? utropade mrs Gardiner. John talade om för oss, att mr Darcy var här, då du skickade efter oss; var det såf'120

— Ja, och jag sade honom, att det inte skulle bli möjligt för oss att stå vid vårt löfte. Den saken är klar.

— Vad är klart? upprepade mrs Gardiner för sig själv, då hon skyndade in i sitt rum för att göra sig i ordning. Stå de på en sådan fot med varandra, att hon kan yppa hela sanningen för honom. O, om jag visste, hur saken står!

Men önskningar voro fruktlösa eller kunde i bästa fall endast tjäna till att förströ henne under den följande timmens brådska och oreda. Hade Elisabet haft tid att vara sysslolös, skulle hon haft klart för sig, att all sysselsättning var omöjlig för en så olycklig varelse som hon, men hon hade sin del av bestyr lika väl som hennes moster; bland annat måste biljetter skrivas till alla deras bekanta i Lambton med ursäkter för deras plötsliga avresa. Efter en timme var likväl allt klart, och då mr Gardiner under tiden betalat räkningen på värdshuset, återstod ingenting annat än att bege sig i väg, och inom kortare tid, än Elisabet kunde ha trott, befann hon sig efter alla morgonens ledsamheter sittande i vagnen och på väg till Longbourn.

FYRTIOSJUNDE KAPITLET.

— Jag har tänkt över saken igen, Elisabet, sade hennes morbror, då de åkte från staden, och vid närmare eftersinnande är jag vida mera böjd, än jag först var, att döma därom som din äldsta syster.'121

Jag finner det högst osannolikt, att en ung man skulle hysa sådana avsikter mot en flicka, som ingalunda är utan beskydd eller vänner och som faktiskt uppehöll sig i hans överstes familj, att jag är mycket benägen att hoppas det bästa. Kunde han vänta, att hennes vänner inte skulle taga sina mått och steg? Kunde han vänta att bli upptagen igen i regementet efter en sådan skymf mot överste Forster? Hans frestelse står inte i något förhållande till den risk, han löper!

— Ar detta verkligen din tanke? utropade Elisabet, som lyste upp för ett ögonblick.

— Sannerligen, sade mrs Gardiner, börjar jag inte bli av samma tanke som min man. Det är verkligen ett allt för stort brott mot anständighet, heder och egna intressen, för att han skulle kunna göra sig skyldig därtill. Jag kan inte hysa en så dålig tanke om Wickham. Kan du själv, Lizzy, så helt ge honom förlorad, att du tror honom vara i stånd därtill?

— Jag kan måhända inte tro honom vara i stånd till att försumma sina egna intressen, men allt annat tror jag att han kan vårdslösa. Tänk ändå, om det vore så, som ni antar! Men jag vågar inte hoppas det. Varför skulle de inte fortsätta sin färd till Skottland, om det vore fallet?

— För det första, svarade mr Gardiner, finns det inte något säkert bevis på att de inte ha rest till Skottland.

— Ja, men deras ombyte av vagn gör det i hög'122

grad sannolikt. Och för övrigt kunde man inte upptäcka något spår av dem på vägen till Barnet.

— Nåväl, antag då. att de äro i London. Det är möjligt, att de äro där för att hålla sig gömda, och inte i något mera klandervärt syfte. Det är inte troligt, att någon av dem har överflöd på pengar, och de ha kanske kommit att tänka på att de kunde gifta sig på ett billigare, ehuru mindre snabbt sätt i London än i Skottland.

— Men varför all denna hemlighetsfullhet? Varför denna fruktan för upptäckt? Varför måste deras giftermål hållas hemligt? Nej, detta är inte troligt. Hans närmaste vän, som ni ser av Janes redogörelse, var övertygad om att han aldrig ämnade gifta sig med henne. Wickham kommer aldrig att gifta sig med en flicka utan pengar. Han har inte råd därtill. Och vilka tilldragande egenskaper har väl Lydia utom ungdom, hälsa och gott lynne, som kunde förmå honom att för hennes skull avstå från varje utsikt att ingå ett fördelaktigt gifte? Vad beträffar den hämmande inverkan, som fruktan för vanära på den militära banan kan ha i fråga om en skandalös rymning med henne, är jag inte i stånd att döma därom, ty jag vet ingenting om de följder, ett sådant steg kan ha. Men vad angår din andra invändning, är jag rädd för att den knappast kommer att hålla streck. Lydia har inga bröder, som kunna taga sig saken an, och min fars likgiltighet och det ringa intresse, han alltid synts ägna vad som försiggick i hans familj, torde kunna ingiva Wickham den tron, att han skulle göra så litet åt saken och tänka'123

så litet därpå, som någon fader kunde göra under dylika förhållanden.

— Men kan du tro, att Lydia är så glömsk av allt utom sin kärlek till honom, att hon samtycker till att leva

tillsammans med honom på annat sätt än som hans maka?

— Sorgligt nog, svarade Elisabet med tårar i ögonen, ser det ut, som om en systers känsla av anständighetens och dygdens fordringar i ett fall sådant som detta kan dragas i tvivelsmål. Men jag vet sannerligen inte, vad jag skall säga. Kanhända gör jag henne inte rättvisa. Men hon är mycket ung och har aldrig fått lära att tänka på allvarliga ämnen; under de sista sex månaderna, ja under hela det sista året har hon inte hängivit sig åt annat än nöjen och fåfänglighet. Hon har fått använda sin tid på det mest lättjefulla och ytliga sätt, och sedan —shireregementet blev inkvarterat i Meryton, har hon inte tänkt på annat än kärlek, flirt och officerare. Genom att ständigt tänka på och tala om sådant har hon gjort allt, som stod i hennes makt, för att giva större — vad skall jag kalla det för? mottaglighet åt sina känslor, som av naturen äro livliga nog. Och vi veta alla, att Wickham har alla personliga behag, som kunna fängsla en kvinna.

— Men du ser, sade mrs Gardiner, att Jane inte har så dåliga tankar om Wickham, att hon tror honom i stånd till ett sådant tilltag.

— Vem tror väl Jane någonsin om ont? Och vem skulle hon tro vara i stånd till ett sådant tilltag, förrän detta vore fullt bevisat, hurudant än hans'124

uppförande förut må ha varit? Men Jane vet lika väl som jag, hurudan man Wickham verkligen är. Vi veta båda, att han varit utsvävande på alla sätt, att han varken har redbarhet eller heder, att han är lika falsk och bedräglig, som han är inställsam.

— Och vet du verkligen allt detta? utropade mrs Ga: diner, som var högst nyfiken att få veta, på vad sätt hon kommit underfund därmed.

— Det gör jag verkligen, svarade Elisabet rodnande. Jag berättade härom dagen för dig om hans skamliga beteende mot mr Darcy, och du själv hörde, när vi sist voro på Longbourn, på vàd sätt han talade om den man, som hade visat honom så mycket överseende och hjälpsamhet. Och det är andra omständigheter, som jag inte har lov — som det inte lönar mödan att berätta, men hans lögner om hela familjen på Pemberley äro tallösa. Till följd av vad han sagt om miss Darcy var jag fullt beredd att träffa en stolt, sluten, obehaglig flicka. Dock visste han, att motsatsen var förhållandet. Han måste veta, att hon var så älskvärd och anspråkslös, som vi funnit henne vara.

— Men vet inte Lydia något om detta? Kan hon vara okunnig om vad du och Jane tyckas ha så klart för er?

— Ja, det är det värsta av allt. Jag var själv okunnig om verkliga förhållandet, tills jag kom till Kent och rätt mycket sammanträffade med mr Darcy och hans kusin, överste Fitzwilliam. Och när jag kom tillbaka hem, skulle regementet lämna Meryton om en vecka eller fjorton dagar. Under sådana om-'125

ständigheter ansåg varken Jane, för vilken jag omtalade hela saken, eller jag, att det var nödvändigt att göra den allmänt känd, ty vad skulle det väl tjäna till, att den goda tanke, som hela grannskapet hade om honom, på så sätt rubbades? Och till och med när det blev bestämt, att Lydia skulle resa med mrs Forster, föll det mig inte in, att det var nödvändigt att öppna hennes ögon med avseende på hans karaktär. Jag kunde aldrig tänka mig, att hon kunde sväva i någon fara på grund av bristande kännedom om honom. Du kan utan svårighet föreställa dig, att den tanken var långt avlägsen från mig, att detta skulle bli följden.

— Jag förmodar således, att du inte hade något skäl att antaga, att de voro kära i varandra vid avresan till Brighton?

— Inte det ringaste. Jag kan inte erinra mig något symtom till böjelse på någondera sidan, och om någonting dylikt hade kunnat märkas, så vet du nog, att vår familj inte är en sådan, som skulle ha lämnat det utan avseende. Då han först började tjänstgöra vid regementet, beundrade hon honom betydligt, men det gjorde vi allesammans. Varenda flicka i Meryton och dess grannskap var alldeles betagen i honom under de två första månaderna, men han visade aldrig henne någon särskild uppmärksamhet, och efter en kortare tid av vild beundran svalnade hennes tycke för honom, och andra officerare i regementet, som uppvaktade henne mera ivrigt, blevo då hennes gunstlingar.'126

Man kan lätt föreställa sig, att, huru litet nytt än kunde läggas till deras farhågor, förhoppningar och gissningar med avseende på detta intressanta ämne genom att oupphörligen tala därom, kunde ingenting avhålla dem därifrån under hela resan. Elisabet kunde aldrig få det ur sina tankar. Pinad som hon var av ångest och självförebråelser, kunde hon icke finna ett ögonblicks lugn eller glömska av vad som skett.

De reste så raskt som möjligt och kommo fram till Longbourn vid middagstiden följande dag. Det var en tröst för Elisabet att tänka, att Jane icke kunde ha känt sig orolig på grund av lång väntan.

Barnen Gardiner, som lockades ut av anblicken av en vagn, stodo på trappan utanför huset, då vagnen körde in på stallplanen, och då den kom fram till porten upplystes deras ansikten av glad förvåning, som gav sig luft i ystra krumsprång, en mycket angenäm välkomsthälsning.

Elisabet hoppade ur vagnen, och sedan hon givit vart och ett av barnen en hastig kyss, skyndade hon in i vestibulen, där hon genast möttes av Jane, som kom springande ned från sin mors rum.

Elisabet omfamnade henne kärleksfullt, under det att tårar fyllde bådas ögon, och frågade ögonblickligen, om man hört något om flyktingarna.

— Inte ännu, svarade Jane. Men nu, då min kära morbror har kommit, hoppas jag, att allting skall bli bra.

— Är pappa i London?'127

— Ja, han reste dit i tisdags, som jag skrev till dig.

— Har ni ofta haft underrättelse från honom?

— Bara en gång. Han skrev några rader till mig i1 onsdags för att omtala, att han välbehållen kommit fram, och för att ge mig sina förhåliningsorder, varom jag särskilt bett honom. Han tillade bara, att han icke skulle skriva igen, förrän han hade något av vikt att omtala.

— Och hur står det till med mamma? Och med er allesammans?

— Mamma mår något så när bra, fastän hon är förfärligt uppskakad. Hon är uppe på sitt rum, som hon inte ännu lämnar, och hon kommer att bli mycket glad att få träffa er alla. Mary och Kitty äro gudskelov friska.

— Men hur är det med dig? utropade Elisabet. Du ser blek ut. Så mycket du har genomgått!

Hennes syster försäkrade henne emellertid, att hon mådde alldeles bra; deras samtal, som pågått, under det att mr och mrs Gardiner voro upptagna av sina barn, avbröts nu genom hela sällskapets inträde. Jane skyndade fram till sin morbror och moster och välkomnade och tackade dem båda, leende genom tårar.

När de alla samlats i salongen, upprepades de frågor, Elisabet redan gjort, naturligtvis av de andra, och de funno snart, att Jane icke hade något att berätta. Hon hade dock icke ännu uppgivit de sang-viniska förhoppningar om en god utgång, som hennes goda hjärta ingav henne, hon hoppades ännu,'128

att allt skalle sluta väl, och varje morgon väntade hon ett brev antingen från Lydia eller hennes fader med förklaring över vad som skett och kanhända med underrättelse om giftermålet.

Mrs Bennet, till vars rum de alla begåvo sig, mottog dem just så, som man kunde vänta sig, med tårar och jämmer, häftiga utfall mot Wickhams skurkaktiga beteende och klagan över sina egna lidanden och det ovärdiga sätt, varpå man behandlat henne. Hon tadlade alla utom den person, vars okloka efterlåtenhet bar största skulden för hennes dotters felsteg.

— Om jag hade kunnat få min vilja fram att resa till Brighton med hela familjen, skulle detta inte ha hänt, men stackars Lydia hade ingen, som tog vård om henne. Varför släppte Forsters henne någonsin ur sikte? Jag är säker om att det var någon stor försumlighet på deras sida, ty hon är inte en flicka, som skulle ha företagit sig något sådant, om man haft ett vaksamt öga på henne. Jag tyckte alltid, att de voro högst olämpliga att taga vård om henne, men jag blev överröstad, som jag alltid blir. Mitt stackars kära barn! Och nu har mr Bennet givit sig av, och jag är säker om att han kommer att slåss med Wickham, var han än träffar honom, och då kommer han att bli

dödad, och vad skall det sedan bli av oss alla? Makarna Collins komma att dyka upp, innan han hunnit kallna i sin grav, och om du inte är snäll och hjälper oss, min bror, så vet jag inte, vad vi skola taga oss till.

Alla protesterade mot så rysliga tankar, och sedan'129

mr Gardiner försäkrat henne om sin tillgivenhet för henne och hela hennes familj, omtalade han för henne, att han ämnade begiva sig till London redan dagen därpå för att på allt sätt bistå mr Bennet i hans försök att taga reda på Lydia.

— Hänge dig icke åt onödig oro, tillade han; fastän det är rätt att vara beredd på det värsta, finns det ingen anledning att anse det som säkert. Det är inte fullt en vecka sedan de lämnade Brigh-ton. Om några dagar kunna vi få höra av dem, och tills vi få veta, att de inte äro gifta och inte ha för avsikt att gifta sig, låt oss inte anse saken alldeles förlorad. Så snart jag kommer till staden, skall jag gå till min svåger och bedja honom komma hem med mig till Gracechurch Street, och då kunna vi tillsammans rådgöra om vad som skall göras.

— Min kära bror, svarade mrs Bennet, det är just vad jag mest av allt önskar. Och när du kommer till staden, tag reda på dem, var de än äro, och om de inte redan äro gifta, laga, att de gifta sig. Och vad beträffar bruddräkt, låt dem inte vänta på den, utan säg Lydia, att hon skall få så mycket pengar hon vill för att köpa en sådan efter giftermålet. Och framför allt hindra mr Bennet från att duellera. Tala om för honom, i vilket förfärligt tillstånd jag befinner mig, att jag är ifrån mina sinnen av förskräckelse, att jag darrar och skälver i hela min kropp och har sådan kramp i sidan, sådan huvudvärk och sådan hjärtklappning, att jag inte kan få någon vila varken dag eller natt. Och säg åt min kära Lydia, att hon 9- — Austin. II.'130

inte gör några anstalter för sina kläder, förrän hon träffat mig, ty hon vet inte, vilka bodar äro bäst. O, vad du är snäll, bror! Jag vet, att du kommer att planera allt på bästa sätt.

Men ehuru mr Gardiner återigen försäkrade henne om sin allvarliga avsikt att göra sitt bästa, kunde han icke underlåta att tillråda henne att ej hysa överdrivna vare sig förhoppningar eller farhågor, och sedan han talat med henne på detta sätt, tills middagen stod på bordet, lämnade man henne och lät henne ge fritt lopp åt sina känslor inför hushållerskan, som passade upp på henne i döttrarnas frånvaro.

Ehuru hennes bror och svägerska voro övertygade om att det icke fanns någon verklig orsak till att hon på detta sätt avsöndrade sig från sin familj, försökte de icke att avstyra det, då de visste, att hon icke var försiktig nog att lägga band på sin tunga i tjänarnas närvaro, då dessa passade upp vid bordet, och de funno det vara bäst, att endast en av tjänstepersonalen, den som de mest kunde lita på, fick del av alla hennes farhågor och all hennes oro i fråga om saken.

I matsalen slöto sig snart Mary och Kitty till dem; dessa hade varit allt för ivrigt sysselsatta på sina rum för att kunna visa sig förr. Den förra kom från sina böcker, den senare från sin toalett. Båda sågo emellertid tämligen lugna ut, och ingen förändring syntes till hos någondera, utom att Kittys röst lät något retligare än vanligt på grund av förlusten av hennes älsklingssyster och den förargelse,i3i

denna affär hade förorsakat henne själv. Vad Mary, angår, hade hon nog självbehärskning för att med en min av allvarlig eftertanke viska till Elisabet, så snart de satt sig till bords: — Detta är en högst olycksalig affär, som troligen kommer att låta tala mycket om sig. Men vi måste sträva mot elakhetens ström och gjuta i varandras sargade bröst den systerliga tröstens balsam.

Då hon icke hos Elisabet såg någon lust att svara, tillade hon: — Huru olycklig än denna tilldragelse må vara för Lydia, kunna vi därav hämta en nyttig lärdom: att dygdens förlust hos en kvinna är oersättlig — att ett enda felsteg störtar henne i bottenlöst elände — att hennes rykte är inte mindre bräckligt än det är dyrbart — och att hon inte kan vara för mycket på sin vakt i sitt förhållande till ovärdiga individer av det motsatta könet.

Elisabet lyfte häpen upp ögonen, men var allt för beklämd för att svara. Mary fortsatte emellertid att trösta sig med dylika lärdomar, hämtade från den olycka, som hotade dem.

På eftermiddagen lyckades de två äldre systrarna få vara ensamma med varandra en halvtimme, och Elisabet

begagnade genast tillfället att göra åtskilliga frågor, som Jane var lika ivrig att besvara. Sedan de båda gemensamt beklagat sig över de förfärliga följderna av tilldragelsen, vilka Elisabet ansåg vara nästan säkra och Jane icke kunde påstå vara alldeles omöjliga, fortfor den förra: — Men berätta mig allt om saken, som jag inte redan har hört. Låt mig höra vidare detaljer. Vad sade överste Forsterf'132

Hyste cle inte några farhågor, innan rymningen ägde rum? De måste väl ständigt och jämt ha sett dem tillsammans ?

— Överste Forster medgav verkligen, att han ofta misstänkt ett kärleksförhållande dem emellan, särskilt å Lydias sida, men ingenting, som kunde ingiva honom oro. Det gör mig så ont om honom! Han var så utomordentligt uppmärksam och vänlig. Han kom till oss för att försäkra oss om sitt deltagande, innan han hade någon aning om att de inte hade rest till Skottland; så snart man började frukta detta, påskyndade det hans resa.

— Och var Denny övertygad om att Wickham inte skulle gifta sig? Visste han av att de ämnade bege sig av? Hade överste Forster träffat Denny själv?

— Ja, men när Denny tillfrågades av honom, förnekade han, att han visste något om deras plan, och ville inte säga sin verkliga mening om saken. Han upprepade inte sin övertygelse om att de inte ämnade gifta sig, och detta gör, att jag är böjd för att hoppas, att man kunnat missförstå honom förut.

— Och jag förmodar, att ingen av er hyste det ringaste tvivel om att de verkligen voro gifta, tills överste Forster själv kom?

— Hur var det möjligt, att en sådan tanke kunde uppstå i våra hjärnor? Jag kände mig litet orolig, litet ängslig för min systers lycka såsom hans maka, då jag visste att hans uppförande inte alltid varit klanderfritt. Mina föräldrar visste ingenting härom, de förstodo bara, hur oklokt ett sådant parti måste'133

vara. Kitty erkände då med en ganska naturlig stolthet över att hon visste mer än andra, att Lydia i sitt sista brev berett henne på ett sådant steg. Det ser ut, som om hon flera veckor vetat, att de voro kära i varandra.

— Men inte förrän de reste till Brighton?

— Nej, jag tror inte det.

— Och tycktes överste Forster själv ha dåliga tankar om Wickham? Känner han till hans verkliga karaktär?

— Jag måste erkänna, att han inte talade så väl om Wickham, som han gjorde förr. Han trodde, att han var tanklös och oordentlig. Och efter denna ledsamma affär säger man, att han var betydligt skuldsatt, då han lämnade Meryton, men jag hoppas, att detta inte är sant.

— O, Jane, om vi hade varit mindre hemlighetsfulla, om vi hade talat om, vad vi visste om honom, då kunde detta inte ha inträffat.

— Det skulle kanske ha varit bättre, svarade hennes syster. Men att yppa en persons förut begångna fel utan att veta, hurudana hans tänkesätt för närvarande äro, syntes oss oförsvarligt. Vi handlade i bästa avsikt.

— Kunde överste Forster meddela innehållet av Lydias brev till hans hustru?

— Han hade det med sig för att visa oss det. Jane tog fram det ur sin plånbok och gav det åt Elisabet. Det lydde sålunda:'134

Min kära Harriet!

Du kommer att skratta, när du får veta, vart jag tagit vägen, och jag kan inte låta bli att skratta själv åt din förvåning i morgon bittida, då jag saknas. Jag reser till Gretna Green, och om du inte kan gissa med vem, så tycker jag att du är riktigt enfaldig, ty det är bara en man i världen jag älskar, och han är en ängel. Jag skulle aldrig kunna bli lycklig utan honom, så att du får inte tro, att det är något ont i att jag reser. Du behöver inte underrätta dem på Longbourn om min färd, om du inte vill, ty det kommer att göra överraskningen så mycket större, när jag skriver till dem och undertecknar mitt brev med »Lydia Wickham». Det kommer att bli ett gott

skämt! Jag kan knappast skriva för skratt. Var snäll och framför mina ursäkter till Pratt för att jag inte håller mitt löfte och dansar med honom i kväll. Säg honom, att jag hoppas, att han ursäktar mig, när han får veta allt, och säg honom, att jag med största nöje skall dansa med honom nästa gång vi träffas på en bal. Jag skall skicka efter mina kläder, då jag kommer till Longbourn, men jag ber dig säga åt Sally att laga en stor lucka i min muslinsklänning, innan den packas in. Farväl! Många hälsningar till överste Forster. Jag hoppas, att ni vill dricka en skål för vår lyckliga resa.

Din tillgivna Lydia Bennet.

— O, tanklösa Lydia! utropade Elisabet, när hon hade slutat brevet. Tänk att skriva ett sådant brev'135

vid ett sådant tillfälle! Men det visar åtminstone, att hon tog målet för sin resa på allvar. Vad han än senare kunde övertala henne till, så var det icke en skamlig plan å hennes sida. Min stackars far, hur han måtte ha känt det!

— Jag har aldrig sett någon så uppskakad. Han kunde inte säga ett ord på fulla tio minuter. Mamma insjuknade genast, och hela familjen blev alldeles bragt ur fattningen.

— O, Jane! utropade Elisabet. Fanns det en tjänare i huset, som inte kände till hela historien före dagens slut?

— Jag vet inte, jag hoppas det. Men att vara på sin vakt vid ett sådant tillfälle är mycket svårt. Mamma fick hysteriska anfall, och fastän jag försökte ge henne all den hjälp, som stod i min makt, fruktar jag, att jag inte gjorde så mycket jag kunde ha gjort! Men rädslan för vad som möjligen kunde hända nästan gjorde mig från mina sinnen.

— De omsorger, du ägnat henne, ha varit för mycket för dig. Du ser inte frisk ut. O, att jag hade varit vid din sida! Du har haft att bära all ängslan och alla bekymmer ensam!

— Mary och Kitty ha varit mycket snälla och skulle säkert ha velat dela bekymren, men jag tyckte inte, att det var rådligt för någon av dem. Kitty är späd och klen, och Mary studerar så mycket, att man inte får inkräkta på hennes vilotimmar. Moster Philips kom till Longbourn i tisdags efter pappas avresa och var så snäll och stannade hos mig till i torsdags. Hon var till stor nytta och tröst för oss'136

alla. Och lady Lucas har varit mycket vänlig, hon kom gående hit i onsdags morse för att uttrycka sitt deltagande och erbjöd sina eller någon av sina döttrars tjänster, om de kunde vara oss till något

gagn-

— Det hade varit bäst, om hon stannat hemma, utropade Elisabet. Kanske hon menade väl, men vid en olycka sådan som denna kan man inte se för litet av sina grannar. Hjälp är omöjlig, beklagande outhärdligt. Låt dem visa sin skadeglädje på avstånd och vara belåtna.

Därpå frågade hon om de mått och steg, hennes far ämnade taga i staden för att återfinna sin dotter.

— Jag tror, svarade Jane, att han ämnade resa till Epsom, där de sist bytte hästar, och försöka, om han där kunde få höra något om dem. Hans främsta mål måste vara att söka reda på numret på den hyrvagn, i vilken de foro från Clapham. Den hade kommit dit med resande från London, och då han trodde, att man lagt märke till den omständigheten, att en herre och en dam flyttat över från en vagn till en annan, ämnade han göra efterforskningar i Clapham. Om han möjligen kunde upptäcka, i vilket hus kusken förut avlämnat sina resande, beslöt han att fråga sig för där och hoppades, att det inte skulle bli omöjligt att få reda på vagnens station och nummer. Jag vet inte om några andra planer, som han uppgjort, men han hade så bråttom att bege sig av och var så bragt ur jämvikt, att jag hade svårt för att få veta ens så mycket som detta av honom.'37

FYRTIOÅTTONDE KAPITLET.

Hela sällskapet hoppades, att brev från mr Bennet skulle komma nästa morgon, men posten kom utan att medföra en enda rad från honom. Hans närmaste visste, att han vid alla vanliga tillfällen var en högst försumlig och trög brevskrivare, men vid ett sådant tillfälle som detta hoppades de, att han skulle visa sig mera fortfärdig. De måste draga den slutsatsen, att han icke hade några angenäma underrättelser att meddela, men till och med om detta

skulle de gärna velat bli förvissade. Mr Gardiner hade endast väntat på brev, innan han begav sig av.

När han hade rest, voro de åtminstone säkra om att regelbundet få underrättelse om vad som försiggick, och han lovade vid avresan att söka förmå mr Bennet att återvända till Longbourn så snart som möjligt, vilket var en stor tröst för hans svägerska, som häri såg den enda garantien för att hennes man icke skulle bli dödad i en duell.

Mrs Gardiner med barnen skulle stanna ännu några dagar i Hertfordshire, emedan hon trodde, att hon med sin närvaro kunde vara sina systerdöttrar till hjälp. Hon bistod dem i att sköta om mrs Bennet och var en stor tröst för dem under deras lediga stunder. Deras andra moster besökte dem också ofta och alltid, som hon sade, i avsikt att muntra upp dem, ehuru, då hon aldrig kom utan att omtala något nytt exempel på Wickhams oordentliga och'138

överdådiga liv, hon sällan återvände utan att lämna dem mera nedslagna, än de voro då hon kom.

Hela Meryton tycktes nu vara angeläget att svärta den man, som tre månader förut hade varit nästan en ljusets ängel. Man förklarade, att han stod i skuld hos varenda handlande på platsen, och hans kärleksäventyr, som alla hedrades med namnet förförelse, hade blivit utsträckta till varenda handlandes familj. Alla betygade, att han var den mest fördärvade unge man i världen, och alla började upptäcka, att de alltid hade misstrott hans skenbart hederliga utseende. Ehuru Elisabet icke trodde hälften av vad som sades, trodde hon tillräckligt mycket för att bli ännu säkrare förvissad om hennes systers djupa fall, och till och med Jane, som trodde ännu mindre därav, förlorade nästan allt hopp, i synnerhet som den tid nu hade kommit, då, om de två älskande hade rest till Skottland — varom hon aldrig förut hade helt förtvivlat — man efter all sannolikhet måste ha fått några underrättelser från dem.

Mr Gardiner lämnade Longbourn på söndagen, på tisdagen fick hans hustru ett brev från honom med underrättelse, att han omedelbart efter sin ankomst hade träffat sin svåger och övertalat honom att komma till Gracechurch Street; att mr Bennet före hans ankomst hade varit i Epsom och Clapham, men utan att få några tillfredsställande upplysningar; att han nu var besluten att göra efterforskningar på alla de förnämsta hotellen i staden, då mr Bennet trodde, att det var möjligt, att de hade tagit in på något av dessa, innan de skaffade sig en bostad.'139

Mr Gardiner själv väntade sig icke något resultat av denna åtgärd, men då hans svåger var mycket angelägen därom, ämnade han bistå honom i utförandet av hans avsikt. Han tillade, att mr Bennet ej visade den ringaste lust att lämna London och lovade att skriva snart. Det fanns också ett postskriptum av följande lydelse:

»Jag har skrivit till överste Forster och bett honom att, om möjligt, genom någon av Wickhams närmaste vänner i regementet taga reda på, om han har några släktingar eller bekanta, som måhända veta, i vilken del av staden han gömt sig. Det vore av yttersta vikt, om det funnes någon, som man kunde vända sig till med hopp att få en sådan ledtråd. För närvarande ha vi ingenting, som kan ge oss något uppslag. Jag är viss om att överste Forster kommer att göra allt som står i hans makt, för att tillmötesgå oss i detta avseende. Men, när jag tänker närmare på saken, kanske Lizzy bättre än någon annan kunde tala om för oss, vilka släktingar han har i livet.

Elisabet hade ingen svårighet att förstå, varifrån denna hänsyn för hennes auktoritet kom, men det stod icke i hennes makt att giva några upplysningar av så tillfredsställande art, som denna komplimang förtjänade. Hon hade aldrig hört talas om att han haft några släktingar utom sina föräldrar, som båda hade varit döda många år. Det var emellertid möjligt, att några av hans regementskamrater kunde giva flera upplysningar, och ehuru hon icke var synnerligen sangvinisk i sina förväntningar, var det dock en sak att tänka på att hänvända sig till dem.14Ö

Varje dag på Longbourn var nu en dag av ångest, och den mest ångestfulla delen därav var den stund, då posten väntades. Varje morgon motsåg man med stor otålighet ankomsten av brev. Alla, vare sig goda eller dåliga underrättelser, skulle ju meddelas genom brev, och varje dag väntade man få höra några viktiga nyheter.

Men innan de hörde något mera från mr Gardiner, hade ett brev till deras fader kommit från ett annat håll, från mr Collins. Då Jane hade fått order att öppna alla brev, som kommo till honom under hans frånvaro, läste hon det följaktligen, och Elisabet, som visste, huru egendomliga hans brev alltid voro, såg över hennes axel och läste det

likaledes. Det lydde så:

Käre herr Bennet!

På grund av vår släktskap och min ställning i livet känner jag mig uppfordrad att för er uttrycka mitt deltagande i den tunga prövning, varav ni drabbats och varom vi i går fingo underrättelse genom ett brev från Hertfordshire. Var övertygad, käre herr Bennet, att min hustru och jag uppriktigt deltaga med er och hela er aktningsvärda familj i er smärta, som måste vara av den bittraste art, då den härleder sig från en orsak, som tiden aldrig kan utplåna. A min sida skall det icke fattas framhållande av grunder, som kunna mildra en så svår olycka eller skänka er tröst under omständigheter, som måste vara alldeles särskilt smärtsamma för en faders hjärta. Er dotters död skulle ha varit en välsignelse i jäm-I4i

förelse med detta. Och det är så mycket mera beklagligt, som det är skäl att antaga, enligt vad Charlotte låter mig veta, att detta er dotters lättsinniga uppförande har sin grund i en klandervärd svaghet hos föräldrarna, fastän jag på samma gång till tröst för er och mrs Bennet är böjd för att tro, att hennes egen sinnesart av naturen är ond, eljest kunde hon ju icke vid så unga år göra sig skyldig till ett så oerhört felsteg. Huru härmed än må vara, så är ni djupt beklagansvärd, och denna min mening delas icke allenast av min hustru, utan också av lady Catherine och hennes dotter, för vilka jag berättat saken. De befara, liksom jag, att detta felsteg av er dotter kommer att ha ett skadligt inflytande på alla de övrigas öden, ty vem, som lady Catherine själv helt nedlåtande säger, vill träda i förbindelse med en sådan familj? Och tanken härpå kommer mig att med ökad tillfredsställelse erinra mig en viss tilldragelse förleden november, ty, om det hade gått på annat sätt, så hade jag måst bli invecklad i all er sorg och vanära. Låt mig därför råda er att söka trösta er så mycket som möjligt, att förskjuta ert ovärdiga barn för alltid och låta henne skörda frukterna av sin avskyvärda förseelse. Vördsammast etc.

Från mr Gardiner kom icke något nytt brev, förrän han fått svar från överste Forster, och då hade han ingenting glädjande att berätta. Man visste icke, att Wickham hade en enda släkting, med vilken han stod i förbindelse, och det var säkert, att ingen av hans närmaste var i livet. Han hade förut haft tal-'142

rika bekanta, men sedan han blivit lantvärnsofficer, såg det icke ut, som om han stod på särskilt vänskaplig fot med någon av dem. Det fanns därför icke någon, om vilken man med sannolikhet kunde antaga, att han var i stånd att meddela några upplysningar om honom. Och hans bedrövliga ekonomiska ställning gjorde honom synnerligen angelägen om att hålla sig undan, vartill kom, att han fruktade att bli upptäckt av Lydias närmaste, ty det hade just blivit bekant, att han lämnat efter sig spelskulder, som uppgingo till ett betydande belopp. Överste Forster trodde, att det behövdes mer än tusen pund för att klara upp hans skulder i Brighton. Han var skyldig en hel mängd ute i staden, men hans spelskulder voro ännu mer fruktansvärda. Mr Gardiner sökte icke hemlighålla dessa detaljer för familjen på Longbourn. Jane hörde dem med fasa. — En spelare! utropade hon. Det var alldeles oväntat. Jag hade icke någon aning därom.

Mr Gardiner tillade i sitt brev, att de kunde vänta att få se sin far hemma följande dag, som var lördag. Han hade tappat modet på grund av misslyckandet av alla deras bemödanden och hade givit vika för sin svågers enträgna böner, att han skulle återvända till sin familj och lämna åt honom att företaga vad som på grund av omständigheterna kunde visa sig vara rådligt för vinnande av deras mål. När mrs Bennet fick veta detta, uttryckte hon icke så stor glädje, som hennes döttrar väntade, då de tänkte på huru stor hennes ångest för hans liv förut hade varit.'143

— Vad för slag, kommer han hem, och utan stackars Lydia? utropade hon. Säkert kommer han inte att lämna London, förrän han fått reda på dem. Vem ska slåss med Wickham och förmå honom att gifta sig med henne, om han beger sig av?

Som mrs Gardiner började längta hem, beslöts det, att hon och hennes barn skulle resa till London på samma gång som mr Bennet kom därifrån. Den vagn, med vilken de tillryggalade det första skjutshållet på sin färd, förde därför tillbaka husbonden till Longbourn.

Mrs Gardiner var vid sin avresa lika villrådig, vad hon skulle tänka om Elisabet och hennes vän i Derbyshire,

som hon varit alltsedan sitt besök där. Hennes systerdotter hade aldrig av sig själv nämnt hans namn, och den svaga förhoppning, som mrs Gardiner hyst, att ett brev från honom skulle inträffa, hade svikits. Elisabet hade icke sedan sin återkomst fått något sådant, som kunde vara avsänt från Pemberley.

Det olyckliga tillstånd, vari familjen för närvarande befann sig, gjorde varje annan ursäkt för hennes nedstämdhet onödig; ingen slutsats kunde därför med fog dragas därav, ehuru Elisabet, som nu ganska väl förstod sina egna känslor, mycket väl insåg, att, om hon icke hade vetat någonting om Darcy, så kunde hon med något större jämnmod ha burit fruktan för Lydias vanära. Hon trodde, att det kunde ha besparat henne en sömnlös natt av två.

När mr Bennet hom hem, såg han lika lugn och filosofisk ut som vanligt. Han sade lika litet, som'144

han i allmänhet brukade säga, nämnde ingenting om det ärende, som föranlett hans resa, och det dröjde rätt länge, innan hans döttrar fingo mod att tala därom.

Icke förrän på eftermiddagen, då han kom för att dricka te tillsammans med dem, vågade Elisabet föra ämnet på tal, och då hon i korthet uttryckte sin sorg över vad han måste ha lidit, svarade han: — Säg ingenting om den saken. Vem skulle väl lida om icke jag? Jag är själv skulden därtill, och det måste jag känna.

— Du får inte vara för sträng mot dig själv, svarade Elisabet.

— Du må väl varna mig för ett sådant fel. Människonaturen är så benägen att falla för en sådan frestelse. Nej, Lizzy, låt mig en gång i livet känna, hur klandervärd jag varit. Jag är inte rädd för att överväldigas av detta intryck. Det kommer nog snart att gå över.

— Tror du, att de äro i London?

— Ja, var kunna de annars vara så väl dolda?

— Och Lydia brukade önska att få resa till London, tillade Kitty.

— Hon är väl belåten då, sade hennes far strävt, och hennes vistelse där kommer troligtvis att bli rätt långvarig.

Efter en stunds tystnad fortsatte han:

— Lizzy, jag är inte ledsen på dig, därför att du fått rätt i vad du föreställde mig i maj, vilket, i betraktande av vad som nu inträffat, visar en viss själsstorhet hos dig.'145

De avbrötos av Jane, sora kom och hämtade sin mors te.

— Det här är ju stiligt, ropade han, det gör en riktigt gott och ger en sådan elegant form åt olyckan! En annan dag skall jag göra detsamma, jag skall sitta i biblioteket i nattmössa och nattrock och göra så mycket besvär som möjligt — eller jag kanske kan uppskjuta det, tills Kitty rymmer sin kos.

— Jag tänker inte rymma, pappa, sade Kitty retligt. Om jag någonsin skulle resa till Brighton, skulle jag uppföra mig bättre än Lydia.

— Du resa till Brighton! Nej, Kitty, jag har äntligen lärt mig att vara försiktig och du kommer att få känna verkningarna därav. Ingen officer skall någonsin komma över min tröskel igen, inte ens passera genom byn. Baler komma att bli absolut förbjudna och all dans, så framt du inte vill ta dig en sväng med en av dina systrar. Och du får inte gå utom dörren, förrän du kan bevisa, att du tillbragt åtminstone tio minuter varje dag på ett förståndigt sätt.

Kitty som tog alla dessa hotelser på allvar, började gråta.

— Nå, sade han, bliv inte så ledsen. Om du är en snäll flicka under de kommande tio åren, skall jag vid slutet av dem ta dig med till en trupprevy.

10. - AuaUn. II.'146

FYRTIONIONDE KAPITLET.

Två dagar efter rar Bennets återkomst, då Jane och Elisabet promenerade tillsammans i den lilla parken bakom

huset, sågo de hushållerskan styra kosan mot dem, och i den tanken, att hon kom för att hämta upp dem till deras mor, gingo de henne till mötes, men i stället för att, som de väntade, kalla på dem, sade hon till Jane då de närmade sig henne:

— Jag ber om ursäkt, fröken, för att jag avbryter er, men jag hoppades att ni kunde ha fått några goda underrättelser från London, varför jag tog mig friheten att komma och fråga er därom.

— Vad menar ni, Hill? Vi ha inte hört något från London.

— Snälla fröken, utropade mrs Hill ytterst förvånad, vet ni inte att det har kommit ett expressbud till mr Bennet från mr Gardiner? Det har varit här nu i en halvtimme, och mr Bennet har fått ett brev.

Flickorna sprungo genast in, alltför ivriga för att ge sig tid att tala. De skyndade genom vestibulen in i frukostrummet och därifrån in i biblioteket. På intetdera stället funno de sin far, och de stodo just i begrepp att gå och uppsöka honom uppe hos deras mor, när de mötte taffeltäckaren, som sade:

— Om ni söker min husbonde, så är han på väg till lilla skogen.

Efter denna upplysning togo de genast åter vägen genom vestibulen och sprungo över gräsplanen efter'147

sin far, som försänkt i tankar styrde kosan mot en liten skog på ena sidan av stallplanen.

Jane, som icke var så lätt på foten eller så van vid att springa som Elisabet, blev snart efter, under det att hennes syster flåsande hann upp honom och utropade ivrigt:

— O pappa, pappa, vilka nyheter har du fått? Har du hört något från morbror?

— Ja, jag har fått ett expressbrev från honom.

— Nå, vilka nyheter innehåller det, goda eller dåliga?

— Vad för gott kan man väl vänta? sade han och tog upp brevet ur fickan. Men kanske du skulle vilja läsa det.

Elisabet tog det otåligt ur hans hand. Jane kom nu fram.

— Läs det högt, sade deras fader, ty jag vet knappast själv, vad det handlar om.

Gracechurch Street, måndagen den 2 aug.

Min käre svåger!

»Äntligen är jag i stånd att skicka dig några underrättelser om Lydia och det sådana, som, efter vad jag hoppas, du på det hela taget skall finna vara tillfredsställande. Kort efter det att du lämnade oss i lördags, var jag nog lycklig att upptäcka, i vilken del av London de uppehöllo sig. Detaljerna förbigår jag, tills vi träffas. Det är tillräckligt att veta, att de äro upptäckta. Jag har träffat dem båda —»'148

— Således är det så, som jag alltid hoppats, utropade Jane, de äro gifta!

Elisabet läste vidare:

»Jag har träffat dem båda. De äro icke gifta, och jag kan icke finna, att de ha för avsikt att bli det, men om du är villig att fullgöra de förbindelser, som jag vågat utlova å dina vägnar, hoppas jag, att det icke dröjer länge, tills de bli gifta. Allt som begäres av dig, är att i laga ordning tillförsäkra din dotter hennes andel av de fem tusen pund, som äro avsedda att tillfalla dina barn efter din egen och min systers död, och dessutom att förbinda dig att under din livstid åt henne anslå ett hundra pund om året. Då jag tog saken i betraktande, tvekade jag icke att, så långt jag trodde mig äga rätt därtill, å dina vägnar gå in på dessa villkor. Jag skall skicka dig detta brev med expressbud, så att jag ofördröjligen kan få ditt svar. Du kan av dessa detaljer lätt förstå, att mr Wickhams ekonomiska ställning icke är så förtvivlad, som man allmänt antagit den vara. Man har fått oriktiga uppgifter med avseende härpå och till min glädje kan jag meddela, att, till och med sedan alla hans skulder blivit betalda, kommer det att bli litet pengar över att anslå åt Lydia som tillägg till hennes egen förmögenhet. Om, som jag antager, du sänder mig fullmakt att handla å dina vägnar i hela denna affär, skall jag omedelbart ge Haggerston

förhållningsorder angående tillförsäkrandet av en ordentlig livränta åt Lydia. Du kommer inte att få den ringaste anledning att återvända till staden, stanna du därför lugnt på'149

Longbourn och lita på min noggrannhet och omsorg. Skicka ditt svar så snart som möjligt och skriv för all del riktigt tydligt. Vi ha tyckt, att det är bäst, att bröllopet står hemma hos oss, och jag hoppas du går in härpå. Lydia kommer till oss i dag. Jag skriver igen, så snart något mera blir bestämt. Din tillgivne svåger

Edv. Gardiner.»

— Är det möjligt? utropade Elisabet, när hon hade slutat. Kan det vara möjligt, att han kommer att gifta sig med henne?

— Wickham är således inte så ovärdig som vi ansett honom, sade hennes syster. Kära pappa, jag lyckönskar dig.

— Och har du svarat på brevet? frågade Elisabet.

— Nej, men det måste ske med det första.

Hon bad honom då mycket enträget att skriva genast utan att förlora mera tid.

— O, älskade pappa, utropade hon, gå tillbaka och skriv strax. Betänk, hur viktigt varje ögonblick är i ett fall sådant som detta.

— Låt mig skriva i ditt ställe, sade Jane, om du själv finner det besvärligt.

— Jag känner mig mycket ohågad därför, svarade han, men det måste ske.

Med dessa ord vände han om med dem och gick tillbaka hem.

— Och får jag fråga, sade Elisabet, men jag förmodar, att du måste gå in på villkoren.'150

— Gå in därpå! Jag skäms bara för att han begär så litet.

— Och de måste gifta sig!

— Ja, ja, de måste gifta sig. Ingenting annat är att göra. Men det är två saker, som jag gärna vill veta: den första, hur mycket pengar din morbror har utbetalat för att få saken till stånd, den andra, hur jag någonsin skall kunna ersätta honom.

— Morbror och pengar! utropade Jane> vad menar du?

— Jag menar, att ingen man, som är vid sina sinnens fulla bruk, skulle vilja gifta sig med Lydia med en så föga frestande utsikt som att få hundra pund om året, medan jag lever, och femtio efter min död.

— Detta är mycket sant, sade Elisabet, fastän jag inte har kommit på den tanken förr. Hans skulder betalda och ändå något över! O, härför måste han ha morbror att tacka! Ädle, gode man, jag är rädd för att han tagit för hårt på sin förmögenhet. En liten summa kunde inte vara tillräcklig för detta.

— Nej, sade hennes fader, Wickham är dåraktig, om han tar henne med ett öre mindre än tio tusen pund. Jag skulle ogärna vilja ha en så dålig tanke om honom just vid begynnelsen av vårt släktskapsförhållande.

— Tio tusen pund! Det förbjude Gud! Hur skola vi kunna betala ens hälften av denna summa?

Mr Bennet svarade icke, och alla tre, försänkta i djupa tankar, fortforo att vara tysta, tills de kommoi3i

hem. Fadern gick då in i biblioteket för att skriva brevet, och flickorna begåvo sig till frukostrummet.

— Och de skola verkligen bli gifta! utropade Elisabet så snart de blevo ensamma. Så underligt detta är! Och härför skola vi vara tacksamma! Vi äro tvungna att glädja oss över att de gifta sig, så liten än deras utsikt är att bli lyckliga och så dålig hans karaktär än är. O, Lydia!

— Jag tröstar mig, svarade Jane, med den tanken, att han säkerligen inte skulle gifta sig med Lydia, om han inte hyste en verklig böjelse för henne. Ehuru vår snälle morbror har gjort någonting för att ordna hans affärer, kan jag inte tro, att han offrat tio tusen pund eller något dylikt. Han har egna barn och kanske får flera. Hur skulle han

väl kunna undvara hälften av denna summa?

— Om vi någonsin kunna få veta, hur stora Wick-hams skulder ha varit, sade Elisabet och hur mycket han för sin del anslagit åt vår syster, så skola vi precis kunna räkna ut, vad mr Gardiner gjort för dem, eftersom Wickham inte har ett öre enskild förmögenhet. Morbrors och mosters vänlighet kan aldrig återgäldas. Att de tagit henne hem till sig och skänkt henne sitt personliga skydd och stöd är en sådan uppoffring för hennes skull, att vi inte på åratal kunna visa tillräcklig erkänsla därför. I detta nu är hon verkligen hos dem! Om en sådan godhet inte nu gör henne ångerfull, så kommer hon aldrig att förtjäna att bli lycklig. Vilket möte för henne, när hon först träffar moster!

Vi måste försöka glömma allt som försiggått å'152

ömse sidor, sade Jane. Jag hoppas och tror, att de komma att bli lyckliga. Jag vill tro, att hans samtycke till att gifta sig med henne är ett bevis på att hon kommit på bättre tankar. Deras ömsesidiga tillgivenhet kommer att göra dem stadgade, och jag hoppas, att de skola slå sig ner i lugn och ro och framleva sina dagar på ett så förståndigt sätt, att deras felsteg med tiden blir glömt.

— Deras uppförande har varit sådant, svarade Elisabet, att varken du eller jag eller någon annan någonsin kan glömma det. Det tjänar ingenting till att tala därom.

Flickorna kommo nu att tänka på att deras mor förmodligen var fullständigt okunnig om vad som hade hänt. De gingo därför in i biblioteket och frågade sin far, om han inte önskade, att de skulle omtala det för henne. Han höll på och skrev, och utan att lyfta på huvudet, svarade han helt lugnt:

— Gör som ni behagar.

— Få vi ta med oss morbrors brev och läsa upp det for henne?

— Ta vad ni vill och ge er av!

Elisabet tog brevet från hans skrivbord, och de gingo tillsammans upp till modern. Mary och Kitty voro båda hos mrs Bennet, ett meddelande skulle därför bli tillräckligt för alla. Efter att med få ord ha berett dem på goda nyheter läste Jane upp brevet. Mrs Bennet kunde knappast behärska sig. Så snart hon fått höra, att mr Gardiner hoppades, att Lydia snart skulle bli gift, gav hon fritt lopp åt sin glädje, och varje ny mening gjorde den ännu mer över-'153

svallande. Hon var nu lika överspänd i sin förtjusning som hon förut varit nervös av oro och grämelse. Att veta, att hennes dotter skulle bli gift, var för henne nog. Hon oroades icke av någon fruktan för hennes lycka, ej heller förödmjukades hon av något minne av hennes felsteg. — Min kära, kära Lydia! utropade hon. Det här är verkligen förtjusande! Hon kommer att bli gift! Jag skall återse henne! Min goda, snälla bror! Jag visste, hur det skulle gå! Jag visste, att han skulle ställa allt till rätta! Vad jag längtar att få se henne! Och att få se den käre Wickham också! Men kläderna, bröllopsdräkten! Jag skall genast skriva till min syster om den. Kära Lizzy, spring ner till pappa och fråga honom, hur mycket han vill ge henne. Nej, stanna kvar, jag skall gå själv. Kitty, ring på Hill. Jag skall klä mig på ett ögonblick. Min kära, kära Lydia! Så glada vi skola bli båda två, när vi träffas!

Hennes äldsta dotter försökte att något mildra våldsamheten av dessa utbrott genom att leda hennes tankar till den tacksamhetsskuld, vari de alla skulle komma att stå till mr Gardiner.

— Ty vi måste till stor del, tillade hon, tillskriva hans godhet denna lyckliga utgång. Vi äro övertygade om att han förbundit sig att bistå mr Wickham med pengar.

— Nåja, utropade hennes mor, det är alldeles som det bör vara. Vem skulle göra det om icke hennes egen morbror? Du förstår, om han inte hade egna barn, måste jag och mina barn ha ärvt alla hans pengar, och det är första gången vi någonsin ha fått'154

något av honom, med undantag av några få presenter. O, jag är så lycklig! Inom kort skall jag få en dotter gift

Mrs Wickham, så bra det låter! Och i juni fyllde hon bara sexton år! Kära Jane, jag är så yr i huvudet, att jag rakt inte kan skriva. Jag skall diktera, så får du skriva. Vi skola klarera penningfrågan med pappa längre fram, men sakerna måste beställas genast.

Hon uppräknade sedan i detalj allt som skulle anskaffas, kalikå, muslin och kammarduk, och skulle snart ha dikterat några mycket omfattande beställningar om icke Jane, fastän med en viss svårighet, hade övertalat henne att vänta, tills de kunde rådfråga mr Bennet. Hon anmärkte, att en dags uppskov skulle vara av ringa betydelse och hennes mor var alltför lycklig för att vara alldeles så envis som vanligt. Hon fick också andra planer i sitt huvud.

— Jag skall resa intill Meryton, sade hon, så snart jag blir klädd och berätta den glädjande underrättelsen för min syster, mrs Philips. Och när jag kommer tillbaka skall jag hälsa på lady Lucas och' mrs Long. Kitty, spring ner och säg till om vagnen. Jag tror att det skulle göra mig mycket gott att få litet frisk luft. Flickor, kan jag göra någonting för er i Meryton? Se här kommer Hill! Min kära Hill, har ni hört den goda nyheten? Miss Lydia skall gifta sig, och ni skall få en bål punsch för att göra er glada pä hennes bröllopsdag.

Mrs Hill började genast uttrycka sin glädje. Elisabet mottog hennes lyckönskningar så väl som de andra, och utledsen på denna dårskap tog hon sin'155

tillflykt till sitt eget rum, där hon ostörd kunde få hänge sig åt sina tankar.

Den stackars Lydias läge måste i bästa fall vara ganska dåligt, men man måste vara tacksam för att det icke var värre. Elisabet kände det så, och då hon tänkte på vad de fruktat för endast två timmar sedan, insåg hon fördelarna av vad de redan hade vunnit, fastän, då hon riktade blicken mot framtiden, hon medgav, att man varken kunde hoppas på verklig lycka eller en gynnsam ekonomisk ställning för hennes räkning.

FEMTIONDE KAPITLET.

Mr Bennet hade före detta skede i sitt liv ofta önskat, att han, i stället för att göra av med hela sin inkomst, hade för varje år lagt av en viss summa, varigenom han bättre skulle kunna sörja för sina barn och sin hustru, ifall hon överlevde honom. Nu önskade han detta mera än någonsin. Om han gjort sin plikt i detta hänseende, hade Lydia icke behövt stå i tacksamhetsskuld till sin morbror för den heder och det anseende, som nu kunde köpas åt henne, och tillfredsställelsen över att ha förmått en av de sämsta unga män i Storbritannien att gifta sig med henne skulle då ha funnits på det håll, där den rätteligen borde finnas.

Han var allvarligt bekymrad över att en sak, som för alla parter var så föga fördelaktig, befrämjades endast på hans svågers bekostnad, och han var fast'56

besluten att, om möjligt, taga reda på storleken av dennes pekuniära understöd och avbörda sig sin skuld, så snart han kunde.

Under första tiden efter sitt giftermål hade mr Bennet ansett sparsamhet vara alldeles onödig, ty naturligtvis skulle de få en son. Denna son skulle medverka vid upphävandet av egendomens egenskap av fideikommiss, så snart han blev myndig, och på detta sätt skulle änkan och de yngre barnen bli försörjda. Fem döttrar kommo efter varandra till världen, men ändock skulle sonen komma, och mrs Bennet hade under många år efter Lydias födelse varit säker på att detta skulle bli fallet. Slutligen hade man uppgivit hoppet därom, men då var det för sent att börja spara. Mrs Bennet hade inga anlag för sparsamhet, och det var endast hennes mans obenägenhet ' för att bero av andra som hade hindrat dem från att leva över sina tillgångar.

Femtusen pund anslogos genom äktenskapskontrakt åt mrs Bennet och barnen. Men i vilken proportion de skulle fördelas mellan de sistnämnda berodde på föräldrarnas vilja. Detta var en sak, som åtminstone med avseende på Lydia nu skulle avgöras, och mr Bennet kunde icke tveka att antaga det förslag, som gjorts honom. I varmt tacksamma, ehuru mycket kort avfattade ordalag uttryckte han sin erkänsla för sin svågers vänlighet och sitt fulla instämmande i allt som gjorts, liksom sin villighet att uppfylla de förbindelser, som man låtit honom ikläda sig. Han hade aldrig förut föreställt sig, att, om Wickham kunde förmås att gifta sig med hans dotter,'57

detta skulle försiggå med så litet obehag för honom själv, som det skett genom nu vidtagna åtgärder. Hans utgifter skulle knappast ökas med tio pund om året genom de hundra pund, som han skulle betala till dem, ty Lydias kosthåll och fickpengar samt de ständiga penninggåvor, som lämnades henne av hennes mor, hade tillsammans utgjort en summa, som föga understeg detta belopp.

Att saken skulle försiggå med så ringa ansträngning å hans sida var också en välkommen överraskning, ty vad han nu önskade var att ha så litet besvär som möjligt i affären. När hans första anfall av raseri gått över, återföll han naturligtvis i hela sin förra likgiltighet. Hans brev var snart expedierat, ty, fastän han var senfärdig, då det gällde att gripa sig an med ett göromål, var han snabb i att utföra detsamma. Han bad att få ytterligare upplysningar om hur mycket han var skyldig sin svåger, men han var alltför ond på Lydia för att skicka henne någon hälsning.

Den goda nyheten spred sig snabbt genom huset och med motsvarande hastighet i trakten. I den senare mottogs den med passande filosofiskt lugn. Det hade säkerligen varit ett mera intressant samtalsämne, om miss Lydia Bennet blivit prostituerad eller i lyckligaste fall avspärrad från världen och skickad till någon avlägsen lantgård. Men hennes giftermål var också ett tacksamt ämne för skvallret, och de vänliga önskningar med avseende på hennes välgång, som förut uttalats av alla skadeglada gamla tanter i Meryton, förlorade endast föga av sin giftighet'58

på grund av de förändrade omständigheterna, då med en sådan man hennes olycka ansågs för alldeles säker.

Mrs Bennet hade icke lämnat sitt rum på fjorton dagar, men på denna lyckliga dag intog hon åter sin plats vid övre ändan av bordet, och hennes livade sinnesstämning verkade beklämmande. Ingen känsla av blygsel dämpade hennes jublande glädje. En dotters giftermål, vilket hade varit målet för hennes önskningar, alltsedan Jane var sexton år, var nu nära att gå i fullbordan, och hennes tankar och ord rörde sig helt och hållet om sådana saker, som följa med ståtliga bröllop, såsom fina muslinstyger, nya ekipager och tjänstfolk. Hon genomsökte med iver i tankarna hela trakten för att finna en passande bostad för sin dotter, och utan att veta eller medtaga i beräkningen, huru stora de nygiftas inkomster skulle bli, förkastade hon många platser såsom bristande i storlek och betydenhet.

— Haye Park skulle gå an, sade hon, om Gool-dings ville lämna det — eller det stora huset vid Stoke, om salongen vore större, men Ashworth är för långt borta! Jag skulle inte kunna fördraga att ha henne på tio mils avstånd från mig, och vad Bervis Lodge beträffar, är vindsvåningen förfärlig!

Hennes man tillät henne att prata på oavbrutet, medan tjänarna voro kvar. Men då dessa hade avlägsnat sig, sade han till henne: Min kära hustru, innan du hyr något av alla de där ställena för din måg och dotter, låt oss komma överens om en sak. Till ett hus i denna trakt skola de aldrig få tillträde.'159

Jag ämnar inte uppmuntra någonderas otillständiga beteende genom att mottaga dem på Longbourn.

En lång ordväxling följde på denna förklaring, men mr Bennet var bestämd. Denna dispyt ledde snart till en ny, och mrs Bennet fann till sin häpnad och fasa, att mr Bennet icke ville bestå ett öre till inköp av kläder åt sin dotter. Han bedyrade, att hon icke skulle få mottaga ett enda bevis på hans faderskärlek vid detta tillfälle. Mrs Bennet kunde knappast förstå detta. Att han kunde bli så oresonlig i sin våldsamma vrede, att han vägrade sin dotter en förmån, utan vilken hennes giftermål knappt skulle synas giltigt, övergick allt vad hon trodde vara möjligt. Hon kände djupare den vanära, som bristen på nya kläder skulle medföra vid hennes dotters bröllopsfest, än blygseln över hennes rymning och liv tillsammans med Wickham under fjorton dagar, innan giftermålet ägde rum.

Elisabet var nu innerligt ledsen över att hon av omständigheternas tvång låtit förmå sig att för mr Darcy omtala sina farhågor med avseende på sin syster, ty eftersom hennes giftermål inom kort skulle bilda en lämplig avslutning på hennes rymningshistoria, kunde de hoppas att hemlighålla dess obehagliga början för alla, som icke befunno sig i deras omedelbara närhet.

Hon hyste ingen fruktan för att den skulle spridas vidare genom honom. Det fanns få människor, på vilkas

tystlåtenhet hon mera obetingat skulle ha litat, men på samma gång fanns det ingen, vars kännedom om en systers felsteg så djupt skulle hai6o

förödmjukat henne — detta dock icke av fruktan för någon olägenhet, som kunde följa för henne personligen, ty mellan dem båda tyckte hon att ett oöverstigligt svalg var befästat. Om också Lydias giftermål hade ingåtts på de mest hedrande villkor, så var det icke antagligt, att mr Darcy skulle vilja träda i förbindelse med en familj, i vilken till alla andra obehag nu skulle komma ett släktskapsförhållande av närmaste slag med den man, som han med så stor rätt föraktade.

Hon kunde icke undra på att han skulle rygga tillbaka för en sådan förbindelse. Den önskan att vinna hennes bevågenhet, som hon säkert tyckt sig märka hos honom i Derbyshire, kunne rimligtvis icke uthärda ett slag sådant som detta. Hon var förödmjukad, hon var bedrövad; hon ångrade, fastän hon knappast visste vad. Hon blev ängsligt angelägen om hans högaktning, då hon icke längre kunde hoppas att komma i åtnjutande därav. Hon längtade att få höra något om honom, då utsikterna voro ytterst små att få några underrättelser från honom. Hon var övertygad om att hon kunde ha blivit lycklig med honom, men det var icke längre troligt, att de skulle träffas vidare.

Vilken triumf för honom, tänkte hon ofta, om han finge veta, att det anbud, som hon stolt hade förkastat endast för fyra månader sedan, nu skulle ha antagits med glädje och tacksamhet! Hon tvivlade icke på att han var så ädelmodig som den ädelmodigaste av sitt kön, men eftersom han ändockiöi

var människa, måste en känsla av triumf finnas hos honom.

Hon började nu förstå, att han var just den man, som med hänsyn till sinnelag och begåvning bäst skulle passa henne. Hans förstånd och lynne, ehuru olika hennes egna, skulle ha motsvarat alla hennes önskningar. Det var en förening, som skulle ha blivit till bådas fördel: genom hennes otvungna och livliga sätt kunde hans sinne ha förmildrats och hans sätt att vara ha vunnit, och av hans goda omdöme, bildning och världskännedom kunde hon ha dragit en ännu betydelsefullare fördel.

Men intet sådant lyckligt äktenskap kunde nu visa en beundrande värld, vad äktenskaplig lycka verkligen ville säga. En förening av helt annat slag, som uteslöt möjligheten av den andra, skulle snart ingås i deras familj.

Hon kunde icke föreställa sig huru Wickham och Lydia skulle kunna underhållas, så att deras ekonomiska ställning blev någorlunda dräglig, men hon kunde lätt gissa, huru föga av varaktig lycka kunde tillfalla ett par, som fördes tillsammans endast därför

att deras lidelser voro starkare än deras dygd.

*

Mr Gardiner skrev snart igen till sin svåger. På mr Bennets tacksägelser svarade han i korthet med försäkringar om sin livliga önskan att befordra alla hans barns lycka och välgång, och han slutade med en ivrig anhållan, att han skulle slippa höra talas ti. — Austen. II.162

om saken mera. Huvudändamålet med hans brev var att underrätta dem om att mr Wickham beslutat lämna lantvärnet.

»Det var min bestämda önskan, tillade han, att han skulle göra det, så snart det blivit beslutat, att han skulle gifta sig. Och jag förmodar, att du delar min åsikt, att en förflyttning från denna kår är högst önskvärd både för hans egen och din dotters skull. Det är mr Wickhams avsikt att söka inträde i den stående armén, och bland hans förra vänner är det ännu några, som ha både vilja och förmåga att bistå honom. Han har fått löfte om en fänrikstjänst i general — s' regemente, som nu är förlagt i norra England. Det är fördelaktigt, att han blir stationerad så långt från denna del av landet. Han inger ganska goda förhoppningar, och jag hoppas, att de båda skola bli försiktigare i en annan omgivning, där det är av vikt för dessa att upprätthålla sitt goda namn och rykte. Jag har skrivit till överste Forster för att underrätta honom om de mått och steg, vi vidtagit, och för att bedja honom tillfredsställa mr Wickhams många fordringsägare i och omkring Brighton med löfte om snar betalning, för vilken jag ansvarar.

Och vill du göra dig det besväret att framföra liknande försäkringar till hans fordringsägare i Meryton, på vilka jag skall vidfoga en förteckning i enlighet med de upplysningar, han meddelat mig? Han har uppgivit alla sina skulder; jag hoppas, att han inte har lurat oss. Allt skall bli klarerat på en vecka, och sedan skola de bege sig'163

till hans regemente, så framt de inte först bli inbjudna till Longbourn, och min hustru har låtit mig förstå, att Lydia livligt önskar att träffa er alla, innan hon lämnar trakten. Hon mår bra och sänder dig och sin mor sina vördnadsfulla hälsningar.

Din tillgivne svåger E. Gardiner.»

Mr Bennet och hans döttrar insågo alla fördelarna av Wickhams forflyttning från —shire lika klart som rar Gardiner. Men mrs Bennet var icke så belåten därmed. Att Lydia skulle bosätta sig i norden var för henne en svår missräkning, då hon just hade väntat sig mycket nöje, mycket att vara stolt över i hennes sällskap, ty hon hade alldeles icke uppgivit sin plan, att de skulle slå sig ner i Hertfordshire; dessutom var det stor synd, att Lydia skulle avlägsnas från ett regemente, där hon var bekant med alla och där hon hade så många favoriter.

— Hon är så förtjust i mrs Forster, sade hon, det kommer att bli alldeles förfärligt att skicka bort henne! Och det är åtskilliga av de unga männen också, som hon tycker mycket om. Officerarna i general —s' regemente äro kanske inte lika hyggliga.

Lydias anhållan att åter bli mottagen i sin familj, innan hon begav sig till sin nya bostad, möttes först av en bestämd vägran från hennes fars sida. Men Jane och Elisabet, som båda av hänsyn till sin systers känslor och hennes anseende önskade, att hennes föräldrar skulle ägna tillbörlig uppmärksamhet'164

åt hennes giftermål, bestormade honom så ivrigt, men på samma gång så förståndigt och så innerligt, med böner, att han skulle mottaga henne och hennes man på Longbourn, så snart de blevo gifta, att han förmåddes att tänka så, som de tänkte, och handla så, som de önskade. Och deras mor hade den tillfredsställelsen att få veta, att hon kunde få visa sin gifta dotter för grannarna, innan hon förvisades till norden. När mr Bennet svarade sin svåger, meddelade han därför sin tillåtelse för dem att komma, och det bestämdes, att, så snart vigseln hade försiggått, skulle de bege sig till Longbourn. Elisabet var emellertid förvånad över att Wickham gick in på en sådan plan, och om hon endast låtit sitt eget tycke råda, skulle ett möte med honom ha varit det sista föremålet för hennes önskningar.

FEMTIOFÖRSTA KAPITLET.

Lydias bröllopsdag kom, och Janes och Elisabets medkänsla för henne var troligen djupare än vad hon kände för sig själv. Vagnen skickades för att hämta de nygifta vid —, och de skulle inträffa vid middagstiden. Deras ankomst motsågs med fruktan av de äldre systrarna, i synnerhet av Jane, som tillskrev Lydia de känslor, hon själv skulle ha erfarit, om hon varit den brottsliga, och hon var djupt olycklig vid tanken på vad hennes syster måste utstå.

De kommo. Familjen var samlad i frukostrummet för att mottaga dem. Ett leende spred sig över'165

mrs Bennets ansikte, då vagnen kom fram till porten, hennes man såg djupt allvarlig ut, hennes döttrars miner präglades av oro och ängslan.

Lydias röst hördes i vestibulen, dörren öppnades, och hon kom springande in i rummet. Hennes mor steg fram, omfamnade henne och välkomnade henne med förtjusning; hon räckte med ett vänligt leende handen åt Wickham, som följde efter sin maka, och hon lyckönskade dem båda med en glättighet, som visade, att hon icke hyste det ringaste tvivel om deras lycka.

Det mottagande de fingo av mr Bennet, till vilken de sedan vände sig, var icke fullt så hjärtligt. Hans ansiktsuttryck blev snarare ännu strängare, och han lät knappast ett ord gå över sina läppar. ' Den otvungna säkerhet, varmed det unga paret uppträdde, var tillräckligt för att reta honom. Elisabet erfor en känsla av motvilja, och till och med Jane var upprörd. Lydia var alltjämt samma Lydia — otämd, oblyg, vild, bullersam och oförskräckt. Hon vände sig från den ena systern till den andra, anhållande om deras lyckönskningar, och när

slutligen alla satte sig ned, såg hon sig ivrigt omkring i rummet, lade märke till vissa små förändringar i detsamma och anmärkte skrattande, att det var länge sedan hon sist var där.

Wickham var alls icke mera nedslagen än hon, men hans sätt var alltid så behagligt, att, om hans karaktär och hans giftermål hade varit sådana, som de borde vara, skulle hans leenden och det otvungna sätt, varpå han gjorde upp släktskap med dem, ha'166

förtjust dem alla. Elisabet hade icke förut trott honom vara i stånd till en sådan säkerhet i uppträdandet, men hon satte sig ned med det fasta beslutet att i framtiden icke uppdraga några gränser för oförsyntheten hos en oförsynt man. Hon rodnade, och Jane rodnade, men kinderna hos de två, som voro orsaken till deras förvirring, visade icke någon benägenhet att skifta färg.

Där var icke någon brist på samtalsämnen. Bruden och hennes mor kunde ingendera tala fort nog, och Wickham, som råkade sitta bredvid Elisabet, började fråga om sina bekantskaper i trakten på ett så gladlynt och obesvärat sätt, att hon kände sig alldeles ur stånd att prestera något liknande i sina svar. Både han och Lydia tycktes ha de gladaste minnen i världen. De erinrade sig icke något av det framfarna med smärta, och Lydia ledde frivilligt samtalet in på ämnen, på vilka hennes systrar ej för allt i världen skulle ha velat anspela.

— Tänk bara, utropade hon, att det är tre månader sedan jag gav mig i väg! Jag försäkrar, att jag tycker, att det bara är fjorton dagar sedan, och ändå har det hänt tillräckligt mycket under den tiden. Gud i himmelen! När jag gav mig i väg, hade jag sannerligen inte en tanke på att bli gift, förrän jag kom tillbaka igen, fastän jag tyckte, att det skulle vara mycket livat, om jag blev det.

Hennes far lyfte upp ögonen, Jane var bedrövad, Elisabet sände Lydia en uttrycksfull blick, men hon, som aldrig hörde eller såg någonting, som hon icke ville märka, fortsatte muntert: — Hör nu, mamma, vet'167

folket häromkring, att jag gift mig i dag? Jag var rädd för att de kanske inte visste det; på vägen åkte vi om William Goulding i hans schäs, och som jag var besluten, att han skulle få veta om det, fällde jag ner vagnsfönstret åt hans sida, tog av mig handsken och lät handen vila på fönsterramen, så att han kunde se ringen, och sedan nickade jag och skrattade hejdlöst.

Elisabet kunde icke stå ut längre. Hon steg upp, skyndade ut ur rummet och kom ej tillbaka, förrän hon hörde de andra passera genom hallen till matsalen. Hon slöt sig då till dem tillräckligt snart för att se Lydia, angelägen som hon var att visa sin värdighet, gå fram till sin mors högra sida, och höra henne säga till sin äldsta syster:— Hör du, Jane, jag intar nu din plats, och du måste hålla dig bakom mig, ty jag är en gift kvinna.

Det var icke antagligt, att tiden skulle giva Lydia den försynthet, från vilken hon varit så fullständigt fri, att börja med. Hennes otvungenhet och gladlynthet växte. Hon längtade efter att få träffa mrs Philips, familjen Lucas och alla deras övriga grannar och att få höra sig kallas »mrs Wickham» av var och en av dem, och under tiden gick hon efter middagen och visade sin ring för mrs Hill och de två husjungfrurna och skröt för dem över att vara gift.

— Nå, mamma, sade hon, sedan de alla återvänt till frukostrummet, hur tycker du om min man? Är han inte förtjusande? Jag är säker på att alla mina systrar måste avundas mig. Jag bara hoppas, att'168

de må få hälften av min goda tur. De måste alla resa till Brighton. Det är rätta platsen för att få äkta män. Så synd det är, mamma, att vi inte reste dit allesammans.

— Det är mycket sant, och om jag fått min vilja fram, skulle vi ha gjort det. Men, kära Lydia, jag tycker inte alls om, att ni beger er så långt bort. Är det alldeles nödvändigt?

— Ja, det skall Gud veta, men det betyder ingenting, och jag är mycket belåten därmed. Du och pappa och systrarna måste komma och hälsa på oss. Vi skola bo i Newcastle hela vintern, och säkert kommer det att bli några baler där, och jag skall nog laga, att de alla få bra kavaljerer.

— Jag skulle inte vilja något hellre, sade hennes mor.

— Och så, när du reser, kan du lämna ett par av systrarna kvar, och jag lovar, att jag skall skaffa dem män innan

vinterns slut.

— Jag tackar dig för min andel i din ynnest, sade Elisabet, men jag tycker inte särskilt om ditt sätt att skaffa äkta män.

Gästerna skulle icke stanna hos dem mer än tio dagar. Mr Wickham hade fått sin officersfullmakt, innan han lämnade London, och han skulle börja sin tjänst vid regementet om fjorton dagar.

Ingen mer än mrs Bennet var ledsen över att deras vistelse där skulle bli så kort, och hon begagnade tiden så väl som möjligt genom att göra visiter i trakten med sin dotter och genom att ställa till med talrika bjudningar i hemmet. Dessa bjudningar voro'169

välkomna för alla: att undvika en familjekrets var till och med mera önskvärt för sådana, som voro tänkande, än för sådana, som icke voro det.

Wickhams kärlek till Lydia var just vad Elisabet hade väntat sig — icke att jämföra med Lydias till honom. Hon hade knappast behövt göra den iakttagelse, hon nu gjorde, för att på grund av själva sakförhållandet bli övertygad, att hennes starka kärlek, snarare än hans, varit anledningen till deras rymning, och hon skulle ha undrat, varför han, utan att vara våldsamt betagen i henne, över huvud ville rymma med henne, om hon icke hade varit förvissad om att hans flykt nödvändiggjorts av hans förtvivlade ekonomiska ställning, och om detta var fallet, var han icke en sådan ung man, som förkastade tillfället att få en följeslagerska på färden.

Lydia var övermåttan förtjust i honom. I varje ögonblick var han hennes älskade Wickham; ingen kunde jämföras med honom. Han gjorde allting bäst i hela världen, och hon var viss på att han den första september skulle skjuta flera fåglar än någon i landet.

En morgon kort efter deras ankomst, då hon satt tillsammans med sina två äldre systrar, sade hon till Elisabet:

— Lizzy, jag tror, att jag aldrig berättat för dig om mitt bröllop. Du var inte närvarande då jag talade om allt för mamma och de andra. Är du inte nyfiken att få veta, hur allt gick av stapeln?

— Nej, det är jag verkligen inte, svarade Elisabet, jag tycker, att inte nog litet kan sägas om denna sak.'170

— Så där ja! Du är så underlig! Men jag måste berätta hur det försiggick. Du vet, att vi blevo vigda i St. Clements kyrka, därför att Wickham bodde inom den församlingen. Och det bestämdes, att vi alla skulle vara på platsen klockan 11. Morbror och moster och jag skulle åka dit tillsammans, och de andra skulle möta oss i kyrkan. Nåväl, måndags morgon kom, och jag var så gruvligt orolig! Jag var så rädd, förstår du, att någonting skulle hända, som kunde göra, att saken blev uppskjuten, för då skulle jag ha blivit alldeles förryckt. Och hela tiden, då jag klädde mig, höll moster på och talade och orerade, just som om hon läste upp en predikan. Men jag hörde inte ett ord av tio, för jag tänkte, som du kan förstå, på min kära Wickham. Jag längtade att få veta, om han skulle vara klädd i sin blåa röck vid vigseln. Nåväl, så åto vi frukost klockan 10, som vanligt. Jag trodde, att den aldrig skulle taga slut, för du skall veta, att morbror och moster voro förfärligt obehagliga mot mig hela tiden jag var hos dem. Tro mig, jag fick inte en enda gång sätta foten utom dörren, fastän jag var hos dem hela fjorton dagar. Inte en bjudning, inte en förlustelse eller någonting! Det var visserligen ganska dött i London, men Lilla teatern var ändå öppen. — Nå, just som vagnen kom fram till porten, fick morbror bud att komma i affärer till den där fasliga mannen, mr Stone. Och du vet, när de två komma tillsammans, tar det aldrig något slut. Jag var så uppskrämd, att jag inte visste, vad jag skulle ta mig till, för morbror skulle tjänstgöra som brudens fari7i

vid vigseln, och om vi överskredo tiden,* kunde vi inte bli gifta på hela dagen. Men lyckligtvis kom han tillbaka om tio minuter, och sedan begåvo vi oss av. Emellertid kom jag sedan ihåg, att, om morbror verkligen hade blivit förhindrad att komma, så hade vigseln ändå inte behövt uppskjutas, för mr Darcy kunde lika väl ha tjänstgjort.

— Mr Darcy! upprepade Elisabet ytterligt häpen.

— Ja, han skulle komma dit med Wickham, förstår du. Men Gud i himmelen, jag glömde ju alldeles! Jag skulle ju inte ha sagt ett ord om det. Jag lovade det så säkert! Vad ska Wickham säga? Det skulle ju vara en sådan

hemlighet!

— Om det skulle vara en hemlighet, sade Jane, så säg inte ett ord mer om saken. Du kan lita på att jag inte kommer att söka få reda på mera.

— Ja visst, sade Elisabet ehuru hon brann av nyfikenhet, vi ska inte göra några frågor mer.

— Tack, sade Lydia, för om ni gjorde det, skulle jag bestämt tala om allt för er, och då skulle Wickham bli så ond.

Då Elisabet fick en sådan uppmuntran att fråga, måste hon omöjliggöra det genom att springa sin väg.

Men att sväva i okunnighet om en sådan sak var omöjligt, eller det var åtminstone omöjligt att icke göra ett försök att komma på det klara därmed. Mr Darcy hade varit närvarande vid hennes systers vigsel. Det var ju riktigt sensationellt, han hade där befunnit sig bland människor, bland vilka han syn-

* Klockan 3 på dagen.iy2

barligen hade minst att göra och till vilka han kände den minsta frestelse att komma. Gissningar om meningen därmed, hastiga och vilda, foro genom hennes hjärna, mon hon var icke tillfredsställd med någon. De, som behagade henne mest, såsom ställande hans handlingssätt i det bästa ljus, syntes mest osannolika. Hon kunde icke fördraga en sådan ovisshet, utan tog fatt i ett pappersark och skrev ett kort brev till sin moster för att bedja om en förklaring på vad Lydia låtit undfalla sig, om detta var förenligt med den tystlåtenhet, som utlovats.

— Du kan lätt förstå, tillade hon, huru stor min nyfikenhet måste vara att få veta, hur det kommer sig, att en person, som ej har några förbindelser med någon av oss och som jämförelsevis är främmande för vår familj, befann sig i er krets vid ett sådant tillfälle. Var snäll och skriv genast och låt mig veta det — så framt det av mycket tvingande skäl måste förbli en hemlighet, vilket Lydia tycks finna vara nödvändigt, då måste jag försöka nöja mig med att förbli i okunnighet.

Inte för att jag kommer att göra det i alla fall, tillade hon för sig själv, då hon slutade sitt brev, och, kära moster, om du inte är så vänlig och talar om det för mig, skall jag sannerligen bli tvungen att tillgripa list och knep för att få reda därpå.

Janes fina grannlagenhet tillät henne icke att enskilt tala med Elisabet om vad Lydia låtit undfalla sig, och Elisabet var glad däröver, tills det blev klart, om hennes förfrågningar skulle få något resultat, ville hon helst vara utan någon förtrogen.l7 3

FEMTIOANDRA KAPITLET.

Elisabet hade den glädjen att mottaga ett svar på sitt brev, sa snart det var möjligt. Hon hade knappt kommit i besittning därav, förrän hon skyndade in i den lilla skogsdungen, där det var minst antagligt att hon skulle bli störd, och satte sig på en av bänkarna och beredde sig på ett glatt budskap, ty brevets längd övertygade henne om att det icke innehöll ett avslag.

Gracechurch Street, 6 sept.

Min kära Lizzyl

Jag har just mottagit ditt brev och skall använda hela denna förmiddag på besvarandet därav, då jag förutser, att en liten skrivelse inte kan innehålla allt, vad jag har att omtala för dig. — Jag måste bekänna, att jag är överraskad över din anhållan, jag hade icke väntat mig en sådan från dig. Tro emellertid inte, att jag är ledsen på dig, ty jag vill bara låta dig veta, att jag inte hade föreställt mig, att sådana förfrågningar voro nödvändiga på din sida. Om du inte förstår mig, förlåt min ohövlighet. Min man är lika överraskad som jag, och ingenting annat än övertygelsen om att du är en i saken intresserad part skulle ha förmått honom att handla så, som han har gjort. Men om du verkligen är okunnig om saken, måste jag uttrycka mig tydligare.

Samma dag som jag kom hem från Longbourn, fick min man ett högst oväntat besök. Mr Darcy'174

kom till honom och hade ett flera timmars samtal mellan fyra ögon med honom. Det var redan slut, då jag kom, så att min nyfikenhet var inte så förfärligt spänd, som din tycks ha varit. Han kom för att tala om för mr Gardiner, att han fått reda på, var din syster och mr Wickham uppehöllo sig, och att han träffat dem båda och talat med dem, Wickham upprepade gånger, Lydia en gång. Efter vad jag förstår, lämnade han Derbyshire endast en dag senare än vi, och kom till London fast besluten att leta reda på dem. Motivet härför var, enligt vad han sade, hans övertygelse, att det var hans skuld, att Wickhams uselhet inte blivit så känd, att det varit omöjligt för någon hederlig ung flicka att förälska sig i honom eller hysa förtroende till honom. Helt ädelmodigt sköt han skulden till hela saken på sin missriktade stolthet, och han erkände, att han förut ansett det vara under sin värdighet att göra sina- privata handlingar kända för människor. Hans karaktär fick tala för sig själv. Han ansåg det därför för sin plikt att träda fram och försöka råda bot för ett ont, som han själv förorsakat. Om han hade något annat motiv, är jag viss på att det icke skulle vara något för honom vanhedrande. Han hade varit några dagar i staden, innan han lyckades upptäcka dem, men han hade en ledtråd för sina efterspaningar, vilket var mer än vad vi hade, och medvetandet härom var ännu ett skäl till hans beslut att begiva sig till London efter oss.

Enligt vad han berättade, finns det en dam, en viss mrs Younge, som för någon tid sedan var hus-'175

föreståndarinna åt miss Darcy, men som blev skild från sin plats på grund av något skäl till missnöje med henne, fastän han inte sade, vilket detta var. Hon hyrde då ett stort hus vid Edward Street och har sedan dess förtjänat sitt uppehälle med att hyra ut rum. Denna mrs Younge var, som han visste, nära bekant med Wickham, och, så snart han kom till staden, begav han sig till henne för att få upplysningar om denne. Men det dröjde två eller tre dagar, innan han kunde få ur henne, vad han önskade. Jag antar, att hon inte ville förråda sin hemlighet utan att bli mutad därtill, ty hon visste verkligen, var hennes vän fanns. Wickham hade i själva verket kommit till henne genast efter deras ankomst till London, och om hon varit i stånd att mottaga dem i sitt hus, så skulle de ha tagit in hos henne. Slutligen lyckades dock vår snälle vän att skaffa sig den önskade adressen. De bodde vid — Street. Han träffade Wickham och yrkade sedan på att få träffa Lydia. Han erkände, att hans första avsikt med avseende på henne hade varit att övertala henne att lämna sin nuvarande vanhedrande ställning och återvända till sina anhöriga, så snart dessa kunde förmås att mottaga henne, varvid han erbjöd henne sitt bistånd, så långt det kunde räcka. Men han fann Lydia fast besluten att stanna, där hon var. Hon brydde sig icke om någon av sina anhöriga, hon ville icke ha någon hjälp av honom, hon ville icke höra talas om att lämna Wickham, hon var säker om att de någon gång skulle bli gifta, och det betydde icke mycket, när detta skedde. Då hennes'176

känslor voro sådana, tyckte han, att det endast återstod att säkerställa och påskynda ett giftermål, vilket, som han i sitt första samtal med Wickham med lätthet inhämtade, aldrig varit hans avsikt. Han erkände, att han varit tvungen att lämna sitt regemente på grund av vissa högst tryckande heders skulder, och han drog icke i betänkande att tillskriva Lydias dårskap ensamt alla de ledsamma följderna av hennes flykt. Han ämnade omedelbart lämna sin post vid regementet, och vad hans kommande utsikter angick, hade han icke saken synnerligt klar för sig. Han måste bege sig till någon plats, men han visste icke vart, och han visste, att han icke skulle få något att leva av.

Mr Darcy frågade honom, varför han icke hade gift sig med din syster genast. Ehuru mr Bennet icke ansågs vara särdeles rik, skulle han dock ha varit i stånd att göra något för honom, och hans ställning måste ha blivit förmånligare genom giftermålet. Men till svar på denna fråga erfor han, att Wickham ännu närde hoppet att knyta en fördelaktigare äktenskapsförbindelse på annat håll. Under sådana omständigheter var det dock icke antagligt, att han skulle stå emot frestelsen, om man erbjöd honom omedelbar pekuniär hjälp.

De träffades flera gånger, ty det var många frågor som man skulle avhandla. Wickham ville naturligtvis ha mera än han kunde få, men förmåddes slutligen att taga reson.

Sedan allting blivit klart mellan dem, var mr Darcys nästa steg att underrätta din morbror därom,

'177

och han avlade sitt första besök i vår bostad aftonen fore min hemkomst. Men han kunde icke träffa mr Gardiner,

och vid närmare förfrågan fick mr Darcy höra, att din far ännu var hos honom, men skulle lämna staden morgonen därpå. Han ansåg icke, att din far var en person, med vilken han lika lämpligt kunde rådföra sig som med din morbror, och därför uppsköt han villigt sammanträffandet med den senare, tills den förre hade avrest. Han sade icke sitt namn, och till följande dag visste man endast, att en herre gjort ett besök i affären.

På lördagen kom han tillbaka. Din far hade då rest, din morbror var hemma, och som jag redan nämnt, hade de ett långt samtal.

De träffades åter på söndagen, och då fick också jag se honom. Saken blev icke avgjord förrän på måndagen; så snart den var klar, skickades ett ilbud till Longbourn. Men vår gäst var mycket envis. Jag förmodar, Lizzy, att, när allt kommer omkring, envishet är hans verkliga karaktärsfel. Han har vid olika tillfällen blivit beskylld för många fel, men detta är det verkliga. Ingenting fick göras, som han icke gjorde själv, fastän jag är säker på att min man beredvilligt skulle ha ordnat hela saken (jag säger inte detta för att få tack, säg därför ingenting därom).

De diskuterade saken både länge och väl, vilket var mer än någondera parten i fråga förtjänade. Men slutligen måste din morbror giva vika, och i stället för att verkligen få gagna sin systerdotter måste han finna sig i en problematisk utsikt att få heder av 12. — Austen. II.'78

vad som företogs, vilket just icke föll honom på läppen, och jag tror verkligen, att ditt brev i morgse skänkte honom stort nöje, därför att det anhöll om en förklaring, som skulle fråntaga mr Darcy hans lånta fjädrar och giva den verkliga förtjänsten sin lön. Men, Lizzy, detta får icke komma längre än till dig eller på sin höjd till Jane.

Jag förmodar, att du ganska väl vet, vad som gjorts för de unga tu. Hans skulder, som, enligt vad jag tror, belöpa sig till betydligt mer än tusen pund, skola betalas, dessutom skola tusen pund anslås åt henne, och hans officersfullmakt skall inköpas. Skälet varför alla dessa utgifter skola bestridas av mr Darcy ensam, är vad jag redan nämnt. Det berodde på honom, på hans tystlåtenhet och brist på nödig eftertanke, att Wickhams karaktär har blivit så missförstådd och att han följaktligen blivit mottagen och uppskattad så, som han blivit. Kanske ligger det någon sanning häri, men jag tvivlar på huruvida hans tystlåtenhet eller ?iågons tystlåtenhet kan bära skulden för vad som skett. Men trots alla dessa vackra ord, min kära Lizzy, kan du vara fullkomligt viss på att din morbror aldrig skulle ha givit vika, om vi icke hade varit övertygade om att mr Darcy hade ett annat intresse i denna sak.

När allt detta var beslutat, återvände han till sina vänner, som ännu voro kvar på Pemberley, men det överenskoms, att han skulle komma till London ännu en gång, då bröllopet firades, och alla penningeaffärerna skulle då komma till slutligt avgörande.

Nu tror jag att jag omtalat allt för dig. Det är'179

en redogörelse, som troligen kommer att förvåna dig mycket, jag hoppas åtminstone, att den icke kommer att väcka ditt missnöje. Lydia kom till oss, och Wickham var ständigt välkommen i vårt hus. Hcui var alldeles densamme, som han var, då jag lärde känna honom i Hertfordshire, men jag skulle icke tala om för dig, hur föga tillfredsställd jag var med hennes uppförande under denna tid, hon vistades hos oss, om jag icke av Janes brev i onsdags hade sett, att hennes uppförande, sedan hon kommit hem, är alldeles i stil därmed, och vad jag nu berättar dig kan därför icke bereda dig något nytt bekymmer. Jag talade upprepade gånger mycket allvarligt med henne och föreställde henne, huru klandervärt hennes handlingssätt varit och vilken olycka hon bragt över sin familj. Om hon hörde, vad jag sade, så var det tur, ty jag är viss om att hon icke lyssnade därpå. Ibland var jag mycket förargad, men då tänkte jag på mina kära systerdöttrar Jane och Elisabet, och för deras skull hade jag fördrag med henne.

Mr Darcy kom tillbaka på bestämd tid, och, som Lydia omtalat för dig, var han närvarande vid vigseln. Han åt middag hos oss dagen därpå, och det var meningen, att han skulle återvända på onsdagen eller torsdagen. Blir du mycket ledsen på mig, kära Lizzy, om jag begagnar detta tillfälle att säga dig (något som jag aldrig förut varit djärv nog att säga) hur mycket jag tycker om honom? Hans sätt mot oss var i alla hänseenden lika angenämt som då vi voro i Derbyshire. Jag finner stort behag i hansi6o

förstånd och hans åsikter, ban saknar ingenting utom en smula mera livlighet, och om han gifter sig förståndigt, så kan nog hans hustru framlocka sådan hos honom. Jag tyckte, att han var mycket fiffig, ty knappt en enda gång nämnde han ditt namn. Men fiffighet tycks vara på modet nu.

Förlät mig, om jag varit alltför djärv, eller straffa mig åtminstone icke så hårt, att du ej tar emot mig på P. Jag kan aldrig bli riktigt belåten, förrän jag fått fara runt kring hela parken. En liten låg faeton, förspänd med ett par små nätta ponnies, skulle vara någonting för mig.

Men nu måste jag sluta. Barnen ha väntat på mig nu i en halvtimme.

Din tillgivna vän M. Gardiner.»

Innehållet av detta brev väckte hos Elisabet en storm av känslor, bland vilka det var svårt att urskilja om glädje eller smärta var förhärskande. De dunkla och obestämda aningar, som framkallats av ovissheten om vad mr Darcy kunde ha gjort för att befordra hennes systers giftermål, aningar, som hon fruktat att låta få insteg hos sig, då de vittnade om en godhet allt för stor för att vara sannolik, men för vilkas riktighet hon på samma gång varit rädd, visade sig i högsta grad vara med verkligheten överensstämmande. Han hade med avsikt kommit efter dem till London och underkastat sig allt det besvär och all den förödmjukelse, som medföljde en sådan där efterspaning; härvid hade han måst rikta enträgna'181

böner till en kvinna, som han naturligtvis avskydde och föraktade, och han var tvungen att träffa — ofta träffa, resonera med, söka övertala och slutligen muta — den man, som han alltid helst ville undvika och vars blotta namn det var honom en pina att uttala. Han hade gjort allt detta för en flicka, för vilken han icke kunde ha någon högaktning. Hennes hjärta viskade till henne, att han gjort det för hennes skull. Men detta var en förhoppning, som snart undanträngdes av andra tankar, och hon kände snart, att till och med hennes fåfänga var otillräcklig, då det gällde att helt lita på att hans böjelse för henne, för en kvinna, som redan sagt nej åt honom vid hans frieri, kunde övervinna en känsla så naturlig som avsky för släktskap med Wickham. Svåger med Wickham! Varje gnista ev stolthet måste bäva tillbaka för en sådan förbindelse. Han hade visserligen gjort mycket — hon blygdes för att tänka på huru mycket. Men han hade givit ett skäl för sitt ingripande, vilket dock icke förtjänade någon högre grad av tilltro. Det var ju ganska sannolikt, att han kände med sig, att han haft orätt, han var frikostig och hade möjlighet att visa det, ehuru hon icke ville antaga att hans känsla för henne varit den förnämsta drivkraften för hans handlingssätt, kunde hon måhända tro, att en återstod av böjelse för henne varit medverkande vid hans åtgöranden i en ak, i vilken hennes sinnesfrid väsentligen stod på sp 1. Det var pinsamt, utomordentligt pinsamt, att veta, att de till honom stodo i en tacksamhetsskuj d, som de aldrig kunde avbörda sig. De hade hon om att tacka182

för att Lydia återvunnit sitt goda namn och rykte, de hade honom att tacka för allt! O, hur innerligt bedrövad var hon icke över varje ovänlig känsla mot honom, hon någonsin- låtit få insteg hos sig, varje bittert yttrande, hon låtit sig undfalla mot honom. För egen del var hon förödmjukad, men hon var stolt över honom. Stolt över att han i en sak, som ställde krav på heder och medkänsla, hade kunnat övervinna sig själv. Hon läste gång på gång sin mosters lovord över honom. De voro knappt tillräckliga, men de behagade henne. Hon erfor till och med en viss tillfredsställelse, ehuru blandad med saknad, då hon fann, huru fast övertygade både hennes moster och hennes morbror varit om att ett band av tillgivenhet och förtroende fanns mellan mr Darcy och henne själv.

Hon överraskades, där hon satt försjunken i sina tankar av att någon närmade sig, och innan hon hann slå in på en annan gång, upphanns hon av Wickham.

— Jag är rädd för att jag avbryter din ensliga promenad, kära svägerska, sade han, då han kora fram till henne.

— Det gör du verkligen, svarade hon leende, men det är inte därför sagt, att avbrottet är ovälkommet.

— Det skulle verkligen göra mig ont, om det vore det. Vi ha alltid varit goda vänner, och nu äro vi ändå bättre.

— Det är sant. Komma de andra också ut?

— Jag vet inte. Mrs Bennet och Lydia skola fara till Meryton. Och så, kära svägerska, har jag hört'83

av din morbror och moster, att du verkligen har sett Pemberley.

Hon svarade jakande.

— Jag nästan avundas dig detta nöje, jag tror nästan, att det skulle bli för mycket för mig att resa dit, eljest kunde jag göra det på vägen till Newcastle. Och du träffade väl den gamla husföreståndarinnan? Stackars Reynolds, hon tyckte alltid mycket om mig. Men hon nämnde naturligtvis inte mitt namn för dig?

— Jo, det gjorde hon.

— Och vad sade hon?

— Att du blivit officer och, som hon fruktade, inte artat dig väl. På ett så långt avstånd som detta, förstår du, bli saker ofta misstydda.

— Ja visst, svarade han, bitande sig i läppen. Elisabet hoppades, att hon hade bragt honom till

tystnad, men efter en liten stund sade han:

— Jag blev överraskad över att se Darcy i staden förra månaden. Jag undrar, vad kan han göra där?

— Han kanske träffar anstalter för sitt giftermål med miss de Bourgh, sade Elisabet. Det måste vara något alldeles särskilt, som förmår honom att resa in dit vid denna tid på året.

— Utan tvivel. Träffade du honom, medan ni voro i Lambton ? Jag tyckte jag hörde av Gardiners att du gjorde det.

— Ja, han presenterade oss för sin syster.

— Tycker du om henne?

— Ja, mycket.

— Jag har verkligen hört, att hon förbättrats be-'184

tydligt under de sista två åren. Då jag såg henne sist, ingav hon inte stora förhoppningar. Det gläder mig mycket, att du tyckte om henne. Jag hoppas, att hon kommer att arta sig väl.

— Det tror jag visst att hon kommer att göra, hon har nu kommit över den mest kritiska åldern.

— Passerade ni byn Kymptonf

— Jag kommer inte ihåg att vi gjorde det.

— Jag nämner det, emedan det är det pastorat som jag skulle ha fått. En förtjusande plats! Utmärkt trevlig prästgård! Det skulle ha passat mig på alla sätt.

— Hur skulle du ha tyckt om att hålla predikningar?

— Utomordentligt bra. Jag skulle ha ansett det som en del av min plikt, och ansträngningen därmed skulle snart ha blivit högst obetydlig. Man bör inte gräma sig, men sannerligen skulle det inte ha varit något för mig! Lugnet, tillbakadragenheten i ett sådant liv skulle ha motsvarat alla mina föreställningar om lycka! Men det skulle inte så gå. Hörde du någonsin Darcy tala om denna sak, när du var i Kent?

—- Jag har hört av en sagesman som jag ansåg vara pålitlig att pastoratet endast villkorligt överläts åt dig, och att saken berodde på nuvarande patronus' vilja.

— Ja, det låg något av sanning däri. Du kommer ihåg, att jag från början sade dig det.

— Jag hörde verkligen också, att det var en tid då prästerlig verksamhet inte föll dig så på läppen'185

som den nu tycks göra — att du i själva verket förklarade, att du var besluten att aldrig låta prästviga dig, och att en överenskommelse träffats i enlighet därmed.

— Hörde du det — ja, det var inte alldeles grundlöst. Du kommer nog ihåg vad jag sade dig om den saken, när vi

först talade därom.

De hade hunnit fram nästan till porten, ty hon gick fort för att bli honom kvitt, och då hon för sin systers skull icke ville reta honom, svarade hon endast vänligt leende:

— Se så, mr Wickham, vi äro ju svåger och svägerska. Låt oss inte gräla om vad som varit. I framtiden hoppas jag att vi alltid ska bli ense.

Hon sträckte fram handen, han kysste den höviskt och vänskapligt, fastän han knappt visste vilken min han skulle göra, och de gingo in i byggningen.

FEMTIOTREDJE KAPITLET.

Mr Wickham hade fått så nog av detta samtal, att han aldrig mera besvärade sig eller retade sin kära svägerska Elisabet med att bringa detta ämne å bane, och hon märkte med glädje, att hon sagt nog, för att han skulle förhålla sig lugn.

Dagen för hans och Lydias avresa kom snart, och mrs Bennet måste finna sig i en skilsmässa, som, då hennes man på inga villkor gick in på hennes plan, att de alla skulle resa till Newcastle, troligtvis skulle räcka åtminstone ett år.'186

— Ack, min kära Lydia, utropade hon, när ska vi väl träffas igenf

— Gu vet, när det blir. Kanske inte på två eller tre år.

— Skriv mycket ofta till mig, min älskling!

— Så ofta jag kan. Men du vet, att gifta fruntimmer aldrig ha mycken tid till brevskrivning. Systrarna få skriva till mig. De få ingenting annat att göra.

Mr Wickhams farväl var mycket vänligare än hans hustrus. Han log, såg bra ut och sade många vackra saker.

— Han är sannerligen en riktigt fin pojke, sade mr Bennet, så snart de begivit sig av. Han smilar och myser och ställer sig in hos oss alla. Jag är utomordentligt stolt över honom. Jag trotsar själva sir William Lucas att kunna framvisa en mera värdefull måg.

Skilsmässan från dottern gjorde mrs Bennet mycket nedstämd under flera dagar.

— Jag tänker ofta, sade hon, att det inte finns något så ledsamt som att skiljas från sina vänner. Man känner sig så övergiven utan dem.

— Det blir följden, förstår du, sade Elisabet, av att gifta bort en dotter. Du måste känna dig desto mera glad över att dina fyra andra döttrar äro ogifta.

— Nej, saken förhåller sig inte så. Lydia lämnar mig inte, därför att hon är gift, utan bara därför att hennes mans regemente råkar vara förlagt så långt'187

borta. Om det varit närmare, skulle hon inte ha rest så snart.

Men den stämning av modlöshet, i vilken denna händelse försatt henne, skingrades snart, och hennes sinne blev åter mera hoppfullt på grund av en nyhet, som då började sprida sig. Husföreståndarinnan på Netherfield hade fått befallning att ställa huset i ordning för sin husbonde, som om ett par dagar skulle komma dit för att jaga under några veckor. Mrs Bennet var i ett tillstånd av nervös oro, Hon såg på Jane, än leende, än skakande på huvudet.

— Nå, nå, således kommer mr Bingley, syster, sade hon (ty mrs Philips var den som först omtalade nyheten). Nå, så mycket bättre. Inte för att jag fäster mig mycket därvid. Du vet, att han inte betyder någonting för oss, och jag vill sannerligen aldrig återse honom. Men i alla fall är han mycket välkommen till Netherfield, om han finner nöje däri. Och vem vet vad som kan hända? Men det angår inte oss. Du vet, syster, att vi för länge sedan kommit överens att inte nämna ett ord om saken. Är det verkligen alldeles säkert, att han kommer?

— Det kan du lita på, svarade mrs Philips, ty mrs Nichols var i Meryton i går på eftermiddagen, jag såg henne gå förbi och gick själv ut för att få veta, om det var sant, och hon sade mig att det verkligen förhöll sig så. Han kommer senast om torsdag, troligen redan om onsdag. Hon var på väg till slaktaren, sade hon, för att beställa litet kött till om onsdag, och hon har tre par ankor, som just äro lämpliga att slaktas.'188

Jane hade icke kunnat höra nyheten om hans ankomst utan att skifta färg. Det var nu många månader sedan hon nämnde hans namn för Elisabet, men så snart de två blevo ensamma sade hon:

— Jag märkte, att du såg på mig, då moster talade om nyheten för oss, och jag vet, att jag såg ängslig ut, men tro inte, att det var av någon dum orsak. Jag blev bara förlägen för ögonblicket, därför att jag kände att man sktille se på mig. Jag försäkrar dig, att nyheten bereder mig varken glädje eller smärta. Jag är glad över en sak, och det är, att han kommer ensam, ty då få vi träffa honom så mycket mindre. Inte att jag är rädd för min egeji del, men jag fruktar andra människors anmärkningar.

Elisabet visste icke, vad hon skulle tänka om saken. Om hon icke hade träffat honom i Derbyshire, kunde hon ha trott det vara möjligt, att han kom dit utan någon annan avsikt än den han låtit förstå, men hon trodde ännu, att han var förtjust i Jane, och hon tvekade, huruvida det var mera antagligt, att han kom dit med sin väns tillåtelse eller var djärv nog att komma utan densamma.

— Dock är det hårt, tänkte hon ibland, att den stackars mannen inte kan komma till ett ställe, som han på lagligt sätt har hyrt, utan att ge anledning till alla dessa funderingar! Jag ämnar lämna honom i fred.

Trots vad hennes syster förklarade och i själva verket trodde att hon kände, kunde Elisabet, medan man väntade på mr Bingleys ankomst, lätt märka, att den gjort ett djupt intryck på henne. Hennes'189

lynne var oroligare, mera ojämnt, än hon på länge iakttagit.

Det ämne som så ivrigt diskuterats mellan föräldrarna för ett år sedan, upptogs nu på nytt.

— Så snart mr Bingley kommer, min gubbe, sade mrs Bennet, skall du naturligtvis uppvakta honom.

— Visst inte. Du tvang mig att besöka honom i fjol, och du lovade, att, om jag gjorde visit hos honom, skulle han gifta sig med en av mina döttrar. Men det blev ingenting av, och jag vill inte bära mig åt som en narr igen.

Hans hustru föreställde honom, hur absolut nödvändig en sådan uppmärksamhet skulle vara från alla kringboende herrars sida, då mr Bingley återvände till Netherfield.

— Det är en etikettfråga, som jag inte bryr mig om, sade han. Om han önskar umgänge med oss, så låt honom söka det. Han vet var vi bo. Jag vill inte offra min tid på att springa efter mina grannar var gång de resa bort och komma tillbaka igen.

— Nå, så mycket vet jag, att det är avskyvärt oartigt, om du inte uppvaktar honom. Men i alla fall är jag fast besluten, att det inte skall hindra mig från att bjuda honom till middag hos oss. Vi måste se mrs Long och Gouldings snart. Det kommer att bli tretton personer med oss själva, så att det just blir rum vid bordet för honom.

Tröstad av detta beslut, var hon bättre i stånd att fördraga sin mans ohövlighet, fastän det var högligen förödmjukande för henne att veta, att till följd'190

därav alla hennes grannar kanske skulle se mr Bing-ley hos sig innan de gjorde det. Då dagen för hans ankomst närmade sig, sade Jane till sin syster:

— Jag börjar bli ledsen över att han alls kommer. Det skulle inte betyda något, jag skulle kunna se honom med fullständig sinnesro, men jag kan inte fördraga att ständigt och jämt höra saken talas om på detta sätt. Mamma menar väl, men hon vet inte — ingen kan veta det — hur mycket jag lider av vad hon säger. Jag skall bli glad, när hans vistelse på Netherfield är slut!

— Jag önskar, att jag kunde säga något för att trösta dig, svarade Elisabet, men jag är rakt inte i stånd därtill. Du måste känna det, och den vanliga tillfredsställelsen, som erfares av att intala en lidande tålamod, är mig förnekad,

därför att du alltid har så mycket därav.

Mr Bingley kom. Med tjänstefolkets hjälp lyckades mrs Bennet först få kunskap härom, så att perioden av ängslan och nervositet å hennes sida blev så lång som möjligt. Hon räknade dagarna, som måste förflyta, innan deras inbjudning kunde avsändas — hon kunde icke hoppas att få se honom förr. Men tredje dagen efter hans ankomst till Hert-fordshire såg hon honom från fönstret i sitt toalettrum komma ridande över stallplanen fram till byggningen.

Hon ropade ivrigt till sina döttrar att komma och glädja sig med henne. Jane satt beslutsamt kvar på sin plats vid bordet, men Elisabet gick, för att göra sin mor till viljes, fram till fönstret, såg ut ochi7i

varseblev mr Darcy tillsammans med mr Bingley, varpå hon återtog sin plats bredvid sin syster.

— Det kommer en herre med honom, mamma, sade Kitty, vern kan det vara?

— Någon bekant, förmodar jag, kära du. Jag ser rakt inte vem det är.

— Nej, men se, svarade Kitty, det ser ut att vara den där herrn, som brukade vara i hans sällskap förut — mr, vad heter han nu igen? Den där långa, sturska herrn.

— Store Gud! Mr Darcy! Ja, så ser det ut, det är visst och sant. Nå, vilken vän som helst till mr Bingley är alltid välkommen här, men eljest måste jag säga, att jag hatar blotta åsynen av honom.

Jane såg med överraskning och deltagande på Elisabet. Hon visste endast föga om deras möte i Derbyshire och kunde därför förstå, hur genant det måste vara för hennes syster att träffa honom så gott som första gången, sedan hon mottagit hans brev med förklaringar. Båda systrarna kände sig ganska illa till mods. Båda hade medkänsla med varandra, och deras mor pratade på om sin motvilja mot mr Darcy och sitt beslut att vara hövlig mot honom, endast därför att han var mr Bingleys vän, utan att någon av dem hörde på henne. Men Elisabet hade anledning till oro, som icke kunde anas av Jane, för vilken hon ännu icke haft mod att visa mrs Gardiners brev eller omtala förändringen i sina egna känslor gentemot honom. För Jane kunde han endast vara en man, vars frieri hon avslagit och vars förtjänster hon underskattat.'192

Men för henne, som ägde närmare kännedom om förhållandet, var han den person, till vilken hela familjen stod i tacksamhetsskuld för den största av välgärningar, och som hon själv betraktade med ett intresse, som, om icke alldeles lika ömt, åtminstone var lika förståndigt och lika rättmätigt som det, som Jane hyste för Bingley. Hennes förvåning över att han kom — att han kom till Netherfield, till Long-bourn och frivilligt uppsökte henne igen, var nästan lika stor, som den hon känt, då hon först bevittnade hans förändrade sätt i Derbyshire.

Färgen, som hade flytt från hennes ansikte, återvände under en halv minut med ökad glöd, och ett glatt småleende gav glans åt hennes ögon, då hon under detta ögonblick trodde, att hans hängivenhet och hans önskningar ännu voro oförändrade. Men hon ville icke fullt lita därpå.

— Låt mig först se, hur han beter sig, sade hon för sig själv, det kommer att bli tids nog för att våga hoppas.

Hon satt ivrigt sysslande med sitt arbete och försökte att vara lugn utan att våga lyfta upp ögonen, tills hon med ängslig nyfikenhet riktade dem mot sin syster, då betjänten närmade sig dörren. Jane såg litet blekare ut än vanligt, men lugnare än Elisabet hade väntat. Då herrarna inträdde, rodnade hon, dock mottog hon dem ganska obesvärat och på ett fullt passande sätt, som var lika fritt från någon yttring av missnöje som från något onödigt fjäsk.

Elisabet sade så litet till båda som hövligheten'193

medgav, och satte sig åter ned vid sitt arbete med en iver, som hon icke ofta ägnade däråt. Hon hade endast vågat kasta en blick på Darcy. Han såg allvarlig ut som vanligt och, som hon tyckte, mera som han brukat se ut i Hertfordshire än som han visat sig på Pemberley. Men han kunde kanske icke i hennes mors närvaro vara sådan som han varit under samvaron med hennes morbror och moster. Det var en pinsam men icke osannolik gissning.

Bingley hade hon också betraktat ett ögonblick, och på denna korta tid märkte hon, att han såg både glad och

förlägen ut. Han mottogs av mrs Bennet med en artighet så stor, att den kom båda hennes döttrar att blygas, i synnerhet när de jämförde den med den kalla och ceremoniösa hövlighet, varmed hon hälsade och tilltalade hans vän.

I synnerhet Elisabet, som visste, att hennes mor hade den senare att tacka för sin älsklingsdotters räddning från obotlig vanära, blev ytterst sårad och bedrövad över en så opassande åtskillnad.

Sedan Darcy frågat henne, hur mr och mrs Gardiner mådde — en fråga, som hon icke utan förlägenhet kunde besvara — sade han knappast någonting mer. Han satt icke bredvid henne, kanske var detta orsaken till hans tystnad, men det hade icke varit så i Derbyshire. Där hade han talat med hennes vänner, då han icke kunde tala med henne själv. Men nu förgingo flera minuter utan att hon hörde ett ljud från honom, och när hon, ur stånd att behärska sin nyfikenhet, då och då kastade en blick på honom, märkte hon, att han lika ofta såg lit. — Austen. IL'194

på Jane som på henne själv, och att han mången gång endast stirrade på golvet. Hans utseende gav tydligen till känna större tankfullhet och mindre bemödande att behaga än då de sist träffades. Hon kände sig besviken och var ond på sig själv, därför att hon kände sig så.

— Kunde jag väl vänta, att det skulle bli annorlunda? sade hon till sig själv. Och ändå, varför kom han hit?

Hon kände icke någon benägenhet att samtala med någon annan än med honom och hade knappast mod att tilltala honom.

Hon frågade efter hans syster, men kunde icke säga något mera.

— Det är länge sedan ni reste härifrån, mr Bingley, sade mrs Bennet.

Han medgav gärna detta.

— Jag började bli rädd för att ni aldrig skulle komma tillbaka. Folk sade verkligen, att ni på allvar ämnade lämna orten i slutet av september, men jag hoppas i alla fall, att det inte är sant. En hel mängd förändringar ha försiggått i trakten, sedan ni lämnade oss. Miss Lucas är gift och har fått ett hem. En av mina döttrar likaså. Jag förmodar, att ni hört talas därom, visst måste ni ha sett det i tidningarna. Det stod i Times och Kuriren, fastän annonsen icke var sådan som den skulle vara. Där stod bara: »Äktenskap nyligen ingånget mellan George Wickham Esq. och miss Lydia Bennet», utan ett ord om hennes far eller platsen, där hon bodde, eller någonting annat. Det var också min svåger'195

Gardiners formulering, och jag undrar, hur han kunde sköta saken så illa. Såg ni annonsen?

Bingley svarade, att han gjort det, och framförde sina lyckönskningar. Elisabet vågade icke se upp. Hon kunde därför icke säga vilken min mr Darcy gjorde.

— Det är verkligen förtjusande att ha en dotter väl gift, fortsatte hennes mor, men på samma gång, mr Bingley, är det svårt att skiljas från henne. Hon och hennes man ha rest till Newcastle, en plats som ligger i nordligaste delen av landet, efter vad det tycks, och där komma de att stanna, jag vet inte hur länge. Hans regemente är förlagt där, ty jag förmodar att ni hört talas om att han lämnat lantvärnet och gått in vid den stående armén. Gud vare lov, han har några vänner, fastän kanhända inte så många som han förtjänar.

Elisabet, som visste, att detta var riktat mot mr Darcy, blygdes till den grad, att hon knappt kunde sitta kvar. Det tvang henne emellertid att göra våld på sig och tala, vilket ingenting med sådan effekt hade gjort förut, och hon frågade Bingley, om han ämnade stanna någon längre tid på landet. Några veckor, trodde han.

— När ni skjutit alla era egna fåglar, mr Bingley, sade hennes mor, ber jag er komma hit och skjuta så många ni behagar på mr Bennets egendom. Jag är säker om att han kommer att bli ofantligt glad över att kunna stå er till tjänst och att han kommer att spara alla de bästa kullarna för er räkning.'196

Elisabet kände sig ännu olyckligare över en så onödig och fjäskig uppmärksamhet. Om samma angenäma utsikter, som hade fröjdat dem för ett år sedan, nu skulle erbjuda sig, så var hon säker om att allt hastigt skulle

taga samma harmliga slut. I detta ögonblick kände hon, att år av lycka icke kunde giva Jane eller henne upprättelse för stunder av så pinsam förlägenhet.

— Mitt hjärtas högsta önskan, sade hon för sig själv, är att aldrig mera träffa någon av dem. Deras sällskap kan inte skänka något nöje, som gottgör ett sådant elände som det här. Måtte jag aldrig få återse någon av dem!

Hennes känsla av olycka mildrades dock strax därpå, då hon iakttog, huru hennes systers skönhet återupptände hennes förre beundrares ömma låga. När han först kom in, hade han endast sagt några få ord till henne, men för varje stund som förflöt, tycktes han ägna henne allt mera av sin uppmärksamhet. Han fann henne lika vacker som hon varit föregående år — lika snäll och lika okonstlad, ehuru icke alldeles lika språksam. Jane var angelägen, att ingen skillnad alls skulle märkas hos henne, och hon var verkligen övertygad om att hon talade lika mycket som förut. Men hon var så upptagen av sina tankar, att hon icke alltid var medveten om när hon var tyst.

När herrarna reste sig för att gå, kom mrs Bennet ihåg sin tillämnade artighet och inbjöd dem att äta middag på Longbourn om några få dagar.

— Ni är verkligen skyldig oss ett besök, mr Bingley,'197

tillade hon, ty när ni reste till staden i vintras, lovade ni att intaga en familjemiddag hos oss, så snart ni återvänt. Jag har inte glömt detta, som ni ser, och jag försäkrar er, att jag kände mig högst besviken, då ni inte kom tillbaka och höll ert löfte.

Bingley såg litet generad ut över denna anmärkning och yttrade något om sin ledsnad över att ha blivit hindrad av affären. Därpå avlägsnade de sig.

Mrs Bennet hade varit mycket hågad att bedja dem stanna till middag samma dag, men fastän hon alltid höll ett mycket gott bord, trodde hon, att rätternas antal var allt för litet för en man, som hon så ivrigt lade an på, och att det icke kunde tillfredsställa aptiten och stoltheten hos en, som hade tio tusen om året.

FEMTIOFJÄRDE KAPITLET.

Så snart de hade rest, gick Elisabet ut för att stilla sin oro — eller med andra ord för att oavbrutet med tankarna dröja vid de ämnen, som måste skärpa dem ännu mer. Mr Darcys beteende förvånade och förargade henne.

— Om han kom bara för att sitta tyst, allvarsam och likgiltig, sade hon, varför kom han då alls?

Hon kunde icke klargöra det på något sätt, som tillfredsställde henne.

— Han kunde ännu vara vänlig och älskvärd mot morbror och moster, när han var i staden, och varför var han det icke mot mig? Om han är rädd föriqB

mig, varför kom han hit? Om han inte längre bryr sig om mig, varför är han så tyst? — Vilken retsam man! Jag vill aldrig mera tänka på honom.

Ofrivilligt stod hon en stund fast vid sitt beslut till följd därav att hon mötte sin syster, vilken närmade sig med en glättig min, som visade, att hon var mera belåten med gästerna än Elisabet.

— Nu, sade Jane, då detta första möte är över, känner jag mig fullständigt lugn. Jag känner min egen styrka, och jag skall aldrig mera bli förvirrad vid hans ankomst. Det gläder mig, att han kommer hit till middagen om tisdag; man skall då offentligen få se, att vi å båda sidor träffas endast som ett par för varandra likgiltiga bekanta.

— Ja, verkligen mycket likgiltiga, sade Elisabet leende. Akta dig bara, Jane!

— Kära Lizzy, du kan väl inte tro mig vara så svag, att jag nu löper någon fara?

— Jag tror, att du löper mycket stor fara att göra

honom lika förälskad i dig som någonsin.

*

De återsågo icke de båda herrarna förrän på tisdagen, och mrs Bennet gav under tiden fritt lopp åt alla de glada

förhoppningar, som Bingleys goda lynne och artiga sätt under en halvtimmes besök hade återupplivat.

På tisdagen var ett stort sällskap samlat på Long-bourn, och de två herrarna, som voro ivrigt efterlängtade, kommo i mycket god tid, punktliga, som det ägnar och anstår sportsmän. När de gingo in i'199

matsalen, höll Elisabet skarp utkik för att se, om Bingley skulle intaga platsen bredvid hennes syster, som vid alla deras föregående bjudningar hade valts av honom. Hennes försiktiga mor, som var upptagen av samma tankar, uraktlät att uppmana honom att sätta sig bredvid henne själv. Då han inträdde i rummet, tycktes han tveka, men Jane råkade se sig om och le; hans beslut var fattat — han satte sig bredvid henne.

Elisabet såg med segerglad min på hans vän. Denne uthärdade hennes blick med stolt likgiltighet, och hon skulle ha trott, att Bingley fått hans högtidliga tillstånd att bli lycklig, om hon icke hade sett, att han också vände sina blickar mot mr Darcy, på en gång leende och med ett oroligt uttryck.

Hans sätt mot hennes syster under middagen visade en beundran för henne, som, fastän mindre öppet framträdande än förut, övertygade Elisabet om att, ifall han lämnades åt sig själv, Janes och hans egen lycka snart skulle bli betryggad. Ehuru hon icke vågade lita på utgången, fann hon dock nöje i att iakttaga hans beteende. Det upplivade henne så mycket, som det över huvud var möjligt, ty hon var icke vid något glatt lynne. Mr Darcy satt nästan så långt skild från henne, som sig göra lät. Han satt på ena sidan av hennes mor. Hon visste, huru liten glädje en sådan placering skulle skänka någondera av dem och huru föga den skulle låta dem framträda till sin fördel. Hon satt icke tillräckligt nära för att höra något av deras samtal, men hon kunde se, huru sällan de talade med var-200

andra och huru stelt och kallt deras sätt mot varandra var, när de någon gång gjorde det. Moderns oartighet gjorde känslan av vad de hade honom att tacka för ännu mera pinsam för Elisabet, och stundtals skulle hon givit vad som helst för att få rätt att omtala för honom, att hela familjen väl kände till och uppskattade hans godhet.

Hon hoppades, att eftermiddagen skulle bereda dem något tillfälle att komma tillsammans och att hela besöket icke skulle förgå, utan att de voro i stånd att säga mera till varandra än de högtidliga hälsningsorden vid hans ankomst. Ängslig och illa till mods som hon var, var den stund, som förgick i salongen, innan herrarna kommo upp, till den grad ledsam och tråkig, att hon nästan blev ohövlig. Hon motsåg ögonblicket för deras inträde såsom det, varpå alla hennes utsikter till trevnad under aftonen berodde.

— Om han inte kommer till mig då, sade hon, avstår jag för alltid ,från honom.

Herrarna kommo upp, och hon tyckte, att det såg ut, som om han skulle motsvara hennes förhoppningar, men tyvärr hade damerna samlat sig kring bordet, vid vilket Elisabet serverade kaffe, i en så tät skara, att det i hennes närhet icke fanns rum nog för placerande av en enda stol. Och då herrarna närmade sig, flyttade sig en av flickorna ännu närmare henne och viskade:

— Herrarna få inte komma och skilja oss åt, det är mitt fasta beslut. Vi vill inte sällskapa med någon av dem, eller hur?201

Darcy hade gått till en annan del av rummet. Hon följde honom med ögonen, avundades alla, med vilka han talade, hade knappt tålamod att servera någon kaffe och blev sedan rasande på sig själv, därför att hon var så dum!

— En man, som en gång fått nej! Hur kunde jag någonsin vara så dåraktig, att jag väntade ett förnyande av hans anbud? Finns det någon man, som inte skulle uppresa sig mot en sådan svaghet, som ett andra frieri till samma kvinna? Det finns inte en ovärdighet, som är så motbjudande för en mans känslor.

Hon blev emellertid litet upplivad, då han själv kom tillbaka med sin kaffekopp, och, begagnande tillfället, sade hon: — Är er syster ännu kvar på Pemberley ?

— Ja, hon skall stanna där till jul.

— Och alldeles ensam? Ha alla hennes vänner lämnat henne?

— Mrs Annesley är hos henne. De andra ha nu varit tre veckor i Scarborough.

Hon kunde inte hitta på något mera att säga, men om han önskade samtala med henne, kunde han kanske ha bättre lycka. Han stod emellertid kvar några minuter bredvid henne under tystnad; slutligen, då de unga damerna viskade till Elisabet igen, gick han sin väg.

När kaffebordet var avdukat och spelborden framsatta, reste sig alla damerna, och Elisabet hoppades då, att mr Darcy snart skulle närma sig henne, men alla hennes förhoppningar gäckades, då hon såg202

honom bli ett offer för hennes mors ivriga spaningar efter whistspelare, och inom kort satt han, liksom övriga spelande, vid ett bord. Hon förlorade nu allt hopp att känna någon trevnad. De två blevo hela aftonen sittande vid olika bord, och hon hade ingenting annat att glädja sig över, än att han så ofta vände blicken åt det håll, där hon satt, att han spelade lika illa som hon själv.

Mrs Bennets plan hade varit att få behålla de två Netherfieldherrarna till supén, men olyckligtvis beställde de fram vagnen förr än någon av de andra, och hon hade icke tillfälle att hälla dem kvar.

— Nå, flickor, sade hon, så snart de blivit ensamma, vad säger ni om dagen? Jag försäkrar er, att jag tycker, att allt gick ovanligt bra. Maten var så väl tillagad som tänkas kunde. Steken var alldeles lagom stekt, och alla sade, att de aldrig hade sett ett så fett lårstycke. Soppan var femti gånger bättre än den, som vi fingo hos Lucas' förra veckan, till och med mr Darcy erkände, att rapphönsen voro utmärkt väl stekta, och jag förmodar, att han åtminstone har två eller tre franska kockar! Och, min kära Jane, jag har aldrig sett dig se bättre ut. Mrs Long sade så också, ty jag frågade henne, om du inte tog dig bra ut. Och vad tror du hon sade dessutom? — Ah! Mrs Bennet, till slut få vi nog ändå se henne som fru på Netherfield! Det sade hon verkligen. Jag tycker, att mrs Long är en riktigt rar människa, och hennes döttrar äro mycket hyggliga, fastän inte alls vackra,jag tycker ofantligt mycket om dem.203

Mrs Bennet var kort sagt i mycket hög stämning. Hon hade sett nog av Bingleys förhållande till Jane för att vara övertygad om att hon till slut skulle få honom, och hennes förväntningar om framgång för hennes familj voro, då hon var i glatt humör, så utan rim och reson, att hon kände sig helt besviken över att icke se honom komma tillbaka dagen därpå för att framställa sitt frieri.

— Det har varit en mycket trevlig dag, sade Jane till Elisabet. Sällskapet syntes vara väl valt, och alla passade bra för varandra. Jag hoppas, att vi ofta komma att träffas igen.

Elisabet log.

— Lizzy, du får inte göra så. Du får inte misstänka mig. Det sårar mig. Jag försäkrar dig, att jag nu har lärt mig njuta av samvaron med honom såsom en angenäm och förståndig ung man, utan att jag hyser någon önskan utöver detta. Att döma av hans sätt mot mig nu är jag fullt övertygad om att han aldrig haft en tanke på att hos mig väcka en böjelse. Saken är bara den, att han är begåvad med ett angenämare umgängessätt och större förmåga att behaga än någon annan man.

— Du är mycket grym, sade hennes syster, du vill inte låta mig le, och du förleder mig därtill varje ögonblick.

— Hur svårt är det inte i vissa fall att bli trodd!

— Och hur omöjligt i andra fall!

— Men varför vill du övertyga mig om att jag känner mera för honom än jag tillstår?

— Det är en fråga, som jag knappt kan besvara.204

Vi vilja alla gärna ge lärdomar, om vi också endast kunna meddela sådant, som inte är värt att lära känna. Förlåt mig, och om du framhärdar i din likgiltighet, gör inte mig till din förtrogna.

FEMTIOFEMTE KAPITLET.

Några dagar efter denna bjudning kom mr Bingley åter på besök, denna gång ensam. Hans vän hade lämnat

honom på morgonen samma dag och rest till London, men han skulle komma tillbaka om tio dagar. Han stannade över en timme och var vid särdeles gott lynne. Mrs Bennet bjöd honom att bli kvar över middagen, men med många tacksägelser förklarade han, att han var upptagen på annat håll.

— Nästa gång ni tittar in hos oss, sade hon, hoppas jag att vi få bättre tur.

Han sade, att det skulle bli honom ett synnerligen stort nöje att komma när som helst, och om hon tillät det, skulle han vid första lämpliga tillfälle uppvakta dem.

— Kan ni komma i morgon?

Ja, han var alls inte upptagen den följande dagen, och hennes inbjudning antogs med glädje.

Han kom och det i så god tid, att ingen av damerna ännu hade klätt sig för middagen. Mrs Bennet sprang in i sina döttrars rum i penjoar och endast halvkammad, ropande: — Kära Jane, skynda dig och spring ned 1 Han har kommit, mr Bingley har kommit, det har han verkligen. Skynda dig, skynda'205

dig! Se så, Sara, gå genast in till miss Bennet och hjälp henne på med klänningen! Bry dig inte om miss Lizzys kamningl

— Vi komma ner så fort vi kan, sade Jane, men jag tror att, Kitty är längre kommen än någon av oss, ty hon gick upp för en halvtimme sedan.

— At skogen med Kitty? Vad har hon att göra med saken? Se så, raska på, raska på! Var är ditt skärp, kära barn?

Men när modern hade gått, kunde inte Jane förmå sig att gå ner utan en av sina systrar.

Under aftonens lopp visade sig mrs Bennet alltjämt lika angelägen att få de unga tu ensamma för sig. Sedan man druckit te, drog sig mr Bennet, såsom hans vana var, tillbaka till biblioteket, och Mary gick upp till sitt piano. Sedan två hinder av fem sålunda blivit undanröjda, satt mrs Bennet en bra stund och såg på Elisabet och Kitty och gjorde tecken åt dem utan att lyckas göra något intryck på dem. Elisabet ville inte ge akt på henne, och när Kitty slutligen gjorde det, sade hon mycket oskyldigt: — Vad är det fråga om, mamma? Varför vinkar du åt mig? Vad ska jag göra?

— Ingenting, kära barn, ingenting. Jag vinkade inte åt dig.

Därpå satt hon stilla ännu fem minuter, men ur stånd att låta ett så dyrbart tillfälle gå sig ur händerna, steg hon plötsligt upp och sade till henne:

— Kom med mig, kära barn, jag har något att säga dig, och så gick hon ut med henne ur rummet. Jane gav i samma ögonblick Elisabet en blick, som vitt-176

nåde om hennes ledsnad över moderns uppgjorda plan och hennes innerliga bön, att hon inte skulle gå in därpå.

Om några minuter öppnade mrs Bennet dörren på glänt och ropade: — Kom, kära Lizzy, jag vill tala med dig.

Elisabet var tvungen att gå. — Vi kan lika väl lämna dem för sig själva, förstår du, sade hennes mor, så snart hon kommit ut i hallen. Kitty och Jag gå upp och sätta oss i mitt toalettrum.

Elisabet gjorde icke något försök att resonera med sin mor, utan stannade lugnt kvar i hallen, tills hon och Kitty voro utom synhåll, därpå återvände hon till salongen.

Mrs Bennet hade ingen framgång med sina planer den dagen. Bingley var alldeles intagande, men uppträdde på intet sätt som hennes dotters förklarade tillbedjare. Hans otvungna och glättiga sätt gjorde honom till en högst angenäm deltagare i deras aftonsällskap, och han hade fördrag med moderns mindre välbetänkta fjäsk och hörde alla hennes dumma anmärkningar med ett överseende och en bibehållen fattning, som var särdeles tilltalande för dottern.

Man behövde knappast bedja honom att stanna över supén, och innan han avlägsnade sig, träffades en överenskommelse mellan honom och mrs Bennet, att han morgonen därpå skulle komma och jaga tillsammans

med hennes man.

Efter avskedet sade icke Jane något mer om sin likgiltighet. Icke ett ord om Bingley utbyttes mellan systrarna, men Elisabet gick och lade sig i den'207

lyckliga tron, att saken snart måste bli klar, så framt icke mr Darcy kom tillbaka inom den bestämda tiden. Men inom sig kände hon sig tämligen säker på att allt detta måste ha skett med dennes bifall.

Bingley kom punktligt på den bestämda tiden, och han och mr Bennet tillbragte förmiddagen tillsammans, såsom det var överenskommet. Den senare var mycket trevligare, än hans följeslagare hade väntat sig. Hos Bingley fanns icke någon inbilskhet eller dårskap, som kunde väcka hans löje eller hans avsmak, och han å sin sida var mycket mera meddelsam och mindre excentrisk, än den andre någonsin sett honom. Bingley kom naturligtvis tillbaka med honom till middagen, och på aftonen var mrs Bennet åter mycket uppfinningsrik för att avlägsna alla från honom och hennes dotter. Elisabet, som hade ett brev att skriva, gick för detta ändamål, strax sedan man druckit te, in i frukostrummet, ty som alla de andra skulle sätta sig vid spelborden, kunde det icke komma i fråga, att hon skulle motverka sin mors planer.

Men då hon efter avslutandet av sitt brev återvände till salongen, såg hon till sin oändliga förvåning, att hon hade anledning att frukta, att hennes mor hade varit allt för finurlig för henne. Då hon öppnade dörren, varseblev hon sin syster och Bingley stående tillsammans vid eldstaden, synbarligen inbegripna i ett allvarligt samtal, och om icke detta hade väckt någon misstanke, så skulle bådas ansiktsuttryck, då de hastigt vände sig om och skildes åt, ha förrått, hur saken stod. Situationen var genant nog för'208

dem, men ännu mera för henne, efter vad hon tyckte. Ingen av dem yttrade ett ord, och Elisabet stod just i begrepp att gå ut igen, då Bingley, som, liksom hennes syster, hade satt sig, plötsligen steg upp, viskade ett par ord till henne och skyndade ut ur rummet.

Jane kunde icke förtiga något för Elisabet, då ett förtroende kunde glädja henne, hon omfamnade henne ögonblickligen och tillstod under den livligaste rörelse, att hon var den lyckligaste varelse i världen.

— Detta är för mycket, tillade hon, alldeles för mycket, jag förtjänar det icke. Ack, varför äro inte alla lika lyckliga som jag?

Elisabet lyckönskade henne med en uppriktighet, en värme, en förtjusning, som ord endast svagt kunde uttrycka. Varje vänligt ord från henne var en ny källa till glädje för Jane. Men hon kunde icke förmå sig att stanna kvar hos sin syster eller säga ens hälften av vad som ännu återstod att säga.

— Jag måste genast gå till mamma, utropade hon, jag vill för ingen del ta hennes kärleksfulla omsorg på skämt eller låta henne få höra det av någon annan än mig själv. Bingley har redan gått till pappa. O, Lizzy, tänk, att vad jag har att berätta kommer att skänka alla mina kära så mycken glädje! Hur skall jag bära så mycken lycka?

Hon skyndade därpå till sin mor, som avsiktligt hade avlägsnat sig frän de spelande och satt uppe på sitt rum tillsammans med Kitty.

Elisabet, som nu var ensam, log över den snabbhet och lätthet, varmed den sak nu slutligen avgjorts,'209

som under många månader vållat dem så mycken oro och så många ledsamheter.

— Och detta, sade hon, är slutet på all ängslig försiktighet på hans väns sida! På alla hans systers ränker och all hennes falskhet! Det lyckligaste, förståndigaste och mest tillfredsställande slut!

Om några minuter inträdde Bingley, vars underhandling med hennes far hade varit kort och på saken gående.

— Var är er syster? sade han hastigt, då han öppnade dörren.

— Hos mamma där uppe. Hon kommer ner om ett ögonblick, förmodar jag.

Därpå stängde han dörren och kom fram till henne för att mottaga hennes systerliga lyckönskningar och bevis på tillgivenhet. Elisabet uttryckte ärligt och hjärtligt sin glädje över utsikten att bli hans svägerska. De skakade hand

med stor hjärtlighet och, tills hennes syster kom ner, fick hon lyssna till allt vad han hade att säga om sin egen lycka och Janes fullkomligheter, och fastän han var en förälskad man, trodde Elisabet verkligen, att alla hans förhoppningar om lycka i sanning voro grundade, emedan de vilade på Janes goda förstånd och alla förträffliga egenskaper och en genomgående likhet i känslor och smak mellan dem båda.

Det blev en ovanligt fröjdefull afton för dem alla. Janes innerliga glädje utbredde ett så ljuvt skimmer över hennes ansikte, att hon var vackrare än någonsin. Kitty myste och log och hoppades, att hennes tur snart skulle komma. Mrs Bennet kunde icke 14. — Austen. II.2IO

giva sitt samtycke eller uttala sitt gillande i ordalag varma nog för att ge luft åt hennes känslor, fastän hon under en halvtimmes tid icke talade med Bingley om någonting annat, och när mr Bennet slöt sig till dem vid supén, visade hans röst och hans sätt tydligt, hur glad han var.

Icke ett ord, som anspelade därpå gick dock över hans läppar, förrän deras gäst tagit avsked för natten, men så snart han avlägsnat sig, vände han sig till sin dotter och sade:

— Jane, jag lyckönskar dig. Du kommer att bli en mycket lycklig hustru.

Jane kom genast fram till honom, kysste honom och tackade honom för hans godhet.

— Du är en snäll flicka, svarade han, och det gläder mig att veta, att du gör ett så gott parti. Jag tvivlar inte på att ni passa mycket bra för varandra. Era lynnen äro på intet sätt olika. Ni äro båda så fogliga, att aldrig något beslut kommer att bli fattat, så lättrogna, att varje tjänare kommer att bedraga er, och så frikostiga, att ni alltid komma att leva över edra tillgångar.

— Jag hoppas, att det inte går så. Oförsiktighet eller tanklöshet i fråga om pengar skulle vara oförlåtlig hos mig.

— Leva över deras tillgångar! Min käre man, utropade hans hustru, vad är det du säger? Han har ju fyra eller fem tusen om året och antagligen mera. Sedan vände hon sig till sin dotter och sade:

— O, min kära, kära Jane, jag är så lycklig, jag kommer säkert inte att få en blund i mina ögon på'211

hela natten. Jag visste, hur det skulle gå. Jag sade alltid, att det måste gå så till slut. Du var väl i alla dagar inte så vacker för ingenting! Jag kommer ihåg, så snart jag fick se honom, när han första gången kom till Hertfordshire i fjol, tänkte jag, att det var högst troligt, att ni två skulle bli ett par. O! Han är den vackraste unge man, man kan se!

Wickham och Lydia voro alldeles glömda. Jane var utan medtävlan hennes älsklingsbarn. För ögonblicket brydde hon sig icke om någon annan. Janes yngre systrar började snart ställa sig väl med henne för att vinna vissa förmåner, som hon i framtiden kunde förfoga över.

Mary anhöll om att få begagna biblioteket på Netherfield, och Kitty bad mycket ivrigt om tillställandet av några baler där varje vinter.

Bingley var naturligtvis från denna tid en daglig gäst på Longbourn; han kom ofta före frukosten och stannade alltid till efter supén, utom när någon barbarisk granne, som icke nog kunde avskys, sänt honom en middagsbjudning, som han trodde sig tvungen att antaga.

Elisabet hade nu mycket litet tid till samtal med sin syster, ty så länge fästmannen var närvarande, ägnade Jane icke uppmärksamhet åt någon annan, men hon fann sig vara av stor nytta för dem båda under de skilsmässans stunder, som ibland måste förekomma. Under Janes frånvaro vände sig Bingley alltid till Elisabet för att få det nöjet att tala om'212

den älskade, och när Bingley var borta, uppsökte Jane ständigt samma tröstekälla.

— Han har gjort mig så glad, sade hon en afton, genom att tala om för mig, att han var fullständigt okunnig om min vistelse i London i våras. Jag hade inte trott, att det var möjligt.

— Jag anade det, svarade Elisabet. Men hur kunde han förklara det?

— Hans systrar måste ha varit skulden därtill. De sågo säkerligen inte hans tycke för mig med blida ögon, och det undrar jag inte på, då han kunde ha träffat ett i många hänseenden så mycket fördelaktigare val. Men när de, som jag hoppas, få se, att deras bror är lycklig med mig, så få de väl lära sig att vara nöjda, och vi skola komma på god fot med varandra igen, fastän vi aldrig kunna bli vad vi en gång varit för varandra.

— Detta är det hårdaste ord, sade Elisabet, jag någonsin hört dig yttra. Snälla syster! Det skulle verkligen förarga mig att återigen få se hur du låtit narra dig av miss Bingleys låtsade tillgivenhet!

— Kan du tänka dig, Lizzy, att, när han reste till London i november, höll han verkligen av mig, och ingenting annat än övertygelsen om att jag var likgiltig för honom skulle hindrat honom från att komma hit igen.

— Han gjorde verkligen ett litet misstag, men det hedrar hans anspråkslöshet.

• Detta föranledde naturligtvis ett lovtal av Jane över hans misstro till sig själv och det ringa värde, han satte på sina egna goda egenskaper.'213

Elisabet fann med glädje, att han icke hade omtalat sin väns inblandning i saken, ty fastän Jane hade det ädlaste och mest förlåtande hjärta i världen, visste hon, att det var en omständighet, som måste nedsätta Bingley i hennes tankar.

— Jag är säkerligen den lyckligaste varelse, som någonsin levat! utropade Jane. O, Lizzy, varför har jag på detta sätt blivit utvald och lyckliggjord framför alla de mina! Om jag bara kunde få se dig lika lycklig! Om det bara funnes en annan sådan man för dig!

— Om du också skulle ge mig fyrtio sådana män, så kunde jag aldrig bli lika lycklig som du. Jag kan aldrig få njuta samma lycka som du, förrän jag får ditt sinnelag, din godhet. Nej, nej, låt mig sköta mig själv; kanske, om jag har riktigt god tur, kan jag i sinom tid påträffa en annan mr Collins.

Det kunde icke länge bli en hemlighet, hur sakerna stodo i familjen på Longbourn. Mrs Bennet hade rättighet att anförtro den åt mrs Philips, och lion vågade, utan att ha fått tillåtelse därtill, yppa den för alla sina grannar i Meryton.

Familjen Bennet förklarades ofördröjligen vara den lyckligaste i världen, fastän endast några få veckor förut, då Lydia rymt, den allmänt utpekades såsom förutbestämd för olycka.'214

FEMTIOSJÄTTE KAPITLET.

En förmiddag, omkring en vecka sedan Bingleys förlovning med Jane ingåtts, då han och familjens kvinnliga medlemmar sutto tillsammans i matsalen, väcktes plötsligen deras uppmärksamhet av ljudet av en vagn, och de fingo se ett fyrspänt ekipage komma körande uppför gårdsplanen. Den drogs av skjutshästar, och varken vagnen eller förridarens livré var bekant för dem. Som det emellertid var säkert, att någon kom, förmådde Bingley ögonblickligen Jane att undvika det tvång, som detta olägliga besök medförde, och taga en promenad med honom i den lilla parken. De två begåvo sig av, och de tre återståendes gissningar fortforo, ehuru utan resultat, tills dörren öppnades och deras gäst inträdde. Det var lady Catherine de Bourgh.

Saken var ägnad att väcka allas förvåning, men deras överraskning blev större än vad de väntat sig, och å mrs Bennets och Kittys sida, fastän den inträdande var fullkomligt okänd för dem, var den till och med mindre än å Elisabets.

Lady Catherine inträdde i rummet med en mer än vanligt onådig min, besvarade Elisabets hälsning endast med en obetydlig böjning på huvudet och satte sig ned utan att säga ett ord. Elisabet hade vid hennes inträde nämnt hennes namn för sin mor, ehuru hon icke anhållit om att bli presenterad.

Mrs Bennet, som var alldeles förbluffad, men på'215

samma gång smickrad över att få besök av en så förnäm dam, mottog henne ytterst artigt. Sedan lady Catherine suttit tyst ett ögonblick, sade hon mycket stelt till Elisabet:

— Jag hoppas ni mår väl, miss Bennet. Den här damen, förmodar jag, är er mor?

Elisabet svarade mycket kort, att hon var det.

— Och det här, förmodar jag, är en av era systrar?

— Ja, mylady, sade mrs Bennet, förtjust att få tala vid en sådan person som lady Catherine. Hon är min näst yngsta dotter, min yngsta har nyss gift sig, och min äldsta är någonstädes ute i parken och promenerar med en ung man, som jag tror snart kommer att bli en medlem av familjen.

— Ni har en mycket liten park här, återtog lady Catherine efter en stunds tystnad.

— Jag förmodar att den är ingenting i jämförelse med parken vid Rosings, ers nåd, men jag försäkrar er, att den är mycket större än sir William Lucas' park.

— Det här måste vara ett högst otrevligt vardagsrum på sommaraftnarna; fönstren ligga ju rakt åt väster.

Mrs Bennet försäkrade henne, att de aldrig sutto där efter middagen, och tillade:

— Får jag ta mig friheten och fråga ers nåd, om mr och mrs Collins mådde bra, när ni lämnade dem?

— Ja, mycket bra. Jag träffade dem i förrgår kväll.'216

Mrs Bennet frågade mycket artigt lady Catherine, om hon ville intaga några förfriskningar, men hon avböjde mycket bestämt och icke synnerligen hövligt hennes anbud; sedan reste hon sig och sade till Elisabet:

— Miss Bennet, jag tyckte, att det var ett litet stycke vacker vildpark på ena sidan av er gårdsplan. Jag skulle gärna vilja göra en liten tur i den, om ni vill vara så snäll och göra mig sällskap.

— Gå med, kära du, utropade hennes mor, och visa hennes nåd de särskilda promenaderna. Jag tror, att hon skall tycka mycket om eremitaget.

Elisabet lydde, sprang in i sitt rum efter sitt parasoll och följde den ädla gästen nedför trappan. När de gingo genom hallen, öppnade lady Catherine dörrarna till matsalen och salongen, förklarade, efter att ha tagit en kort överblick, att det såg ut att vara ganska propra rum, och gick så vidare.

Hennes vagn stod kvar vid porten, och Elisabet såg, att hennes kammarjungfru satt i den. De fortsatte under tystnad längs den grusade gång, som förde till skogsdungen; Elisabet var besluten att icke göra någon ansträngning att inleda samtal med en kvinna, som nu var mer oförsynt och obehaglig än någonsin.

— Hur kunde jag någonsin tro att hon var lik sin systerson? sade hon för sig själv, i det hon kastade en blick på hennes ansikte.

Så snart de kommo in i skogsdungen, började lady Catherine sålunda:

— Ni kan inte sväva i ovisshet, miss Bennet, an-'217

gående skälet till min hitresa. Ert eget hjärta, ert eget samvete måste säga er, varför jag kommer.

Elisabet såg på henne med oförställd förvåning.

— Ni misstar er verkligen. Jag har inte alls kunnat förklara, varför ni hedrar oss med ett besök.

— Miss Bennet, svarade lady Catherine i vredgad ton, ni borde veta, att jag inte är att skämta med. Men hur litet uppriktig ni än behagar vara, skall ni inte finna mig vara det. Min karaktär har alltid varit känd för sin uppriktighet och rättframhet, och i en sak sådan som denna skall jag visserligen inte svika mina grundsatser. Ett rykte av en högst oroande natur nådde mig för två dagar sedan. Jag fick veta, att inte allenast er syster stod i begrepp att ingå ett högst fördelaktigt giftermål, men att ni, miss Elisabet Bennet, enligt all sannolikhet snart därefter skulle bli förenad med min systerson — min egen systerson — mr Darcy. Fastän jag vet, att detta måste vara en skandalös osanning — fastän jag inte skulle vilja skymfa honom ens genom att antaga möjligheten därav, beslöt jag genast att bege mig till denna plats för att låta er få veta mina tankar.

— Om ni trodde, att det omöjligen kunde vara sant, sade Elisabet, rodnande av förvåning och förakt, så undrar jag, varför ni gjorde er det besväret att resa så långt. Vilken avsikt kunde väl ers nåd ha därmed ?

— Att genast yrka på att få ett sådant rykte kategoriskt vederlagt.

— Att ni kommer till Longbourn för att besöka'218

mig och min familj, sade Elisabet lugnt, kommer snarare att bli en bekräftelse av ett sådant rykte, om det verkligen är i omlopp.

— Om! Vill ni då påstå, att ni är okunnig därom? Har ni inte själv med full avsikt utspritt det? Vet ni inte, att ett sådant rykte är ute bland folk?

— Det har jag aldrig hört.

— Och kan ni också förklara, att det inte finns någon grund därför?

— Jag gör inte anspråk på att vara lika rättfram som ers nåd. Ni kan framställa frågor, som jag inte vill besvara.

— Det här är olidligt! Miss Bennet, jag yrkar på att få ett tillfredsställande svar. Har han, har min systerson gjort er ett giftermålsanbud?

— Ers nåd har förklarat, att det är omöjligt.

— Det borde vara det, det måste vara det, så länge han har sitt förstånd i behåll. Men era konstgrepp och lockelser kunna i ett ögonblick av för-blindelse ha kommit honom att förgäta, vad han är skyldig sig själv och hela sin familj. Ni har nog fångat honom i era garn.

— Om jag har gjort det, skall jag bli den sista, som erkänner det.

— Miss Bennet, vet ni vem jag är? Jag är inte van vid ett sådant språk som detta. Jag är nästan den närmaste släkting, han har i världen, och jag har rätt att få kännedom om hans intimaste angelägenheter.

— Men ni har inte rätt att få kännedom om mina,2ig

och ett sådant beteende som ert kommer aldrig att förmå mig att yppa dem för er.

— Förstå mig rätt. Detta giftermål, som ni är nog förmäten att eftersträva, kan aldrig bli av. Nej, aldrig. Mr Darcy är förlovad med min dotter. Nå, vad har ni nu att säga?

— Bara så mycket: om han är det, kan ni inte ha något skäl att antaga, att han vill göra mig ett anbud.

Lady Catherine tvekade ett ögonblick, sedan svarade hon:

— Deras förlovning är av ett egendomligt slag. Från barndomen ha de varit ämnade åt varandra. Det var hans, likaväl som hennes mors innerligaste önskan. Då de lågo i vaggan, planerade vi förbindelsen; och nu, i det ögonblick då båda systrarnas önskningar skulle gå i uppfyllelse genom deras giftermål, nu skall det förhindras av en flicka av låg börd, helt obetydlig och utan några förbindelser med familjen. Fäster ni inte något avseende vid hans vänners önskningar, vid hans hemliga förlovning med miss de Bourgh? Har ni förlorat varje känsla av anständighet och grannlagenhet? Har ni inte hört mig säga, att han från sin tidigaste barndom var bestämd åt sin kusin?

— Ja, och jag hade hört det förut. Men vad betyder det för mig? Om det inte finns något annat hinder för mitt giftermål med er systerson, skall jag säkerligen inte låta mig avhållas därifrån av min vetskap om att hans mor och moster önskade, att han skulle gifta sig med miss de Bourgh. Ni har'220

båda gjort så mycket ni kunnat vid planerandet av giftermålet; genomförandet därav berodde på andra. Om mr Darcy varken av sitt hedersord eller av böjelse är bunden vid sin kusin, varför får han inte då göra ett annat val? Och om hans val faller på mig, varför får inte jag antaga hans anbud?

— Därför att heder, anständighet, klokhet — ja, ert eget intresse förbjuder det. Ja, miss Bennet, ert intresse, ty vänta inte att ni blir väl upptagen av hans familj eller hans vänner, om ni med vett och vilja handlar emot allas

önskningar. Ni kommer att bli klandrad, ringaktad och försmådd av alla hans närmaste. Er förbindelse kommer att bli en skam, ert namn kommer aldrig att nämnas av någon av oss.

— Det där är högst olyckliga förhållanden, svarade Elisabet, men mr Darcys hustru måste nödvändigt i sitt förhållande till honom finna en så utomordentlig källa till lycka, att hon på det hela taget inte skall ha någon orsak att klaga.

— Halsstarriga, hårdnackade flicka! Jag blygs för er! Ar detta er tacksamhet för min uppmärksamhet mot er i våras? Känner ni er inte stå i någon förbindelse till mig härför? Låt oss sätta oss. Ni måste förstå, miss Bennet, att jag kommit hit med den fasta föresatsen att genomföra min avsikt, och jag vill inte låta mig avrådas därifrån. Jag har inte varit van att ge efter för någons nycker. Jag har inte varit van att tåla missräkningar.

— Det kommer att göra ers nåds ställning än'221

mera beklagansvärd, men det kommer inte att ha någon inverkan på mig.

— Jag vill inte bli avbruten! Hör på mig under tystnad. Min dotter och min systerson äro skapade för varandra. De härstamma på mödernesidan från samma ädla släkt, och på fädernesidan från aktningsvärda, hederliga, gamla, fastän oadliga familjer. Deras förmögenhet är å båda sidor storartad. De äro bestämda för varandra enligt den enstämmiga meningen hos alla medlemmarna av deras respektive familjer; vad kan dä skilja dem åt? Anspråken hos en ung flicka, en uppkomling utan familj, förbindelser eller förmögenhet. Kan något sådant tålas? Men det får inte, skall inte ske! Om ni förstock ert eget bästa, skulle ni inte vilja lämna den krets, som ni tillhör genom er uppfostran.

— Om jag gifte mig med er systerson, skulle jag icke anse mig lämna denna krets. Han är en gentleman, jag är en gentlemans dotter; så långt äro vi jämlikar.

— Det är sant. Ni är en gentlemans dotter, men vem är er mor? Vilka äro era morbröder och mostrar? Tro inte, att jag är okunnig om deras levnadsställning.

— Vilka än mina släktskapsförhållanden må vara, svarade Elisabet, om er systerson inte har något emot dem, så betyda de väl ingenting för er.

— Säg mig så gott först som sist, är ni förlovad med honom?

Ehuru Elisabet icke skulle ha besvarat denna fråga endast för att göra lady Catherine till viljes, kunde'222

hon efter en stunds eftertänkande icke låta bli att säga: Nej, det är jag inte.

Lady Catherine tycktes vara belåten.

— Och vill ni lova mig att aldrig ingå en sådan förbindelse?

— Nej, jag vill inte avge ett sådant löfte.

— Miss Bennet, jag är häpen och upprörd. Jag-väntade att i er finna en förståndigare flicka. Men var inte nog dåraktig att tro, att jag någonsin ämnar ge vika. Jag skall inte avlägsna mig, förrän ni givit mig den försäkran, jag fordrar.

— Och jag skall sannerligen aldrig giva er den, Jag låter inte skrämma mig till något så oförnuftigt. Ers nåd vill, att mr Darcy skall gifta sig med er dotter, men om jag ger er det önskade löftet, skall väl detta göra det alls mera troligt, att deras giftermål kommer till stånd? Antag, att han är fästad vid mig, skulle väl min vägran att antaga hans anbud, göra honom villig att skänka sin hancl åt sin kusin? Tillåt mig säga, lady Catherine, att de argument, varmed ni skött er underliga anhållan, äro lika svaga som er anhållan var obetänksam. Ni har i hög grad misstagit er med avseende på min karaktär, om ni tror, att jag låter mig påverkas av sådana övertalningsförsök som dessa. Jag kan inte säga, huruvida er systerson gillar er inblandning i hans affärer, men ni har verkligen icke någon rättighet att inblanda er i mina. Jag måste därför bedja er att inte vidare besvära mig i denna sak.

— Se så, var inte så rask i vändningarna, om jag får be. Till alla invändningar, som jag har fram-'223

hållit, har jag att lägga ännu en. Jag är inte okunnig om detaljerna i er yngsta systers skandalösa rymning. Jag vet alltsammans, att den unge mannens äktenskap med er syster var en affär, som jämkades ihop på er fars och er morbrors bekostnad. Och skall en sådan flicka bli min systersons svägerska? Skall hennes man, som är son till hans avlidne fars förvaltare, bli hans svåger? I Herrans namn, vad tänker ni på? Skola Pemberleys skuggor på detta sätt vanhelgas?

— Nu kan ni inte ha något vidare att säga, svarade Elisabet harmset. Ni har skymfat mig på alla möjliga sätt. Jag måste be er att få gå in.

Och hon reste sig, medan hon talade. Lady Catherine reste sig också. Hon var högst uppretad.

— Ni har således ingen känsla för min systersons heder och anseende! Känslolösa, själviska flicka! Tycker ni inte, att en förbindelse med er måste vanära honom i allas ögon?

— Lady Catherine, jag har ingenting mer att säga, ni känner min mening.

— Ni är således besluten att bli hans hustru?

— Jag har inte sagt något sådant. Jag är endast besluten att handla på ett sätt, som enligt min åsikt kommer att skänka mig lycka, utan att därvid taga hänsyn till er eller till någon annan person, som är så främmande för mig.

— Nåväl, ni vägrar således att göra mig till viljes. Ni vägrar att fullgöra pliktens, hederns och tacksamhetens bud. Ni är besluten att nedsätta hans an-'224

seende hos alla hans vänner och göra honom till ett föremål för hela världens förakt.

— Varken plikt eller heder eller tacksamhet har några krav på mig i detta fall. Ingen grundsats, beroende på någondera av dessa, skulle bli kränkt genom mitt giftermål med mr Darcy. Och vad beträffar hans familjs förbittring eller världens ogillande, om den förra verkligen framkallades genom hans giftermål med mig, skulle det icke vålla mig ett ögonblicks bekymmer, och världen i allmänhet skulle ha allt för gott omdöme för att deltaga i föraktet för honom.

— Och detta är er verkliga mening! Detta är ert sista ord! Nåväl då, jag vet nu, hur jag skall handla. Inbilla er inte, miss Bennet, att er ärelystna dröm någonsin skall gå i uppfyllelse. Jag kom för att pröva er. Jag hoppades att finna er resonlig, men lita på det, jag skall vinna mitt mål.

På detta sätt fortsatta lady Catherine att tala, tills de stodo vid vagnsdörren, då hon hastigt vände sig om och tillade:

— Jag tar inte avsked av er, miss Bennet. Jag sänder inga hälsningar till er mor. Ni förtjänar inte någon sådan uppmärksamhet. Jag är mycket allvarsamt förtretad.

Elisabet svarade ingenting, och utan att försöka att övertala lady Catherine att åter stiga in, gick hon helt lugnt in själv. Hon hörde hur vagnen rullade bort, då hon gick uppför trappan. Hennes mor mötte henne, full av oro, vid dörren till sitt toalettrum och frågade, varför lady Catherine inte ville stiga in igen och vila sig.'225

— Hon behagade inte göra det, svarade hennes dotter, hon ville fara.

— Hon är en dam med ett mycket distingerat utseende, och hennes visit var en stor artighet! Ty jag förmodar, att hon kom bara för att tala om för oss, att familjen Collins mår bra. Jag tänker, att hon befinner sig på resa till någon plats, och att, då hon passerade genom Meryton, hon tyckte, att hon gärna kunde göra oss ett besök. Jag förmodar att hon inte hade någonting särskilt att säga dig, Lizzy.

Elisabet var tvungen att här tillåta sig en liten osanning, ty det var omöjligt för henne att yppa ämnet för deras samtal.

FEMTIOSJUNDE KAPITLET.

Elisabet kunde icke lätt frigöra sig från den upprörda stämning, vari detta märkvärdiga besök försatte henne, ej heller kunde hon under många timmar låta bli att oupphörligt tänka därpå. Det såg ut, som om lady Catherine

verkligen hade gjort sig det besväret att företaga denna resa endast och allenast för att bryta hennes antagna förbindelse med mr Darcy. Det var utan tvivel en klokt uttänkt plan, men Elisabet kunde omöjligen tänka sig, att den omständigheten, att han var Bingleys vän och hon Janes syster, var nog för att framkalla tanken härpå vid en tidpunkt, då ett giftermål väckte allas livliga intresse för ännu ett. Det hade icke undgått hennes uppmärksamhet, att hennes systers giftermål 15. — Austen. II.'226

måste föra dem oftare tillsammans. Och grannarna på Lucas Lodge (ty hon antog, att genom deras förbindelse med familjen Collins ryktet hade nått lady Catherine) hade därför fastslagit det som nästan säkert och omedelbart förestående, som hon hade motsett som något, som möjligen kunde inträffa i en mer eller mindre avlägsen framtid.

Då hon i minnet genomgick lady Catherines ord, kunde hon emellertid icke undgå att känna en viss oro med avseende på de möjliga följderna av att hon fortfor med sitt ingripande. Av vad hon hade sagt om sitt beslut att hindra deras giftermål förstod Elisabet, att hon måste ha i sinnet att göra sin systerson föreställningar, och hon vågade icke tänka sig, hur han skulle upptaga en dytik framställning av de olyckor, som skulle följa på en förbindelse med henne. Hon visste icke, hur pass tillgiven han var sin moster eller hur pass beroende han var av hennes omdöme, men naturligtvis måste hon antaga, att han satte mycket högre värde på henne än hon kunde göra; och det var säkert, att genom uppräknandet av de olyckliga följderna av ett äktenskap med en person, vars familjeförhållanden voro så olika hans egna, skulle hans moster vidröra hans svagaste punkt. Med hans begrepp om värdighet skulle han sannolikt känna, att de argument, som förefallit Elisabet svaga och löjliga, innehöllo mycket sunt förnuft och vederhäftigt tal.

Om han förut varit vacklande med avseende på vad han skulle göra, något som ofta hade synts sannolikt, så kunde råd och böner av en så nära släk-'227

ting göra slut på varje tvivel och med ens bestämma honom för att bli så lycklig, som ett ofläckat namn kunde göra honom. I så fall skulle han icke mer komma tillbaka. Lady Catherine kunde träffa honom på genomresan i London, och hans löfte till Bingley att komma tillbaka till Netherfield måste då brytas.

— Om därför, tillade hon, han inom några få dagar ursäktar sig hos sin vän, därför att han icke håller sitt löfte, så vet jag, hur jag skall förstå saken. Jag skall då uppge varje förhoppning om hans trofasthet. Om han åtnöjer sig med att endast sakna mig, då han kunde ha vunnit mitt hjärta och min hand, så

skall jag snart upphöra att sakna honom.

*

Förvåningen hos familjens övriga medlemmar var mycket stor, då de hörde, vem deras gäst hade varit, men de läto sig helt fogligt nöja med samma antagande, som hade stillat mrs Bennets nyfikenhet, och sålunda besparades Elisabet många retsamma frågor om saken.

Morgonen därpå, då hon kom ner, mötte hon sin far, som kom ut från biblioteket med ett brev i handen.

— Lizzy, sade han, jag sökte dig just, kom in i mitt rum.

Hon följde honom dit, och hennes nyfikenhet att få veta, vad han hade att säga henne, ökades av det antagandet, att det på något sätt stode i sammanhang med det brev, han höll i handen. Den tanken'228

slog henne plötsligen, att det möjligtvis kunde vara från lady Catherine, och hon förutsåg med fasa, alla förklaringar, som skulle följa därpå.

Hon följde sin far till eldstaden, och båda satte sig ned. Därpå sade han:

— Jag har i dag på morgonen fått ett brev, som ytterligt förvånat mig. Som det huvudsakligen' angår dig, bör du få veta dess innehåll. Jag visste inte förut, att jag hade två döttrar, som stå i begrepp att ingå gifte. Låt mig lyckönska dig till en mycket förnämlig erövring.

Blodet rusade upp i Elisabets ansikte, övertygad som hon ögonblickligen blev, att det var ett brev från

systersonen, och icke från mostern, och hon var oviss, om hon skulle bli glad över att han över huvud förklarade sig, eller förargad över att brevet icke snarare var skrivet till henne själv. Emellertid fortsatte hennes far:

— Du ser skyldig ut. Unga flickor ha stor skarpsinnighet i dylika saker, men jag vågar påstå, att inte ens din skarpsinnighet kan utlista namnet på din beundrare. Det här brevet är från mr Collins.

— Från mr Collins? Vad kan han ha att säga?

— Någonting, som går rakt på sak, naturligtvis. Han börjar med lyckönskningar med anledning av min äldsta dotters förestående giftermål, som han tycks ha fått reda på av någon av de snälla, skvalleraktiga medlemmarna av familjen Lucas. Jag skall inte hålla dig i spänning genom att läsa upp, vad han säger om dennä sak. Det som avser dig själv lyder på följande sätt: »Sedan jag sålunda till er'229

framfört mrs Collins, och mina egna uppriktiga lyckönskningar med anledning av denna lyckliga tilldragelse, låt mig nu tillägga en kort hänsyftning på en annan sådan, som också blivit oss berättad av samma sagesman. Det antogs, att er dotter Elisabet icke längre kommer att bära namnet Bennet, sedan hennes äldsta syster avlagt det, och den, som kommer att dela hennes öden, kan med skäl betraktas som en av detta lands mest lysande personer.»

— Kan du möjligen gissa, Lizzy, vem som menas härmed? »Denne unge man är i högsta måtto välsignad med allt vad en dödligs hjärta mest kan önska — storartad förmögenhet, ädel börd och vidsträckta förbindelser. Dock, trots alla dessa lockelser, låt mig varna min franka Elisabet och er själv för de faror, ni kan löpa genom ett förhastat antagande av denne herres anbud, vilka ni naturligtvis blir benägen att genast draga fördel av.»

— Har du, Lizzy, någon idé om, vem denne herre är?

»Mitt motiv för att varna er är följande: Vi ha skäl att antaga, att hans moster, lady Catherine de Bourgh, inte ser partiet med vänliga ögon.»

— Mr Darcy, ser du, är mannen! Nu, Lizzy, tror jag att jag har förvånat dig. Kunde han eller familjen Lucas ha hittat på någon man inom kretsen av våra bekanta, vars namn på ett mera slående sätt skulle ha vederlagt vad de berättat? Mr Darcy, som aldrig ser på en kvinna annat än för att upptäcka en brist och som förmodligen aldrig i sitt liv sett på dig! Det är verkligen beundransvärt!'230

Elisabet försökte att instämma i sin fars skämt, men kunde endast framtvinga ett högst motsträvigt leende. Aldrig hade han använt sin kvickhet på ett sätt, som var så föga angenämt för henne.

— Roar det dig inte?

— Jo. Var snäll och läs vidare.

»Då jag i går kväll omtalat sannolikheten av detta giftermål för hennes nåd, uttryckte hon genast med sin vanliga nedlåtenhet, vad hon kände med anledning härav; det framgick tydligen av hennes ord, att hon på grund av vissa klandervärda egenskaper hos min fränkas familj aldrig skulle giva sitt bifall till vad hon kallade ett så vanärande parti. Jag trodde, att det var min plikt att så fort som möjligt underrätta min fränka härom, så att hon och hennes ädle beundrare må besinna sig och inte förhastat ingå ett äktenskap, vartill de ej fått vederbörligt tillstånd.» Mr Collins tillägger dessutom: »Det gläder mig verkligen, att min fränka Lydias ledsamma historia har blivit så bra nedtystad, och jag är endast ledsen över att hennes och mr Wickhams sammanlevnad före giftermålet blev så allmänt känd. Jag får emellertid inte försumma de plikter, som mitt kall ålägger mig, och avhålla mig från att uttrycka min häpnad över att jag hört, att ni mottagit det unga paret i ert hus, så snart de voro gifta. Det var en uppmuntran av lasten, och hade jag varit kyrkoherde i Longbourn, skulle jag på det skarpaste ha satt mig däremot. Ni bör visserligen som kristen förlåta dem, men aldrig låta dem komma för era ögon eller tillåta, att deras namn nämnas, så att'231

ni hör det.» — Det är hans begrepp om kristlig förlåtelse! Resten av hans brev handlar bara om hans kära Charlottes tillstånd och hans förhoppningar om en liten arvinge. Men Lizzy, det ser ut, som om det här inte roar

dig. Jag hoppas, att du inte blir »mamsellaktig» och låtsar att bli förnärmad över ett grundlöst rykte. Vad leva vi för, om inte för att ge våra medmänniskor anledning till löje och i vår tur skratta åt dem?

— A! utropade Elisabet, det roar mig ofantligt. Men det är så underligt!

— Ja, det är just det, som gör det så roligt. Om de hade med sitt val fallit på någon annan man, skulle det inte ha varit något att fästa sig vid, men hans fullständiga likgiltighet och din tydligt framträdande motvilja göra saken så förtjusande orimlig. Så mycket jag än avskyr brevskrivning, skulle jag för ingen del vilja avstå från korrespondensen med mr Collins. Ja, när jag läser ett av hans brev, kan jag inte låta bli att ge honom företrädet till och med framför Wickham, hur mycket jag än värderar min mågs oförskämdhet och hyckleri. Och hör nu, Lizzy, vad sade lady Catherine om det där ryktet? Kom hon hit för att vägra sitt samtycke?

På denna fråga svarade hans dotter endast med ett leende, och som den hade framställts utan den minsta misstanke, blev hon icke ledsen, då han upprepade den. Elisabet hade aldrig haft svårare för att låta sina känslor synas vara, vad de i verkligheten icke voro. Hon måste skratta, då hon hellre skulle ha velat gråta. Hennes far hade grymt sårat'232

henne med vad han sagt om mr Darcys likgiltighet, och hon kunde icke annat än undra över en sådan brist på skarpsynthet och frukta, att hon kanske inbillat sig for mycket, i stället för att han sett för litet.

FEMTIOÅTTONDE KAPITLET.

Elisabet hade nästan hoppats, att mr Bingley skulle mottaga ett brev med ursäkter från mr Darcy, men så var icke fallet, och få dagar efter lady Catherines besök kom han med sin vän till Longbourn. De båda herrarna anlände tidigt, och innan mrs Bennet hann tala om för Darcy, att de hade haft besök av hans moster, vilket Elisabet varje ögonblick fruktade, föreslog Bingley, som ville vara ensam med Jane, att de allesammans skulle gå ut. Man gick in härpå. Mrs Bennet brukade icke promenera, Mary hade icke tid, men de andra fem begåvo sig ut tillsammans. Bingley och Jane läto emellertid snart de andra lämna dem bakom sig. De saktade farten, under det att Elisabet, Kitty och Darcy fingo underhålla varandra. Ingendera sade mycket: Kitty var för rädd för Darcy för att våga tala; Elisabet fattade hemligen inom sig ett förtvivlat beslut, och kanske han gjorde detsamma.

De styrde kosan åt Lucas Lodge till, emedan Kitty ville besöka Maria, och som Elisabet icke fann någon anledning till att de alla skulle deltaga i besöket, fortsatte hon helt djärvt promenaden med Darcy ensam, sedan Kitty hade lämnat dem. Nu var ögon-'233

blicket inne för utförandet av hennes beslut, och medan hon kände sig riktigt modig, sade hon:

— Mr Darcy, jag är en mycket självisk varelse, och för att jag må få lätta mitt hjärta, fäst er inte vid hur mycket jag möjligen sårar era egna känslor. Jag kan inte längre låta bli att tacka er för er exempellösa vänlighet mot min stackars syster. Alltsedan jag fick veta det, har jag varit ytterst angelägen att för er få uttrycka, hur innerligt tacksam jag är. Om saken vore bekant för de andra medlemmarna av min familj, skulle jag inte endast ha att uttrycka min egen tacksamhet.

— Det gör mig ont, utomordentligt ont, svarade Darcy i en ton av förvåning och rörelse, att ni någonsin fått veta en sak, som kanske, framställd i en falsk dager, har vållat er oro. Jag trodde inte, att mrs Gardiner var så föga pålitlig.

— Ni får inte klandra min moster. Lydia förrådde först i sin tanklöshet för mig, att ni haft med saken att skaffa, och naturligtvis fick jag ingen ro, förrän jag fick reda på alla detaljerna. Låt mig åter och åter tacka er i hela min familjs namn för detta ädelmodiga medlidande, som förmådde er att göra er så mycket besvär och underkasta er så många förödmjukelser för att upptäcka flyktingarna.

— Om ni vill tacka mig, svarade han, låt det vara endast för er egen räkning. Jag skall inte försöka neka till att min önskan att bereda er lycka gav ökad styrka åt de motiv, som ledde mig. Men er familj har inte mig att tacka för något. Så mycket jag än högaktar den, tror jag, att jag endast tänkte på er.'234

Elisabet var alltför förlägen för att kunna säga ett ord. Efter ett kort uppehåll tillade hennes följeslagare: — Ni är alltför ädel för att skämta med mig. Om era känslor ännu äro desamma, som de voro i april, säg mig det genast. Min böjelse och mina önskningar äro oförändrade, men ett ord från er skall för alltid bringa mig till tystnad i denna sak.

Elisabet, som insåg det mer än vanligt genanta och pinsamma i hans situation, tvang sig nu att tala, och fastän hon endast med svårighet kunde uttrycka sig lät hon honom genast förstå, att hennes känslor undergått en så väsentlig förändring sedan den tid, varpå han hänsyftade, att hon nu med glädje och tacksamhet lyssnade till hans försäkringar. Den glädje, som detta svar framkallade hos honom, var sådan, att han troligen aldrig förr känt någon liknande, och han gav däråt så varma och innerliga uttryck, som en våldsamt förälskad man kan antagas göra. Om Elisabet hade kunnat möta hans blick, hade hon kunnat se, huru väl det uttryck av hjärtlig förnöjelse, som spred sig över hans ansikte, klädde honom, men fastän hon icke kunde se upp, kunde hon lyssna, och han talade till henne om känslor, som, då de visade, hur kär hon var honom, gjorde hans hängivenhet för varje ögonblick mera dyrbar för henne.

De gingo vidare utan att veta åt vilket håll. De hade för mycket att tänka på, att känna och säga varandra för att kunna ägna sin uppmärksamhet åt något annat. Hon fick snart veta, att de för sin'235

vunna lycka hade att tacka hans mosters bemödanden. Hon hade verkligen uppsökt honom på återfärden i London och för honom redogjort för sin resa till Longbourn, motivet härför och innehållet av hennes samtal med Elisabet, varvid hon efter-tryckligen framhöll varje uttryck av den senare, som i lady Catherines tycke särskilt bevisade hennes ondska och oblyghet. Hon gjorde detta i den tron, att en sådan redogörelse måste lätta hennes bemödanden att förmå sin systerson att avlägga det löfte, som hon hade vägrat att giva. Men tyvärr hade verkan därav blivit rakt motsatt.

— Den ingav mig så mycket hopp, sade han, som jag knappast förut vågat hysa. Jag kände din karaktär tillräckligt för att vara viss om att, ifall du var avgjort, oåterkalleligen besluten att avböja mitt anbud, skulle du öppet och ärligt ha erkänt det för lady Catherine.

Elisabet rodnade och log då hon svarade: — Ja, du känner tillräckligt av min uppriktighet för att tro mig vara i stånd till detta. Sedan jag på ett så avskyvärt sätt skymfat dig mitt upp i synen, kunde jag inte hysa någon betänklighet att skymfa dig inför dina släktingar.

— Vad sade du om mig som jag inte förtjänade? Ty fastän dina beskyllningar voro grundlösa och vilade på oriktiga förutsättningar, hade mitt beteende mot dig vid den tiden förtjänat den skarpaste tillrättavisning. Det var oursäktligt. Jag kan inte utan avsky tänka därpå.

— Vi skola inte gräla om vem som var mest'236

klandervärd den aftonen, sade Elisabet, ingenderas uppförande, om man närmare granskar det, torde befinnas oklanderligt. Men jag hoppas, att vi båda sedan dess ha gjort framsteg i hövlighet.

— Jag kan inte så lätt komma till rätta med mig själv. Minnet av vad jag då sade, av mitt beteende, mitt sätt och mina uttryck under hela uppträdet är nu, har under många månader varit outsägligt pinsamt för mig. Jag skall aldrig glömma dina förebrående ord, som voro så välförtjänta: »Om ni hade uppfört er på ett mera gentlemannalikt sätt». Detta var dina ord. Du vet inte, du kan knappt förstå hur de ha plågat mig — fastän jag tillstår, att det dröjde rätt länge innan jag blev nog förståndig att inse hur rättvisa de voro.

— Jag var verkligen långt ifrån att vänta, att de skulle göra ett så starkt intryck. Jag hade inte den avlägsnaste tanke på att de kunde uppfattas på detta sätt.

— Det kan jag visst tro. Du trodde då, att jag var blottad på varje anständig känsla, det är jag säker på. Jag skall aldrig glömma uttrycket i ditt ansikte, då du sade, att jag inte kunde ha framställt min anhållan på något sätt, som kunde förmå dig att säga ja därtill.

— Å, upprepa inte vad jag då sade. De där minnena äro alltför pinsamma. Jag försäkrar dig, att jag länge

innerligen blygts för mina ord.

Darcy omnämnde sitt brev. — Kom det, sade han, dig snart att hysa bättre tankar om mig? Satte'237

du vid läsningen därav någon tro till dess innehåll?

Hon förklarade, vilken verkan det haft på henne och huru så småningom alla hennes fördomar blivit undanröjda.

— Jag visste, sade han, att vad jag skrev måste vålla dig smärta, men det var nödvändigt. Jag hoppas, att du har förstört brevet. Det är en del, i synnerhet början därav, som gör mig ängslig, då jag tänker, att du har möjlighet att läsa om den. Jag minns några uttryck däri, som med rätta hos dig skulle kunna väcka hat till mig.

— Det där brevet skall visst bli uppbränt, om du tror att detta är av vikt för bevarandet av min kärlek, men fastän vi båda ha skäl att tro, att mina åsikter inte äro fullständigt oföränderliga, så hoppas jag, att de inte växla alldeles så lätt, som det finns anledning att antaga.

— Då jag skrev det där brevet, svarade Darcy, trodde jag, att jag var fullkomligt lugn och behärskad, men sedan har jag blivit övertygad om att jag skrev det i en ohyggligt bitter stämning.

— Brevets början vittnade måhända om bitterhet, men detta gäller inte om slutet. Avskedsorden äro ju helt kärleksfulla. Men tänk inte längre på brevet. Känslorna hos den person, som mottog det, äro nu så vitt skilda från vad de då voro, att alla obehagliga omständigheter, som stå i sammanhang därmed, måste förgätas. Du måste tillägna dig något av min filosofiska uppfattning — Tänk på det förflutna endast då minnet därav skänker dig nöje.'238

— Jag kan inte tilltro dig någon sådan filosofisk uppfattning. Dina blickar tillbaka på det förflutna måste vara så fullständigt fria från självförebråelser, att den tillfredsställelse, som uppkommer därav, inte är en följd av några filosofiska betraktelser, utan, vad bättre är, av ovetenhet om all skuld. Men med mig förhåller det sig inte så. Pinsamma hågkomster tränga sig på mig, och dessa kan jag inte, bör jag inte visa ifrån mig. Jag har hela mitt liv varit en självisk varelse i handling, fastän inte till mina grundsatser. Som barn fick jag lära mig vad som var rätt, men jag fick inte lära mig att lägga band på mitt lynne. Jag fick inhämta goda grundsatser, men tilläts att följa dem i högmod och inbilskhet. Till min olycka var jag ende sonen (under många år enda barnet) och blev bortskämd av mina föräldrar, som, ehuru själva godhjärtade (i synnerhet min far, som var själva välviljan och älskvärdheten) tilläto mig, uppmuntrade mig, nästan lärde mig att vara självisk och befallande — att inte bry mig om någon som stod utanför min familjekrets, att hysa en låg tanke om alla andra människor, att åtminstone vilja hysa låga tankar om deras förstånd och deras värde jämfört med mitt eget. Sådan var jag från åtta till tjuguåtta års ålder, och sådan kunde jag ännu vara, hade inte du varit, kära, älskade Elisabet! Vad har jag inte dig att tacka för! Du lärde mig en läxa, svår i början, men högst välsignelserik, Genom dig blev jag riktigt förödmjukad. Jag kom till dig utan det ringaste tvivel om att mitt anbud skulle bli antaget. Du visade mig, hur otillräckliga'239

alla mina anspråk voro att vinna en kvinnas hjärta, som är värd att eftersträvas.

— Var du då övertygad om att du skulle lyckas däri?

— Ja, det var jag verkligen. Vad tänker du om min fåfänga? Jag trodde att du väntade, att du önskade, att jag skulle göra dig min kur.

— Mitt sätt måtte ha varit vilseledande, men det var inte med avsikt, det försäkrar jag dig. Jag ämnade aldrig bedraga dig, men mitt lynne kan ofta föra mig på villovägar. Vad du måste ha hatat mig efter den aftonen!

— Hata dig! Jag var kanske ond i början, men min vrede började snart taga en rätt riktning.

— Jag är nästan rädd för att fråga, vad du tänkte om mig, då vi träffades på Pemberley. Klandrade du mig därför att jag kom dit?

— Nej, jag kände verkligen inte något annat än förvåning.

— Din förvåning kunde inte vara större än min, då jag blev föremål för din uppmärksamhet. Mitt samvete sade

mig, att jag inte förtjänade någon utomordentlig artighet, och jag tillstår, att jag inte väntade att röna mera därav, än vad mig med rätta tillkom.

— Min avsikt då, svarade Darcy, var att genom all den hövlighet, som stod i min makt, visa, att jag inte var så gemen, att jag harmades över det förflutna, och jag hoppades få din förlåtelse och minska din dåliga tanke om mig genom att låta dig se, att dina förebråelser fallit i god jord. Jag kan knappast'240

säga, hur snart andra önskningar vunno insteg hos mig, men jag tror det var ungefär en halvtimme sedan jag fått se dig.

Han talade därpå om för henne, hur förtjust Geor-giana varit över att få göra hennes bekantskap och hur besviken hon kände sig, då den så plötsligt avbröts. Helt naturligt kom då orsaken till detta avbrott på tal, och hon fick snart veta att hans beslut att resa efter Elisabet från Derbyshire och söka efter hennes syster hade fattats innan han lämnade värdshuset, och att hans allvar och tankfullhet där endast haft sin grund i de strider, som ett sådant beslut måste medföra.

Hon uttryckte åter sin tacksamhet, men ämnet var för dem båda alltför pinsamt, för att de längre skulle kunna dröja därvid.

Sedan de i sakta mak vandrat flera mil, alltför ivrigt upptagna av varandra för att märka det, funno de slutligen, då de sågo på sina klockor, att det var tid att gå hem.

— Vart kunde väl mr Bingley och Jane ha tagit vägen? undrade de, och detta förde samtalet in på deras angelägenheter. Darcy var förtjust över deras förlovning, hans vän hade först underrättat honom därom.

— Jag måste fråga, om du var förvånad, sade Elisabet.

— Inte alls. När jag reste förstod jag, att det snart skulle inträffa.

— Det vill säga, du hade givit din tillåtelse därtill. Jag gissade det.'241

Och ehuru han protesterade mot detta uttryck, fann hon att det nog ägde sin riktighet.

— Aftonen innan jag reste till London, sade han, tillstod jag för honom något, som jag borde ha erkänt långt före detta. Jag omtalade för honom allt, som inträffat och som var ägnat att göra min föregående inblandning i hans affärer till en oförnuftig och oförsynt handling. Hans förvåning var stor. Han hade inte haft den ringaste aning därom. Jag omtalade dessutom för honom, att jag trodde, att jag misstagit mig i mitt antagande, att din syster var likgiltig för honom och som jag lätt kunde märka, att hans kärlek till henne var oförminskad, hyste jag inte något tvivel om att deras förening skulle bli lycklig.

Elisabet kunde icke låta bli att le åt det obesvärade sätt, varpå han tog sin vän under sin ledning.

— Talade du på grund av din egen iakttagelse, sade hon, då du lät honom veta, att min syster älskade honom, eller endast på grund av de upplysningar, jag gav dig i våras?

— På grund av egen iakttagelse. Jag hade noga iakttagit henne under de två besök jag kort förut gjort här, och jag var övertygad om hennes böjelse.

— Och jag förmodar, att din övertygelse omedelbart skänkte honom visshet.

— Ja, det gjorde den. Bingley är på det mest naturliga sätt anspråkslös. Hans misstro till sig själv hade hindrat honom att lita på sitt eget omdöme i en så vansklig sak, men hans förlitande på 16, — Austen. II.'242

mitt omdöme gjorde allting lätt. Jag måste erkänna en sak, som under någon tid, och det med rätta, förargade honom. Jag kunde inte hemlighålla för honom, att din syster i vintras uppehållit sig tre månader i London — att jag vetat av det och med avsikt hållit honom i okunnighet därom. Han blev ond. Men jag är övertygad om att hans vrede inte varade längre, än han hyste något tvivel om din systers känslor. Han har nu av hjärtat förlåtit mig.

Elisabet ville gärna anmärka, att Bingley hade varit en högst älskvärd vän, som så lätt låtit sig leda, att han var ovärderlig, men hon hejdade sig. Hon erinrade sig, att Darcy ännu måste lära sig att förstå sig på skämt och att

det var nästan för tidigt att börja därmed nu. I förväg glädjande sig åt Bingleys lycka, som naturligtvis endast skulle komma att stå efter hans egen, fortsatte han samtalet, tills de kommo hem. De skildes åt i hallen.

FEMTIONIONDE KAPITLET.

— Min kära Lizzy, vart tog du vägen? var en fråga som Jane riktade till Elisabet så snart hon kom in i rummet, och den upprepades av alla de andra, då de satte sig till bords. Det enda hon kunde svara, var, att hon och mr Darcy hade strövat omkring så långt, att hon icke visste, var de befunno sig. Hon rodnade när hon talade, men varken detta'243

eller något annat väckte någon misstanke om verkliga förhållandet.

Aftonen förflöt i stillhet utan att utmärkas av något ovanligt. De två älskande, vilkas förlovning redan var bekant, skrattade och pratade med varandra, de två andra tego. Darcy hade icke ett sådant lynne, att han gav luft åt sin lycka genom översvallande munterhet, och Elisabet, orolig och förvirrad som hon var, snarare visste att hon var lycklig än hon kände sig vara det, ty utom den ögonblickliga förlägenheten såg hon andra obehag framför sig. Hon förstod på förhand, hur hennes familj skulle upptaga saken när hennes förlovning blev bekant. Hon hade klart för sig, att ingen tyckte om honom utom Jane, och hon till och med fruktade, att de andra mot honom hyste en motvilja, som all hans rikedom och hela hans ansedda ställning icke kunde avlägsna.

På kvällen öppnade hon sitt hjärta för Jane. Ehuru det alls icke låg i hennes systers natur att misstänka något, var hon i detta fall fullständigt misstrogen.

— Du skämtar, Lizzy. Det är omöjligt 1 Förlovad med mr Darcy! Nej, nej, mig skall du inte lura. Jag vet, att det är omöjligt.

— Det här är verkligen en ledsam början. Du var den enda jag litade på, och jag är säker på att ingen annan kommer att tro mig, om inte du gör det. Och ändå är det mitt fulla allvar. Jag talar rena sanningen. Han älskar mig alltjämt, och vi äro förlovade.'244

Jane såg tvivlande på henne. — O Lizzy, det är omöjligt. Jag vet, hur illa du tycker om honom.

— Du vet ingenting om saken. Allt det där måste glömmas. Kanske har jag inte alltid tyckt så bra om honom som jag nu gör. Men i sådana fall som det här är ett gott minne oförlåtligt. Det här är sista gången jag någonsin själv skall komma ihåg det.

Jane var fortfarande idel förvåning. Elisabet försäkrade henne åter, och med ännu större allvar, att det var sant.

— Store Gud! Kan det verkligen förhålla sig så? Jag måste väl ändå tro dig, utropade Jane. Kära, kära Lizzy, jag ville — jag lyckönskar dig verkligen — men är du säker — förlåt min fråga — är du alldeles säker om att du kan bli lycklig med honom?

— Det är alldeles otvivelaktigt. Det är redan överenskommet mellan oss, att vi skola bli det lyckligaste par i världen. Men är du glad, Jane? Tycker du om att få en sådan svåger?

— Ja, mycket. Ingenting kunde skänka mig och Bingley större glädje. Men vi betraktade det, vi talade därom som omöjligt. Och älskar du honom verkligen tillräckligt ömt? O Lizzy, gör vad som helst annat än gifta dig utan kärlek. Är du alldeles viss om att dina känslor äro sådana som de böra vara?

— O ja! Du kommer bara att tycka, att jag känner mera än jag borde göra, när jag talar om för dig allt.'245

— Vad menar duf

— J°> iaë måste erkänna att jag tycker bättre om honom än om Bingley. Jag är rädd för att du kommer att bli ond.

— Käraste syster, jag ber dig, var nu allvarsam. Jag vill tala helt allvarligt. Låt mig ofördröjligen få veta allt, som jag bör få veta. Vill du säga mig, hur länge du har älskat honom?

— Det har kommit så småningom att jag knappt vet när det började. Men jag tror att jag måste datera det från

den gången, då jag först fick se hans vackra anläggningar vid Pemberley.

Ännu en bön, att hon skulle vara allvarsam, hade emellertid önskad verkan, och hon tillfredsställde snart Jane genom sina högtidliga försäkringar om sin kärlek. När Jane fått visshet härom, hade hon ingenting mera att önska.

— Nu är jag riktigt glad, sade hon, ty du kommer att bli lika lycklig som jag själv. Jag har alltid satt honom högt. Hade det endast varit för hans kärlek till dig, måste jag alltid ha högaktat honom, men nu, då han är Bingleys vän och blir din man, kan det endast vara Bingley och du själv som äro mig kärare än han. Men, Lizzy, du har varit mycket hemlighetsfull, mycket förbehållsam gentemot mig. Så litet du talade om för mig av vad som försiggick på Pemberley och i Lambton. För allt vad jag vet därom har jag en annan att tacka, inte dig.

Elisabet omtalade för henne skälen till hennes tystlåtenhet. Hon hade icke velat nämna Bingleys namn, och det ovissa tillstånd, vari hennes egna känslor'246

befunno sig, gjorde, att hon likaledes ville undvika att tala om hans vän. Men nu ville hon icke längre dölja för henne, vilken del han haft i Lydias äktenskap. Hon lät henne veta allt, och halva natten förgick under samspråk.

*

— Kors i alla dar! utropade mrs Bennet, då hon stod vid ett fönster morgonen därpå, kommer inte den där obehagliga mr Darcy hit igen med vår kära Bingley! Vad kan han mena med att alltid vara så efterhängsen och komma hit? Jag trodde bara, att han ville gå på jakt eller något sådant och inte störa oss med sitt sällskap. Vad ska vi ta oss till med honom? Lizzy, du måste gå ut och promenera med honom igen, så att han inte går i vägen för Bingley.

Elisabet kunde inte låta bli att skratta åt ett så lämpligt förslag, men hon var verkligen förargad över att hennes mor gav honom ett sådant epitet.

Så snart de kommit in, såg Bingley på henne så uttrycksfullt och tryckte hennes hand med sådan värme, att det icke fanns något tvivel om att han var invigd i saken, och strax därpå sade han högt:

— Mr Bennet, har ni inte några flera vägar häromkring, på vilka Lizzy kan gå vilse i dag igen?

— Jag råder mr Darcy och Lizzy och Kitty, sade mrs Bennet, att gå till Oakham Mount på förmiddagen. Det är en lång, vacker promenad, och mr Darcy har aldrig sett utsikten därifrån.

— Det går nog an för de andra, svarade mr Bing-'247

ley, men jag är säker på att det blir för mycket för Kitty, Eller hur, Kitty?

Kitty erkände, att hon hellre ville stanna hemma. Darcy förklarade, att han var mycket nyfiken att få se utsikten från berget, och Elisabet samtyckte under tystnad. Då hon gick upp på sitt rum för att göra sig i ordning, följde mrs Bennet henne och sade:

— Jag är riktigt ledsen, Lizzy, att du måste bli ensam med den där odrägliga karlen. Men jag hoppas, att du inte har något däremot; det är bara för Janes skull, förstår du, och du behöver ju inte tala med honom, bara då och då. Gör dig därför inte för mycket besvär.

Under promenaden beslöts det, att de skulle anhålla om mr Bennets samtycke under aftonens lopp. Elisabet förbehöll sig att söka vinna sin mors bifall. Hon kunde icke bestämt förutse, hur hennes mor skulle upptaga det; stundom tvivlade hon, huruvida hela hans rikedom och hans förnämhet skulle övervinna hennes motvilja mot mannen. Men vare sig hennes mor var avogt sinnad mot partiet eller våldsamt förtjust däröver, var det säkert, att hennes sätt skulle vara föga lämpat att göra heder åt hennes förstånd, och hon kunde lika litet finna sig i att mr Darcy skulle få höra de första utbrotten av hennes förtjusning som hennes första häftiga uttryck av ogillande.

*

På aftonen, strax sedan mr Bennet dragit sig tillbaka till biblioteket, såg Elisabet, att mr Darcy också reste sig

och följde efter honom, och hennes spän-'248

ning vid denna syn var oerhörd. Hon fruktade icke sin faders motstånd, men han skulle säkert bli mycket ledsen, och att hon, hans älsklingsbarn, skulle vålla honom smärta genom sitt val, att hon skulle uppfylla honom med farhågor och saknad, då han gifte bort henne, var en pinsam tanke, och hon satt djupt nedstämd, tills mr Darcy visade sig igen, och då hon såg på honom, upplivades hon något litet av hans leende. Om några minuter närmade han sig det bord, vid vilket hon satt med Kitty, och under det han låtsades beundra hennes handarbete, viskade han till henne: — Gå till din far, han vill tala vid dig i biblioteket. Hon skyndade ögonblickligen dit.

Hennes far gick fram och tillbaka i rummet och såg allvarsam och bekymrad ut. — Lizzy, sade han, vad tänker du påf Är du från dina sinnen, eftersom du antager den där mannens anbud? Har du inte alltid hatat honom?

Hur allvarligt önskade hon icke då, att hennes förra åsikter hade varit förnuftigare, hennes uttryck mera sansade. Det skulle ha besparat henne förklaringar och försäkringar, som det var ytterst genant att uttala, men de voro nu nödvändiga, och hon försäkrade honom helt förlägen, att hon var fästad vid mr Darcy.

— Eller, med andra ord, att du är besluten att få honom till man. Han är utan tvivel rik, och du kan få finare kläder och finare ekipager än Jane. Men kommer sådant att göra dig lycklig?

— Har du någon annan invändning att göra, sade'249

Elisabet, än att du tror, att jag är likgiltig för honom?

— Visst inte. Vi veta alla, att han är en stolt, obehaglig man, men detta skulle inte betyda något, om du verkligen hölle av honom.

— Jag gör det, jag håller av honom, svarade hon med tårar i ögonen, jag älskar honom. Han har verkligen inte någon klandervärd stolthet. Han är riktigt älskvärd. Du vet inte, hurudan han i själva verket är; gör mig därför inte ledsen genom att tala om honom i sådana ordalag.

— Lizzy, sade hennes far, jag har givit honom mitt samtycke. Han är i sanning en sådan man, som jag aldrig skulle våga neka något, som han nedlät sig att be mig om. Jag ger nu mitt samtycke också åt dig, om du är besluten att taga honom till din man. Men låt mig råda dig att tänka bättre på saken. Jag känner ditt lynne, Lizzy. Jag vet, att du aldrig kunde bli vare sig lycklig eller värd högaktning, så framt du inte verkligen värderade din man — så framt du inte såge upp till honom som en överlägsen varelse. Din livliga själ skulle utsätta dig för den största fara i ett oharmoniskt äktenskap. Du kunde knappast undgå vanrykte och olycka. Mitt barn, låt mig inte få den sorgen att se dig ur stånd att högakta din följeslagare genom livet. Du vet inte, vad du står i begrepp att företaga.

Fastän Elisabet blev allt mera upprörd, gav hon ett lugnt och allvarligt svar, och slutligen, sedan hon upprepade gånger försäkrat, att mr Darcy verkligen var föremålet för hennes kärlek, sedan hon för-'250

klarat den gradvis skeende förändring, som hennes uppskattning av honom hade undergått, sedan hon framhållit sin absoluta visshet om att hans böjelse icke var ett hugskott för en dag, utan hade bestått provet av många månaders spännande ovisshet, sedan hon med kraft uppräknat alla hans goda egenskaper, lyckades hon övervinna sin faders misstro och försona honom med hennes val.

— Se så, min kära flicka, sade han, när hon slutade att tala, nu har jag ingenting mer att säga. Om så är förhållandet, så förtjänar han att vinna dig. Jag kunde inte ha skänkt din hand, min Lizzy, åt någon värdigare. För att göra det fördelaktiga intrycket fullständigt, berättade hon därpå för honom, vad mr Darcy frivilligt hade gjort för Lydia. Han hörde på henne med förvåning.

— Det här är verkligen en afton full av under! Jaså, Darcy gjorde alltsammans, gjorde upp partiet, gav pengarna, betalade mannens skulder och skaffade honom hans officersfullmakt! Så mycket bättre. Det kommer att bespara mig en massa besvär och utgifter. Om det varit din morbrors verk, så måste jag och skulle jag ha betalat honom, men sådana där våldsamt förälskade unga män vilja alltid ha sin vilja fram. Jag skall erbjuda mr Darcy ersättning

i morgon, han kommer att i högtravande ordalag bedyra, hur högt han älskar dig, och så blir saken klar. Han erinrade sig därpå hennes förvirring några dagar förut, då han läste mr Collins' brev, och sedan han skrattat åt henne en stund, lät han henne slutligen gå och sade, då hon lämnade rummet: — Om'251

några unga män komma för att fria till Mary och Kitty, så skicka in dem, ty jag är alldeles ledig.

Elisabets sinne var nu lättat från en mycket tung börda, och efter en halvtimmes stilla eftertanke i sitt eget rum kunde hon med tämligen stort lugn sluta sig till de andra. Allting var för nytt, för att hon skulle kunna vara riktigt glad, men aftonen förflöt i stillhet, hon hade icke längre något allvarsamt att frukta, och i sinom tid skulle en otvungen och angenäm stämning inträda.

När hennes mor på kvällen gick upp på sitt toalettrum, följde hon henne och meddelade henne den stora nyheten. Verkan därav var högst märkvärdig, ty då mrs Bennet fick höra den, satt hon först alldeles stilla och kunde icke få fram ett ord. Och under flera minuter kunde hon icke förstå vad hon hörde, ehuru hon i allmänhet icke var sen att sätta tro till vad som var fördelaktigt för hennes döttrar eller som kom i gestalten av en friare till någon av dem. Slutligen började hon hämta sig, röra sig hit och dit i sin stol, stiga upp, sätta sig igen, förvåna sig och ge luft åt sina känslor med sådana ord som:

— Gud i himmelen! Kors bevare mig! Tänk bara! Kära hjärtandes! Mr Darcy! Vem skulle ha trott det? Är det verkligen sant? O, min älskade Lizzy! Så rik och så förnäm du kommer att bli! Sådana nålpengar, sådana juveler, sådana ekipager du kommer att få! Vad Jane får är ingenting, ingenting alls mot det! Jag är så glad, så lycklig! En så förtjusande man! Så vacker, så högväxt! O, käraste Lizzy, förlåt mig, att jag tyckt så illa om'252

honom förut! Jag hoppas, att han kommer att tillge mig det. O kära, kära Lizzy! Ett hus i London! Allt, som är härligt! Tre döttrar gifta! Tio tusen om året! Store Gud, vad skall det bli av oss? Jag blir alldeles förryckt!

Detta var nog för att bevisa, att intet tvivel fanns om hennes samtycke, och Elisabet, som var glad över att endast hon själv fick höra alla dessa utgjutelser, avlägsnade sig snart. Men innan hon varit tre minuter i sitt rum, kom hennes mor efter henne.

— Käraste barn, utropade hon, jag kan inte tänka på något annat! Tio tusen om året och förmodligen ännu mera! Det är så gott som en lörd! Och särskild tillåtelse av biskopen skall du ha! Du måste och skall bli vigd med särskilt tillstånd! Men, söta du, tala om för mig, vilken mr Darcys älsklingsrätt är, så att jag kan bjuda honom på den i morgon.

Detta var ett ledsamt förebud för hennes mors sätt att skicka sig gentemot hennes fästman, och Elisabet fann, att, ehuru hon var viss om att äga hans varma kärlek och säker om sina föräldrars samtycke, var det ännu något, som hon kunde önska. Men den följande dagen förflöt på ett mycket angenämare sätt, än hon väntat sig, ty till all lycka hade mrs Bennet en sådan vördnad för sin blivande måg, att hon icke vågade tilltala honom, så framt det icke var för att visa honom någon uppmärksamhet eller tillkännagiva sitt vördsamma instämmande i hans åsikt.

Elisabet hade den tillfredsställelsen att se sin far bemöda sig att bli närmare bekant med hennes fäst-'253

man, och mr Bennet försäkrade henne snart, att han för varje timme steg i hans aktning.

— Jag beundrar alla mina mågar, sade han. Wickham är kanske min gunstling, men jag tror, att jag kommer att tycka om din man fullkomligt lika mycket som Janes.

SEXTIONDE KAPITLET.

Då Elisabet snart återvann sitt glättiga och skämtsamma lynne, bad hon mr Darcy berätta, hur han någonsin blivit kär i henne. — Hur det tog sin början? sade hon. Jag kan förstå, att din förtjusning fortsatte, när den en gång börjat, men vad var det, som först tände din ömma låga?

— Jag kan inte bestämt ånge stunden eller platsen därför eller den blick eller de ord, som hade denna verkan. Det är alltför länge sedan. Jag var mitt i det, innan jag visste, att jag börjat.

— Du hade redan från början visat dig likgiltig för mitt vackra utseende, och vad mitt sätt beträffar, så gränsade

mitt beteende mot dig minst sagt till ohövlighet, och jag talade aldrig till dig utan att snarare vilja bereda dig obehag än motsatsen. Var nu uppriktig, beundrade du mig för min näsvishet?

— Jag gjorde det för din livfullhet.

— Du kan lika gärna kalla den näsvishet. Den gränsade därtill. Saken är den, att du var trött på hövlighet, på hänsynsfullhet, på fjäskig uppmärksamhet. Du kände avsmak för sådana kvinnor, som'254

ständigt talade, tänkte och blickade endast för att vinna ditt bifall. Jag piggade upp dig och intresserade dig, därför att jag var så olika dem. Hade du inte varit verkligt älskvärd, skulle du ha hatat mig därför, men trots dina bemödanden att förställa dig voro dina känslor alltid ädla och rättrådiga, och i ditt hjärta föraktade du djupt de personer, som så ihärdigt fjäskade för dig. Se så — nu har jag besparat dig besväret att redogöra därför, och, när allt kommer omkring, börjar jag tro, att det är alldeles riktigt. Du vet sannerligen inte något verkligt gott om mig — men ingen tänker på sådant, när han blir förälskad.

— Var inte den ömhet, du visade Jane under hennes sjukdom på Netherfield, något gott?

— Den kära Jane! Vem kunde ha gjort mindre för henne? Men för all del gör det till en dygd. Mina goda egenskaper stå under ditt beskydd, och du får överdriva dem så mycket som möjligt, och till gengäld tillkommer det mig att söka tillfällen att reta dig och gräla med dig, sä ofta det kan ske, jag skall genast börja genom att fråga dig, vad det var som gjorde dig så obenägen att slutligen göra slag i saken? Vad gjorde dig så skygg för mig vid ditt första besök och sedan, när du kom hit på middag? Varför såg du ut, när du besökte oss, som om du inte brydde dig om mig?

— Därför att du var allvarsam och tyst och inte uppmuntrade mig på något sätt.

— Men jag var så generad.

— Det var jag också.'255

— Du kunde ha talat mera med mig, när du var här på middag.

— En man, som hade mindre djupa känslor, kunde ha gjort det.

— Vilken otur, att du har ett förståndigt svar att ge och att jag är så pass förståndig, att jag gillar det! Men jag undrar, hur länge du skulle ha gått, om du blivit lämnad åt dig själv! Jag undrar, när du skulle ha talat, om jag inte hade bett dig därom! Mitt beslut att tacka dig för din vänlighet mot Lydia gjorde verkligen stor verkan — for stor, tror jag nästan, ty hur går det med moralen, om vår lycka har sin grund i ett löftesbrott? Fy, jag skulle inte ha talat om den där saken. Sådant går aldrig an!

— Du behöver inte vara ledsen. Moralen kommer inte att lida därav. Lady Catherines oförlåtliga bemödanden att skilja oss åt hade den verkan, att de hävde alla mina tvivel. Jag har inte din ivriga önskan att uttrycka din erkänsla att tacka för min lycka. Jag var inte hågad att vänta, tills du tog första steget. Det besked, jag fick av min moster, ingav mig hopp, och jag var besluten att omedelbart skaffa mig visshet.

— Lady Catherine har varit oss till ovärderlig nytta, och det bör göra henne glad, ty hon vill gärna vara till nytta. Men tala om för mig, varför kom du till Netherfield? Var det bara för att rida till Longbourn och bli förlägen? Eller hade du några allvarligare avsikter?

— Min verkliga avsikt var att träffa dig och, ifall det var möjligt, döma, om jag någonsin kunde hoppas'256

att väcka din kärlek. Den avsikt, som jag öppet för mig själv tillstod att jag hade, var att se, om din syster ännu var fästad vid Bingley, och, ifall hon var det, ge honom den vink därom, som jag sedan givit.

— Kommer du någonsin att få mod att meddela lady Catherine, vad hon har att vänta?

— Det är troligt, att jag behöver tid snarare än mod därtill, Elisabet. Men det måste ju ske, och om du vill ge mig ett ark papper, skall jag göra det genast.

— Om inte jag också hade ett brev att skriva, kunde jag sitta bredvid dig och beundra jämnheten av din stil, som

en annan ung dam en gång gjorde. Men jag har också en moster, som jag inte längre får försumma.

Till följd av sin obenägenhet att erkänna, huru mycket hennes förtrolighet med mr Darcy blivit överskattad, hade Elisabet ännu icke besvarat mrs Gardiners långa brev, men nu, då hon hade den nyhet att meddela, som hon visste skulle bli högst välkommen, skämdes hon nästan, då hon märkte, att hennes morbror och moster redan gått miste om tre dagars lycka, och skrev genast som följer:

»Jag hade velat tacka dig långt förut, kära moster, som jag borde ha gjort, för ditt långa, vänliga, glädjande och innehållsrika brev, men, sanningen att säga, var jag alltför förtretad för att kunna skriva. Du antog, att saken kommit mycket längre, än den verkligen gjort. Men nu får du antaga så mycket'257

du behagar; giv fritt lopp åt din fantasi, låt den ohejdad ila vart helst den vill, och så framt du inte tror, att jag redan är gift, kan du inte misstaga dig synnerligen mycket, Du måste skriva igen mycket snart och ge honom bra mycket mera beröm än i ditt sista brev. Jag tackar er åter och återigen för att ni inte reste till sjöarna. Hur kunde jag vara så enfaldig, att jag önskade det! Din idé med ponnies är förtjusande. Vi skola åka runt parken varje dag. Jag är den lyckligaste varelse i världen. Andra människor ha kanske sagt det förut, men ingen med så mycken rätt. Jag är till och med lyckligare än Jane, hon bara ler, jag skrattar. Mr Darcy sänder dig sina hälsningar, innehållande så mycken hjärtevärme, som han kan undvara i sin kärlek till mig. Ni måste alla komma till Pemberley i jul.

Din egen Lizzy.*

Mr Darcys brev till lady Catherine var i en annan stil, och helt olika båda dessa skrivelser var vad mr Bennet skrev till mr Collins till svar på hans sista brev.

»Herr pastor!

Jag måste ännu en gång besvära er med anhållan om lyckönskningar. Elisabet skall snart bli mr Darcys hustru. Trösta lady Catherine så gott ni kan. Men om jag vore i ert ställe, skulle jag hålla med systersonen, han har mera att giva.

Er förbundne etc.»

17. — Auaten. II.'258

De lyckönskningar, miss Bingley sände sin bror i anledning av hans förestående giftermål, voro lika hjärtliga som hycklande. Hon skrev till och med till Jane av samma anledning och uttryckte sin förtjusning och upprepade alla sina föregående bedyranden om tillgivenhet. Jane lät icke bedraga sig, men brevet gjorde dock ett visst intryck på henne, och fastän hon icke litade på henne, kunde hon icke låta bli att skriva till henne ett mycket vänligare svar, än hon visste att hon förtjänade.

Den glädje, som miss Darcy uttryckte, då hon fick samma meddelande, var lika uppriktig som hennes brors, då han sände henne det. Fyra brevsidor voro icke tillräckliga för att ge luft åt hennes förtjusning och hennes innerliga önskan att bli älskad av sin svägerska.

Innan något svar hann komma från mr Collins eller några lyckönskningar till Elisabet från hans hustru, fick familjen på Longbourn höra, att mr och mrs Collins själva hade kommit till Lucas Lodge. Skälet till denna plötsliga resa blev snart klart. Lady Catherine hade blivit så ursinnig över innehållet i sin systersons brev, att Charlotte, som verkligen var glad över partiet, var angelägen att få resa bort, tills stormen hade gått över. Det var ett verkligt nöje för Elisabet att under nuvarande omständigheter få mottaga sin väninna, ehuru hon under loppet av deras samvaro ibland måste tycka, att nöjet var ganska dyrköpt, då hon såg mr Darcy utsatt för hennes mans fjäskiga och inställsamma artighet. Hän bar den emellertid med beundransvärt lugn. Han'259

kunde till och med, utan att hans jämvikt rubbades, lyssna till sir William Lucas, då denne lyckönskade honom till att ha vunnit traktens skönaste juvel och uttryckte sina förhoppningar, att de ofta skulle träffas på hovbaler. Om han ryckte på axlarna, så var det först när sir William var utom synhåll.

Mrs Philips' simpelhet frestade på hans tålamod på ett annat och kanske ännu mera kännbart sätt, och ehuru hon, likaväl som hennes syster, hyste allt för stor respekt för honom för att våga tala till honom med den förtrolighet, som Bingleys godlynthet uppmuntrade, så kunde hon dock ej annat än vara simpel, när hon verkligen talade. Fastän hennes respekt för honom gjorde henne lugnare, kunde den naturligen dock icke göra henne finare i sitt sätt. Elisabet gjorde allt vad hon kunde för att skydda honom för bådaderas närgångna uppmärksamhet och var alltid angelägen att behålla sin fästman för sin egen räkning och för de medlemmar av sin familj, med vilka han kunde samtala utan att bli förödmjukad. Fastän de oangenäma känslor, som härrörde från allt detta, berövade förlovningstiden mycket av dess behag, ingav den allt ljusare förhoppningar för framtiden, och hon motsåg med förtjusning den tid, då de skulle få lämna en umgängeskrets, som var så föga tillfredsställande för dem båda, och få njuta av all trevnad och all förfining, som familjelivet på Pemberley komme att erbjuda dem.2Ö0

SEXTIOFÖRSTA KAPITLET.

En glädjedag för mrs Bennets moderliga känslor var det, då hon gifte bort sina två käraste döttrar. Man kan tänka sig, med vilken förtjusning och stolthet hon sedan besökte mrs Bingley och talade om mrs Darcy. Jag önskar, att jag för hennes familjs skull kunde säga, att uppfyllandet av hennes käraste önskan, då så många av hennes barn bleve försörjda, medförde en så lycklig verkan, att det gjorde henne till en förståndig, älskvärd, insiktsfull kvinna för återstoden av hennes liv, ehuru det kanske var lyckligt för hennes man, att hon ännu då och då var nervös och oföränderligen lika fjollig, ty han skulle kanske inte ha kunnat njuta huslig lycka i så ovanlig form.

Mr Bennet saknade oändligt sin andra dotter, hans kärlek till henne drog honom oftare hemifrån, än något annat kunde göra det. Det var hans största nöje att resa till Pemberley, i synnerhet när han var minst väntad.

Mr Bingley och Jane stannade endast ett år på Netherfield. Ett så nära grannskap till hennes mor och "släktingar i Meryton var icke önskvärt ens för hans fogliga lynne eller hennes ömma hjärta. Hans systrars livligaste önskan uppfylldes då; han köpte en egendom i det till Derbyshire gränsande grevskapet, och förutom alla övriga anledningar till lycka hade Jane och Elisabet också den, att de bodde endast på trettio mils avstånd från varandra.2Ö1

Kitty tillbragte större delen av sin tid hos sina två systrar, vilket för henne var en väsentlig förmån. Hon förbättrades betydligt i en umgängeskrets, som var så överlägsen den, hon hittills lärt känna. Hennes lynne var ej så obändigt som Lydias, och då hon avlägsnats från inflytandet av Lydias exempel, blev hon genom lämplig behandling och den uppmärksamhet, som ägnades henne, mindre retlig, mindre okunnig och mindre andefattig. Man sörjde naturligtvis noga för att hon hölls ifrån det skadliga sällskapandet med Lydia, och ehuru mrs Wickham ofta inbjöd henne att komma och tillbringa någon tid hos henne med löfte om baler och kavaljerer, ville hennes far aldrig ge henne tillåtelse därtill.

Mary var den enda dottern, som stannade hemma, och hon drogs nödvändigtvis från sina litterära intressen därigenom att mrs Bennet var alldeles ur stånd att sitta ensam. Mary var tvungen att mera träda i beröring med människor, men hon kunde ännu ondgöra sig över varenda förmiddagsvisit; som hon inte längre kände sig förödmjukad genom jämförelsen mellan hennes systrars och hennes eget. utseende, misstänkte hennes far, att hon utan alltför stor motvilja fann sig i den skedda förändringen.

Vad Wickham och Lydia beträffar, undergingo deras karaktärer icke någon förändring till följd av hennes systrars giftermål. Han bar med filosofiskt lugn den vissheten, att Elisabet nu måste komma underfund med all otacksamhet och falskhet hos honom, som hittills varit obekant för henne, och trots allt hade han ännu icke fullständigt släppt hoppet,2Ö2

att Darcy kunde förmås att bereda honom en ekonomiskt fördelaktig ställning. Det lyckönskningsbrev, som Elisabet mottog från Lydia med anledning av sitt giftermål, gjorde det klart för henne, att en sådan förhoppning hystes åtminstone av hans hustru, om också icke av honom själv. Brevet lydde sålunda:

»Min kära Lizzy!

Jag önskar dig lycka. Om du älskar mr Darcy hälften så mycket, som jag älskar min kära Wickham, så måste du

vara mycket lycklig. Det är högst glädjande att veta, att du är så rik, och om du inte har något annat att göra, hoppas jag, att du tänker på oss. Jag är säker om att Wickham skulle bli mycket förtjust över en syssla vid hovet, och jag tror inte, att vi ha alldeles tillräckligt med pengar att leva på utan att få någon hjälp. Vilken plats som helst med omkring tre eller fyra hundra punds inkomst om året skulle vara bra, men tala ändå inte med mr Darcy om saken, ifall du helst ser, att du slipper.

Din Lydias.

Som det förhöll sig så, att Elisabet mycket gärna såg, att hon slapp, försökte hon i sitt svar att sätta p för alla dylika böner och förhoppningar. Emellertid sände hon dem ofta sådan hjälp, som det stod i hennes makt att lämna genom tillämpande av vad som kunde kallas sparsamhet i hennes privata utgifter. Det hade alltid varit klart för henne, att in.'263

komsterna för två personer, som voro så slösaktiga och så litet tänkte på framtiden, måste vara helt otillräckliga för deras utkomst, och när helst de bytte om vistelseort, var Jane eller hon själv säker på att få en anhållan om ett litet penningeunderstöd i och för betalandet av deras räkningar. Deras levnadssätt var, till och med sedan fredens återställande skänkt dem ett hem, ytterst oregelbundet. De flyttade ständigt från ort till ort på jakt efter en billig bostad och gåvo alltid ut mera pengar än de borde. Hans tillgivenhet för henne förvandlades snart till likgiltighet, hennes varade litet längre, och trots hennes ungdom och simpla sätt behöll hon alla de anspråk på att åtnjuta anseende, som hennes giftermål hade givit henne.

Ehuru Darcy aldrig kunde mottaga honom på Pemberley, hjälpte han honom för Elisabets skull vidare på hans bana. Lydia kom då och då dit som gäst, när hennes man rest till London eller Bath för att roa sig, och hos familjen Bingley uppehöllo de sig ofta så länge, att till och med den godlynte Bingley tröttnade på dem och gick så långt, att han talade om att ge dem en vink att bege sig av.

Miss Bingley var högst förnärmad över Darcys giftermål, men som hon tyckte det vara rådligt att få behålla rättigheten att göra besök på Pemberley, gömde hon sin harm inom sig, visade sig mera intagen i Georgiana än någonsin och nästan lika uppmärksam mot Darcy som förut; om hon förr brustit i artighet mot Elisabet, så betalade hon nu denna skuld.'264

Pemberley var nu Georgianas hem, och förhållandet mellan svägerskorna blev just så vänskapsfullt, som Darcy hade hoppats. De kunde hålla av varandra till och med så mycket som det var deras avsikt att göra. Georgiana hade den högsta tanke i världen om Elisabet, ehuru hon i början med en till oro gränsande förvåning lyssnade till hennes livliga, glättiga sätt att tala med hennes bror. Hon fick nu se, huru han, som alltid ingivit henne en respekt, som nästan verkade förlamande på hennes tillgivenhet, blev föremål för muntert skämt. Hon gjorde nu erfarenhetsrön, om vilka hon förut ej haft en aning. Tack vare Elisabets lärdomar började hon förstå, att en hustru gentemot sin man kan taga sig friheter, som en bror icke alltid vill tåla av en syster, som är mer än tio år yngre än han själv.

Lady Catherine var ytterst förbittrad över sin systersons giftermål, och som hon gav fritt lopp åt hela sin karaktärs hänsynslösa uppriktighet, begagnade hon i sitt svar på det brev, som underrättade henne därom, så ovettiga uttryck, i synnerhet om Elisabet, att all förbindelse emellan henne och de nygifta för någon tid avbröts. Men slutligen lyckades Elisabet övertala sin man att överse med förolämpningen och söka få en försoning till stånd, och efter något motstånd å hans mosters sida, gav hennes harm vika antingen för hennes tillgivenhet för honom eller hennes nyfikenhet att få se, huru hans hustru uppförde sig. Hon nedlät sig till att besöka dem på Pemberley, trots den besmittelse, som vederfarits dess parker icke endast genom närvaron av en265

sådan husmoder utan också genom besöken av hennes morbror och moster från London.

Med mr och mrs Gardiner stodo Darcy och Elisabet alltid på den förtroligaste fot. Båda två höllo verkligen av dem, och de kände båda den varmaste tacksamhet mot de personer, som, genom att föra Elisabet till Derbyshire, i väsentlig mån bidragit till deras förening.MODERNA ROMANER.

I denna serie ha hittills utkommit:

Maurice Barres: Colette Baudoche......... 3: 50; inb. 4: 25.

— — Utan rotfäste. 2 delar à 4 kr.; inb. à 5 kr. G. Frenssen: Anna Hollmanns undergång. 3: 50; iub. 4: 25.

Juhani Aho: Samvetet........................... 3: 50; inb. 4: 25.

Joseph Conrad: I fjärran farvatten ...... 3: 50; inb. 4: 25.

Mai/a Talvio: Ninives barn .... 3: 50; inb. 4: 25.

Hans Aanrud: Berättelser. 2 delar à 3 kr.; inb. à 3: 75. Aino Kallas: De farande skeppens stad. 3: 50; inb. 4: 25. Aage Madel ung: De märkta. 2 delar à 3: 75; inb. à 4: 75.

Gustav Meyrink: Golem .... 5: 50; inb. 6: 50.

Claude Farrère: Mannen som mördade. 4: 25; inb. 5: 25.

Eugen Tjirikoff: Ungdom....................... 3: 50; inb. 5: 50.

Ricarda Huch: Fallet Deruga.................. 4: 25; inb. 6: 25.

G. Rodenbach: Kallelsen....................... 3: 25; inb. 5: 25.

Ch. C. D. Roberts: Vildmarkens adel ...... 4 delar à 4: 75.

Rudolf Herzog: Släkten Stoltenkamp...... 8: 50; inb. 11 kr.

Ch. C. D. Roberts: Brannigans Mary ... 5: 25; inb. 7: 75. Hugues le Roux: Fallen för fosterlandet. 5 kr.; inb. 7: 50.

Joseph Conrad: Taifun .... 4: 50; inb. 7 kr.

Thomas Mann: Tristan........................ 7: 50; inb. 10 kr.

Heinr. Mann: Jakten efter kärlek. 2 delar à 6 kr.; inb. à 8: 50.

G. Rodenbach: Klockspelaren .... 7: 75; inb. 10: 25.

Tristan Bernard: Skriket i natten......... 6: 75; inb. 9: 25.

Jérome o. Jean Tharaud: Korsets skugga. 6: 75; inb. 9: 25.

Joseph Conrad: Ett tärningskast........... 2 delar à 4: 75.

Christian Houmark: Vägar som skiljas... 6 kr.; inb. 9 kr.

Rudolf Hans Bartsch: Schwammerl......... 6: 50; inb. 9: 50.

E. von Key ser ling: Skymningens gårdar. 6 kr.; inb. 9 kr.

Jules Romains: De sju stallbröderna...... 5: 75; inb. 8: 75.

Alexis Kivi: Sju bröder... 8: 50.

A. Kuprin: Granatarmbandet .... 6: 50.

M. Arzybaschev: Sanin .... 2 delar à 6 kr.

E. von Keyserling: Dumala...................................... 5: 25.

Hermann Bahr: Teater... 5: 50.

Joseph Conrad: Guldpilen ....11: 50.

ALBERT BONNIER.